



# SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 27 / Hejmar: 324 / Kanûn 2008

## 2008 inancın serhıldanlara dönüştüğü yıl oldu

*Tarihe nam salacak bir  
direniş sergileyeceğiz*

*Newrozlaşan halk  
Zap direnişini selamlıyor*

**Amara'dan doğan güneşle özgürlüğe yürüyoruz**



*10. yılında komploya karşı  
Viyan çizgisinde direniş yükseltelim*

*Şehitlerin yolunda  
yürümeye devam ediyoruz*

**1 Haziran Atılımı**

**tasfiyeciliğe karşı Zilan fedai çizgisinin zaferidir**

*14 Temmuz direniş  
özgür yaşam çıkışıdır*

*15 Ağustos Atılımı  
soylu insan emeğinin zaferidir*

**Kürdistan'da PKK ile yeni bir tarih yazılıyor**

*Yaşam olacaksa özgürce  
ve Önderlikle olacaktır*

*İmralı sistemini  
serhıldanlarla yıkacağız*

# Maraş katliamı üzerine bir değerlendirme

23 Aralık 1978'de binden fazla kişinin ölümüne, pek çok kişinin de yaralanmasına yol açan Maraş Katliamı gerçekleştirildi ve arkasından Kürdistan'ın Türkiye ile komşu illeriyle Urfa ve Bingöl gibi bazı yörelerinde sıkıyönetim ilan edildi. Buna ilişkin olarak çeşitli çevreler farklı yorumlar yaptılar.

Türkiye'deki sağ basın ve Hükümet dışındaki sağ siyasal çevreler, olayların "ülkeyi ve milleti bölmek isteyen komünistlerce" çıkarıldığını iddia ederek, bunların temizlenmesi için sıkıyönetim ilan edilmesini istediler. Buna, zamanın içişleri bakanı İrfan Özyayın'ın da dahil olduğu bazı hükümet ve CHP üyeleri de katılmakla birlikte, diğer çevrelerce olay esas olarak faşistlerin kışkırttığı Sünnilerin Alevileri katletmesi biçiminde yorumlandı. Nitekim Sıkıyönetim komutanlıkları yayınladıkları ilk bildirimlerde, "vatan ve milletin bölünmezliği"nin tehdit edildiği ve bu tür girişimlerde bulunanların kökünden temizleneceklerini ilan ettiler. fakat Ecevit başkanlığında yapılan ilk "eşgüdüm toplantısının"dan sonra "yaygın şiddet eylemlerini kökünden kazımak" söz konusu edilmeye başlandı.

Dış basın ve Türkiye demokratik kamuoyu ise olayları, faşistlerin kışkırttığı Sünnilerin Alevileri katletmesi olarak yorumladı. Hatta bazı yabancı gazeteler olayları "yeni bir İran" doğacak biçiminde yorumlayıp muhabirlerini alelacele Türkiye'ye gönderdiler.

Türkiye "sol"u ise olayları farklı biçimde yorumladı. Bir kesime göre: Ecevit hükümetini düşürmeye yönelikti, CIA ve faşist cinayet şebekelerince düzenlenen demokrasiye son verme girişimlerinin bir provası ve vardığı en yüksek noktaydı. Bu nedenle tüm anti-emperyalist ve anti-faşist güçler, faşist tırmanışa "dur" demek için CHP etrafında kenetlenmeli veya hiç olmazsa hükümeti yaşatmak için güç birliği yapmalıydılar. Sıkıyönetim ise anarşinin kökünü kazıma hakkında doğru bir görüş ve siyaseti olmayan CHP'nin başvurmak zorunda olduğu son araçtı. CHP denge politikasından vazgeçmeli "iç savaş kışkırtıcılığı" üzerine yürüyerek, "vatan ve milletin bölünmezliği"ni tehlikeye düşüren güçleri temizlemeliydi. "45 milyonluk Türkiye" halkının birliğine giden tek yol buydu. Üçüncü bir kesime göre ise: "iki süper devlet ve işbirlikçiler"ince tezgahlanan olay, sivil ve resmi faşistlerin, halkı bölme, katlet-

me ve sindirme girişimiydi. Böylece sıkıyönetime bahane uydurulacak, halkımız üzerindeki baskı ve zulüm çemberi daha da daraltılmış olacaktı. Dördüncü ve sonuncu bir kesime göre de: Katliam CIA, MİT, kontrgerilla ve MHP'ce tezgahlanmış faşist bir ayaklanma girişimi ve hükümeti sıkıyönetim ilanına zorlayan bir hareketti. CHP hükümeti, olayları bastırmakta yetersiz kaldığı gibi sıkıyönetim ilan ederek faşistlerin istediğini yapmak zorunda kalmıştı. Sıkıyönetim ve baskı tedbirleri ile mücadele edilmeliydi.

Biz bu yaşanan olayı tarihsel kökleri, ülkemiz ve Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve siyasal durumları değerlendirmedikçe dünya ve bölge gerçekleriyle iç ve dış bağlantılarıyla ele alınmadıkça, bilerek veya bilmeden yüzysellik ile yetinmek, görüntüden öze gidememek ve ağaçlardan ormanı görememek tehlikesi ile karşıkarşıya kalacağız. Bu olaylar karşısında çeşitli güçlerin aldıkları tavırları kavramak, mümkün oldukça da tek yanlı ve yanılgıdan arınmak, geçmişe dönmek, bu günkü aldatıcı alevi-Sünni çelişmesini tarih içinde ele alarak değerlendirme yapmak durumundayız.

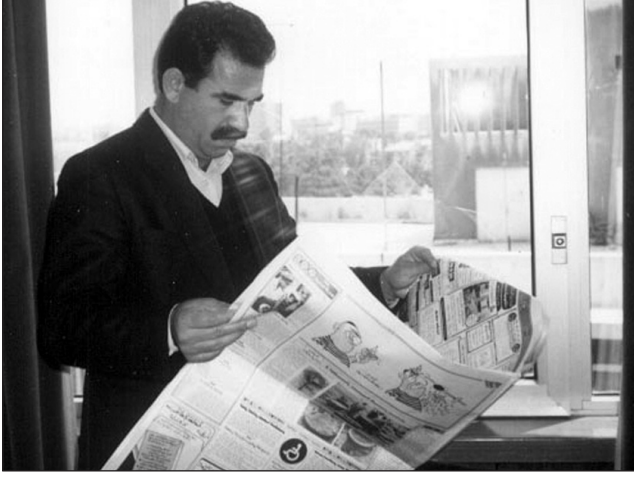
Yüzysel bir değerlendirme ile denebilir ki, faşistlerin, tarihten gelme Alevi-Sünni, Türk-Kürt çelişmesinin olduğu, Kürdistan ile Türkiye arasındaki tampon bir bölgede, Sünni esnafı yanlarına alarak ve yoksul Türk köylülerini toprak vaadiyle kışkırtıp Alevi-Kürtleri katlederek, iktidara doğru bir basamak daha tırmanmaya çalışırken, CHP'nin ise, iç-

te enflasyonun, işsizliğin hızlandığı, zam üstüne zamin yapıldığı, karaborsanın alıp yürüdüğü bir ortamda gelip çatan yeni toplu iş sözleşmesi döneminde halk kitleleri üzerinde baskı ve sömürüyü arttırması, bunu yaparken de uşakları sosyal-şoven, küçük-burjuva teslimiyetçilerinin desteğini kaybetmeyip, emperyalistlerden de "yardım" koparmasına hizmet edecek olayları yaratmak için koşullar elverişli olduğundan Maraş seçildi. Sivil faşistlerin, kontrgerillaların ve MİT'in de desteğiyle Maraş'ta korkunç bir Alevi katliamı gerçekleşti.

**Ocak-1979**

*\* Bu yazı "Maraş Katliamı Üzerine Bir Değerlendirme" adlı Serxwebûn özel sayısından alınmıştır*





## AKP'nin Kürt ve Alevi politikaları teşhir olmuştur

“Kürt özgürlük hareketini ezmek açısından, Türkiye Cumhuriyeti, 22 Temmuz öncesinde kendi tarihinin en büyük uzlaşmasını ve ittifakını gerçekleştirmişti. Klasik inkâr ve imha siyasetini uygulayan Genelkurmay karargâhı merkezli derin devlet, Kürt özgürlük hareketini tümünden tasfiye açısından Cumhuriyeti tarihi boyunca...” (2'de)

## 2008 yılının kazanımları üzerine

Miladi 2008 yılının sonuna doğru gidiyoruz. 2009 yılına dair değerlendirmeler şimdiden başlamış durumda. Halkımız PKK'nın 30. kuruluş yıldönümü... (12'de)

## PKK'de gerçekleşen militanlık peygamberlik geleneğinin devamı

Kapitalist modernist sistemin temsilcileri Birinci ve İkinci Dünya Savaşı ile Ortadoğu'yu kendi çıkarları temelinde düzenlediklerinde, sistemlerini... (25'te)

## Türkiye iki yol ağzında (Reber Apo)

Talabani'nin olumsuz bir tavır göstermemesi yetmez. Barışa, demokratik çözüme katkı sunmalıdır. Sosyalist Enternasyonal'de başkan yardımcısıdır... (38'de)

## Yoksul halk çocuklarının özgürlüğe yolculuğu

PKK'yi ve onun militan yapısını tanımak için PKK'nın ortaya çıkış koşullarını ve bu çıkış sürecindeki kadro şekillenmesini iyi anlamak... (49'da)

## 30. yılında Maraş katliamı ve devletin Alevi politikaları

Maraş katliamının 30. yıldönümüne girmiş bulunuyoruz. Türkiye'de yaşanan siyasal gelişmeler yeni bir yıl dönümünde Maraş katliamını... (59'da)

## Açık siyaset yapmak Kürdistan halkının çıkarıdır

Türk devleti, gerillaların direnişi ve Kürt halkının yükselttiği serhıldanlar karşısında son bir buçuk yılda büyük sıkıntılar yaşamıştır... (65'te)

## Komünal örgütlenmede kent meclisleri

Yaratılmak istenen demokratik komünal sistem ileri bir zamana ertelemeksizin devasa bir toplumsal organizasyonun kuruluşunu gerektiriyor... (77'de)

## Popüler kültür üzerine

Kültür insanın kendisinden doğaya kattığı ürün olarak tanımlandığı için insan toplumunun değişim tarihini kültür ürünlerinde... (82'de)

## Gabar şehitlerinin anısına

Bugün 4 Aralık, Gabar operasyonunun başlangıç günü. Gabar karargah komutanlarımız Adil ve Gülbahar arkadaşlarla birlikte... (87'de)

## Yaşadığımız bir efsaneydi

1985 yılının yaz aylarında bir efsane dolaşıyordu Botan eyaletinde. Sadece dinlenen, hayal edilen bir efsane değildi bu. Elini uzatsan dokunacağın... (91'de)

## Yitirilen yoldaşın acısı kazanılan yoldaşın sevinci

Dereler kaynaklarından kopup yaşamın akışına eşlik edercesine hızla akıyorlardı. İki küçük derenin birleştiği yerde, tahta ve odunlardan yapılmış köprüünün üstüne oturuyorum. Ve seyre dalıyorum,... (93'te)



# AKP'nin Kürt ve Alevi politikaları teşhir olmuştur

**“İmralı ile ilgili atılacak adımların ne olacağı seçimlerden sonra belli olacaktır. Eğer AKP seçimlerde oyunlar, hileler ve baskılarla DTP'yi geride bırakırsa, aslında İmralı'da bir yumuşamanın değil, sertliğin daha fazla artacağını beklemek gerekir. Ama eğer seçimlerde DTP önemli bir sonuç alabilirse, daha fazla belediye başkanı çıkarıp devletin ve AKP'nin seçimdeki hedeflere ulaşmasını engellerse, o zaman belki İmralı'da belirli gevşemeler ve yumuşamalar ortaya çıkabilir.**

**Ama mevcut durumda İmralı'da yapılan inşaat ya da yumuşama olacağı söylemleri kesinlikle seçime yönelik bir politikadır, bir oyalamadır”**

Kürt özgürlük hareketini ezmek açısından, Türkiye Cumhuriyeti, 22 Temmuz öncesinde kendi tarihinin en büyük uzlaşmasını ve ittifakını gerçekleştirmişti. Klasik inkâr ve imha siyasetini uygulayan Genelkurmay karar-gâhı merkezli derin devlet, Kürt özgürlük hareketini tümünden tasfiye etmek açısından, Cumhuriyet tarihi boyunca belirli düzeyde çelişki içinde olduğu İslamcı kesimlerle uzlaşma yaparak, bütün kesimleri PKK'nin üzerine sürme politikasını izledi. AKP'nin iç ve dış kamuoyunda hem liberal demokratik hem de İslamcı ve milliyetçi kesimleri etrafına toplayacak siyasal aktör olduğu düşünülerek, Kürt özgürlük hareketinin ezilmesi karşılığında Cumhurbaşkanlığı makamı da bu güçlere bırakıldı. Çünkü Abdullah Gül'ün Kürt özgürlük hareketini ezme konusunda uluslararası alanda ve Türkiye içinde iyi bir koordinatörlük yapacağını düşünmüşlerdi. Klasik inkâr ve imha siyaseti uygulayanlar Kürt sorununu bir yönüyle dış destekli gördüklerinden, dış desteği kurutacak bir cumhurbaşkanını kendi politikaları açısından uygun gördüler. Bu yönüyle AKP'yi bir dönem daha büyük tehlike olarak gördükleri Kürt özgürlük hareketini ezmek açısından kullanmayı uygun bir politika olarak değerlendirdiler.

Nitekim AKP de bu yönlü büyük gayret gösterdi. Kürt özgürlük hareketini dışarıdan kuşatmak açısından elinden gelen her şeyi yaptı. Bush'un PKK'yi düşman ilan etmesi koşulu da

gelişti. AKP bu politikayla devleti ele geçireceğini düşündü. PKK'nin ezilmesinde rol almış bir AKP'yi daha sonra ordunun durduramayacağını düşünerek, Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme çerçevesinde devleti ele geçirme politikası temelinde, Kürt sorununda özel savaş gereğince kullandığı yumuşak üslubu bırakıp daha sert üsluplar kullanmaya başladı. Ancak bu yaklaşımı halkın ve gerillanın direnişi karşısında başarısızlığa uğradı. Buna rağmen inkârcı-sömürgeci karargâhın başka alternatifi olmadığı için AKP ile yola devam etme kararı aldı.

Öte yandan dış güçlerin desteğini almak ve AKP'yi bir dönem daha kullanmak açısından, ABD ve Avrupa'nın rahatsız olduğu kesimleri ordu içinde etkisizleştirmeye yöneldiler. Daha çok ABD ve Avrupa'ya yakın olan generaller, bununla bir taşla birkaç kuş birden vurmayı hedeflediler. Böylece hem kendi muhaliflerini etkisizleştirdiler, hem de ABD ve Avrupa'yı PKK'ye karşı daha iyi kullanabileceklerini düşündüler. Bu temelde oluşan Kürt özgürlük hareketini ezmeye yönelik Genelkurmay karargâhı ve AKP uzlaşması Kürdistan'da sonuç almak istedi.

Ancak hem gerillanın direnişi, hem de halkın mücadeleyi yükselterek Önderliğine ve partiye sahip çıkması, Kürt özgürlük hareketini ezmek için kurulan bu uzlaşmayı çok zorladı, sarstı. Bu durum hem orduyu hem de AKP'yi yıprattı. Türkiye'de bir Kürt sorununun var olduğu ve bunu gizleme-

nin artık mümkün olmadığı daha açık görüldü. Hem iç hem de dış kamuoyunda Türkiye'nin bir Kürt sorununun olduğu, bunun mutlaka çözülmesi gerektiği doğrultusunda düşünceler ortaya çıktı. Ne var ki Türkiye'deki inkârcı-sömürgeci karargâhın ve uluslararası güçlerin Kürt sorununu çözme politikaları olmadığı ve bu konuda ortak bir görüş ortaya çıkmadığı için, dayatılan bu gerçekliği nasıl bertaraf edebiliriz biçiminde yeni politikalar tespit edilmeye ve yeni unsurlarla bu politikalar güçlendirilmeye çalışıldı. AKP ve MİT, ABD ve Avrupa'nın istemleri doğrultusunda Türkiye'ye yeniden bir çeki düzen vermek istemektedir. AKP ve MİT'in Kürt sorunu konusunda köklü bir çözüm anlayışı olmadığından, yeniden toplumu oyalayıcı, zaman kazandırıcı, dışarıda ve içeride bazı güçlere dayanarak Kürt özgürlük hareketini ezmeye yönelik yeni planlar, yeni oyunlar devreye sokmaktadır.

Şimdi uygulanan konseptin esası şuna dayanmaktadır: Kürt sorunu vardır; ama Kürt sorunu ayrı, PKK ayrıdır; terör sürdüğü müddetçe Kürt sorununun çözülmesi mümkün değildir; Kürt sorununu kabul etmek, ama teröre de karşı çıkmak ve PKK'yi etkisizleştirmek gerekir! Kısaca bu biçimde Kürt özgürlük hareketini etkisizleştirme ve tasfiye etmenin yeni konseptini ve argümanlarını oluşturmaya başlamışlardır. Aslında Kürt sorunu konusunda yapılan ve yaptırılan tartışmaların merkezinde de yine bu vardır.



"Bir Kürt sorunu vardır, bu sorunda bir şeyler yapmak gerekir; ama PKK'yi de, terörü de etkisizleştirmek gerekir, şiddet sürdüğü müddetçe çözüm olmuyor, PKK çözümün önünde engeldir" biçiminde özetlenebilecek Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmenin yeni yaklaşımını benimsemişlerdir.

### **İşbirlikçi hain Kürtler tasfiye konseptinin yeni aktörleridir**

Kürt sorunu konusunda yapılan tartışmalar aslında çözüme yönelik tartışmalar değildir. Ama çözümün kendisini dayatması ve Kürt sorununun artık gizlenemez bir duruma gelmesi karşısında, bu defa da Kürt sorununun var olduğunu belirterek,

YNK olmuştu. Bunlar uluslararası güçlere ve kamuoyuna, yine Kürt kamuoyuna "PKK teröristtir, Kürtler ayrı PKK ayırır" biçiminde bir anlayış vererek, Önderliğimizin esaretiyle sonuçlanan Kürt özgürlük hareketini tasfiye hedefli uluslararası komploya meşruiyet kazandırmaya çalışmışlardı. Eğer KDP ve YNK o dönemde PKK'yi 'terörist' ilan etmeseler ve uluslararası alanda PKK'yi tasfiye etmenin meşruiyetini hazırlayan çabalar içinde olmasalardı, uluslararası komplo gerçeğe o düzeyde kolay olmazdı.

Bugün de Kürt özgürlük hareketini ezmek açısından Kürt işbirlikçileri ve hainleri, özellikle Türkiye'de yeminli Apo ve PKK düşmanları yine bu iş için kullanılmaktadır. Bunların konuştu-

runundaki çözümsüz politikalarına maske olan, çözümsüzlüğü örten kesimler de bu Kürt işbirlikçi hainleriyle birlikte PKK'nin tasfiye edilmesinin meşruiyetini hazırlamaktadır. Bunlar Kürt özgürlük hareketini ezme planının, bu konuda yürütülen özel psikolojik savaşın örtüleridir. Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme konsepti ve Kürt özgürlük hareketine karşı uygulanan özel psikolojik savaş bunlara dayanarak yürütülmektedir.

### **Çözüm tartışmaları PKK karşıtı kesimlere yaptırılmaktadır**

Kimi hain ve işbirlikçi Kürtler ve sözde demokrat olduğunu söyleyen liberal kesimleri kullanıp Kürt sorununun tartışmalarının nedeni bunların PKK'ye karşı gözükmeleri temelindedir. Televizyon programlarında PKK karşıtlığı ve PKK'ye küfürler yapan bir hava yaratılmazsa bu programlar anlamını yitireceği için, katılımcıların Kürt ve Kürdistan ile ilgili sözleri aslında PKK'ye karşı çıkmayı ifade etmektedir. Türkiye'deki inkarcı sömürgeci karargâh ve özel psikolojik savaş yürüten güçler, kırk yıldır mücadele yürüten, bu kadar örgütlü olan, bu kadar direnme gücü bulunan, kendini her bakımdan örgütleyip bir kültür, tarz ve ekol haline gelmiş PKK'yi tasfiye ettikten sonra bunların rahatlıkla saf dışı edileceğini, sistem içine çekilip sisteme entegre edileceğini, ne kadar ayaklarını yere vursalar da bunların sisteme entegre olmaktan kurtulamayacaklarını düşünmektedir. Bunlar belki devletin politikasına uymayan ve ona aykırı düşen bazı marjinal şeyler söyleyebilirler. Ama bu söylediklerinin hiçbir değeri yoktur. Çünkü bir siyasal karşılığı yoktur, bir sosyal tabanı yoktur, örgütsel ve siyasal gücü yoktur, kadrosu yoktur. O bakımdan bunların PKK'ye karşı mücadelede konuşmalarına müsaade edilmektedir. Bunlar kesinlikle kendi soyunu ava düşürmeye çalışan avcı kekliklerdir. Yani kendi soyuna ihanet eden, düşmanlık eden avcı keklik rolündedirler. Bunların böyle bilinmesinde fayda vardır.



böyle bir sorunun olabileceğini ve bazı şeyler yapılması gerektiğini söyleyip, bu argümanlara dayanarak PKK'yi ve Kürt özgürlük hareketini ezme kampanyası başlatmışlardır. Yapılan tartışmaları bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Nitekim bu tartışmalarda işbirlikçi hain Kürtler, PKK karşıtı kesimler özellikle konuşturulmuştur. Bunlar da Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmenin yeni aktörleridir, yeni unsurlarıdır. Tasfiye planları bunlarla güçlendirilmek istenmiştir.

Bilindiği gibi, 1998-99 yılında geliştirilen ve Önderliğimizin esaretiyle sonuçlanan uluslararası komplo öncesinde ve komplo sürecinde, böylesi bir komplo düzenlenmesine meşruiyet kazandıran temel aktörler KDP ve

rulmasının nedeni budur. Yoksa bunları kullananların Kürt sorununda bir çözüm anlayışları yoktur; Kürt sorununu gerçekten demokratik çözüme kavuşturacak bir anlayışları bulunmamaktadır. Aksine bunları Kürt sorununu çözmemek, Kürt sorununun çözümünü dayatan PKK'den ve Kürt özgürlük hareketinden kurtulmak için konuşturulmaktadırlar. Böylelikle "bakın, Kürt sorunu var, Kürtler var, bu sorunun çözümü konusunda bir şeyler yapılabilir; ama bir de terör sorunu var, PKK sorunu var; Kürt sorunu ile PKK ve terör sorunu ayrıdır" denilerek bu hain işbirlikçi güçler işe koşturulmakta; yine kendine liberal demokrat diyen, ancak esas olarak AKP'nin devleti ele geçirme çabalarına ve Kürt so-

Televizyonda bu tartışmaları yaptıran SKY Türk olmuştur. SKY Türk, Çukurova grubunun televizyonudur. Bir ekonomik grup olarak, Kürt sorununun çözümsüzlüğünün kendilerine ne kadar pahalıya mal olacağını bilmektedirler. Bu açıdan kendileri de yürütülen özel savaşa katılıp destekleyerek rollerini oynamak istemektedirler. Bu grubun televizyonunda, Erdoğan ile Genelkurmay arasında uzun süreden beri iyi bir uyumun olduğunu, ordu ile hükümet arasındaki ki bu uyum neticesinde Kürt sorununun çözülebileceği söylenmektedir. Özellikle Genelkurmay'a yakın, klasik inkârcı ve provoke etmeye yatkın bir tekel grubu olarak, ordu-AKP uzlaşmasını desteklemektedir. Bu tartışmaların bir amacı da aslında orduyla AKP'nin uzlaşarak oluşturduğu yeni tasfiye konseptinin ideolojik ve siyasi ortamını oluşturmaktır.

### Özel savaş yeni argümanları devreye sokmaktadır

Aslında üniversitelerde Kürdoloji bölümünün kurulması ve 24 saat Kürtçe televizyon yayınının yapılması konusunu AKP'ye yakın TV kanallarının yanı sıra, Çukurova Grubu denen televizyonlar ve gazeteler de savunmaktadır. Son süreçte bu durum daha iyi görülmeye başlandı. Tabii 24 saatlik Kürtçe televizyon yayını ve Kürdoloji bölümleri de gündeme gelmeyebilirdi. Çünkü bu özel savaş araçlarını kullanmak bazen tehlikeli sonuçlara da yol açabilir. Özel savaş başarılı olmadığı takdirde, tabii sistemin çözülüşünde yapılmış tartışma olarak da rol oynayabilir. Ama özellikle Kürt Halk Önderliğine yapılan işkence sonrası halkın Önderliğini sahiplenmesi karşısında, artık özel savaşın eski argümanlar ve söylemlerle Kürt özgürlük hareketini daraltıp tasfiye edemeyeceğini görerek, yeni unsurlarla beslemek durumunda kalmıştır. 24 saatlik Kürtçe televizyon yayınının gündeme girmesi ve Kürdoloji bölümlerinin gündeme sokulması kesinlikle bununla bağlantılıdır. Bunlarla Kürt sorununda belirli adımlar atıldığını, sorunu çözme niyetlerinin olduğu-

nu ve klasik politikadan farklı düşüncüklerini Kürt ve Türk kamuoyuna kabul ettirmeye çalışıyorlar.

Ancak şu kesinlikle bilinmelidir ki, bu 24 saatlik Kürtçe yayın da, Kürdoloji bölümü de kesinlikle özel savaş araçlarıdır. Kürt özgürlük hareketi karşısında zorlanan inkârcı-sömürgeci Türk devleti ve bunun dönemsel politikasını gerçekleştiren AKP hükümetinin inkârcılığı artık eskisi gibi sürdüremeyeceklerini görerek, inkârcılığı yeni koşullarda sürdürmenin gereği olarak bu tür girişimlerde bulunmak zorunda kalmışlardır. Bu girişimleri dayatan Kürt özgürlük hareketidir; ancak bu girişimlerin amacı Kürt sorununu çözmek değildir. Kürt özgürlük hareketi karşısında zor durumda

**“Türkiye’deki siyasi-sosyal kesimler bütün güçlerini kullanıp Kürdistan’da yerel seçimleri kazanarak DTP’yi etkisizleştirmeye çalışmaktadır. Erdoğan “tek millet, tek kültür, tek dil ve tek devlet” diyerek, aslında devletin Kürdistan’a ideolojik ve askeri yaklaşımını ortaya koymuştur”**

kalan devletin ve AKP hükümetinin Kürt özgürlük hareketini etkisizleştirmek ve tasfiye etmek için kullandığı özel savaş araçlarıdır.

Tabii özel savaş karargâhı politikalarını adım adım uygulamaktadır. Aslında bunlar, çok zor durumda kalmaları halinde, ilerde kullanabilecekleri argümanlardı. Bunlar uzun süredir MİT'in kasasında ve devletin politikalarında bulunuyordu. Gerektiğinde ve çok sıkıştıklarında, uluslararası ve iç kamuoyunu oyalamak ve susturmak için bu girişimlerde bulunacaklardı. Ama hem halkın büyük bir direniş göstermesi, hem de Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmede büyük rol biçtikleri yerel seçimlerin yaklaşması karşısında, bu kartlarını devreye sokmayı

uygun gördüler. Bu açıdan Kürdoloji bölümü ve 24 saatlik Kürtçe TRT yayınına ilişkin tartışmaları bir yandan Kürt özgürlük hareketini daraltma yönünde atılması düşünülen adımlar, diğer yandan bunun bir devamı ve parçası olarak yerel seçimlerde AKP hükümetini başarılı kılma ve Kürt demokratik siyasetini başarısızlığa uğratmanın bir parçası biçiminde değerlendirmek gerekir. Yani bu tür tartışmalarla 24 saat televizyon yayının yapılacağı açıklaması arasındaki bağı da görmek gerekmektedir.

### Seçimlerde bir DTP bir de bunun karşısında bütün Türkiye vardır

Devletin yerel seçimleri tamamen bir politik saldırı ve tasfiye konseptinin parçası haline getirdiği açıktır. Bunu bir referandum haline getirmişlerdir. Hatta bir DTP, bir de bunun karşısında bütün Türkiye vardır. Bir nevi Türkiye’deki siyasi ve sosyal güçler bütün güçlerini kullanıp Kürdistan’da yerel seçimleri kazanarak DTP’yi etkisizleştirmeye çalışmaktadır. Erdoğan “tek millet, tek kültür, tek dil ve tek devlet” diyerek, aslında devletin Kürdistan’a ideolojik ve askeri yaklaşımını ortaya koymuştur. Eğer ortaya koydukları ideolojik ve siyasi yaklaşım doğrultusunda Kürdistan’da oylarını yükseltirlerse, eskisinden daha fazla belediye kazanma durumları olursa, “İşte bakın, biz tek millet, tek dil, tek kültür, tek devlet, tek bayrak dedik; toplum buna rağmen bize oy verdi, tek millet kavramına karşı çıkmadı” diyerek, aslında inkârcı-sömürgeci ve imhacı politikalarını meşrulaştıracaklardır. Kürdistan’ı Türk ulusunun yayılma alanı olarak gören inkârcı-sömürgeci zihniyet böylelikle kendine meşruiyet kazandırarak, içte ve dışta bu argümanı kullanarak, Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmek için daha da cesaretlenecektir. Bir nevi kendi politikasının meşruiyetini, Kürt özgürlük hareketinin politikasının ise Kürdistan toplumunda benimsenmediğini ileri süreceklerdir.

Bu açıdan devlet bütün gücüyle yerel seçime yüklenmektedir. AKP kriz ortamında bile devletin bütün ekonomik imkânlarını kullanarak Kürdis-

tan'da kazançlı çıkmaya çalışmaktadır. Aslında seçimi bir seçim olmaktan çıkarmış, Kürt halkının özgürlük ve demokrasi taleplerine karşı inkârcı-sömürgeci bir saldırı hareketine dönüş-türmüştür. Bu nedenle bütün istihbarat örgütleri, psikolojik savaş merkezleri, bütün basın ve yayın organları, siyasi partilerin hepsi "Kürdistan'da iki parti, yani DTP ve AKP vardır; DTP'ye oy verilemeyeceğine göre, AKP'ye oy verilmesi gerekmektedir. Kürdistan'da devlete oy verilmesi gerekir" demektedir. AKP'ye oy verin demek, devletin klasik politikasına oy verin demektir. Bu çağrı başka anlama gelmemektedir. Bunlar "özgürlük ve demokrasi talebinde bulunan Kürtleri ezmek, bunları ezmek için de AKP'yi orada seçimde başarıya götürmek gerekir" demektedir. Gerçekten de dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş bir seçim ortamı yaratılmıştır. Bu seçim ortamı daha başından itibaren demokratik olmaktan çıkmıştır. Seçimler çeşitli siyasi güçlerin rekabet içinde parlamentoda yer almaları ya da belediye başkanlığı yapmaları için düzenlenir. Ama burada seçim böyle bir siyasi olgu olmaktan çıkarılmış, bir devlet politikasının varlığı-yokluğu haline getirilmiştir. Bu da tabii seçimlerin mantığına terstir. Yerel seçimler adeta bir yeni anayasa teslim etmek için yapılan bir referandum haline getirilmiştir. Burada yeni anayasa denirken, gerici bir anayasayı ayakta tutmak, demokratik açılımlara kapalı anayasal anlayışın açılımını isteyen kesimleri de susturmak anlamına gelmektedir. Bunu başka türlü anlamak, izah etmek mümkün değildir.

Dünyada hiçbir seçim sisteminde devletin bu kadar kurumu seçime giremez ve tek partiyi destekleyemez. Dünyanın neresinde böyle bir seçim olsa ona hemen antidemokratik denir, bu seçim demokratik olarak yapılmamış görülür, o seçim meşru olarak görülmez, derhal iptal edilmesi ve yeni seçimin yapılması istenir. Ama ne var ki ne kendilerinin demokratik olduğunu iddia eden kesimler, ne Avrupa, ne de başka bir siyasal güç "seçimler devletle DTP arasında bir seçim haline getirilmiştir; böyle demokrasi olmaz, böyle

seçim olmaz; demokratik ülkelerde seçimlerin mantığı bu değildir; seçim bu koşullarda yapılamaz, bu koşullarda yapılan seçimler meşru görülemez" dememektedir. Böylelikle inkârcı-sömürgeci karargâhın ya da inkârcı-sömürgeci karargâhla uzlaşan AKP'nin bu seçimdeki politikalarına, tüm devlet imkanlarına dayanarak yürüttüğü seçim atmosferine, seçim propagandalarına sesiz kalmaktadır. Buna sessiz kalanların demokratlıkla ne alakası olabilir? Buna sessiz kalanlar ne kendisine demokratik ülke, ne de demokratik grup ve hatta bireyler diyebilirler. Tamamen antidemokratik bir seçim yarışı vardır. Bu açıdan mevcut seçimleri işte Kürt halkının iradesinin ortaya çıkacağı seçimler ya da bir referandum olarak görmek yanlıştır.

### **Seçimler antidemokratik koşullarda yapılmaktadır**

Tabii ki Kürtler bu seçim çalışmalarına asılmayı; devletin bütün baskılarına, zulmüne ve hilelerine karşı duyarlı davranarak seçimi elden geldiği kadar mümkünse demokratik ve adil yapılacak bir seçim haline getirmeli, böyle bir seçim ortamının mücadelesini vermelidir. Ama devletin askeriyle, polisiyle, basın-yayınıyla, istihbarat örgütüyle, psikolojik savaşıyla, her türlü kurumlarıyla devreye girdiği bir yerde, seçimlerin gerçekten adil ve demokratik geçeceğini düşünmek ve buna bel bağlamak da yanlıştır. Şu anda gerçek demokrat çevreler ve demokratik güçler Türkiye'de gerçek demokrasinin olmadığını; derin devlet, ordu ve inkârcı sömürgeci güçler denilen çevrelerin vesayeti altında bir siyasal yapılanmanın olduğunu; yalnız siyasetin değil, sosyal, kültürel ve ekonomik bütün kurumların bu inkârcı-sömürgeci karargâhın vesayeti altında bulunduğunu söylemektedir. Şimdi gerçek demokrasinin olmadığı bir ülkede, inkârcı sömürgeci karargâhın bütün imkanlarını kullanıp AKP'yi de yedeğine alarak Kürt özgürlük hareketine karşı yürüttüğü psikolojik savaşın bu kadar zirveye çıktığı ve keskinleştiği bir ortamda, yapılan seçimlerin Kürt halkı-

nın iradesini yansıtacağı gibi değerlendirilmelerde bulunmak kendini aldatmaktır. Türkiye'de bazı ülkelerde olduğu gibi asgari demokratik koşulların bulunduğunu, adil ve demokratik seçimler yapılabileceğini, Kürt halkının iradesinin ortaya çıkarılabileceğini düşünmek elbette yanlıştır. Türkiye demokratik bir ülke olarak görülüyorsa, seçimi bu biçimde referandum haline getirmek, devletin Kürdistan'daki politikasını kabul veya reddetme biçiminde keskin bir tercihin yapılacağı bir noktaya götürmek bizce yanlıştır. Türkiye'nin antidemokratik gerçeğini, antidemokratik siyasetini ve yapılanmasını görmezlikten gelmek anlamına gelir. Daha doğrusu, Türkiye'yi herhangi bir ülke gibi değerlendirmek, seçimleri de herhangi bir demokratik ülkede yapılan seçimler gibi ele almak büyük yanlışlar ortaya çıkarabilir.

### **Türk devletinin operasyonları tamamen imhaya yöneliktir**

Türkiye bu seçim sürecini aslında dış güçlerden aldığı destekle uyguladığı tasfiye konseptinin bir parçası olarak değerlendirmek istemektedir. Bu nedenle dışarıdan aldığı destekle askeri operasyonları arttırmıştır. Türk devletinin kara ve hava operasyonları tamamen imhaya yönelik operasyonlardır. Aslında Türkiye'yi Ortadoğu, Afganistan ve Pakistan'a müdahalenin bir parçası haline getirmek için dış güçlerin verdiği bir destek vardır. Inkârcı ve sömürgeci Türk devleti buna dayanarak ve yüklenerek sonuç almak istemektedir. Eğer askeri operasyonlarla gerillayı yıpratır ve yerel seçimlerde de başarılı çıkarsa, sorunu siyasi sorun olmaktan çıkararak, "bakın, Kürt halkının sorunu kimlik, dil ve kültür sorunu, etnik siyaset sorunu değildir; Kürt sorunu tamamen aş, iş ve ekmek sorunudur" diyecektir. Bu sorunun kimi ekonomik ve sosyal tedbirlerle giderileceğini söyleyip, böylelikle sorunu iç ve dış kamuoyunun gündeminden düşürmeye çalışacaktır. Yerel seçimlere bu denli yüklenmesinin altındaki gerçek neden budur. Tabii Kürt egemen sınıfları ve özellikle Kürt özgürlük ha-



reketine karşı yürütülen savaştan rahatsız olan orta sınıf da, Kürt sorununu çözme anlayışına sahip olmadıkları, sorunu çözüp demokratik yoldan iki halkın birliğini yaratarak demokratik Türkiye'nin birliğini yaratma perspektifleri bulunmadığı için, inkârcı-sömürgeci karargâhı destekleyerek kendilerine göre bu sorundan kurtulmayı düşünmektedirler. Son dönemlerde bazı çevrelerin Kürt özgürlük hareketine bu kadar yüklenmeleri, "Kürt özgürlük hareketi silah bıraksın, silahla bu iş olmaz" diyerek sorununun çözümsüzlüğünü Türk devletinin inkârcı politikalarında değil de Kürt halkının özgürlük direnişinde görmeleri, aslında Türkiye'deki bu orta sınıfın, çeşitli kesimlerin ve devletin politikalarının ne menem bir şey olduğunu, bu saldırı konseptiyle neyi amaçladıklarını daha açık bir biçimde ortaya koymaktadır.

### **Kürdistan'da başarısız olması AKP'nin sonunu getirecektir**

Böyle bir inkâr ve imha konseptinin politik boyutunu üstlenen AKP de gerçekten hiçbir seçim sürecinde olmadığı kadar bu yerel seçimlere yüklenmektedir. Aslında AKP'nin bu yerel seçimlere yüklenmesinin nedeni Türkiye'de, şurada burada kaybedeceğini düşündüğü milletvekilleri değildir. Kaldı ki, Türkiye'de öyle kendisine çok fazla alternatif bir siyasi güç de yoktur. Belki bazı yerlerde belediye başkanlıklarını kaybedebilir. Bunun AKP için çok sorun yaratacağını sanmıyoruz. AKP için önemli olan, 22 Temmuz'da aldığı oy oranına ulaşmaktan çok, aslında geçen yerel seçimlerin gerisine düşmemektir; hatta o yerel seçimlerdeki başarısından biraz daha yukarda başarılı olduğu takdirde kendisini başarısız görmeyecektir. Bu kesindir. Ancak sorun Türkiye genelini ilgilendiren sorun olmaktan çıkmıştır. AKP hükümetinin iktidarda olmasının nedeni Büyükanıt-Erdoğan uzlaşması sonucu olmuştur. Yine Gül'ün Cumhurbaşkanı olması da bu çerçevede olmuştur.

Zap yenilgisine götüren gerillanın büyük direnişine ve gelişen serhıldanlara rağmen AKP'nin iktidarda tutul-



masının nedeni de yine kendisine Kürt özgürlük hareketini ezme rolünün verilmiş olmasıdır. Buna rağmen AKP Kürdistan'da başarısız olursa, iktidarda kalması elbette zorlaşacaktır. Çünkü kendisini iktidarda tutan temel rolünü oynayamamış olacaktır. Kürdistan'da yaşayacağı başarısızlık AKP'nin sonunu getirecektir. Bu nedenle Kürt özgürlük hareketine bu kadar düşmanlık yapmakta, DTP'ye bu kadar saldırmaktadır. Devletin bütün imkânlarını kullanarak Kürt özgürlük hareketini ve DTP'yi Kürdistan'da etkisizleştirmeye çalışmaktadır. AKP'nin bu kadar gerilim içinde olmasının, bu seçimde Kürdistan'da her türlü imkânı kullanıp siyasi ahlaksızlık yaparak ve yalan söyleyerek görülmedik ölçüde çirkin bir seçim kampanyası yürütmesinin nedeni seçimlerin sonucundan duyduğu kaygıdır. Bu seçimler esas olarak da AKP'nin iktidarda kalıp kalmayacağını belirleyecek bir seçime dönüşmüştür. Bu da Türkiye'de aldığı oylarla değil, Kürdistan'da aldığı oylarla ölçülecektir. AKP'nin hükümette kalıp kalmayacağı durumu ortaya çıkacaktır. Bu nedenle AKP aslında var gücüyle DTP'ye yüklenmektedir. Dikkat edilirse, bu parti CHP ve MHP'ye çok fazla yüklenmiyor. CHP ve MHP'den çok, DTP'yi nasıl etkisizleştiririm politikası gütmektedir. CHP ve MHP'ye yüklense de, "bakın, ben de MHP ve CHP'ye karşıyım. Bunlar çok milliyetçi ve şovenisttir, ben onlardan farklıyım. Bu nedenle Türkiye'de benim mi, yoksa onların mı iktidar olmasını istiyor-

sunuz?" biçiminde bir yaklaşımla 22 Temmuz'da olduğu gibi yine ölümü gösterip Kürt halkını sıtmaya razı etmeye çalışacaktır. Seçim zamanı yaklaştıkça, AKP'nin bu yönlü söylemleri de gündeme gelecektir.

### **MHP ve CHP de sert söylemlerle Kürtleri AKP'ye yöneltiyorlar**

AKP hükümeti kendisinin yıpranan, daha doğrusu açığa çıkan yüzünü gizlemek için, seçim döneminde de 'kendine demokrat, kendine Müslüman' söylemine devam edecektir. Seçimlerin karakteri zaten böyledir. Seçimlerde dilin kemiği yoktur, ilkesizlik hâkimdir, herkes kendisini olduğundan farklı göstermeye çalışır. AKP bugüne kadar bunu iyi becerdi. Böylelikle kimi liberal çevrelerin, hatta kendilerine sol diyenlerin bile desteğini aldı. Bunun da ötesinde çeşitli milliyetçi, reformist Kürt çevreleri bile AKP hükümetini desteklediler. Tabii bunlar PKK ve Apo düşmanlığı nedeniyle, "DTP kazanmasın da kim kazanırsa kazansın" gibi kör bir ihanetle AKP'ye destek sundular. Yine Güney Kürdistan'da KDP ve YNK, AKP'nin diğer partilerden daha iyi olduğu gibi bir anlayışla seçimde AKP'ye destek verdiler. Dolayısıyla Türk devletinin Kürt halkının on yıllardır yürüttüğü mücadeleyle kazandığı siyasi kimliğini bastırma politikasına böylelikle hizmet ettiler. Aynı şekilde MHP ve CHP de sert söylemlerle aslında Kürtleri AKP'ye yöneltiyorlar, Genelkurmay bile bu politikayı izliyordu.

Çünkü her konuda farklı görüşleri olsa da, Kürt sorununda temel devlet politikasında ortaklaşıyorlardı. Bu açıdan Kürtlerin DTP'ye değil de AKP'ye meyletmesini ulusal çıkarları gereği gördüler ve bu nedenle Kürtleri AKP'nin kucağına atmak için her türlü söylemi kullandılar. Nitekim daha sonraları CHP genel başkanı Deniz Baykal, "Biz söylemlerimiz, değerlendirmelerimiz ve yaklaşımlarımızla AKP hükümetinin elini güçlendiriyoruz; AKP'nin hem uluslararası alanda hem de Türkiye içindeki elini güçlendiriyoruz. AKP bunu böyle anlamalı" diyerek, gerçekte nasıl bir işbölümü içinde olduklarını göstermiştir. Yani bu iki parti Kürtlere karşı iyi polis-kötü polis rolünü oynamaktadır. Bu seçimde de AKP yine çeşitli Kürt çevreleriyle ilişkilendirilerek, seçimde desteklerini almaya çalışacaktır. YNK'li bazı yetkililerin bu tür açıklamalar yapması, 22 Temmuz öncesi oynanan oyunların tekrar oynanacağını göstermektedir.

### **APK sadece Kürdistan'da değil Türkiye'de de teşhir olmuştur**

Kuşkusuz bunlar Kürt özgürlük hareketi açısından ihanet düzeyindeki yaklaşımlar olup, kesinlikle ihanetten başka türlü değerlendirilemez. Çünkü AKP bu seçimden alacağı oylara dayanarak, Kürtlerin dil ve kimlik istediklerini ve böyle bir sorunun olmadığını tarihsel olarak değerlendirmek isteyecektir. Seçim günlük politika olmaktan öteye, artık Kürtlerin inkarı temelinde kullanılacak ideolojik ve siyasi argüman olmaktadır. Buna alet olan herkes elbette Kürt gerçeğinde işbirlikçi ve ihanetçi olarak değerlendirilecektir. Tabii AKP'nin yüzü o kadar açığa çıkmıştır ki, Kürtlerin artık bu tür politikalara kanması düşünülemez ya da Kürt halkı bu tür yaklaşımlar içinde olan Kürtleri teşhir ve tecrit edecektir. Bunların Kürdistan'da propaganda yapmasına ve etkili olmasına müsaade etmeyecektir. Çünkü AKP'nin saldırısının on yıllardır verilen özgürlük mücadelesine yönelik olduğunu bilecek ve bunun yanında olanları da bu mücadelenin düşmanları olarak

değerlendirecektir. Zaten böyle yaklaşmadığı takdirde, Kürt özgürlük mücadelesi veren güçler bırakalım gafleti yaşamayı, kendileri ihanetçi durumuna düşerler. Bu açıdan bu süreçte halkı aydınlatarak, halkı örgütleyerek, halkı bu tür psikolojik savaş saldırıları karşısında donanımlı kılarak, 22 Temmuz'da ortaya çıkan olumsuz durumu ortadan kaldıracaklardır.

AKP'nin teşhir olması sadece Kürdistan'da gerçekleşmedi. Türkiye'de de AKP'nin teşhir olduğunu görüyoruz. Çeşitli liberaller ve demokrat olduğunu söyleyen çevreler AKP'nin son bir yılda Genelkurmay'a teslim olduğunu, Genelkurmayın inkarcı zihniyeti doğrultusunda politika izlediğini söylemektedirler. Bu yönlü değerlendirmeler eskie oranla giderek artmıştır. AKP bu değerlendirmeler karşısında zorlanmış olup, "ben değişmedim, Kürt sorununa inkarcı yaklaşmıyorum, yine demokratikleşme konusunda da bir iradem var" gibi değerlendirmelerle Türkiye toplumu ve çeşitli kesimler nezdinde yıpranan imajını tamir etme çabası içine girmiştir. Özellikle Kürdistan'daki saldırılar sonucu büyük tepki alması karşısında üslubunu yeniden yumuşatmaya, bir denge kurmaya çalışmıştır. Yani AKP inkarcı sömürgecilikle uzlaşmıştır. Onunla birlikte bir yandan Kürt özgürlük hareketini ezme politikasını izler ve bunun uygulamalarını ortaya koyarken, diğer yandan seçime doğru gidişte söylemlerini yumuşatmakta; bir yandan yürüttüğü politikaya uygun bir duruş ortaya koymakta, diğer yandan seçimde demokrasi güçleri ve Kürtlerin oylarını almak için yeniden demagojiye başvurmaktadır.

Türkiye toplumunda teşhir olmasının bir yana bırakın, AKP İslami kesim içinde çeşitli çevreler tarafından bile eleştirilmiştir. Fehmi Kuru'nun Erdoğan'ı kastederek, "Obama gibi geldi, Bush gibi oldu" demesi önemliydi. Fehmi Kuru'nun amacı ve anlayışı farklı olsa da, aslında o söylem epey etkili oldu ve Erdoğan'ın yıpranmasında çok önemli rol oynadı. Bu yönüyle Fehmi Kuru'nun maksadından öteye, AKP'nin yıpranmasıyla sonuçlanan bir değerlendirme niteliği kazandı. Tabii

Erdoğan'ın en yakın çevresindekilerin böyle değerlendirmeleri ortaya çıkınca, daha önce çeşitli çevrelerin AKP hükümeti konusunda yaptığı eleştiriler de meşruluk kazandı. Bu temelde AKP'nin yıpranmasında belirli düzeyde etkili oldu. Mevcut durumda AKP şu anda iktidara geldiğinden bugüne en fazla yıprandığı dönemi yaşıyor. İşte Kürdistan'da seçimi kazanarak aslında bunu yeniden tamir etmeye çalışıyor. AKP, "Türkiye'nin birliği ve bütünlüğü için, Türkiye'deki en temel sorunları çözme açısından benden başka alternatif yok" diyerek, yine çeşitli çevreleri kendi etrafında toplamaya çalışacak ve savaşıacaktır. Ancak AKP hükümetinin bu seçimlerde 22 Temmuz'daki oylarının çok gerisinde oy alacağı ve yıpranacağı açıktır. Tabii buradan Fehmi Kuru'nun ve belirli İslami çevrelerin AKP'ye yönelik eleştirilerinin payını da görmek gerekir.

### **Kendi yandaşları bile AKP'nin politikalarından rahatsız oldular**

Burada aslında İslamcı kesim Türkiye'de devlet içinde siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel alanda önemli bir mesafe alıp meşruiyet kazandı. Bu yönüyle kendisini mevcut Türkiye sistemi içerisinde kabul ettirmede önemli bir yol aldı. Şimdi İslamcı kesimler aslında AKP'nin bu uygulamalarını eleştirerek, 'kendine Müslüman, kendine demokrat' söylemler temelinde İslami alternatifi yıpratmak istemiyorlar. Yine bir İslamcı alternatifi gündemde tutmak istiyorlar. Bu açıdan Türkiye siyasetinde çözüm ona demokratik, liberal özgürlükçü söylemleriyle kendilerini var etmeye çalışıyorlar. Bunları özellikle Fetullahçılar ve çeşitli çevrelerin AKP ve Erdoğan'ın yıpranması karşısında siyasal İslamcı alternatifi tümünden devre dışı kalmaması için yapılan değerlendirme ve eleştiriler olarak görmek gerekir. Aslında Fehmi Kuru eleştirilerini bunun için yaptı, ama maksadını aşarak AKP hükümetinin çok fazla yıpranmasına yol açtı.

Fehmi Kuru bu eleştirileri çok özgürlükçü demokrat olduğundan ya da Kürt sorununun çözümü konusunda herhangi bir doğru yaklaşım içinde

bulunmasından ötürü yapmadı. Tersine ılımlı işbirlikçi siyasi İslam içindeki sözde yanlışlıkları ve eksiklikleri eleştirerek, bu eleştiriler temelinde işbirlikçi siyasi ılımlı İslam'ın Türkiye'de bir siyasi alternatif olarak devam etmesine yol açmak istemiş, böylesi bir yaklaşımla bu eleştirileri yapmıştı. Bu tür yanlışlıklar olduğunda eleştirilirse bunun siyasi hareketi yıpratmayacağını, tersine daha da güçlendireceğini düşünerek bu eleştirileri yapmıştı. Ama AKP'ye karşı yoğun mücadelenin verildiği, Kürt özgürlük hareketinin yürüttüğü mücadele ve gerçekler karşısında AKP'nin çok teşhir edildiği bir süreçte, yine bazı liberal demokrat kesimlerin AKP ile ordunun uzlaştığını belirttikleri bir dönemde Fehmi Korum'un bunu söylemesi, aslında demokrasi ve özgürlük mücadelesi veren, AKP'yi ve siyasal İslamcı kesimleri eleştiren güçlerin elini güçlendirmiştir. Fehmi Korum böyle bir amaç gütmese bile sonucun böyle olduğu kesindir.

### **AKP 22 Temmuz'da aldığı oyların gerisine düşeceği kesindir**

AKP'nin baş aşağı gidişi durdurması zor görülüyor. AKP ve onun başbakanı Erdoğan, Ecevit'in 1999 yılında Kürt Halk Önderinin esaret altına alınmasıyla kazandığı popülerliği ve bir dönem siyasi yaşamda var olmasını örnek alarak, bu defa kendisi benzer anlayışla DTP'yi zayıflatıp PKK'nin siyasi etkisini sınırlandırarak, bir dönem daha siyasi kredi alıp varlığını sürdürmek istiyor. AKP'nin şu anda böyle bir siyasal misyonla kaderini böyle bir hamleye bağlamış durumdadır. Ancak bunun gerçekleştiremeyeceğini söyleyebiliriz. 22 Temmuz seçimlerinde aldığı oyların daha gerisinde oy alacağı kesindir. Belki 2002'de aldığı oyların altına düşmeyecek, ama 22 Temmuz seçimleri ile 2002'deki seçimlerde aldığı yüzde 34 oy arasında bir oy alacaktır. AKP yüzde 34'ten yüzde 47'ye on üç puan ilerlemişti. Herhalde bu seçimde en azından bunun yarısını kaybedecektir.

AKP bu gidişatı durdurmak için Kürdistan'daki sertliğini kısmen yumuşatmış; "biz yine eski düşüncede-

**"Önderliğe yapılan fiziki işkence sonrasında halkın Önderliğini güçlü sahiplenmesini görünce, AKP hükümeti seçim öncesi İmralı koşullarının düzeltileceği gibi bir imaj vererek bazı Kürt çevrelerini etkilemeye çalışmaktadır"**

yiz, demokratik açılımlar yapacağız" gibi değerlendirmelerle oy kaybını azaltmaya çalışırken, diğer yandan özellikle Kürt halkının Önder Apo'ya yapılan uygulamalara tepki göstermesi ve Önderliğini güçlü biçimde sahiplenmesi karşısında bazı farklı yaklaşımlar içine girmiştir. İmralı'da yapılan yeni inşaat ve Kürt Halk Önderinin yanına yeni tutuklular gönderileceğinin söylenmesi, aslında Kürt Halk Önderinin Kürdistan üzerindeki siyasi etkisini görülmesindendir. Tabii CPT'nin, yine Batı'nın da bu yönlü değerlendirmeleri vardı; bunlar İmralı koşullarının düzeltilmesini istiyorlardı. Ama şimdiye kadar bu konuda herhangi bir girişimde bulunulmamıştı. Kürt Halk Önderine yapılan fiziki işkence sonrasında halkın Önderliğini güçlü sahiplenmesini görünce, AKP hükümeti seçim öncesi İmralı koşullarının düzeltileceği gibi bir imaj vererek bazı Kürt çevrelerini etkilemeye çalışmaktadır. Ancak bunun da çok fazla tutması söz konusu değildir. Nitekim diğer partilerin gösterdiği tepki karşısında "Kürtlerden oy kaybetmeyeyim" derken, Türkiye'de milliyetçi çevrelerden aldığı oy kaybını düşünerek, şantaj olarak değerlendirilebilecek söylemlerde bulunmuştur. Kürt Halk Önderi, Özgürlük hareketi üzerindeki etkisini kullanıp mücadeleyi durdurursa, o zaman bu tür görüşmeler yaptırılabilirdiği gibi tehdit ve şantaj niteliği taşıyan değerlendirmelerde bulunmuştur. Bu durum, AKP'nin nasıl bir politika izlediğini, hem devleti ve milliyetçi kesimleri

memnun etmek hem de Kürdistan'daki oy kaybını engellemek için bir şöyle bir böyle konuşan, tutum takınan ilkesiz, oportünist, demagojik bir siyasal parti olduğu daha net açığa çıkmıştır.

İmralı ile ilgili atılacak adımların ne olacağı seçimlerden sonra belli olacaktır. Eğer AKP seçimlerde oyunlar, hileler ve baskılarla DTP'yi geride bırakırsa, aslında İmralı'da bir yumuşamanın değil, sertliğin daha fazla artacağını beklemek gerekir. Ama eğer seçimlerde DTP önemli bir sonuç alabilirse, daha fazla belediye başkanı çıkarıp devletin ve AKP'nin seçimdeki hedeflere ulaşmasını engellerse, o zaman belki İmralı'da belirli gevşemeler ve yumuşamalar ortaya çıkabilir. Ama mevcut durumda İmralı'da yapılan inşaat ya da yumuşama olacağı söylemleri kesinlikle seçime yönelik bir politikadır, bir oyalamadır. Yoksa bu konuda net olarak alınmış bir karar ya da bunun uygulanmasının bir nedeni olarak görülmemelidir.

### **AKP'nin Alevi açılımı aslında Alevilerin Kürtlerle birleşmesini engellemeye yöneliktir**

AKP'nin bu süreçte gündeme getirdiği bir konu da Alevilere yönelik politikasıdır. AKP 2008'in başında Muharrem ayında Alevi kesimlerle toplantılar gerçekleştirmişti. Alevilerin özellikle Ankara'dan yaptığı miting ve bu mitingin yarattığı etkiden sonra, AKP yeniden sözde Alevi açılımını gündeme getirmiştir. Aslında bunu sadece seçimle bağlantılı bir girişim olarak değerlendirmek doğru değildir. Elbette seçimle bağı vardır; ama esas olarak bu bir devlet politikasıdır, Alevileri devlete entegre etme çabasıdır. Bunun da Kürt halkının yürüttüğü özgürlük mücadelesiyle bağı bulunmaktadır. Zaten devlet uzun süreden beri Alevilere biraz daha yumuşak yaklaşmaktadır. Televizyonları da, basın-yayın organları da artık Alevilere farklı bir yaklaşımı ortaya koymaktadır. Resmi olarak Alevileri bir inanç topluluğu olarak görmese ve haklarını temelde benimseme bile, Aleviliğe bakış ve yaklaşım belirli düzeyde değiştirilmiş, bir yumuşama ortaya çıkmıştır. Aleviler kendileri-



ni bu temelde örgütlenme ve irade etme imkânlarına kavuşmuştur. Ama bunun yapılmasının nedeni, aslında Türk Alevilerinin Kürtlerle birleşmesini engellemek ya da Alevilerin Kürt özgürlük hareketiyle birlikte hareket etmesinin önüne geçmektir.

### Özgürlük hareketi Alevi konusuna yeni bir yaklaşım ortaya çıkardı

Tabii Alevilerin de uzun yıllardır süren bir mücadelesi vardır; yine demokratik güçlerin Aleviler üzerindeki baskıların kaldırılması konusunda geliştirdiği mücadeleler söz konusudur. Kürt özgürlük hareketinin mücadelesini geliştirdiği koşullarda, bunlar devletin Kürt özgürlük hareketini tecrit etme politikası çerçevesinde yarattığı etkiden çok daha fazla bir örgütlenme ve kendini ifade etme imkânı sunmaktadır. Bu konuyu kesinlikle böyle değerlendirmek, bu açıdan Alevilerin son yirmi yılda elde ettikleri kimi imkânları bu çerçevede ele almak gerekir. Sorun sadece Alevilerin yürüttüğü mücadeleyle açıklanırsa, bu aslında gerçeği ifade etmemek olur. Diğer yandan Kürt özgürlük hareketi Alevi konusuna yeni yaklaşımı ortaya çıkardı. Kürt toplumunda Aleviliğe karşı bakışı değiştirdi. Sadece Alevilerin değil, Êzidilerin ve diğer bütün inançların kendilerini ifade etmeleri konusunda ideolojik, siyasi ve örgütsel destek verdi. Bu konuda yaşanan önyargıların ortadan kalkması için büyük bir mücadele yürüttü. Bunun sonucunda Alevilik örgütsel olarak da belirli bir güç kazandı. Bütün bunlar birleşince, 2008'le geldiğimizde, devlet Kürt özgürlük hareketini sınırlamak ya da mücadeleyi sadece Kürtlere yönelik bir mücadele haline getirmek açısından Alevilere yönelik yeni bir yaklaşımı ortaya çıkardı. Nasıl ki Genelkurmay ılımlı İslam'la anlaşarak, onunla belirli konularda uzlaşıp sadece Kürtleri hedef alan bir politika izlediyse, aynı biçimde Alevileri de bu mücadele sürecinde devlete muhalif olmaktan çıkarıp Kürt özgürlük hareketine yöneltme, bu konuda Kürt özgürlük hareketinin destekçilerini

azaltma çabası içinde bulunmaktadır. AKP'nin açılımını bu çerçevede görmek gerekir. Yani seçimle bağlı sınırlıdır, esas olarak devlet politikasıdır. Aslında Aleviliği entegre etme anlayışıdır, devletleştirme politikasıdır.

Halbuki Alevilik tarih içinde süzülüp gelen komünal demokratik değerlere dayanmış, devletten uzak yaşamış, sömürücü ve baskıcı devlet sisteminin içine girmemiş; aksine sömürücü ve baskıcı sistemin örgütlü gücü olan devlete karşı mazlumların, yoksulların ve ezilenlerin yanında yer almıştır. Alevilik tarih içinde böyle bir kimlik kazanmıştır. İşte devlet Alevilere çeşitli imkânlar tanıyarak kendilerini devlet içine çekip Aleviliğin bu kimliğini ortadan kaldırmaya, onu en-

### Alevilik hep devlete muhalif olmuştur

Ama ne yazık ki zorla, baskıyla, idamlar ve katliamlarla yapılamayanlar, çeşitli keklik soylulara belirli imkânlar verilerek, Alevi işbirlikçilerine ve hainlerine imkân tanınarak, örgütlenmelerine destek sunularak, bu temelde bunlar eliyle Alevilik sistem içileştirilmek, ehlileştirilmek, mazlumun yanında olmaktan çıkarıp zalimin yanında yer almasını sağlamak, yani devletin yanında yer alan bir karaktere kavuşturulmak isteniyor. Halbuki Aleviliğin güzelliği ve değeri devletle bütünleşmemesindedir, hep devlete muhalif olmasındadır. Hele bugün devletin anlamsızlaştığı, giderek dev-



tegre etmeye, yozlaştırmaya, başkalaşıma uğratmaya, kendi öz gerçeğinden koparıp sistemin bir parçası haline getirmeye çalışmaktadır. Tabii bu durum gerçekten de Alevi inancı açısından tarihsel düzeyde çok kritik bir aşamayı ifade ediyor. Gerçekten de Aleviliğe karşı büyük bir saldırı vardır. Alevilik son derece despotik devletlere karşı dağların doruklarına ve sistemin kıyısında kalmış kuytu alanlarına çekilerek, devlete bulaşmadan kendi yaşamını kendisi örgütleyerek kendi değerlerini korumuştur. Bütün katliamlarına rağmen hiçbir baskıcı güç Alevileri bu inançlarından, halkçı, demokratik ve mazlumdan yana tutumundan vazgeçirememiştir.

letlerin ortadan kalkacağı bir özgürlük ve demokrasi anlayışının geliştiği bir dünyada Alevilik daha fazla özgürlükçü ve demokratik bir rol oynayacakken, Aleviliğin toplumsal ve siyasal düzeyde oldukça etkili olacağı bir dönemde, yani devletçiliğin giderek aşıldığı ve devlet dışı eğilimlerin güçlendiği bir ortamda, devlet dışı eğilimin en önemli aktörlerinden biri olan ve bu konuda en önemli bir kültürel potansiyel taşıyan Aleviliği devlete yanaştırmak oldukça trajik bir durum olmaktadır. Bu çok tehlikeli bir durumdur.

Alevilik böyle bir süreçte büyük bir sınavla karşı karşıya kalmaktadır. Ya kendi kimliğini koruyacak ya da bu ekonomik ve siyasi baskılar ortamında

teslim olup tarihsel geçmişine ihanet edecektir. Geline nokta böyle bir yol kavşağıdır. Öte yandan böyle bir ihanet dedeler eliyle gerçekleştirilmek istenmektedir. Çünkü Alevi kültürünü, kurumunu ve değerlerini, mazlumdan, ezilenden ve yoksuldan yana kalma tutumunu bu inanç önderleri temsil etmektedir. Şimdi bu kültürü veren, Alevi inanç kültürüne sahip çıkıp bunun sürekliliğini sağlayan dervişler, dedeler, seyitler ve babalar eliyle Alevilik kendi geçmişine ters bir duruma götürülmek istenmektedir. Bunun en önemli yöntemi ise dedelerin Diyanet içine alınması ve kendilerine maaş bağlama politikasıdır.

### **Bir insan parayı kimden alırsa onun düdüğünü çalar**

Tabii dedelere maaş bağlama uygulaması, esas olarak Aleviliği temelinden dinamitleme ve yok etme yaklaşımıdır. Çünkü dedeler tarih boyunca hep taliplerinden aldıkları yardımlarla yaşamışlardır. Dedeler genelde çiralık adı verilen bu yardımlarla yaşadıkları için hep halktan yana olmuşlar, kendilerini halka karşı sorumlu hissetmişler, daha doğrusu halkın gelirleriyle beslendikleri için halkın sesi olmuşlardır. Amiyane deyimle bir insan parayı kimden alırsa onun düdüğünü çalar ya da kim parayı verirse onun borazanı olur. Dedeler de tarih içinde hep halktan beslendikleri, onunla yaşamlarını ve varlıklarını sürdürdükleri için halkın yanında yer almışlar; halkın sosyal, siyasal bütün sorunlarıyla yakından ilgilenmişlerdir. Bu konuda bir adaletli yaklaşım içinde olmaya, toplumu komünal demokratik değerler içinde tutmaya çalışmışlardır. Herhangi bir kesimin veya çevrenin sesi değil, toplumun sesi, bütün inanç sahiplerinin sesi olmaya çalışmışlardır. Dedelere maaş bağlamak, bu bağı ortadan kaldırmaya çalışmaktır. Devlet Aleviler üzerinde hangi politikayı izliyorsa, giderek dedeleri de o politikaya çekmek, kendilerini istediği temelde konuşturmak, değerlendirmek ve bu biçimde yaşayan bir noktaya çekmek istemektedir.

Kürt özgürlük hareketinin özgürlük mücadelesine karşı bir özel savaş yürüten devlet, maaşa bağladığı dedeleri de o zaman bu özel savaşın bir parçası haline getirecektir. Dedelerin karşı karşıya getirildiği sorun bugün Kürt sorunu olur, yarın başka bir toplumsal kesime ya da kültürel ve siyasal çevreye karşı yürütülen bir politika olur. Aldıkları maaş nedeniyle dedeler istemeseler bile bu politikanın parçası haline gelirler. Artık kulağını temsil ettikleri toplumsal kesim olan halka değil de devlete verirler. Devleti daha fazla dinlemeye, en iyimser deyimle devletle halk arasında bir denge oluşturmaya çalışırlar. Halbuki Alevilik devletle halk arasında bir denge değil, tamamen baskı ve sömürünün temsilcisi olan devlete karşı halkın duruş biçimidir. Dedeler böyle bir duruşa sahip olan tabanın sesi olmuşlar, tarihte hep böyle bilinmişlerdir. Zaten Alevi toplumu içinde din adamlarının ve dedelerin itibarının devam etmesi bu nedenle olmuştur. Diğer inançlarda, özellikle devletleşen İslamiyet'te, Yahudilikte ve Hristiyanlıkta din adamları ve inanç önderleri devletle belirli düzeyde etkileşime girdikleri için itibarları büyük ölçüde sarsılmıştır. Ama dedeler hâlâ böyle bir zulüm ve baskı düzeniyle bütünleşmedikleri için itibarlı olmuşlar, itibarlarını bugüne kadar da sürdürebilmişlerdir.

Devletin keklik soylu işbirlikçisi İzzettin Doğan, "Dedeler de bir hizmet veriyorlar. O zaman bu hizmetin karşılığı verilmeli; devlet diğer memurlara, örneğin imamlara maaş verdiği gibi, Alevi dedelerine de maaş bağlamalıdır" diyerek, Alevi dedelerini devlete bağlamanın gerekçesini oluşturmaya çalışıyor. Bu çok demagojik bir tavrıdır. Doğrudur, Alevi dedeleri de halka hizmet veriyorlar. Ancak bu hizmeti halka verdiklerine göre karşılığını da halktan almalıdırlar. Dedeler devlete hizmet vermiyorlar, halka hizmet veriyorlar. Bu bir devlet hizmeti değil, bir halkın dini duygularına yönelik manevi bir hizmettir. Manevi bir hizmet veren dedeleri maddi bir sistem, zulüm ve baskı düzeni olan devletin bir memuru gibi görmek, aslında inanç önderlerine ve din adamlarına saygısız-

lıktır. Bu yüzden bugün Türkiye'de imamlar da din adamlığı özelliğini kaybetmişler, devletin ajanları haline gelmişlerdir. Bunlar devletten maaş alıp devlet gibi hareket etmekte, devletin politikasını izlemektedirler. Bu tür kişiler hiçbir şekilde devletin genel politikasına ters düşmezler; düşükleri takdirde görevlerinden uzaklaştırılır ve öteki memurlar gibi maaşlarından olurlar. Bu açıdan Alevi dedelerini memur gibi gören İzzettin Doğan ve onun gibi keklik soylular takımı kesinlikle Aleviliğe ihanet etmektedir. Bu açıdan Alevilerin bu tür yaklaşıma karşı oldukça duyarlı olmaları gerekir.

### **Aleviliğin İslamiyet'in olumlu değerlerini sahiplendiği açıktır**

Tabii ki bazı yanlış tartışmalar da vardır. Örneğin Alevilik İslam'ın içinde midir, dışında mıdır tartışması doğru bir tartışma değildir. Aleviliğin tabii ki İslam öncesinden de devraldığı belirli değerler vardır. Aleviler ezilen, baskı ve zulme maruz kalan bir topluluk oldukları için, baskıya ve zulme karşı olmalarından dolayı İslam'ın gerçek özüne, dolayısıyla bunu en iyi biçimde temsil eden Ehlibeyt'e saygı duymuşlardır. Ehlibeyt Hz Muhammed'in kızı Fatma, damadı Ali ve torunlarını ifade eder. 12 İmamın hepsi bu sülaleden gelmektedir. Bu yönüyle "Alevilik İslamiyet'ten hiç etkilenmedi, İslamiyet'le hiç ilgisi yoktur" demek İslam'ı yanlış yorumlamaktır. İslamiyet tabii ki başlangıçta mevcut düzene karşı belli bir tepkiyi ifade ediyor, zalime karşı bir tepkiyi dillendiriyor, daha hakça ve adil bir dünyayı öneriyordu. Bu da elbette Alevilerin önceki kültüründe var olan değerlere uygun düşüyor; dolayısıyla Aleviler İslam'ın bu yoksuldan, mazlumdan ve ezilenden yana tarafına sempati duyuyorlardı. Aleviliğin böyle geliştiği ve İslamiyet'in olumlu değerlerini sahiplendikleri açıktır. Bu yönüyle Aleviliğin İslamiyet'le hiçbir bağı yoktur demek yanlıştır. Buna karşılık Aleviliği İslami çerçeveye özdeşleştirmek, tamamen İslam'ın Hanefi, Şafii, Maliki ve Hambeli mezhepleriyle aynı kapsamda değerlendirmek, yani İslam'ın dört Sünni mezhebi gibi görmek de

doğru olmaz. Bu, Aleviliği doğru değerlendirmemek anlamına gelir.

### **Alevilik herhangi bir Sünni mezhep gibi tanımlanamaz**

Bu açıdan “Alevilik İslam’ın içinde mi, dışında mı?” tartışmasından öteye, Aleviliğin belirli bir tarihinin var olduğunu bilmek gerekir. Aleviliğin İslamiyet öncesine dayanan kökleriyle yok-suldan ve ezilenden yana bir kültür olduğunu, İslamiyet’in çıkışıyla birlikte onun mazlumdan ve ezilenden yana olan anlayışı ve yaklaşımıyla kendini yenilediğini, İslam’ın bu özelliklerinden de bir şeyler alarak kendini yeni bir inanç ve kültürel senteze kavuşturan bir inanç sistemi olduğunu ortaya koymak daha doğru olur. Bu bakımdan Aleviliği tümüyle İslamiyet’in bir parçası ya da İslam’ın herhangi bir mezhebi gibi değerlendirmek yetersiz ve yanlış olacağı gibi, Aleviliğin İslamiyet’le hiç bağının olmadığını, İslamiyet’ten hiç etkilenmediğini ve onun bazı değerlerini taşımadığını söylemek de sektör bir yaklaşım olur. Bu değerlendirmeye gerçek Aleviliği ifade etmez. Bu açıdan gerçek Aleviliğin Ehlibeyt değerlerini ifade eden, İslamiyet’in ezilenden ve mazlumdan yana olan değerlerini de alan, bu yönüyle resmi İslam’dan ayrılan bir özelliği bulunmaktadır. Yani Alevilik İslamiyet’in Kuran’da ya da hadislerde bulunan her şeyini almayan, bunların hepsiyle bütünleşmeyen, bu yönüyle İslam’dan farklı yanları her zaman açıkça görülen, bu temelde İslami mezheplerden farklılığını ortaya koyan bir inançtır, bir mezheptir. Alevilik herhangi bir Sünni mezhep gibi tanımlanamaz.

Alevilik aslında Şialık da değildir, Şialık mezhebiyle de fazla ilgisi yoktur, ondan da ayrıdır. Ehlibeyt ve Hüseyin’e bağlılık kültürü açısından belki onlara daha yakın olabilir; ama onların İslamiyet’i gibi bir İslam da değildir. Bu anlamda Alevilik İslamiyet’in içinde midir, dışında mıdır türünden çok katı değerlendirmelerle yaklaşmak yerine, Aleviliği daha gerçekçi ve doğru bir biçimde değerlendirmeye ihtiyaç vardır. Ne İslam’ın dışında olmak Aleviliğe iyi

bir karakter kazandırır, ne de İslamiyet’in içinde olmak Aleviliğe bir üstünlük sağlar. Yani her iki yaklaşımın da yetersizliğini iyi görmek gerekir. Tabii biz inanç önderlerinin bunu daha sağlıklı bir biçimde ele alacaklarına, böyle bir ikileme düşürmeden Aleviliği daha doğru bir değerlendirmeye tabi tutacaklarına inanıyoruz. Bu açıdan İzzettin Doğan gibilerin Aleviliği Diyanetin içine sokma ve İslam’ın herhangi bir mezhebi gibi ele alma yaklaşımı da yanlıştır. Bu yaklaşım Aleviliği gerçek içeriğinden boşaltma ve İslam’ın artık resmi mezhepleri haline gelmiş olan mezhepleriyle bütünleştirmedir. Aleviliğin İslamiyet’le bağlarını kabul etmemek, aslında İslamiyet’in gelişmesiyle birlikte ortaya çıkan başta Ehlibeyt, Hasan-Hüseyin ve İmam Ali kültü olmak üzere yüklendiği yeni değerleri görmemek, bu konuda sektör ve uç bir değerlendirme içinde bulunmak olur ki, bunun da çok doğru bir değerlendirme olmayacağını söylemek gerekir.

### **Devletin Alevilik açılımı Aleviliği devletleştirme oyunudur**

Devletin Alevilerle ilgili açılımı sadece yerel seçimlerle ilgili bir durum değildir, kesinlikle tarihsel ve stratejik bir durumdur. Yapılanlar kesinlikle Aleviliği devletleştirme oyunlarıdır. “Aleviler ne çektiyse devlet dışında kaldığı için çekmiştir” diyen İzzettin Doğan gibi bazı hainler bir saptırma içindedirler. Tabii ki Alevilik hemen her zaman devletle karşı karşıya gelmiştir; ama bu karşı karşıya geliş Aleviliğin halkçı özünden dolayıdır, demokratik ve özgürlükçü özü bunu gerektirmiştir, özü nedeniyle devletle bütünleşmemiştir. Bu durum Aleviliğin bir hatası ya da eksikliği değildir, Alevilikte var olan değerlerin sonucudur. İzzettin Doğan bu değerlendirmesiyle aslında Aleviliği ve Alevi dedelerini itham etmekte; tarihte direnişçi bir rol oynayan Alevi önderlerini suçlamaktadır. Onlara “Niye devletle bütünleşmediniz, neden devletin parçası haline gelmediniz?” demektedir.

Tamam, eğer devlet belirli düzeyde demokrasiye duyarlı hale gelirse, elbette devletle bütünleşilmez ve devletin

parçası olunmaz, ancak devletle eski çatışma ve gerilim de hafifletilebilir. O zaman daha demokratik temelde bir mücadele yöntemi içine girilebilir. Ama devletin demokrasiye duyarlı hale gelmesi bile Alevi inancına bağlı kesimlerin devletle bütünleşmesi, ezilenlerin devletle bütünleşmesi anlamına gelmez; aksine demokrasiye duyarlılık egemen sınıflarla ezilen sınıfların mücadelesi sonucu ortaya çıkan bir dengeyi ifade eder. Yani orada da gerilim devam eder. Ancak sürekli çatışma da gerekli olmadığı için, daha farklı yöntemlerle bu mücadelenin sürdürülmesi durumu ortaya çıkar. Şu anda devletli demokratik sistemlerdeki devletle ezilen sınıf arasındaki diyalektiği böyle anlamak gerekir. Bu açıdan İzzettin Doğan’ın kalkıp “Aleviler devletle bütünleşmiş değil, bu yanlıştır” belirlemesi tabii ki sakattır. Devlet demokrasiye duyarlı hale gelebilir. Ama bu “Aleviler devletin içine girsinler. Aleviler devletin dışında kaldıkları için hep ezildiler, bugün bunu değiştirelim” demek bir saptırmadır, ihanettir, Alevilerin devleti demokrasiye duyarlı hale getirmelerini saptırmaktır. Aleviler devleti demokrasiye duyarlı hale getirmek için mücadele yürüttüler; yoksa devletin içine girip mazlumdan ve ezilenden yana tavır almak yerine egemenlerden yana tavır almak ya da egemenlerin bir parçası olmak için mücadele etmediler. Herkesin bunu böyle bilmesi gerekir.

Alevi değerlerinin İzzettin Doğan gibi çevrelerin tüccar, çıkarıcı ve Aleviliği kullanma politikalarına yaklaşımından daha güçlü olduğuna, buna karşı direneceğine ve devletle bütünleşmeyeceğine inanıyoruz. Aleviler kendi içlerinde çıkan keklik soyluları da teşhir ve tecrit edecektir. Onların Aleviliği temsil etmediğini ortaya koyarak, kendilerini devlet işbirlikçisi, hain ve ajan olma konumuyla baş başa bırakacaktır. Biz Alevi toplumunun, Alevi dedelerinin, inanç sahiplerinin ve Aleviliği demokrasi mücadelesinde devlete karşı örgütleyen çevrelerin bu tür devlet ajanlarının ve devletin oyunlarına gelmeyerek, Alevilerin tarih içindeki duruşuna uygun tutumlarını sürdürceklerine inanıyoruz.



# 2008 YILININ KAZANIMLARI ÜZERİNE

**“Önder Apo’nun özgürlüğü olmadan Kürt kadınının, Kürt gencinin özgür geleceği, özgür yaşamı, özgür duruşu olamaz. Kürt toplumunun özgür gelecek iradesi, projesi kesinlikle oluşamaz.**

**Bunların hepsi Önder Apo’nun özgürlüğü temelinde Kürt sorununun demokratik siyasi çözümüne bağlıdır. Dolayısıyla 2009 yılına böyle büyük bir iddiayla, önümüze büyük bir hedef koymuş olarak giriyoruz. Bu boş bir iddia ve hedef koyma değildir. Bunu gerçekleştirme gücünü ve iradesini kendimizde taşıyarak giriyoruz. 2009 yılını bu hedef doğrultusunda büyük gelişmelerin yaşanacağı bir yıl haline getirme iddiamız tamdır”**

## **PKK’li olmak her gün yeni başlangıçlar yapabilmektir**

Miladi 2008 yılının sonuna doğru gidiyoruz. 2009 yılına dair değerlendirmeler şimdiden başlamış durumda. Halkımız PKK’nin 30. kuruluş yıldönümü kutlamalarını halen sürdürmekte. Bu yıl PKK’nin kuruluş yıldönümü kutlamaları daha kapsamlı, uzun süreli gerçekleşti. 30. yıldönümü olması vesilesiyle bir aya yayılan bir kutlama oldu. Parti yılbaşını kutlar, parti değerlendirmesi yaparken; şimdi miladi yılbaşını değerlendirme, 2008 yılının sonuçlarını tartışıp ortaya çıkarma ve 2009 yılına ilişkin hedefler oluşturma süreci içerisindeyiz. Yılbaşılar çoğalmış; PKK ile her gün, neredeyse yeni bir yılın başlangıcı haline getirilmiş durumda. Önder Apo *“PKK’li olmak her gün yeni başlangıçlar yapabilmektir”* demişti. Her günü yeni bir sürecin başlangıcı yapmayı da ifade ediyor. Bu temelde bir yılın, 2008 yılının sonuna doğru giderken genel durum nedir, yıl değerlendirmemiz nasıl olabilir? Şimdi gündemimizde bu var, hareket olarak bunu tartışıyoruz; bizim bu bunun üzerinde duruyor, çeşitli biçimlerde toplantılar, tartışmalar, değerlendirmeler yapıyoruz. 2008 yılının mücadele derslerini, sonuçlarını çıkartmaya, 2009 yılına bu temelde çok daha güçlü ve kapsamlı hazırlanmaya çalışıyoruz.

2008 yılı öyle sıradan bir yıl olmadı. Gerçi PKK’nin hiçbir yılı sıradan

değil, bütün yıllar hep olağanüstü yıllar olarak geçti; çok yoğun bir ideolojik, siyasi, askeri örgütsel mücadeleye sahne oldu. Fakat bunlar içerisinde 2008 yılının çok daha zorlu ve kapsamlı bir mücadele yılı olduğu tartışma götürmezdir. Bu hem ideolojik-örgütsel mücadele açısından böyle, hem de siyasi-askeri mücadele açısından böyledir. 2008 yılını bu duruma getiren neydi? Kuşkusuz inkar ve imha sisteminin yaklaşımları, dayatmaları ile bu dayatma ve yaklaşımlara karşı Kürt halkının Edi Bese demesiydi. Karşılıklı olarak artık bu durumun böyle sürmesini istemeyen, benimsemeyen, kabul etmeyen bir duruş vardı. 35 yıllık PKK mücadelesinin geldiği düzey bunu ifade ediyordu. Bu da 2008 yılını en kapsamlı, derinlikli bir mücadele yılı haline getirdi. Taraflar mevcut durumu köklü değiştirebilmek için önüne hedefler koydular, ona göre hareket etmeye, mücadele yürütmeye çalıştılar. İnkâr ve imha sistemi, bunu yürüten Türkiye yönetimi bir kez daha topyekûn savaş konsepti temelinde Özgürlük hareketimizi imha ve tasfiye etmeyi, böylece ezerek, bastırarak sonuç almayı bu yıldaki saldırılarıyla denemek istedi. Biz de hareket ve halk olarak, artık bu durumun böyle devam etmesine son vererek, Kürt sorununun siyasi çözüm sürecinin kalıcı bir biçimde geliştirilmesi için her alanda kendimizi yenilemeye ve büyük bir mücadele hamlesi yürütmeye çalıştık.

Biliniyor, bütün bunlar 2007 yılında yürütülen çalışmalarla hazırlandı. Aslında 2007 yılı bu anlamda taraflar için büyük bir hazırlık yılıydı. En kapsamlı hazırlık süreçlerinden birini ifade ediyor. Altı-yedi ay boyunca Türkiye yönetimi yeni bir imha ve tasfiye planı oluşturmaya ve bunun pratik hazırlıklarını yapmaya çalıştı. Yani 2008 yılı mücadelesi öyle normal bir biçimde, doğal bir seyir içerisinde ortaya çıkmadı; kapsamlı ve uzun süreli bir hazırlığa dayandı. Onun için de çok sert ve amansız bir mücadele oldu. Bu tartışmasızdır. Belki sıcaklığına içindeyiz ve bunu fazla hissetmiyoruz, ama Aralık 2007’den bu yana yaşanan mücadele her alanda çok keskin, derin ve çok boyutludur. İdeolojik, örgütsel siyasi ve askeri alanda da bu böyledir. Biz, bu hazırlıklar temelinde çok yönlü bir saldırıya maruz kaldık. Saldırı tek cepheden olmadı, sadece askeri alanda olmadı, yine sadece siyasi alanda olmadı; ideolojik, psikolojik, örgütsel, kültürel, ekonomik, sosyal tüm alanlarda oldu. Bu saldırıları sadece Türkiye yürütmedi; adeta uluslararası komplo güçlerinin hepsinin içinde yer aldığı dünya gerici bloğunun saldırısı olarak bir yeni saldırı süreci yaşandı. Bu bloğun içinde ABD, AB yer aldı, yine İran, Suriye, Ortadoğu ve Asya’nın devletleri şu ya da bu biçimde içinde oldular. En pasif olanı Güney Kürdistan yönetimi idi. Belki bu süreçteki katılımları on yıl önceki uluslararası komploya katılımlarının aktifliğine göre

re pasifti, ama yine de bir anlaşmaları vardı. Onlar da bir biçimde işin içindeydiler. Kısaca, bu geçen sürecin saldırısına katılmayan güç kalmadı ve bu büyük bir çabayla hazırlandı.

### 2007'nin sonunda kapsamlı bir saldırı planı hazırlandı

Bu hazırlık süreci 27 Nisan tarihli Genelkurmay muhtırasıyla başladı. Büyükanıt-Erdoğan arasındaki Dolmabahçe görüşmesiyle planlandı, 22 Temmuz seçimleriyle hazırlandı, ondan sonra da 5 Kasım'da ABD ile yürütülen görüşmelerle, yine İran'la, Irak ve AB ile sürdürülen diplomatik görüşmelerle bütün gericiği içine alan bir saldırı planı ortaya çıkarıldı. Elbet-

dan itibaren başlatılan saldırı süreci geliştirildi. 1 Aralık'ta Başbakan Tayyip Erdoğan orduya emir verdiğini açıklamıştı. Meclisten çıkardığı sınır ötesi operasyon teskeresi ve yetkisi temelinde Genelkurmay'ın hareket etmesi için emir verdiğini, yetkiyi Genelkurmay'a devrettiğini ifade etmişti. Nitekim 2 Aralık'ta Mahsum Korkmaz Akademisi'ne dönük topçu saldırısı, 4 Aralık'ta Gabar karargahımıza dönük hava ve kara saldırısı, 16 Aralık'ta bütün Medya Savunma Alanları'na dönük gece gündüz devam eden uçak saldırısı ve top atışları oldu. Bu askeri saldırı süreci 21 Şubat tarihinde Zap alanına, HPG Ana karargahına dönük kapsamlı hava ve kara operasyonu ile doruk noktasına çıktı. Bunlar saldırı-

du, işkence ve ceza vermeler had safhaya çıktı. Demokratik siyasetin önünü kapatmak için baskılar geliştirildi, DTP'ye kapatma davası açıldı ve bu dava demoklesin kılıcı gibi halen demokratik siyasetin üzerinde tutuluyor. Aynı şekilde kültür kurumları kapatıldı, çalışmaları engellendi, basın-yayın organları kapatıldı; bir yıldır Türkiye'de günlük gazete çıkarılamıyor. 1990 yılından beri yayın yapan gazete bu geçtiğimiz yıl boyunca belki beş-altı sayı ancak çıkarabilmiştir. O da yeni bir ad ve yeni bir sayı olarak çıkmıştır. Çıktığı an kapatılmış bir ay sonra yayın yapması imkansız hale gelmiştir. Dergiler öyle, Kürtçe yayıncılığa karşı saldırılar öyle. Yani propaganda çalışmalarını üzerinde de saldırılar oldu.

### Çok boyutlu ve derin bir psikolojik savaş süreci yürütüldü

Sosyal alanda sağlık bir satın alma aracı olarak kullanılıyor. Ekonomik saldırının önemli bir boyutu da o zaten. Yokluk ve yoksulluk yine insanların inkar sistemi tarafından satın alınmasının aracı yapılıyor. Sadece harekete dönük imkanları kısıtlamayı hedefleyen ekonomik saldırılar olmadı, halk üzerinde de yoğun bir ekonomik baskı yapıldı, bu durum satın alma aracına dönüştürülerek yürütüldü. Aynı şey sosyal alanda da sürdü. Sağlık aynı biçimdedir, spor çok etkili biçimde bir karşı propaganda aracı olarak kullanıldı. Eğitim zaten çok daha örgütlü ve planlı yapıldı. Öyle ki, sözde Kürtçe kurslar ve eğitimler olacaktı; hepsini pratikte engelleyen, bırakalım Kürtçe eğitimi, neredeyse Kürtçe konuşulmasını da yasaklayan bir süreç geliştirildi. Buna paralel olarak çok boyutlu ve derin bir psikolojik savaş süreci yürütüldü. Öyle ki, bu savaş bizzat Genelkurmay'ın yönlendirdiği bir savaş oldu. AKP yönetiminin de demagogik karakteriyle, yalanı yüzü kızarmadan söyleyen gerçeğiyle birleşince hem Büyükanıt-Başbuğ ikilisinin, hem de Tayyip Erdoğan yönetimindeki AKP'nin geliştirdiği psikolojik savaş belki de şimdiye kadar uygulananın en kapsamlı ve derini oldu. Her türlü kı-



te ki bu saldırılar sadece Kuzey Kürdistan'la sınırlı kalmadı; Kuzey'de olduğu kadar Güney'e dönük, Doğu ve Batı Kürdistan'a, yurt dışındaki Kürt kitlesine dönük saldırı oldu. Yine ekonomiden siyasete, askerliğe, psikolojiye, kültüre kadar bütün alanlarda, ABD'den İran'a bütün güçlerin içinde yer aldığı bir saldırıya maruz kaldık. Bu saldırıda psikolojik savaşın yalan dolanından ekonomik baskıya, siyasi kuşatmaya, daraltmaya kadar, yine askeri alanda kara-hava kuvvetlerinin hepsinin içinde yer aldığı bütün savaş araçlarını kullanmaya kadar her türlü araç ve yöntem kullanıldı. Nisan'dan Aralık başına kadar yedi-sekiz ay süren bir hazırlık yapıldı. Böyle kapsamlı bir hazırlık temelinde Aralık başın-

nın askeri boyutta olanlarıdır.

Diğer yandan ekonomik boyuttaki saldırıda, "PKK'nin ekonomik imkanlarının kurutulması" adı altında ABD öncülüğünde Avrupa'da ve diğer alanlarda yoğun bir baskı ve kısıtlamalar geliştirildi, tutuklamalar oldu. PKK'ye para topluyor, yardım ediyor adı altında birçok sayıda insan hapse konuldu. Bunların bir kısmı bilinmiyor bile. Yine Siyasi alanda da baskılar oldu; halk üzerinde baskı, tutuklama ve şiddet geliştirildi. Kuzey'de olduğu gibi, Kürdistan'ın diğer parçalarında ve Avrupa'da da oldu; Almanya, Fransa gibi devletler, Türkiye'dekini aratmayacak düzeyde baskı ve tutuklama yaptılar. Özgürlük güçlerimize karşı kovuşturma yürüttüler, sayısız tutuklama ol-

sıtlama, daraltma temelinde yalana, aldatmaya dayalı, Kürt insanını kandırmayı, Türkiye toplumunu da ters motive etmeyi ifade eden bir psikolojik savaş yürütüldü. Gerçekler halktan gizlenmeye çalışıldı. Basın-yayın bu konuda çok etkin biçimde kullanıldı. AKP'ye dayalı basın, '90'lar sürecinin o boyalı basınına hiç de geride bırakmayacak kadar etkili bir psikolojik savaş organı olduğunu net gösterdi. Genelkurmay bu saldırıyı bizzat yürüttü. Öncesinde Yaşar Büyükanıt yürütüyordu, şimdi İlker Başbuğ yürütmektedir. İlker Başbuğ Genelkurmay başkanı olduktan sonra iki gün basın-yayın organlarının yönetimleriyle toplantılar yaparak bir psikolojik savaş sistemi oluşturdu. Dünyayı yanıltmaya, Türkiye toplumunu yanıltıp kandırmaya, Kürt toplumunu, yurtseverlerini de bunalıma dönük bir saldırıydı bu.

### Önder Apo üzerindeki baskı topluma hakareti ifade ediyor

Bütün bunların üzerinde ve en ağır olan saldırı ise, Önder Apo'ya dönük saldırı oldu. 2007 baharında geliştirilen kronik zehirleme saldırısı kısmen deşifre edildikten sonra, bu baskı düzeyi bu sefer; psikolojik-fiili işkenceyi ve baskıyı arttıran, izolasyonu en ileri düzeye çıkartan, bizzat şiddetle tehdit eden bir düzeye ulaştırıldı. Öyle ki, Önder Apo üzerindeki baskı toplum açısından her türlü hakareti içeriyor. Bu güçler örgütü dağıtamamanın, gerillayı ezememenin intikamını Önderlikten almak istiyorlar. Toplumun "Önder Apo bizim irademizdir" diye milyonlar halinde beyanda bulunduğu iradesini böyle ölçüsüzce ve açık tehditle saldırarak halkın iradesini kırmak, psikolojisini bozmak, hakaretle onurunu zedelemek istiyorlar. Önder Apo'yu da açıkça intihar ya da teslimiyet dayatmasıyla yüz yüze getiriyorlar. Önder Apo bu baskıyı, 80'lerin başında 12 Eylül darbesinden sonra Diyarbakır zindanındaki uygulamalara benzetti. O uygulamaların anlamı biliniyor; dayatmaları açıktı, açıkça itirafçılık dayatılıyordu. Orada da ya intihar, ya da itiraf, yani teslimiyet dayatıldı.

Buna karşı o büyük zindan direnişçiliği ortaya çıktı. Bu dayatmaya karşı kendi ideolojik gerçeğini sahiplenmeye ve savunmaya izin verilmedi, o temelde yaşama imkanı tümünden yok edilmek, kapatılmak istendi. O büyük ölüm orucu direnişi buna karşı gelişti. Şimdi Önder Apo'ya dayatılan da budur. İdeolojik gerçeğini yaşama, sahiplenme, savunma ortadan kaldırılarak, yok edilerek açık bir dayatmada bulunuldu. Bunun anlamı netti. Önderlik birçok defa ifade etti "ya *intihar* ya *teslimiyet*" yani her şeyden vazgeçin; örgütten, özgürlükten, halktan, ülkeden, bütün değerlerden vazgeçin, dayatmasında bulunuyorlar. Dikkat edilirse, askeri alandaki saldırıdan çok esas saldırı psikolojik, siyasi, sosyal-kültürel ve ekonomik alanda yapılmaktadır. Hepsini birleştğinde bir topyekün saldırı gerçeği ortaya çıkmaktadır. Kısaca,

**"2007 Eylül'ünde yürüttüğümüz tartışmalar, toplantılar hareketimizi saldırılar karşısında örgütlü, planlı, hazırlıklı hale getirdi. Bir diğer yön ise, düşman cephesi hazırlıklarını tamamlamadan Özgürlük hareketimizin, halk cephemizin hazırlıklı hale gelerek onu boşa çıkartacak, ölü doğmasına yol açacak bir direnişi erkenden geliştirmesine imkan vermesiydi"**

23 Ağustos 2005 tarihli Milli Güvenlik Kurulu toplantısının kararlaştırdığı topyekün savaş konsepti 2007 yılında yedi-sekiz aylık bir planlama ve hazırlık ardından böyle kapsamlı bir biçimde uygulamaya konuldu.

### Êdî Bese hamlesi kapsamlı bir planlama ve hazırlığa dayalıdır

Buna karşı Hareketimiz ve halkımız da bunları boşa çıkartmak üzere kapsamlı bir direniş geliştirdi. Düşman saldırılarını her şeyden önce anlamaya, önceden görmeye ve buna göre kendini hazırlamaya çalıştı. Özellikle 22 Temmuz 2007 seçimleri ardından AKP hükümetinin yeni bir özel savaş hükümeti olarak ortaya çıktığı belirginlik kazanınca, bu durumu değerlendirmek ve buna karşı her alandaki direnişi örgütlemek ve hazırla-

mak üzere bir dizi toplantı ve tartışmalar yaptı. Ağustos sonunda ve Eylül başında birçok toplantıyla bu durum tartışılıp anlaşılmaya ve planlanmaya çalışıldı. Kongra Gel ara dönem toplantısı oldu, KCK Yürütme Konseyi toplandı, PKK yönetimi, KJB yönetimi, Gençlik yönetimi toplandı, kısa bir süre içerisinde bütün yönetimlerimiz mevcut durumu, anlamaya çalışan ve buna göre tehlike karşısında onu etkisiz kılacak bir direniş hazırlığını yapmayı öngören bir değerlendirme süreci içerisinde oldu. Êdî Bese hamlesi böyle ortaya çıktı. Yani öyle birden bire akla gelen bir mücadele süreci, bir slogan değildir; tersine, Êdî Bese hamlesi, bütün hareket olarak bizim birçok toplantı ve tartışma temelinde planlayarak hazırladığımız bir direniş sürecini ifade ediyor. Êdî Bese hamlesi öyle kapsamlı planlamaya ve hazır-

lığa dayanan bir hamledir. Bu hamlenin esas amacı: *bir*, inkar ve imha sisteminin 2007 yılı boyunca topyekün savaş konsepti temelinde yaptığı imha ve tasfiye amaçlı saldırı hazırlığını boşa çıkartmak, yenilgiye uğratmak; *iki*, mevcut durumu değiştirmek, yani tümüyle böyle bir imha saldırı sürecinin ortadan kalkmasını sağlamak için İmralı sistemini reddetmek ve artık İmralı işkence sistemiyle yaşanmayacağını ortaya koymak olarak belirlendi. Nitekim Êdî Bese hamlesinin sloganları, "İmralı işkencesine son" "Önder Apo'ya özgürlük ve acil tedavi" gibi temel sloganlarla gelişti. Bütün alanlarda bir direnişi öngördü. O toplantılar ve değerlendirmeler çok önemliydi. Zamanında tehlikeyi, düşman cephesinin planlarını görmeyi ve ona göre hazırlanmayı ifade etti. Yani belli bir anlayış düzeyi oldu. Yetersizlikleri



olabilir, hatalar da vardır; onlar toplantılarda değerlendiriliyor, şimdiye kadar bazı toplantılarda değerlendirildi, yıl sonu toplantılarında çok daha fazla değerlendirilebilir, hata ve eksiklikleri ortaya çıkartılıp eleştirilerek aşılması öngörülebilir, ama genel planda bir duyarlılığın olduğu, süreci anlama durumunun olduğu tartışma götürmezdir. 2007 Eylül'ünde yürüttüğümüz tartışmalar, yaptığımız toplantılar hareketimizi böyle bir düzeye ulaştırdı. Saldırıları karşısında örgütlü, planlı, hazırlıklı hale getirdi. Bir diğer yön ise, düşman cephesi hazırlıklarını tamamlamadan ve planlarını pratikleştirmeye başlamadan Özgürlük hareketimizin, halk cephemizin hazırlıklı hale gelerek onu boşa çıkaracak, ölü doğmasına yol açacak bir direnişi erkenden geliştirmesine imkan vermesiydi. Bu hamlemizin böyle bir özelliği, karakteri de vardı.

### Düşman saldırıları askeri anlamda erken karşılandı ve boşa çıkarıldı

Çok geç kalsaydık, hazırlıklı, planlı olmasaydık 2007 Aralık'ında başlayan saldırı süreci bizi çok zorlayabilirdi. Oysa Eylül ayında yaptığımız değerlendirmeler ve bu temelde yaşanan kararlaşıma, planlama ve pratik hazırlıklar bir yandan saldırılara karşı savunma tedbirlerimizi zamanında geliştirmeyi sağlarken, diğer yandan saldırıları erkenden direnişle karşılamamıza imkan verdi. Güney'deki üslenme durumumuzu, yaşam ve çalışma tarzımızı bu tartışma ve planlamalar temelinde değişime uğrattık. Bu önemliydi. Bunu yapamıyorduk, 16 Aralık'tan itibaren başlatılan hava saldırılarının sonuçları ağır olurdu. Biraz zorlansak da, düşüncece anladığımız şeyleri pratiğe geçirmede geç kalsak da; Güney'de düşman cephesinin içine girdiği saldırı durumuna karşı önce düşünce düzeyinde, daha sonra da örgütlenme ve yaşam düzeyinde uygun bir üslenme, yaşam ve çalışma tarzını adım adım geliştirdik. Bu, Medya Savunma Alanları'na dönük hava saldırılarının boşa çıkartılmasını sağladı. Bu hava saldırılarında bazı kayıplarımız da oldu, fakat bu saldırılarda verdiğimiz

kayıplar çok cüzi düzeyde oldu. Saldırıyı yapanların amacının, hedefinin çok çok gerisinde oldu. Oysa Türkiye cephesi, Medya Savunma Alanları'na dönük olarak ABD ve İran ile birlikte geliştirdikleri sıcak istihbarata dayalı topçu atışı ve hava saldırılarıyla bu alanları gerilla üs alanı olmaktan çıkarmayı hedefliyorlardı. Yüzlerce gerillayı imha etmeyi, ezmeyi hedefliyorlardı. Kuzey'de ve Doğu'da gerillaya vuramadıkları darbeyi, bu saldırılarla Güney'de, Medya Savunma Alanları'nda vurmayı amaçlıyorlardı. Ancak ortaya çıkan sonuç, bu güçlerin amaç ve hedeflerinin boşa çıkması olmuştur. Bu sonuç elbette düşman hazırlıklarının zamanında görülmesi, değerlendirilmesi, düşman saldırı-

hesi zayıflatıldı; iradi olarak kırıldı, askeri darbe vurmak anlamında kırıldı, psikolojik anlamda kırıldı. Bu direnişlerin böyle bir önemi var. Bu anlamda biz, geliştirdiğimiz Êdi Bese hamlesiyle, düşman daha saldırıya geçerken onu karşılama ve etkisizleştirme gibi bir duruşu gösterdik. Bu bizim için bir psikolojik üstünlük, bir avantaj sağladı; inisiyatifi elimize geçirmemizi yarattı. Dolayısıyla bu direnişlere dayalı olarak bir yandan Gabar ve Oramar direnişinin etkisi, diğer yandan Medya Savunma Alanları'na dönük hava saldırılarını boşa çıkartacak bir tarz değişikliğinin yapılması 2008 yılını bizim daha inisiyatifli, daha hazırlıklı, etkili ve başarılı girmemizi sağladı.



### İnisiyatif Özgürlük hareketimizin eline geçmişir

Bir yandan 2008 yılının çok boyutlu, kapsamlı, karmaşık, zorlu bir mücadeleye yılı olacağını değerlendirdik, diğer yandan ise, bu mücadele sürecine erkenden hazırlandık, etkili direnişlerle inisiyatifi elimizde tutarak girdik. Gabar ve Oramar direnişlerinin Özgürlük hareketimize yarattığı inisiyatifi kırmak için düşman cephesinin Medya Savunma Alanları'na dönük geliştirdiği hava saldırılarını abartan psikolojik savaş yönelimleri çok etkili olmadı. Çok yönlü olarak basın-yayın aracılığıyla propaganda etmeye çalıştılar; ama doğru olmadığı için, pratik sonuca dayanmadığı için söyledikleri yalan

kaldı, açıklamalarını kanıtlayamadılar ve bundan dolayı da inandırıcılıkları fazla olmadı. Somut bilgiler veremedikleri için basın-yayın bu kadar açık yalanı uzun süre devam ettiremedi; tersine, sorgulama süreci gelişti. Kış ortasında, Şubat sonunda Ana karargaha dönük geliştirilen kara saldırısının bu süreçle bağı var. Genelkurmay birkaç kez açıkladı “inisiyatifi ele geçirme operasyonu” dedi. Bu şu anlama geliyordu: inisiyatifi kaybetmişler, inisiyatif Özgürlük hareketimizin elinde; dolayısıyla yeni saldırılarla, yeni operasyonlarla inisiyatifi ele geçirmeye çalıştılar. Onun için kış ortasında, karda-soğukta bu çılgınca operasyon girişiminde bulundular. Tabii bir de bizi hazırlıksız yakalamak istiyorlardı. Kış koşullarına dayanamayarak kolay darbe yiyeceğimizi sanıyorlardı. Aslında daha kapsamlı hedefler içeren planlamaları vardı. 2007 Aralık’ta Gabar’a, ardından Medya Savunma Alanları’na dönük hava saldırılarını, 2008 Şubat sonunda Ana karargaha dönük kapsamlı hava ve kara operasyonu biçiminde sürdürmek istediler. Ana karargah ezilip etkisizleştirilerek diğer alt karargahlar, Medya Savunma bölgelerindeki gerilla üslenmeleri imha ve tasfiye edilmek istendi; planlamaları öyleydi. Buna dayanarak Gabar’dan başlattıkları saldırıyı Botan ve Zagros’ta 2008 yazına doğru sonuca götürmeyi, Botan-Zagros-Behdinan alanını gerilla üs alanı olmaktan çıkartmayı hedefliyorlardı. Buna “*tampon bölge*” de dediler, “*sınırın denetim altına alınması*” olarak öngördüler, “*güvenlik bölgeleri yaratma*” arayışları olarak da ifade ettiler.

### **Türk ordusu Zap’tan çekilmesini bile bir başarı olarak değerlendirdi**

Zap’a dönük, Ana karargaha dönük operasyon anlamlıydı, önemliydi. Türkiye yönetimi gerilla üs alanlarını etkisizleştirmeyi, böylece gerillayı daraltıp marjinal kılarak Özgürlük hareketimizi tümünden ezmeyi hedeflerken; bu operasyona katılan güçlerden ABD, PKK’nin zayıf düşmesini, özellikle Önder Apo’nun yürüttüğü çizginin, radikal direnişçi durumun ezilerek PKK’nin

**“Zap’ta düşmanın yediği darbe biraz az oldu, yetersiz oldu, siyaset değişikliği yaratacak dozajda, güçte olmadı. Zap operasyonunun sonuçları ise bu düzeyde olmayınca, siyasi kriz, iktidar savaşımı, yoğun bir tartışma ve çeşitli arayışlar gündeme geldiyse de, bu arayışlar etkili olamadı. Siyaset değişikliğini, Kürt sorununa siyasi çözüm arayışını ön plana çıkaramadı”**

ABD’nin Büyük Ortadoğu Projesi’nin içine çekilmesini sağlayacak bir düzeyi ortaya çıkartmayı hedefliyordu. İran’ın amaçları benzerdi. Gerillanın etkisiz kılınması, Medya Savunma Alanlarının zayıf düşürülmesi temelinde PJAK faaliyetlerinin zayıf ve etkisiz hale getirilmesini hedefliyordu. Yani bu saldırı planına katılan tüm güçlerin kendine göre çıkarları, arayışları, hedefleri, planları vardı. Hepsisi de Türkiye’nin bu planına destek verdiler. Ancak Zap operasyonu planlandığı gibi olmadı, operasyon başarıya ulaşmadı, yenilgiye uğradı. Elbette ki bunda birçok etken rol oynadı: Gerillanın hazırlik düzeyi ve direniş saldırıları kırdı, Güney’e dönük planları tutmadı, hava saldırıları ve topçu saldırılarıyla hesapladıkları darbeyi vuramadılar. Sonuçta Zap operasyonu, Ana karargahın ezilmesi değil de, bu operasyonu yürüten güçlerin ağır darbe yediği bir sonuca dönüştü. Türk ordusu Ana Karargaha girmeden, gerillayı ezmeden, Zap’a inmeden geri çekilmek ve kendisini korumaya almak zorunda kaldı. Dönemin Genelkurmay başkanı Yaşar Büyükanıt “yağdan kıl çeker gibi geri çekildik” diyerek Türk ordusunun gerilla karşısında aldığı darbelerden dolayı Zap’tan geri çekilmesini bir başarı olarak değerlendirdi. Bu durumun siyaset üzerinde, psikolojik ortam üzerinde, savaş üzerinde çok yoğun bir etkisi oldu.

### **Zap yenilgisi Türkiye’de derin bir siyasi kriz yarattı**

Aslında 2008 yılı mücadelesinin önemli bir dönemeci Zap operasyonudur. Bu operasyonu planlayıp yürütenler de böylesi bir rol yüklenmişlerdi. Onarla göre, Ana karargah ezilirse, bu operasyon gerillanın ezilip tasfiye

edilme sürecinin başlangıcı yapılacaktı. Fakat bu başarmayınca, tersine Türk ordusu yenilgiye uğrayıp geri çekilmek zorunda kalınca, bu sefer 2007’de hazırlanan planın uygulanmasında ciddi bir başarısızlık ortaya çıktı, plan yürütülemez hale geldi. Bu plana dayalı siyasetlerde bir kriz içerisine girdiler, ittifaklar sarsıldı, dağıldı. Türkiye’nin siyasi iktidarı, AKP-Genelkurmay uzlaşması bozuldu, ordu-muhalefet arasında çatışmalar, tartışmalar gelişti. Kısaca, derin bir siyasi kriz ve buna dayalı yeni bir iktidar savaşımı Türkiye siyasetinde gündeme geldi. Bu süreç biliniyor; Türkiye siyasetinin ne kadar derin bir kriz içerisindedir, yine iktidarın nasıl bir uzlaşmaya, hesaba, rant bölüşmesine dayalı olduğunu bu sonuç net olarak gösterdi. Taraflar birbirlerinin üzerinde üstünlük sağlamak, iktidarda daha fazla pay elde edebilmek için saldırılar yürüttüler. Milliyetçi cephe AKP’nin kapatılması davasını gündeme getirdi; sahte dinci cephe Ergenekon davasını gündeme getirdi. Bu tür hamlelerle iktidar savaşımı sürdürüldü. Birbirlerinin üzerinde üstünlük sağlamaya çalıştılar. Diğer yandan Kürt sorununa çözüm arayışı süreci de gelişti, tartışmalar yoğunlaştı, birçok çevre artık bu işin böyle gitmeyeceğini değerlendirmesine gitti. Fakat sonuçta siyaset değişikliği yönünde bir gelişme ortaya çıkmadı. Neden? Demek ki, Zap’ta düşmanın yediği darbe biraz az oldu, yetersiz oldu, siyaset değişikliği yaratacak dozajda, güçte olmadı. Siyaset değişikliğine yol açabilmek, yani Kürt sorununa siyasi çözüm sürecinin gelişmesinin önünü açabilmek için daha ağır, daha etkili bir askeri darbe vurmanın gerekli olduğu görüldü. Zap operasyonunun so-



nuçları ise bu düzeyde olmayınca, siyasi kriz, iktidar savaşımı, yoğun bir tartışma ve çeşitli arayışlar gündeme geldiyse de, bu arayışlar etkili olamadı. Siyaset değişikliğini, Kürt sorununa siyasi çözüm arayışını ön plana çıkaramadı. Böyle olunca Genelkurmay ile AKP arasında yeniden bir iktidar uzlaşması oluştu. Bu noktada belki bazı çevreler rol oynadılar, bunu tam bilmiyoruz. ABD'nin oynadığı rol olabilir, AB'nin çeşitli kurumları rol oynamış olabilir. Yani ordu ile AKP'yi yeniden uzlaştırdılar. Dolmabahçe görüşmesine benzer bir biçimde bu sefer yeni Genelkurmay başkanlığına hazırlanan İlker Başbuğ ile Tayyip Erdoğan bir görüşme yaptı ve yeni bir iktidar paylaşımı ortaya çıkartıldı. Siyasi kriz bununla hafifletilmek, kısmen aşıl-mak istendi. İktidar çatışmasına son verilerek, bu temelde yeni bir iktidar paylaşımı, uzlaşması yaratıldı. AKP'yi kapatma davası ortadan kaldırıldı, reddedildi. AKP kesinlikle böyle bir iktidar paylaşımı temelinde kapatılmadı. AKP'ye yeni süreçte rol ve görev verilerek iktidarda kalması sağlandı. Zaten bu kapatılma davasının reddedilmesi çok alışılmadık, acayip bir biçimde oldu; Anayasa Mahkemesinin on bir kişiden oluşan üyesinde bir üyenin kararı genel karar oldu, on kişinin kararı ise boşa gitti. Öyle bir sistem ki, bir kişinin kararıyla AKP kapatılmadı. O düzeyde politik bir karar vardır. Onun üzerine Ergenekon soruşturması da biraz daha rayından saptırıldı. Zaten bir oyundu, daha da bir oyun haline getirildi. Ergenekon davası PKK'ye karşı savaşın, Önder Apo'ya karşı bir savaşın aracı yapılmak istendi. O süreçten sonra gittikçe daha fazla Ergenekon'un PKK ile ilişkisi diye uyduruk bir tez ortaya attılar. Böylece iktidar uzlaşması sonucunda geçersiz hale gelen bu davadan, PKK'ye karşı savaşta yararlanılmak istendi. Bu uzlaşma ne üzerinde oldu? Elbette ki savaş üzerinden oldu. PKK'ye karşı yeni bir imha ve tasfiye saldırısı geliştirme temelinde oldu. Ergenekon davasının PKK'ye karşı bir psikolojik savaş aracı olarak kullanılması da bunu net olarak gösteriyor.

### Başbuğ-Erdoğan dönemi yönetim öncesine nazaran daha zayıftı

AKP-Genelkurmay, İlker Başbuğ-Tayyip Erdoğan uzlaşması 2005'te kararlaştırılan topyekün savaş konsepti temelinde 2007 yılında geliştirilen imha ve tasfiye planının yeni verilerle hayata geçirilmesi üzerinde bir uzlaşmadır. Bu uzlaşma kesinlikle buna dayandı. Bu uzlaşma yeni bir özel savaş uzlaşması, imha savaşını yürütme anlaşması oluyor. AKP, PKK'ye karşı savaş yürütmeyi kabul ettiği, savaşın ekonomik, siyasi sorumluluğunu, yükünü üstlendiği için kapatma davası reddedildi. İlker Başbuğ da bu temelde Genelkurmay başkanı oldu. Bu bakımdan 2008 yazında oluşturulan yeni yönetim, 2007'deki yarıda kalan, Zap operasyonu ile hayata geçirilemeyen planlamayı hayata geçirmek göreviyle ortaya çıkartılan bir yönetim oldu. Fakat bu yönetim öncesine nazaran daha zayıftı. Her ne kadar İlker Başbuğ o zayıflığı gidermek için daha kabadayıcı görünmek istediye de, yine AKP yönetimi daha saldırgan bir üslup ve tutum içine girdiyse de, aslında bu tutumların arkasında bir zayıflığın var olduğu netti. Onu gölgelemek için bunu yaptılar. Zayıf olması da doğaldı. Çünkü 2007 yılı boyunca yapılmış olan hazırlıklara dayalı gerçekleştirilen saldırılar başarıyla sürmemiştir. Hava saldırısı sonuç vermemiş, Zap operasyonu yenilgiyle sonuçlanmış, ekonomik-sosyal-kültürel alandaki saldırılar karşısında hareket

ve Kürt halkı kapsamlı bir direniş içine girmiş, her şeyden önce Önder Apo bu süreci iyi değerlendirmiş, tanımlamış, bütün saldırılar karşısında demokratik siyasi çözüm çizgisinde sonuna kadar direnme tutumunu bizzat ortaya çıkarmış ve bütün toplum için böyle bir direnme öncülüğünü somut olarak yaratmıştı. Böyle olunca yeni Türkiye yönetimi eskisine göre daha zayıf ve iktidarsız bir içerikte oluştu. 2008'in bahar sürecinde gelişen direniş bu yeni yönetimi ciddi bir biçimde yıpratmış, zayıflatmıştı.

### 2008 baharında çok kapsamlı büyük halk serhıldanı yaşandı

Bu direniş sürecinin nasıl geliştiğini biliyoruz; Zap operasyonu yenilgiye uğratılınca, bunun toplum üzerindeki etkisi çok büyük oldu. Nasıl ki, düşman cephesini siyasi krize ve iktidar savaşımına soktuysa; Kürt halkını da büyük bir direnişe çekti, coşku kazandırdı, moral verdi. Zaten Kürt halkının, 15 Şubat'ı daha büyük bir tepkiyle, protestoyla karşılama durumu vardı. Bu süreç bir de Zap operasyonu ve onun yenilgiye uğraması ile birleşince gençlerin, kadınların ve bütün halkın serhıldan süreci her zamankinden daha görkemli ve güçlü gelişti. Bilindiği gibi 2006 baharı da bu biçimde başlamış ve gelişmişti. İlk defa İmralı sistemini reddetmeyi hedefleyen duruş 2006 Şubat'ında geliştirildi. Gerilla cephesinin duruşu halkta böyle bir tutum geliştirdi, yine genel hareket böyle bir yaklaşım





içinde oldu; bu halkın kapsamlı serhıldanına yol açtı, böyle bir serhıldanla bu tutum açıkça ortaya kondu. Şubat'tan Mayıs sonuna kadar üç-dört aylık büyük bir direniş gelişti. Halk, bu serhıldanlarda onlarca şehit verdi, yine gerilla cephesi şehitler verdi. Bu serhıldanlar o kadar etkiliydi ki, Tayyip Erdoğan'ın "kadın demeden, çocuk demeden herkese gereği yapılacak" diye katliamla tehdit etme durumu bu direnişlerin sonucunda ortaya çıktı. Siyasi yönetimi, hükümeti o kadar zorlayan bir direniş düzeyi ortaya çıkmıştı. Benzer bir durum daha gelişmiş olarak 2008 baharında yaşandı. Gerçekten de 2008'in Mart ayı, Mart ayının her günü, gece-gündüz halk serhıldanlarına, büyük direnişlerine sahne oldu. Biraz da Êdi Bese hamlesinin planlı gerçeğine dayanarak bütün serhıldanlar oldukça örgütlü ve planlı olarak geliştirildi. Mart başından itibaren on günü aşkın bir süre 8 Mart kutlamaları oldu. Suroç yürüyüşü ve mitinglerle başlayarak, her gün bir alanda gerçekleştirilen kadın mitingleriyle gerçekten de kitlesel bir kadın devrimi yaşandı. 2008 yılının 8 Mart'ı hem nicelik itibarıyla, hem örgütlülük düzeyiyle, hem de mesajlarıyla böyle bir devrimci gerçeği ifade etti. Hemen ardından bunu Newroz kutlamaları devraldı; on beş gün boyunca Newroz kutlamaları sürdü. 2008 Newroz'u; saldırıları protesto eden, Zap direnişinin coşkusunu doruğa taşıyan en kitlesel Newroz, "Önder Apo'yla bütünleşme Newroz'u" olarak gerçekleşti. Bunu 28 Mart *Ulusal Kahramanlık Haftası* ve 4 Nisan *Önderliksel Doğuş* kutlamaları devam ettirdi. Mayıs ayındaki şehitleri anma etkinlikleriyle sürdü. Dikkat edilirse çok kapsamlı büyük halk serhıldanı bu 2008 baharında yaşandı. Nicelik olarak ve daha önemlisi niteliği, yani ideolojik içeriği, amaçları, verdiği mesajlar ve örgütlülüğü ile bunu açıkça ortaya koydu. Diğer yandan mesajları çok netti: Özgürlük mesajı, Kürt sorununa çözüm mesajı, Önder Apo'ya özgürlük mesajı önemliydi. Hareketimizin Demokratik Konfederalizm çizgisinde belli bir örgütlülük düzeyi kazandığını gösterdi. Gençlik örgütlülüğümüz önemli ölçüde bu direnişe ön-

cülük etti, özgür kadın örgütlülüğünün önemli bir düzey kazandığı hem genel serhıldanlarda, hem de 8 Mart kutlamalarında netçe ortaya çıktı.

### **2008 Mart ve Nisan aylarındaki serhıldan gösterdi ki direnen halktır**

Bütün bunlar birleşince Türkiye cephesinde o büyük siyasi kriz ve iktidar savaşını ortaya çıktı. Bir yanda çok büyük gürültüyle, herkesin dikkatini çekerek başlatılan Zap operasyonunun yenilgiye uğraması, gerillanın böyle bir sonuç doğurtacak bir direniş gerçekleştirmesi; diğer yandan birkaç ay süren halk serhıldanının bununla birleşmesi ile bazı gerçekleri ortaya çıkardı; Türkiye yönetiminin ne kadar zayıf olduğunu gösterdi. Birçok dış basın-yayın organları "AKP hükümeti Kürt isyanı karşısında tutunamıyor",

2007 yılı boyunca hazırlanan imha ve saldırı planı bu direnişlerle önemli ölçüde boşa çıkartılmış, başarısız kılınmıştı.

Bu başarısızlığı tersine çevirmek için son bir çare anlamında başvurulmaya çalışılan hamle, kendi içinde bu anlamda ciddi zayıflığı taşıyordu. Çünkü bir başarısızlık üzerinde ortaya çıkıyordu. Onun için de aslında baştan itibaren kendilerine güvensizdiler. Kendi güvensizliklerini bizim zayıflığımız olarak basına propaganda ederek kamufle etmeye çalışsalar da, aslında gerçek olan kendi güvensizlikleridir. İlker Başbuğ'un faşist diktatör gibi duruşunun altında başarısızlığın verdiği güvensizlik yatıyor. Onu o duruşla, kabadayılıkla örtmeye çalışıyor. AKP hükümetinin, Tayyip Erdoğan'ın bu kadar savasçı kesilmesi, başarısız kalmış olmasının, yenilgiye uğramış olmasının so-

**"Özgürlük isteyen öyle sadece gerilla gücünün, bir grup insanın değil, Kürt halkının kendisi olduğu açığa çıktı. Kürt halkı ayakta ve özgürlük istiyor, Kürt sorununa demokratik çözüm istiyor. Bu, Türkiye ortamını da, dış kamuoyunu da etkiledi. AKP'nin yalanlarını ortaya çıkardı, gerçekleri kamuoyuna gösterdi. İşte Erdoğan-Başbuğ yönetimi bu gelişmeler üzerinde oluştu"**

"Tayyip Erdoğan yönetimi Kürt isyancılarını bastıramıyor" diye yazdı. Türkiye yönetiminin AKP eliyle geliştirmeye çalıştığı terörizm safsatası bir kere daha açığa çıktı. Bütün dünyayı buna inandırmaya çalışıyorlardı, oysa Mart ve Nisan aylarındaki serhıldan gösterdi ki; direnen halktır, gençlerdir, kadınlardır, emekçilerdir; hem de şehit vererek direniyorlar. Özgürlük isteyen öyle sadece gerilla gücünün, bir grup insanın değil, Kürt halkının kendisi olduğu açığa çıktı. Kürt halkı ayakta ve özgürlük istiyor, Kürt sorununa demokratik çözüm istiyor. Bu, Türkiye ortamını da, dış kamuoyunu da etkiledi. AKP'nin yalanlarını ortaya çıkardı, gerçekleri kamuoyuna gösterdi. İşte Erdoğan-Başbuğ yönetimi bu gelişmeler üzerinde oluştu. Bütün bu mücadeleyle teşhir edilmiş, başarısız kılınmış, karizması çizilmiş bir yönetim vardı ortada.

nucudur, onu örtmek için bunu yapıyorlar. Nitekim böyle bir çıkış yapmak istediler. 2008'in güzünde yeniden, bahar sürecinde, kış sürecinde aldıkları darbeyi tersine çevirerek yeni bir saldırı hamlesiyle durumlarını kurtarmak istediler. İlker Başbuğ- Tayyip Erdoğan uzlaşması bu esaslar üzerinden oldu. Bunun için plan hazırlamaya, örgüt kurmaya çalıştılar. Genelkurmay olur olmaz İlker Başbuğ Kürdistan'a fetih seferlerinde bulunmaya çalıştı, teröre karşı mücadele konsepti diye yeni tanımlar geliştirmeye, güya teorik çerçeveyi daha belirgin kılmaya çalıştı. Terörle Mücadele Kurulunu üst üste topladılar ve günlerce bu toplantıları sürdürdüler; hükümet toplandı, Milli Güvenlik Kurulu toplandı, bir süre toplanıp toplantı ve tartışma içerisinde oldular ve yeniden bir plan oluşturdular. Şimdi uygulanan bu dönemdeki plan-

lamalardır. Neleri planladılar, neyi tartıştılar? Bunlar basına yansımada, ama daha sonra net açığa çıktı. Kendi güvensizliklerini, kırılmalarını içerse de, onun verdiği zayıflığın yarattığı çılgınca amaç ve hedefler güden tartışmalar yaptıkları, kararlar aldıkları daha sonraki uygulamalardan görüldü.

### Kürdistan'a dönük yeni bir tehcir kararının tartışıldığı ortaya çıkıyor

Aslında bu yeni yönetimin kendi planlama tartışmalarında esas tartışılan bir konu Önderliğin durumu oldu. Nitekim Zap operasyonunun yenilgisi ardından biraz politikasız kalınca, Önderlik üzerindeki uygulamalar pratikte biraz zayıflamıştı. Gelişmeler Önder Apo'nun moral gücünü, çalışma gücünü arttırmıştı. Fakat daha sonra yeni hükümet oluşup, Genelkurmay'la uzlaşma sağlandıktan sonra Önderliğe yönelik yaklaşımlarda adım adım değişiklik oldu. Önderliğe yönelik baskıyı, işkenceyi, tecridi arttırdılar, ardından saç kazıtma saldırısını geliştirdiler. Daha sonra da fiili tehdit ve saldırı durumu ortaya çıktı. Savunma hazırlama imkanını elinden alarak, bunun ortamını yok ederek bir yandan çalışmasını engelledikleri gibi, diğer yandan da açıkça imhayla tehdit ederek, 1982'lerde Diyarbakır zindanındaki düzeyi İmralı'da da ortaya çıkartmaya ve bunu dayatmaya çalıştılar. Belli ki, kronik zehirlemeyle başlattıkları ama yürütmedikleri süreci hangi yöntemlerle yürütebileceklerini bu toplantılarda tartışmışlar. Diğer yandan Hakkari'de Tayyip Erdoğan'ın söyledikleri de bu toplantılardaki tartışmaları ve izlenecek süreci biraz aydınlatı. Kürdistan'a dönük yeni bir tehcir kararının tartışıldığı ortaya çıkıyor. Zaten 94'de kırsal alan boşaltılmıştı. Ama Doğu ve Güney Kürdistan sınırına yakın alandaki kasaba ve şehirleri de boşaltmayı öngören bir plan tartışılmıştır. MHP'nin önerisi de böyleydi; tampon bölge denilen buydu aslında. Terörle Mücadele Kurulu ve Milli Güvenlik Kurulu toplantılarında tartışılan önemli bir husus da bu oluyor. Yeni bir sürgün, zorla göçertme tartışılıyor. Tayyip Erdoğan'ın



“ya sev ya terk et” anlamındaki sözü bu temelde söylenen sözdür. Öyle kendi başına ortaya attığı bir söz değil de, bu toplantılarda tartışılan ve kararlaştırılan bir konudur. Nitekim Savunma Bakanı da aynı şeyleri söyledi. Fırsat bulur, ortamını yaratırsa böyle bir katliam, soykırım girişiminde bulunmayı besbelli ki düşünüyor ve kendi aralarında tartışıyorlar. Bunu gündemlerine almışlar. O bakımdan yanılmamamız gerekiyor. Bunun fırsat ve imkanlarını nasıl yaratacaklarını, bunun neyi içerdiğini tam olarak bilemiyoruz. Ama bu imkanların her halde bir tanesi, dıştan destek olacak; yani ABD ve AB'nin biraz desteğini almak olacak. Onun için de ABD'deki seçimlerle yakından ilgilendiler. Sanki yeni bir cumhuriyetçi yönetimin oluşmasını istiyorlardı. Cumhuriyetçi yönetimle böyle bir soykırım planını, bu yönetimin daha çok desteklerini alma temelinde hayata geçirebileceklerini hesaplıyorlardı. Diğer yandan böyle bir planın uygulanmasının önemli bir parçasının 29 Mart yerel yönetim seçimleri olduğu anlaşılıyor. AKP'ye devlet tarafından Kürdistan'da seçimleri kazanma görevi verilmiştir. Bunu yaptığı ölçüde AKP'nin iktidarda kalması gerçekleşecek, başaramazsa iktidarı bitecek. Peki, bu seçimler neden bu kadar önemli? Yerel yönetim seçimlerini AKP kazanırsa, o zaman Kürtlerin temsilcisi, sözcüsü olarak AKP siyaset sahnesine çıkacak, dış kamuoyunun önüne kendini bu biçimde çıkartacak. Dolayısıyla PKK, DTP gibi güçler seçim kazanamamış, küçük-

marjinal gruplar durumuna düşecekler. O duruma düşürülmüş bir gücün üzerinde de katliam ve sürgün uygulanabilir. Terörü etkisizleştiriyoruz, söylemi adı altında, AKP'nin seçim kazanma sonucuna dayanarak bu tehcir politikasını hayata geçirebilecekler. “Küçük bir azınlık, terör grubudur”, “teröre karşı mücadele ediyoruz” diyerek söz konusu alanlardaki kitleyi boşaltmak üzere saldırı yürütecekler. Bu bakımdan 29 Mart seçimlerini önemli hale getirdiler. Eğer başarabilirse öyle bir tehdittin var olduğu açıktır.

### Hareketi ezemeyince Önderlik üzerinde baskıyla sonuç almayı hesaplıyorlar

Şimdi bütün bunlara karşı bizim de bir mücadelemiz ve direnişimiz oldu. öncelikle yeni iktidar uzlaşmasını; Tayyip Erdoğan-İlker Başbuğ uzlaşmasının ne anlama geldiğini, neyi içerdiğini çok gecikmeden belli düzeyde teşhir ettik. Êdi Bese hamlesinin ikinci aşamasını planlayarak bu saldırı karşısında daha güçlü bir direniş konumunda olmayı öngördük. Yaz boyu yürüttüğümüz tartışmalar, toplantılarla Türkiye yönetiminin kendini yeniden planlamasına karşı, biz de hareket ve halk olarak kendimizi yeni bir direniş planlamasına kavuşturduk. Sonuçta güz döneminde, 2008 yılının son sürecinde yeniden bir çatışma süreci gelişti. Bu süreç bizim açımızdan Bezelé eylemiyle başladı ve gelişme gösterdi. Daha son-



ra bu halk serhıldanlarıyla sürdü. Düşman cephesi Eylül başından itibaren kendisini planlayıp hazırlayarak, çok fazla direniş olmadan aktif saldırı geliştirmeyi hesap ederken; Bezelê eylemi, bunun ardından Amed, Dersim, Botan eylemleriyle karşılaşınca planları biraz bozuldu. Tıpkı Gabar ve Oramar direnişlerinin yaptığı etki gibi bir etkiyi 3 Ekim'de yaşanan Bezelê direnişi de yaptı. Bir yerde o planın ölü doğmasına yol açtı. Bunun üzerine daha tehditvari, daha çok saldırgan davrandılar. Halk üzerinde baskılarını geliştirdiler, daha çok da Önder Apo üzerinde baskı geliştirdiler. Gerilla ve halk karşısında içine düştükleri başarısızlığı, yedikleri darbeyi Önder Apo üzerinde işkence ve tehdidi artırarak karşılamaya çalıştılar. Basit insanların duygusudur intikam duygusu. Böyle basit ve kaba bir intikam duygusuyla bütün bu olup bitenlerden Önder Apo'yu sorumlu tutarak işkenceyi, baskıyı o temelde geliştirmeye çalıştılar. Halen devam eden süreç budur. Bir yandan bu gelişmelerin intikamını alıyorlar, diğer yandan halkı, Hareketi ezemeyince Önderlik üzerindeki baskıyla sonuç almayı hesaplıyorlar. Önder Apo açık söyledi *"ör-gütten, özgürlükten, halktan vazgeçmem isteniliyor, bana bu dayatılıyor; nasıl vazgeçerim; bu asla olmayacak!"* dedi ve mevcut direnme konumunda devam edeceğini defalarca ilan etti.

### **İmralı yaşamı psikolojik savaşa karşı baştan sona bir direnmedir**

Önder APO büyük bir direniş içerisindedir. Zaten İmralı hep bir direniş gerçeği oldu; on yıllık bir direniş ortamı. Bu psikolojik olarak, duygusal, ideolojik, fiili olarak öyledir. Fakat 2008'deki direniş konumu her bakımdan çok da-

ha ileri düzeydedir. Yani daha önceki süreçlerin, ideolojik-siyasi imhaya karşı ideolojik mücadeleyle gösterilen direnişin çok ötesinde, ilerisinde bir direniş konumu var. Şu an psikolojik, felsefik, ideolojik direniş kadar, çok ilerde düzeyde bir fiili direniş, fiziki direniş durumu söz konusu. İmralı sistemi hep bir psikolojik savaş ortamıydı, hep tecrit, izolasyon vardı, her şey psikolojik savaşa dayalıydı. Dolayısıyla İmralı yaşamı, psikolojik savaşa karşı baştan sona bir direnme yaşamıydı. Fakat gelen noktada bu baskıların doruğa çıktığı, imha tehdidinin açıkça geliştirildiği, direnişin de bunlara karşı yürütüldüğü bir gerçektir. Yani geçmişin bir devamı durumu yoktur. Yeni durumlar var, tehditler ve baskılar eskiye göre çok daha kapsamlı; dolayısıyla direniş durumu da eskiye göre çok daha kapsamlı ve ileri düzeyde. Bu duruma, Önder Apo'ya dönük saldırıya karşı halk büyük tepki gösterdi. Gerçekten de güz döneminde, Bezelê eylemiyle başlayan gerilla eylemlerinin de verdiği moral ve öncülükle halkın Önder Apo'yu sahiplenme direnişi güçlü biçimde gelişti. *"Önder Apo'ya özgürlük"* hamlesi güçlü bir halk direnişiyle sürdü. Ekim-Kasım ayları boyunca devam etti. PKK kuruluşunun 30. yıldönümü kutlamalarıyla bu süreç halen devam ediyor. Bu önemli bir direniş durumudur, yılın finalini oluşturuyor, sonucunu belirliyor. Sonuçta siyasi-askeri mücadelede kazananın Özgürlük hareketimiz olduğunu, bu zorlu mücadele yılında inkar ve imha sisteminin güçlü ve ciddi darbeler yediği, özellikle Türk ordusunun ve AKP hükümetinin ciddi biçimde yıprandığı; artık itibarını, otoritesini, etkinliğini kaybettiği, dış kamuoyu, dış siyasi çevrelerde olduğu kadar, Türkiye toplumunda da ciddi

bir itibar kaybı yaşadığı açık bir gerçektir. Ortaya çıkan sonuç budur.

### **Bezelê eylemiyle gerilla güz hamlesini etkili bir şekilde başlattı**

Bu süreçte biz nasıl bir çizgi izledik? Bence hava saldırıları karşısında, yine sınır ötesi operasyon süreciyle birlikte düşünce düzeyinde yeterli bir değerlendirme yaptık; ama aldığımız kararları, ortaya çıkardığımız planları hayata geçirmekte, pratikleştirmekte biraz geç kaldık, yavaş davrandık. Kararlarımıza fazla itibar etmediğimiz, inanmadığımız, ya da en azından niyetle hareket eden bir durum görüldü. Bu bir eksiklikti. Hava saldırıları karşısında sınırlı bir kayıp verdiğimiz, nedeni budur. Diğer yandan Gabar-Oramar eylemleriyle güz sürecine biz inisiyatifli girmiştik. Zap operasyonunun yenilgiye uğratılmasıyla gerilla, kış ortasında çatışma yapıp başarı kazanan bir performans sergiledi. Böylece baharda biz düşmana askeri cepheden etkin vurarak girdik. Bunun halk direnişini teşvik etmesi, beslemesiyle, Mart ayında gelişen halk serhıldanlarıyla birleşmesiyle bahar sürecini çok daha etkili kazanan biz olduk. İnisiyatif elimizde oldu. Daha sonraki süreçte Türkiye cephesinde siyasi kriz ve iktidar savaşının sürdüğü bir süreçte biz elimizdeki inisiyatifi çok etkili kullanamadık. Haziran-Temmuz süreci böyle bir süreç oluyor. Ne askeri cepheden, ne de siyasi cepheden elimizdeki inisiyatifi tam ve etkili kullanamadık. Deyim yerindeyse durumu biraz idare ettik. Ağustos ayında askeri cephe bu durum biraz kırıldı. Ağustos sonu Eylül başında bu yetersizlik belli ölçüde kırıldı. Dersim de, Erzurum'da, Botan'da, Zagros'ta gelişen eylemler böyle bir düzey yarattılar. Elimizdeki inisiyatife denk düşen, dönemin gerektirdiği taktik çizgiye yaklaşan bir pratik etkinlik, gerillanın savunma direniş düzeyi ortaya çıktı. Eylül ayı taraflar açısından hazırlık süreci oldu. Zaten oruç ayıydı da. Taraflar hazırlandılar. Bir he-saplaşma; yılın sonuçlarının nasıl olacağı Ekim ve Kasım aylarında, güz döneminde yaşandı. Bu dönemde Bezelê eylemiyle birlikte gerilla güz hamlesini

**"Halkımız eskiyi aşan bir eylemlilik düzeyi ortaya çıkardı.**

**Amed'den Van'a, Hakkari'ye kadar birçok alanda gerçekleştirilen halk eylemleri eskiyi aşan düzeydeydi. Polis karşısında daha radikal ve sert bir direniş gösterdi. Gençler, kadınlar gerçektende serhıldanda yaratıcı yöntemler geliştirme gücünde, kabiliyetinde olduğunu gösterdiler"**



öncü düzeyde, etkili bir biçimde başlatıldı. Ardından halk, Önder Apo'yu sahiplenme ve savunma etkinliğini, serhıldanını etkili bir biçimde geliştirdi. Böylece "Önder Apo'ya Özgürlük" hamlesi, gerilla eylemliliği ve halk direnişiyle güçlü bir biçimde başlatılmış oldu. Belli düzeyde de sürdürüldü bu başlangıç. Sonrasında gerilla cephesinde bir zayıflık, biraz sınırlılık oldu. Halkımız eskiyi aşan bir eylemlilik düzeyi ortaya çıkardı. Amed'den Van'a, Hakkari'ye kadar birçok alanda gerçekleştirilen halk eylemleri eskiyi aşan düzeydeydi. Polis karşısında daha radikal ve sert bir direniş gösterdi. Gençler, kadınlar gerçek-tende serhıldanda yaratıcı yöntemler geliştirme gücünde, kabiliyetinde olduğunu gösterdiler. Fakat bunun sürekli kılınması ve büyütülmesi örgütlenmeye bağlı. Mevcut olanı ancak bundan sonraki gelişmeler için bir deneyim, tecrübe birikimi olarak değerlendirebiliriz. Bütün bunlardan ortaya şu çıktı: işleri başarıyla yürütebiliriz, serhıldanı, düşman etkinliğini, inkar ve imha sisteminin etkinliğini tümünden kırarak düzeyde geliştirebiliriz. Hem örgütsel olarak, hem eylemsel olarak bunu geliştirme gücü ve imkanımız var. Ekim-Kasım aylarındaki halk direnişlerinin sonuçlarından bunu rahatlıkla çıkarabiliriz.

### **Hareketimizi tasfiye planı gerillanın halkın direnişiyle boşa çıkartılmıştır**

Bir bütün olarak 2008 yılında inisiyatif bizim elimizde olmuştur. 2008'i kazanan Özgürlük mücadelemiz ve Kürt halkı oldu. Bu baştan sona kadar böyledir ve tartışma götürmezdir. Türkiye yönetimi, inkar ve imha sistemi bunu kırmak için zaman zaman hamleler yapmaya çalışmışsa da, bu hamleleri istenen sonucu vermemiş, inisiyatif ele geçirmelerine yol açmamış, gerilla ve halk direnişi karşısında kırılmaktan kendini kurtaramamıştır. Dolayısıyla 2007 yılı boyunca hazırlanıp 2008'de gerillayı ezip sınırlandırarak, marjinal kılarak, Önder Apo üzerinde imha sürecini geliştirerek Hareketimizi tasfiye etme planı, gerillanın ve halkın 2008 direnişiyle boşa çıkartılmıştır. Bu açık bir sonuç; bunu küçümsememek

lazım. Kalıcı bir sonuç yok kuşkusuz. Kürt sorununun siyasi çözümünü noktasında kalıcı bir düzey ortaya çıkaramadık. O bakımdan bu geliştirilen mücadele çok etkisizdir, fazla bir yenilik yok, demek fazla doğru değildir. Düşmanın hedefleri vardı, o doğrultuda saldırıları vardı. İmha ve tasfiye etme hesabıyla tüm gücünü ortaya koyarak saldırdı. Buna göre kendini hazırlamış ve planlamıştı. Türkiye bütün imkanlarını; ekonomiden siyasete ve askerliğe kadar tüm imkanlarını buna sevk etti. ABD'den, Avrupa'dan en ileri düzeyde destek aldı; İran'dan, Suriye'den destek aldı. Irak yönetimini bunun içine katmak, en azından pasif bir biçimde de olsa Güney Kürdistan yönetiminin desteğini alma konusunda bir çaba içerisinde oldu, bütün bunların hepsini kullandı. Amacı, PKK'nin radikal duruşunu kırarak marjinal düzeye düşürmek, kontrol altına almak, ikinci bir hamle ile ezip tasfiye edebilecek bir düzeye düşürmekti. Dikkat edilirse bunlar gerçekleşmemiştir. Tam tersine siyasi ve askeri cepheden düşman saldırıları kırılmıştır. Etkili bir direniş; düşman saldırılarını, hesaplarını, planlarını bozan bir gerilla direnişi ve halk serhıldanı ortaya çıkmıştır.

Bütün bunlarla birlikte 2008 yılının ideolojik ve örgütsel mücadele anlamında da taşıdığı derin anlam vardır. Bu alandaki mücadele bizim büyük başarılarımızı daha fazla gösteriyor. Siyasi-askeri cepheden düşman saldırılarının kırılmasına, inisiyatifin elimizde olmasına yol açan, ideolojik ve örgütsel cephe-deki gelişmelerdir, başarılarıdır. Üçüncü partileşme hamlesinin en güçlü bir biçimde geliştiği yıl 2008 yılı oldu. Bunda çeşitli etkenler rol oynadı: her şeyden önce en önemli etken olarak, Önderlik savunmaları bunda en temel rolü oynadı. Kesinlikle böyle bir ideolojik-örgütsel düzeyin yakalanmasında, mücadelenin sürdürülüp tasfiyeciler, orta yolcu eğilimlerin eleştirilip mahkum edilerek Önderlik çizgisinde yeniden partileşme sürecinin böyle güçlü geliştirilmesinde Önder Apo'nun geliştirdiği son savunmaların belirgin etkisi vardır. İmralı duruşu, insanlık tarihinin en özgürlükçü bir direniş duruşudur. Öyle

ki, bu durum birçok yanılgıyı ortadan kaldırdı. Demokratik siyasi çözümün, demokratik mücadelenin öyle direnişsiz, fedakarlık göstermeden olmayacağını ortaya çıkardı. Hep uzlaşmayla, basit biçimde bu mücadelenin süreceğini sanan düşüncelerinin yanlışlığı, yanılgısı ortaya çıktı. Bu da Önderlik çizgisini, içinde bulunduğumuz sürecin mücadele tarz ve taktiklerini anlamamızda büyük bir rol oynadı, vicdan devrimi yapmamızı sağladı. Önder Apo üzerinde bu kadar imha saldırısı olurken, Önderlik bunlar karşısında böyle bir direniş içinde olurken zayıf durmak, pasif kalmak anlaşılır değildi. Bu durum ve duruş herkesi etkiledi.

### **1 Haziran Atılımının yenilmemesi halkta yeni bir umut yarattı**

İkinci olarak, gerilla direnişinin, 1 Haziran Atılımının yenilmezliğinin payı vardır. Bu konuda da gerçekten geçen süreçte bu atılım konusunda belli bir belirsizlik vardı. 1 Haziran Atılımı çok güçlü kararlarla başlamadı, çok hazırlıklı değildi, etkili bir biçimde gelişmedi. Ne kadar direnileceği, nereye gideceği, hangi sonuçlar yaratacağı belli değildi. O bakımdan başlangıçta çok fazla inanç, umut ve güven yaratmadı. Eğer bu kadar dağınıklık, parçalı duruş oluyorsa, görevlerden geri çekilmeler yaşıyorsa, bunun etkisiyle yaşandı. Birçok arkadaşımız görev ve sorumluluk üstlenmediler. Niye üstlensinler ki. 1 Haziran Atılımının başarılı olup olmayacağı belli değildi, hatta başarısız olma ihtimali çok güçlüydü. Başarısız bir sonuca ortak olmamak için görev üstlenmediler. Niye bu geçen süreçte bu kadar istifacılık gelişti, bu kadar geri çekilme oldu, yani bunun hepsi provokasyonun etkisiyle mi oldu? Önder Apo'nun parti çizgisinin, militan çizgisinin bilinmemesinden mi oldu? Hayır. Bunlar birer etkendi. Fakat bunlardan daha fazlası aslında sürecin yarattığı etkiydi. Çok fazla umut ve inanç vermiyordu. Onun için de birçok kişi başarısızlığa fazla ortak olmak istemedi. Ne zaman ki 1 Haziran Atılımı gelişti, yenilmedi, beşinci yılına ulaştı, halkta yeni bir umut yarattı, Önderlik çizgisinin

yeni bir direnişle başarılı biçimde hayata geçirilebileceğini gösterdi; düşman cephesinde ciddi sarsıntılar, zayıflıklar, darbelenmeler ortaya çıkardı; bu durum yeniden bir umut, güven ve inanç yarattı. Mücadele ederek, yeni süreçte mücadeleyi geliştirerek başarı kazanabileceğimiz, düşmanı yenilgiye uğratabileceğimiz, Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü mücadeleyle gerçekleştirebileceğimiz gerçeği ortaya çıktı. Bu da önemli bir etkidir. Moral, psikolojik ve bilinç düzeyinde önemli değişiklik yarattı. Yeniden güçlü bir inanç, irade, güven ve umut oluşmasına yol açtı. Bu durum toparlanmayı yarattı, buna dayalı gelişen ideolojik-örgütsel mücadeleler etkili oldu, gerçekleri kavramamıza yol açtı.

### **Hareketimize sadece siyasi-askeri değil ideolojik-örgütsel saldırı vardı**

Üçüncü olarak, HPG 4. Konferans tartışmalarının bunda payı var, ondan sonra geliştirilen, daha çok yoğunlaştırılan partileşme çalışmalarının, HPG'ye dayatılan provokatif-tasfiyeci-işbirlikçi eğilimin açığa çıkartılması, soruşturulması, ona karşı bir ideolojik örgütsel mücadele yürütülmesinin payı var. Bütün bunlar 2008 baharında önemli bir düzey kazandı. Dr. Ali tasfiyeciliğini mahkum eden tartışma ve karar düzeyi genel partileşmenin gelişmesinde, partileşme önünde engel oluşturan sorunların çözülmesinde önemli bir süreci geliştirdi, umut ve güven verdi. Biz de "ideolojik ve örgütsel mücadele yürüterek tasfiyeciliği, parti dışı eğilimleri ortaya çıkartıp mahkum edebiliriz" anlayışını, güvenini geliştirdi. Bir de şunu ortaya çıkardı; Önderlik çizgisinde birleşilir, çizgi esas alınır, çizgi mücadelesi yürütülürse çözülmeyecek ideolojik ve örgütsel sorun yoktur. Eğer ortada sorunlar varsa ve çözemiyorsak bu, sorunların büyük olduğundan, ağırlığından değil, bizim sorunları çözecek kadar çizgi duruşu, Önderlik çizgisinde örgütsel duruş gösteremememizden kaynaklanıyor. Bu durumu aştıkça sorunların çözümünün daha kolay olduğu, her türlü sorunun çözülebileceği ortaya çıktı. Bu bizde bir toparlanma

yarattı, partileşme eğilimini güçlendirdi, özeleştirici geliştirdi, kendimizi yenileme gücü, iradesi kazandırdı. Ağustos'ta ve Eylül ayında yaptığımız kongreler ve konferanslar bunun üzerinde gerçekleşti. Bir yönüyle de Botan'daki tasfiyeciliğin yarattığı zemine dayanarak yürütülen saldırıların ortaya çıkardığı kayıpların intikamını alma arzusu, arayışı bizi ideolojik ve örgütsel cephede de böyle bir mücadeleyi geliştirmeye götürdü. Çünkü Hareketimize saldırı sadece siyasi-askeri cepheden değildi, en az onun kadar ideolojik-örgütsel cepheden de saldırı vardı. Dolayısıyla düşman saldırısını boşa çıkartmak, siyasi-askeri cepheden mücadele etmek kadar, ideolojik-örgütsel cepheden de mücadele etmeyi gerektiriyordu. Bu temelde yürütülen soruşturmalar, tartışmalar, örgütsel toparlanma, ideolojik-örgütsel çizgide netleşme arayışı, öze-

azalmayarak, hatta daha çok artarak devam etti. Ama o saldırılar altında Kongre yapabildik. O saldırılar, dıştan düşmanın yönelttiği askeri-siyasi saldırılar bizim Kongre yapmamızı engellemedi. Eğer bazen engellenmişse, demek ki engel kendimizdik. Peki, bizdeki engel neydi? Umutsuzluğumuzdu, çok inanç duymayıştık, süreci iyi değerlendiremeyiştik. Büyük bir iddia ile iradeyle Önderlik çizgisini özümseme temelinde özeleştirici yapamayıştık. Yeni bir yürüyüş yapma gücü, iradesi olmazsa, elbette ki Kongre olmaz. Kongre demek, yeni bir hedef ortaya koymak, yeni bir iddia ile ortaya çıkarmak demektir. İşte 2007-2008 yılı boyunca ideolojik-örgütsel cephede yaşanan gelişmeler, Önderlik savunmaları ve direnişinin etkisi, 1 Haziran Atılımının etkisi, tasfiyeciliği soruşturan, yargılayan, ideolojik mücadele sürecinin

**"Biz 2008 yılında böyle büyük bir ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesi yürüttük ve bu alanda başarı kazandık. Bu başarı ki, her türlü siyasi, askeri başarının ön koşuludur, olmazsa olmazdır. Bütün siyasi-askeri başarılarından çok daha değerli olanı, geleceğe güç katanı, ideolojik-örgütsel cephede yürütülen mücadele ve sağlanan başarıdır"**

leştirici sürecinin gelişimi bizi parti kongresi yapmaya götürdü.

Ağustos ayı sonunda PKK 10. Kongresi, Eylül'de PAJK 7. Kongresi gerçekleşti. Bu kongreler önemli ve anlamlıdır. Büyük bir ideolojik-örgütsel zirveyi ifade ediyorlar. Bu gerçekleri anlamak gerekir. Ama daha da önemlisi buna nasıl ulaşıldı, onu anlamak lazım. Ancak tasfiyeciliğe, orta yolculuğa karşı mücadele etme gücü kazandıkça, böyle bir bilinç ve irade oluşturdukça, yani özeleştirici yapabildikçe bu kongrelere ulaşabildik. Yoksa o düzey olmasaydı Kongre yapamazdık; zaten yapamıyorduk. Dikkat edilirse birkaç kez ertelenmişti. Neden geçen süreçte ertelendi? Bu bizimle bağlantılıdır. Operasyonlar var, düşman saldırılar yapıyor, koşullar uygun değil, diye kendimize gerekçeler sıraladık, ama dikkat edilirse 2008 Ağustos ve Eylül'ünde de bu saldırılar

etkisi bizde yeniden özeleştirici yapma, Önderlik çizgisinde doğru bir biçimde militanlaşmayı ele alma, bu temelde yeni bir iddia, irade kazanmaya götürdü. Parti kongrelerimiz bunların somutlaştığı, örgütsel çerçeveye dönüştürüldüğü, kararlara kavuşturulduğu çalışmalar oldular. Bu anlamda da büyük bir zirveyi temsil ettiler, en önemli sonucu ortaya çıkardılar. Düşman saldırılarının içimizdeki ajanlığı rolünü oynayan tasfiyeci-provokatif eğilimleri, gizli sosyal reformculuk, gizli pişmanlık, gizli tasfiyecilik biçiminde tanımlanan bu duruşları, eğilimleri tanımlayıp mahkum ettiği gibi; bunlara zemin teşkil eden, bunların var olmasına ve hareketime zarar vermesine yol açan her türlü çizgi dışı, orta yolcu duruş ve eğilimleri de açığa çıkardı, mahkum etti. Bireyci, tepkici, bürokratik, grupçu, liberal, pasif, sağ savunmacı, iddiasız, isti-



facı tutum ve anlayışları da açığa çıkardı, eleştirdi, mahkum etti. Üçüncü Önderliksel doğuş çizgisinde yeniden partileşme ölçülerini geliştirdiği gibi, bu ölçülerde yeniden partileşme sürecini güçlü bir hamle halinde ortaya çıkardı. Bu ideolojik-örgütsel mücadelede bir zirveyi ifade ediyor. Hareketimizin ideolojik-örgütsel mücadele ile sonuç alma, başarı kazanma gücünü gösteriyor.

### Askeri mücadelede başarı ideolojik ve örgütsel mücadeleden geçiyor

Biz 2008 yılında böyle büyük bir ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesi yürüttük ve bu alanda başarı kazandık. Bu başarı ki, her türlü siyasi, askeri başarının ön koşuludur, olmazsa olmazdır. Bütün siyasi-askeri başarılarından çok daha değerli olanı, geleceğe güç katanı, ideolojik-örgütsel cephede yürütülen mücadele ve sağlanan başarıdır. Bu temelde Önderlik çizgisinde kendimizi yeniden sorgulayarak çizgiye daha çok yaklaşan militanlar haline geldik. Güçlü bir netleşme, kararlaşma ve düzeltme hareketi geliştirdik. Önderlik çizgisi temelinde kendimizde düşünce ve davranış birliği yarattık. Bu, örgütümüzün sağlamlaşması, öncülüğün sağlam hale gelmesi, her türlü siyasi-askeri mücadeleyi, taktik süreçleri başarıyla yürütecek öncü örgütlemenin ortaya çıkartılması demektir. Biz parti kongrelerimizle böyle bir düzeyi yakaladık. 2008 yılı bir de böyle bir mücadele ve kazanım yılı haline geldi. Biz şunu gördük ki, askeri mücadelede başarı ideolojik ve örgütsel mücadeleden geçiyor. Önder Apo hep söyledi: *"PKK'lişelim savaşı kazanalım."* Her türlü siyasi, askeri mücadelede başarının ön koşulu olarak partileşmeyi gördü. Ne kadar partileşilirse, o kadar güçlü siyasi-askeri mücadele yürütülür, dedi. Biz de 2008'de bize dayatılan kapsamlı siyasi-askeri ve diğer tüm alanlarda planlı olarak geliştirilen imha saldırılarına karşı direnmenin önemli bir alanı olarak ideolojik-örgütsel mücadele yürütmeyi ve orada başarı kazanmayı gördük. Böylece 2008 yılı direnişi komple bir direniş oldu. Düşmanın Siyasi-asker, ideolojik-örgütsel cephede geliştirilen saldırılarına karşı; geri-

ciliğin, hiyerarşik devletçi sistemin saldırılarına karşı, onun etkilemelerine karşı güçlü bir ideolojik-örgütsel mücadele yürütme ve kazanma yılı oldu. Bütünlüklü bir mücadele yürüttük ve kazandık. İdeolojik, örgütsel, siyasi, askeri, psikolojik bütün alanlarda bir direnme içinde olduk ve sonuç aldık. Önderlik, gerilla, örgüt ve halk bütünlüklü bir kenetlenmiş direniş yürüttük ve önemli bir sonuç ortaya çıkardık.

### PKK 10. Kongresi Önder Apo'ya özgürlük kararını ortaya çıkardı

Öte yandan Kürt sorunun siyasi çözümü yönünde henüz kalıcı çözüm yaratamadık. Yani ne zafer, ne de yenilgi durumunu aşamadık. Bu bir gerçek. Aldığımız sonuçları bu anlamda çok abartmamak lazım. Kazanımlarımızı stratejik bir kazanç elde edecek düzeye ulaştıramadık. Fakat ciddi bir imha saldırısıyla yüz yüzedik. Bu saldırıyı kırdık, boşa çıkardık. Bu saldırının kırılması, boşa çıkartılması önemlidir. Bu, düşmanı zayıflattı, güçsüz kıldı. Psikolojiden askeriye, siyasetten ideolojiye kadar düşman cephesini sarstı, zayıflattı. Bizi ise bütün alanlarda daha iddialı, daha güvenli, umutlu, bilinçli, birlik halinde, daha fazla Önderlik etrafında kenetlenmiş, örgütlenmiş, geleceğe daha güvenli ve umutlu bakan bir güç haline getirdi. Bu gelişme ve bu iradedir ki, PKK 10. Kongresinde Önder Apo'ya özgürlük kararını ortaya çıkardı. Bizi böyle büyük bir karara vardırdı. PAJK Kongresi bu kararı, *"kadın özgür-*

*lüğünün gerekçesi ve gerçekleşmesi"* olarak tanımladı. İmralı sistemi on yıldır sürüyor, fakat biz şimdiye kadar önümüze böylesi bir hedefi koymadık. Şimdi böyle bir karara ulaşabilmemizin mevcut gelişmelerle bağı var. Çünkü güç kazandık, iddia kazandık, kendimize güven kazandık. Bu güven sonucundadır ki, böyle büyük bir hedefi gerçekleştirilmek üzere önümüze görev olarak koyabildik. Biz bunu bir slogan olarak tespit etmedik, bu konuda kimse yanılmamalıdır. Geçmişte de Önder Apo'nun özgür olmasını propaganda ediyorduk. Şimdi kararımız bir propaganda kararı değildir. Kongremiz görev süresinde bu sonucu almayı taahhüt etmiş, gerçekleştirebilir bir görev olarak önüne koymuş ve bütün çalışmalarını bu hedefe kilitlemiştir. Süreci bu hedefin gerçekleşmesine için uygun görüyor. Gücünü bu hedefi gerçekleştirebilecek düzeyde görüyor. Gelişme düzeyini, örgütsel gelişme düzeyimiz böyledir. Kendimize güvenimiz bu düzeyde artmıştır. Bu bakımdan Êdi Bese hamlemiz, Önder Apo'ya özgürlük hamlesi haline geldi. Parti kongrelerimiz, Özgürlük hareketimizin ve halkın önüne Önder Apo'ya özgürlük hamlesi görevini koydu. Bunu yürütmek, başarıya götürmek, hareket ve halk olarak boynumuzun borcudur. Tarihsel olarak boyun borcudur.

2009 yılına biz bu gelişmeler temelinde göreve bağlanmış ve kilitlenmiş olarak giriyoruz. Önümüze böyle tarihsel bir görevi koymuş olarak giriyoruz. Bu büyük ve ağır bir görev. Ama gerçekleşmesi mutlaka gerekli olan, özgür-





lüğün, demokrasinin, eşitliğin, insanca yaşamın, Kürt halkının gelecek kazanmasının buna bağlı olduğu ve mutlaka gerçekleştirilmesi gereken bir görev. Bunsuz Kürdistan'ın, Kürt halkının özgürlüğü olmaz. Kürt kadınının, Kürt gencinin özgür geleceği, özgür yaşamı, özgür duruşu olmaz, Kürt toplumunun özgür gelecek iradesi, projesi kesinlikle oluşmaz. Bunların hepsi Önder Apo'nun özgürlüğü temelinde Kürt sorununun demokratik siyasi çözümüne bağlı. Dolayısıyla 2009 yılına böyle büyük bir iddiayla, önümüze büyük bir hedef koymuş olarak giriyoruz. Bu boş bir iddia ve hedef koyma değildir. Bunu gerçekleştirme gücünü ve iradesini kendimizde taşıyarak giriyoruz. 2009 yılının bu hedef doğrultusunda büyük gelişmelerin yaşanacağı bir yıl haline getirme iddiamız tamdır. Böyle bir yıl haline getirmenin verileri var; askeri ve siyasi durum buna uygundur. ABD'de yönetim değişiyor. Ortadoğu'daki savaşında, onun politikalarında değişiklikler olacak. Bizim için de burada yeni çakışlar gündeme gelebilecek. Türkiye yönetimi büyük umut bağladığı saldırı sürecinde başarısız kılınmıştır. Türkiye'de çok güçlü arayışlar, tartışmalar var. Bu da bizim mücadeleyi geliştirmemiz için büyük imkan veriyor. Ortadoğu'da çelişkiler, çatışmalı ortam sürüyor. Buna dayanarak özgürlük mücadelemizi geliştirebiliriz. Kısaca siyasi, askeri ortam özgürlük mücadelemizi geliştirmek için fırsat ve imkan sunma bakımında her zamankinden daha elverişli. Kesinlikle güçlü verilere sahiptir.

### **Gerilla her saldırıya karşı direnişi geliştirebilecek hazırlık içerisinde**

Diğer yandan ideolojik, örgütsel cep hede önemli bir güçlenme yaşadık. Parti kongrelerimiz halkta büyük bir coşku ve heyecana yol açmıştır. Gençliği, kadını büyük bir moral düzeyi ve aktivite ortaya çıkardı. Dolayısıyla buna dayanarak her türlü siyasi askeri mücadeleyi yürütme gücümüz var. Her türlü saldırıyı göğüsleyecek, önümüze çıkacak her türlü görevi başarıyla yürütecek bir güce sahibiz. Bunlar kesindir. Bu anlamda kış sürecini Önder Apo, yeniden bir

barışçıl çözüm için çağrı süreci olarak tanımladı ve ilgili çevrelere çağrılar yaptı. Destek görürse biz elbette izleriz. Fakat bu olmazsa, tehlikeli, zorlayıcı gelişmelerinin 2009 yılında ortaya çıkabileceğini ifade ettik. Biz buna göre de kendimizi hazırlamak istiyoruz. Özellikle gerilla cephesinde, Türkiye hükümetinin Başbakanının geliştirdiği katliam ve sürgün tehdidini ve bu temel de gelişebilecek olası imha saldırılarını tümünden göğüsleyebilecek, onları boşa çıkartacak bir direnişi geliştirebilecek düzeye çıkmak üzere kendimizi hazırlıyoruz. Gerilla cephemizin, Meşru Savunma cephemizin hazırlık düzeyi böyledir. Halk cephemiz, serhıldan cephemiz yerel seçim sürecini yaşıyor. Mart sonunda yerel seçimler var ve biraz da ondan sonraki sürecin nasıl gelişeceği bu seçim sonuçlarına bağlı olarak ortaya çıkacak. Onun için kış boyunca siyasi ortam hareketli, ateşli, sıcak olacak. Halk hareketliği sürececek, siyasi tartışmalar sürececek. Demokratik siyasi mücadele, eğer mevcut yönetiminin faşist geri saldırılarıyla kesilmezse, gelişerek devam edecek. Bu noktada Mart sonundaki yerel seçimlerde demokratik siyasetin büyük bir başarı kazanması için elbette el birliğiyle mücadele ediyoruz, mücadele edeceğiz. Türkiye'nin tüm demokratik güçleri, siyasi güçleri, demokratik kurum ve kuruluşları, gençlik, kadın hareketleriyle, sendikalarıyla birleşerek, işbirliği, ittifak yaparak, çatı partisini geliştirerek Mart sonundaki yerel seçimlerde demokratik siyasetin büyük başarı, zafer kazanmasını yaratmak için çabalayacağız, çalışacağız. Çizgimiz budur. Daha sonraki süreci de ona göre değerlendireceğiz.

Demek ki 2009 yılına girerken gerilla cephemiz, baharda ortaya çıkabilecek olası topyekun sürgün ve katliam tehditlerine, saldırılarına karşı halkı savunmak üzere kendini güçlü bir biçimde hazırlıyor, hazırlayacak. Halk cephemiz, demokratik siyaset alanımız da 29 Mart seçimlerinde büyük başarı kazanarak çatışmalı ortama son verecek, sorunların demokratik siyasi yöntemle çözümünün önünü, dolayısıyla Kürt sorunun demokratik siyasi çözümünün önünü açacak bir siyasi sonucu elde etmeye çalışacak.

### **Biz demokratik siyasi cep hede sonuç alacağımızı umut ediyoruz**

Biz daha sonraki süreci burada ortaya çıkacak sonuçlara göre değerlendireceğiz. Önder Apo "2009 baharı, her zamankiden daha fazla özgürlüğe yakın olduğumuz bir bahardır, umudumuzun daha güçlü olduğu bir bahardır." dedi. Bütün bunların gerçekleşmesi, kış boyu demokratik siyasi mücadelenin gelişmesine ve yerel seçimlerde başarılı bir sonuç almasına bağlı. Onun dışarıda da, içeride de etkisi olacak. Türkiye ortamını etkileyecek ve daha sonraki siyasi gelişmeler buna bağlı olacak. Biz demokratik siyasi cep hede sonuç alacağımızı umut ediyor, buna inanıyoruz. Bu gerçekleşirse, bundan sonraki siyasi süreç, demokratik siyasi yöntemlerle sorunların çözüldüğü süreç olur. Böyle bir sürecin gelişimine biz de Özgürlük hareketi olarak etkin, aktif olarak katılırız. Ama böyle olmazsa, tersine bize, Önderlik gerçeğimize, gerillamıza, halkımıza, Özgürlük hareketimize bir bütün olarak özgürlükçü varlığımıza baskı, tehdit, saldırı, katliam, imha dayatılırsa, buna karşı da bütün gücümüzle Meşru Savunma Çizgisinde topyekun bir direniş yürüteceğimiz tartışmasızdır. Buna da gücümüz var. Kendimizi yanıltmadan, aldatmadan böyle bir duruş göstermeye de hazırlıyoruz. Elbette sonucu, mücadele eden güçlerin performansları belirleyecek. Çatışmalı durumun gelişip gelişmeyeceğini demokratik siyasi mücadelenin gücü belirleyecek. Çatışmalı ortamda da sonuçları, gerilla ve halk olarak imha saldırıları karşısında kendimizi savunmak üzere yürüttüğümüz hazırlıklar belirliyor. Bu hazırlık düzeyini en ileri noktaya vardıracağız. Gerillanın her anı, her saati değerlendirerek kendini her türlü tehdit karşısında halkı savunmak üzere güçlü bir hazırlığa kavuşturması önem taşıyor. Bunu bilelim, anlayalım, bu temelde bu kış çalışmalarına yüklenelim diyoruz. 2009 yılına, 2008 yılında sağladığımız kazanımlar temelinde daha güçlü, daha iddialı, daha mücadelecı bir temelde girelim. Doğru olan da, bize sonuç kazandıracak olan da budur.

# PKK'DE GERÇEKLEŞEN MİLİTANLIK PEYGAMBERLİK GELENEĞİNİN DEVAMI

**“Kürdistan’a, Kürt halkına, Kürt bireyine sahip çıkmak, özgür yaşamı ve bu temelde özgür bir toplum ve birey yaratmayı amaçlamak çok radikal bir eleştiri ve özeleştiri ile işe başlamayı zorunlu kılıyordu.**

**Bu yapılmadan gerçekler ortaya çıkarılamaz, Kürt toplumu ve insanı eğitilemez, ayağa kaldırılamaz ve harekete geçirilemezdi. Lanetlilik reddedilmeden kutsallıkla birleşilemez ve yaşanamazdı.**

**Yok olmaktan kurtulunamayacağı gibi, geleceğe yürünemezdi. Özgürleşme, özgür bir toplum ve birey olma yolunda adım atılamaz ve gelişme yaşanamazdı”**

Kapitalist modernist sistemin temsilcileri Birinci ve İkinci Dünya Savaşı ile Ortadoğu’yu kendi çıkarları temelinde düzenlediklerinde, sistemlerini Kürdistan ve Kürt toplumunun parçalanması, inkar ve imhası temelinde geliştirdiler. Kürdistan’ın her bir parçasını bir sömürgeci devletin egemenliğine vererek bu sömürgeci devletlerin inkar ve imha politikalarını sürdürmelerine destek verdiler. Kahire Konferansı ardında geliştirdikleri bazı anlaşmalar ve en son Musul Antlaşmasıyla da Ortadoğu ve Kürdistan’da sürekli sorunların yaşanmasına yol açarak müdahale etmeyi ve çıkarlarını güvence altına almayı amaçladılar. Sömürgeci devletler Kürdistan’da işbirlikçi ve hain Kürt egemen sınıfa dayanarak, bu sınıfı kullanarak ve güçlendirerek, kapitalist modernist sistemin de gücünü ve desteğini arkasına alarak Kürt toplumunu ve bireyini dağıtmaya, tarihle bağını keserek sınırsız bir vahşeti, katliamı, sürgünü, işkenceyi, asimilasyon ve kültürel soykırımı gerçekleştirmeye çalıştılar. Bunda küçümsenmeyecek bir düzeyde ileri sonuçlar da elde ettiler. Neredeyse amaçlarına tamamen ulaşacaklardı da. Kürdistan ve Kürt toplumuna ait ne varsa imha etmeyi esas aldılar. Kürt toplumuna ve insanına sadece yaşamının yolu olarak kendini inkar edip, sömürgecilerle bütünlüşmeyi bıraktılar. Bunun için de sadece aşağılamayı, işkenceyi, tutuklamayı, sürgünü, asimilasyonu layık gördüler. Tümüyle iradesini kırıp

teslim almayı, istedikleri gibi kullanmayı esas aldılar. Kürt toplumu ve insanı bu inkar ve imha sistemine, politikalarına karşı direndi ama bu direnişler kısa zamanda ezildi. Direniş liderleri idam edildi, büyük katliamlar gerçekleştirildi, sonuçta Kürt toplumu ve insanının iradesi kırıldı, teslim alındı. Ülke askeri olarak tamamen işgal edildi. Siyasi olarak sömürgecilik kendisini örgütleyip, kurumlaştırdı. Ekonomik olarak tam bir talan geliştirildi ve halk açlığa mahkum edildi. Kimlik, dil, kültür yasaklanarak, asimilasyona tabi tutularak bir kültürel soykırım uygulandı. Artık Kürtler çözümsüzlük içerisinde inkar ve imha politikalarını kendileri yürütür duruma getirildi. Sadece fiziki yaşam önlerine tek yol olarak bırakıldı. Bu, ölümle yaşam arasında her gün ama onursuzca ölmek demektir. Bu adeta bir kadermiş gibi kabul edilmişti. Öyle ki düşmanı oldukça çok ve vahşi, inkar ve imhanın dışında hiçbir şeyi layık görmüyor, dostu az ama düşmanı çok olan bir durumdaydı. Kürt toplumu ve insanı ise kendi gerçekliğinden kaçıyor, tamamen teslim olmuş ve sömürgecileri yaşıyor, en ufak bir umudu kalmamış, artık kendini inkar ve imha etmede görüyordu. Başka bir şeyi düşünmüyor durumdaydılar. Bu ise toplumsallığını yitirme, tarihle bağını koparma ve insanlığını kaybetmeyi ifade ediyordu. Onun için sömürgeciler, Kürtleri artık insan görmüyor, insan muamelesi yapmıyor, kuyruklu Kürt diye adlandı-

ıyor ve hayvanlara yapılan muamelelerin de gerisinde bir muamele uyguluyorlardı. Ortada Kürtlükten de öte bir insanlık sorunu, dramı yaşanıyordu. Hem de tarihte insanlığa en büyük hizmeti yapmış olan Kürtlere bu layık görülüyordu. “Ben insanım, Kürt’üm, demokratım, sosyalistim” diyen hiç kimse asla bu durumu normal göremez ve kabul edemezdi.

Önder Apo, Kürdistan’da yaşanan bu durumdan utanç duyduğunu ve bundan mutlaka kurtulunması gerektiğini belirterek *“yaşam olacaksak özgür olmalı ya da asla olmamalı”* dedi. Yaşam ile ölüm arasında her gün onursuzca ölümün yaşam olarak kabul edilmeyeceğini, özgür yaşam dışında bir yaşamın da kabul edilemeyeceğini sürekli haykırdı. Özgür bir yaşam, toplum, insan yaratma amacıyla daha ilk adımları attığında, Önderlik, *“asla özgür yaşama, halka, yoldaşlığa, insanlığın demokratik, özgür, eşitlikçi değerlerine ihanet etmeyeceğim”* dedi. Toplumsallığını da bu ilkeler temelinde oluşturmaya girişti. Başlangıcından günümüze kadar bu ilkelere bağlı kaldı, gereklerini yerine getirmek için yaşadı ve mücadele etti. Partiyi, militanlığı, mücadeleyi ve toplumu da bu ilkeler temelinde geliştirmeye özen gösterdi.

Önder Apo öncelikle işe zihniyetten başladı. Giderek bunun tarzını da geliştirdi. Kürdistan’da topluma ve bireye verilen tüm ideolojiler, felsefeler tamamen Kürt’ü inkar ve imhayı amaç-



layan felsefe ve ideolojilerdi. Bunların gerçeğini Kürt toplumuna ve insanına kavratmak, beyninden söküp atmak, Kürt'ün çıkarını, varlığını ve geleceğini gerçekleştiren felsefe ve ideolojiyi vermek ve bu utanılası durumdan çıkarmak gerekiyordu. Kürt başkası için düşünme, yaşama, ölme yerine kendisi için düşünmeli, yaşamalı ve mücadele etmeliydi. Bu çok zor bir görevdi. Ama mutlaka başarılması gereken bir görevdi. Bu görev başarılmadan Kürt'ün imhasının önüne geçilemezdi. Çünkü her şey zihniyette kazanılır veya kaybedilirdi. Kürt'ün elinden zihniyeti alındığı için başka bir zihniyete çekildiği için Kürt kendine ait olmaktan çıkmış, başkasını ve her gün ölümü yaşıyordu. Önder Apo en büyük savaşı burada yoğunlaştırdı, Kürt'ün zihniyetinde devrimi gerçekleştirdi. Kürt'e beyin, bilinç, düşünce ve bunda derinleşmeyi kazandırdı. Kürt'ün beynindeki ve yüreğindeki sömürgeciliği öncelikle yıktı. Kürt artık başkası için değil de kendisi için düşünmeye başladı. İçine düşürüldüğü durumu ve bundan nasıl kurtulacağını gördü ve anladı. Kürtlerin çarpıtılan, saptırılan duygu ve düşünceleri, ruhu bu temelde düzeltildi, Kürtlere ait duygu, düşünce ve ruh yaratıldı, Kürt toplumu ve bireyi bu temelde ayağa kaldırıldı. Önder Apo sadece zihniyet vermedi, içinde tutulduğu durumdan nasıl çıkılacağını da gösterdi. Nasıl bir önderlikle, örgütle, militanlıkla ve mücadeleyle bunu başarılabileceğini de gösterdi. Bunun yaşamını, kişiliğini, kültürünü, ahlakını, ölçülerini ve nasıl olması gerektiğini de geliştirip kavratmıştı. Bütün bunları sadece düşüncede değil bizzat pratikle de geliştirip göstererek kavratmıştı. Halk bunu görerek yaşayarak varlığını ve özgür geleceğine sahiplik yaptı.

Kapitalist modernist sistem, sömürgeciler ve Kürt işbirlikçi-hain sınıfı el ele vererek inkar ve imha sistemini birlikte yürütüyordu ve bunu hem de çok vahşice gerçekleştiriyordu. Kürt her gün ölümü yaşıyor ve artık son sınırındaydı, bundan ötesi tam bir ölümdü. Dostları çok az olmasına rağmen, dostları da artık Kürt toplumuna ve bireyine bakıp yaşanan du-

rum karşısında yapabilecekleri bir şeylerinin olmadığına kanaat getirmişler, olup bitene seyirci konumdaydılar. Kürtler ise iradesi kırılmış, teslim olmuş, inkar ve imha politikasını artık kendileri yürütür durumdaydılar. Hiçbir çıkış yollarının kalmadığına inanmışlardı, olup biteni bir kader olarak kabul etmişlerdi. Artık hiç kimse Kürtlerin tekrar var olabileceğine inanmıyor, bu işin bittiğine inanıyordu. Sistem, sömürgeciler, işbirlikçi hainler sonuç aldıklarına inanarak bir tehlike görmüyordular ve rahattılar, çıkarlarının güvence altında olduğunu düşünüyorlardı.

### **Büyük bir emek ve fedakarlıkla kendine ait değerler yaratılabilir**

Böylesi bir durumun yaşandığı koşullarda ancak kendine güvenerek, çözüm olanaklarını bizzat yaratarak, kendini sürekli çözüm gücü haline getirerek, ayağa kalkmak, yürümek ve başarıyı elde etmek gerekiyordu. Başka türlü olamayacağı çok açıktı. Çünkü herkes imhayı gerçekleştirmeye çalışıyor, kimsenin vereceği bir şeyi yoktu, kimseden bir şey istenemezdi. Yok olmanın önünü almak, dirilmek, ayağa kalkmak, başarıya yürümek, başarmak tamamen zorluklarla boğuşarak yenmeyi, asla kolay ve hazır seçmemeyi zorunlu kılıyordu. Ortada kolay bir yol, elde edilecek bir olanak ve hazır ele geçirilecek bir şey yoktu.

Tamamen zorluklar, yokluklar içinde ancak büyük bir emekle fedakarlıkla ve cesaretle kendine ait değerler ve yaşam yaratılabilirdi. Bu başarılırsa var olma ve geleceğe özgür yürüme olanağı elde edilebilirdi. Önder Apo bu gerçekliği tüm yoldaşlarına ve halka kavratmaya çalıştı. Geliştirdiği hareketi bu ilkeye oturtarak, yoldaşlarını ve halkını bu ilke temelinde eğiterek geliştirdi. Onun için çelikleşen bir Önderlik, parti, militan ve halk gerçekliği ortaya çıktı. Her şart altında özgürlüğe bağlı, ondan taviz vermeyen, onun için yaşayan ve ölen bir önderlik, parti, militanlık ve halk gerçekliği gelişti ve kendini bu temelde gerçekleştirecek kabul ettirdi.

PKK militanlığının büyük ve yenilmez gerçekleşmesinde ortaya çıktığı vahşi koşullar ve kendine temel aldığı özgücüne dayanma, kendine güvenme, kendi olanaklarını yaratma, kendi olanaklarına dayanarak mücadeleyi geliştirme, sürekli kendini çözüm gücü olarak tutma, geliştirme, çözümünü kendinde arama ilkesine bağlılık esastır. Bu ilke hareketin bağımsızlığını ve özgürlük ilkelerine bağlılığını geliştirmiştir. Her şart altında hiçbir zorluk karşısında yılmadan mücadelede ısrarlı olmasını ve bu güne gelmesini sağlamıştır. Büyük bir fedakarlık, cesaretin gerçekleşmesine, büyük bir emek hareketinin gerçekleşmesine yol açmıştır. Büyük bir adalet hareketi olarak gerçekleşmesi de bundan ötürüdür. Çünkü temelinde büyük bir





emek yatmaktadır. Bu da büyük fedakarlık ve cesaret ile gerçekleşmiştir. Zorluklarla mücadele etme, yenme, gelişmeyi bu temelde yaşama, hazır istememe, kolayı seçmeme duygu ve düşüncedeki derinlik, güçlü bir iradenin yaratılmasını ortaya çıkarmıştır. Bütün zorluklara, engellemelere saldırılara rağmen PKK iradesi kırılmıyorsa bu gerçeklikle bağlantılıdır.

### **Önderlik özgürlük mücadelesi veren güçlerin umudu oldu**

Kürdistan, Kürt toplumu ve Kürt bireyi paramparça edildiği, Kürt toplumsallığı dağıldığı, tarihle bağı kesildiği, üzerinde inkar ve imha politikaları yürütüldüğü, bunun da kapitalist modernist sistem, sömürgeciler ve Kürt işbirlikçi-hain sınıfı el ele vererek gerçekleştirildiği için böylesi bir topluma sahip çıkmak, hele hele özgür bir yaşamı toplum ve bireyi yaratmayı amaçlamak dünyanın en zor ama en onurlu görevini üstlenmektir. Var olan dünyaya karşı çıkmak onunla savaşmak ve mutlaka onun alternatifini yaratmak demektir. Onun için de daha başından çıkışı aykırı yapmak bunda ısrarlı olmayı gerektirir. Çünkü Kürdistan her hangi bir sömürge, karşısındaki de herhangi bir sömürgeci güç değil. Uluslararası bir sömürge ve hatta sömürgeci de öte bir duruma düşürülmüştür. Böylesi bir ülkeye, halka sahip çıkmak burada özgür yaşamı bu temelde bir toplum ve bireyi yaratmayı sahiplenmek büyük cesaret, fedakarlık, yürek ve bilinç ister. Bu temelde pratikleşmek başarıda ısrar ister. Daha işin başında dünyada var olan sistemle bağını tümünden kesme, onu aşma, onunla her yönden mücadele etme onun alternatifini geliştirme ister. Aksi taktirde adım atılamaz atılsa dahi sonuç alınmaz, yem olmaktan kurtulamaz. Böylesi bir mücadelenin doğuşunun çok zor olacağı, doğuşu halinde de büyük bir doğuş olacağı, gelişiminin çok büyük değişimleri ortaya çıkacağı bir gerçektir. Nitekim Önder Apo öncülük ettiği hareket ve halkın doğu-

şu ve gelişimi Kürdistan'da ve Ortadoğu'da büyük gelişmelere yol açmıştır.

Kürdistan toplumunun ve bireyinin içine düşürüldüğü durum, bunun esasta kapitalist modernist sistem tarafından gerçekleştirildiği dikkate alındığında burada özgür yaşam, toplum ve bireyi amaçlayan bir hareketin sisteme aykırı doğması gerektiği ve sistemle, sistemin tüm güçleriyle karşı karşıya geleceği açıktır. Eğer Önder Apo ve PKK bu gün tüm sistem güçlerinin hedefi haline gelmişse nedeni budur. Bu Önderlik ve geliştirdiği hareket aykırı doğmuş, bunu sürekli koruyarak bu güne gelmiştir. Bu gün bu aykırılığını daha net ve derinlikli olarak ortaya koymuş bulunuyor. Onun için hiçbir zaman sisteme, sistemin herhangi bir gücüne özentisi olmamış, onlar gibi olmayı önüne koymamıştır. İçinde ve etkileri altında doğdu ama sürekli dışına çıkmaya, etkilerini aşmayı da bildi.

Onun için aykırı bir önderlik, hareket olarak kalmayı başardı. Önderlik; demokrasi, özgürlük ve eşitlik mücadelesi veren güçlerin umudu olmasını bildi. Gelişmesini en çok da reel sosyalizmin tasfiye edildiği, kapitalist modernist sistemin zaferini ilan ettiği, tüm alternatiflerin etkisizleşmeye girdiği bir dönemde bunu sürdürdü. Bu amaçlarına bağlılıktaki ısrarı ile mümkün oldu. Önder Apo sistemin var olan felsefe, ideoloji, siyaset, yaşam, kişilik, ahlak, kültür vb ölçüleri esas almayarak giderek de bundan tümünden kopup, aşarak yeni bir zihniyet ve buna bağlı yaşamı, kültürü, ahlakı, kişiliği ve toplumu geliştirmeye esas aldı. "Yaşam olacaksa özgür olacak yada asla" deyip, çok radikal bir kopuşu esas aldı, gerçekleştirdi.

Önder Apo işe eleştiri ve özeleştiri ile başladı. Çıkışı, hareketin şekillenmesi, gelişme ve başarıyı bu temelde oluşturdu. En çok da Kürt toplumu ve bireyini eleştirdi. Bu eleştiri ile gücünü, kimliğini, iradesini, enerjisini ortaya çıkardı ve harekete geçirdi. Teslim olmuş, ölüme yatmış bir toplumu ve bireyini direnen, özgürlüğe tutkulu, onurlu bir düzeye getirdi. Bütün zayıflıklarından, geriliklerin-

den temizleyerek, güçlü, gelişen, temiz ve güzel bir halk ve onun bireyini ortaya çıkardı. Kürdistan ve Kürt sorununu bütün yönleriyle ortaya çıkarıp, herkesin reddetmeyeceği, çözümünden kaçamayacağı bir düzeye getirdi. Kürdistan üzerinde uygulanan vahşi inkar ve imha sistemini bu siyaseti uygulayan güçlerin gerçekliğini yine bütün yönleriyle ortaya çıkarıp Kürt halkına, insanına kavratmış.

### **Kürt toplumu adalet ve barışın dışına itilmiştir**

Kürdistan'a, Kürt halkına, bireyine sahip çıkmak, özgür yaşamı ve bu temelde özgür bir toplum ve birey yaratmayı amaçlamak çok radikal bir eleştiri ve özeleştiri ile işe başlamayı zorunlu kılıyordu. Bu yapılmadan gerçekler ortaya çıkarılamaz, Kürt toplumu ve insanı eğitilemez ayağa kaldırılamaz ve harekete geçirilemezdi. Lanetlilik reddedilmeden kutsallıkla birleşilemez ve yaşanamazdı. Yok olmaksızın kurtulunamayacağı gibi, geleceğe yürünemezdi. Özgürleşme, özgür bir toplum ve birey olma yolunda adım atılamaz ve gelişme yaşanamazdı.

Kapitalist modernist sistem, sömürgecilik, Kürt işbirlikçiliği ve ihanetçiliği el ele vererek Kürdistan'da her türlü özgür yaşam değerlerini yok etmiş, Kürt toplumu ve bireyi demokrasi, özgürlük, eşitlik, adalet ve barışın dışına itilmişti. Kürdistan'da gerçekler saptırılıp çarpıtılmıştı, neyin doğru, neyin yanlış, neyin çirkin, neyin güzel olduğu bilinemez duruma gelmişti. Beyinler durdurulmuş, yürekler karartılmıştı. Bir toplumu toplum yapan, bir insanı insan yapan değerler ayaklar altına alınmıştı. Yaşanan durum insanlık için yüz karasıydı. Bu durumdan utanç duymak, bunu büyük bir öfkeye ve bilince dönüştürmek, bunu örgüt ve eyleme ulaştırmak gerekiyordu. Bu da çok köklü ve radikal bir çıkışı gerektiriyordu. Bu da ancak var olanı eleştirip reddetmek, yerine yenisini koymak, benimsetmek ile mümkündü. Başka türlü insanlık, Kürtlük, özgürlük, demokratik değerleri ayağa kaldırmak mümkün değildi.

Önder Apo, bunun için köklü bir eleştiri ve özeleştiriyi esas aldı, netleşmeyi, kararlaşmayı ve bu temelde pratikleşip başarıyı ortaya çıkardı.

PKK'de gerçekleştirilen militanlık, Kürdistan toplumu birey ve toplumun içine düşürüldüğü durum ve düşman gerçekliğine göre geliştirilen, şekillen-dirilen bir militanlıktır. Düşmanı çok ve vahşidir. İnkâr ve imha dışında bir şey düşünmemektedir. Dostu az ve vefasızdır. Kürt toplumsallığı dağıtılmış, tarih ile ilişkisi koparılmış ve ölümün eşliğinde yaşamaktadır. Kürdistan'a, Kürt toplumuna ve bireyine sahip çıkmak, özgür yaşam ve bu temelde özgür bir toplum ve bireyi yaratmayı amaçlamak fedai bir tarzı ve militanlığı zorunlu kılar.

### **Fedai militan kendini aşan toplumsallığı kendinde geliştirendir**

Fedai bir önderlik, örgüt, militanlık esas alınmazsa kesinlikle çıkış, diriliş, gelişme ve başarı yaşanamaz, yok oluş önlenemez. Herhangi bir önderlik, örgüt, militanlıkla Kürdistan'da var olma, geleceğe özgür yürüme, gerçekleştirilemez. Onun içindir ki, geliştirilecek olan militanlık da fedakarlığı, cesareti esas alarak tamamen kendini adamak zorundaydı. Kendine ait olmaktan çıkan, kendini aşması, toplumsallığı kendinde gerçekleştirmesi, özgürlüğe tutku düzeyinde bağlanması, tüm yaşamını buna göre düzenlenmesi, özgürlük için yaşama ve ölmeyi esas alması, bunun dışında bir yaşamı reddetmesi gerekirdi. Ancak böyle bir militanlık Kürt toplumu ve insanının sorunlarına cevap olabilirdi, her şart altında özgür yaşam, toplum ve birey mücadelesi verebilirdi. İnkâr ve imha sistemine karşı mücadele edip boşa çıkabilirdi. Böylesi bir militanlık tümüyle aile, aşiret, yöre, mezhep, parça, sınıftan koparak, aşarak ülke, halk ve demokratik ulus ve insanlık düzeyini kendinde gerçekleştirerek demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi değerlerle bütünleşerek geliştirebilirdi.

Bu, tarihte peygamberlik, dervişlik geleneğinin esas alınarak günümüzde

**“Kürdistan’da bir insanlık sorunu yaşıyor, ancak bu gelenek güncelleştirilerek ve buna anlam verilerek bu sorun çözümlenebilir. Önder Apo, eğer bu geleneği esas aldıysa ve buna anlam verip güncelleştirdiyse bunun içindir. Biz buna fedailik dedik. Fedailik tamamen adanmışlığı ifade eder. Böylesi bir militanlık dışında hiçbir militanlığın Kürdistan’daki sorunları çözemeyeceği açıktır”**

gerçekleştirilmesi ve büyük bir gerçekleştirmeye tarzıdır. Çünkü bu gelenek insanlığın demokrasi, özgürlük, eşitlik, adalet ve barış arayışının sürdürülmesiydi, insanlığı yaşatan ve geliştirendi. Kürdistan’da bir insanlık sorunu yaşıyordu, ancak bu gelenek güncelleştirilerek ve buna anlam verilerek bu sorun çözümlenebilirdi. Önder Apo, eğer bu geleneği esas aldıysa ve buna anlam verip güncelleştirdiyse bunun içindir. Biz buna fedailik dedik. Fedailik tamamen adanmışlığı ifade eder. Böylesi bir militanlık dışında hiçbir militanlığın Kürdistan’daki sorunları çözemeyeceği netleşmiştir.

Kürdistan’da yaşanan gelişmeler ve ortaya çıkan tüm değerler böylesi bir militanlıkla gerçekleştirilmiştir. PKK ve Kürdistan halkının gücü bu militanlıktadır. Böylesi bir militanlık oldukça temiz, yüce, kutsal, geliştirici ve kazandırıcıdır. İçinde hiçbir bireysel, ailesel, yöresel, parça, din, sınıf, cinsiyetçi çıkarı yoktur, tamamen kendini insanlığa, özgürlüğe, halka, yoldaşıya, toprağa ve insanlığın değerlerine adanmışlık vardır. Onun için halka büyük güven vermiştir, halkı ayağa kaldırmıştır, bütün saldırılar karşısında direnebilmiş ve gelişmeyi yaşamıştır. Böylesi bir militanlık karşısında hiçbir güç başarılı olamaz ve olamamıştır. Çünkü insanlığın özünü, özlemlerini, istemlerini temsil etmiş ve gücünü buradan almıştır.

Maddi kültürü değil, manevi kültürü kendine esas almıştır. PKK’de gerçekleştiren militanlık daha çıkışında gerçekleştirilen ve sürekli bu temelde derinleştirilen bir militanlık olmuştur. Bu ölçülerde gerçekleştirilen ve derinleştirilen militanlıktan daha büyük bir militanlık da olamaz.

### **Fedai bir halk ve militan bir duruş gerçekleştirilmiştir**

Başka halkların tarihinde çok az gerçekleştirilebilen bu militanlık, Önder Apo tarafından PKK’de, öncülükte, PKK militanlarında ve giderek toplumda gerçekleştirilmiştir. Fedai bir önderlik, örgüt, militanlık ve halk geliştirilip gerçekleştirilmiştir. Bu tarzda gerçekleşen bir önderliği, örgütü, militanları, halkı hiçbir gücün yenemeyeceği açıktır. Bu militanlıkta büyük duygu ve düşünceler bunların örgüt ve eyleme dönüştürülmesi, buradan duygu ve düşüncenin tekrar derinleştirilmesi, bunların tekrar örgüt ve eyleme dönüştürülmesi vardır. Bu militanlıkla yeni bir zihniyet, bu zihniyete dayalı örgüt ve eylem vardır. Bu militanlıkta bu zihniyete dayalı siyaset, ahlak, kültür, yaşam, kişilik ve toplumu geliştirme vardır. Bu militanlıkta büyük bir sorumluluk, ciddiyet, ıddia, moral, inanç, bilinç, örgüt, disiplin, bağlılık, dürüstlük, temiz olma, keskin irade ve kimlik vardır.

PKK’nin resmi 30 yıllık, fiili 36 yıllık tarihi ne zamanki bu militanlık ölçülerinde bir geriye düşme yaşamışsa ağır sorun, tahribat ve kayıplar yaşadığını, ne zamanki bu ölçülerde bir militanlık yaşamışsa büyük gelişme ve başarıların yaşandığını bize göstermiştir. PKK’nin 10. Kongresi, uluslararası komploya bağlı olarak gelişen provokasyon ve tasfiyecilik, sivil toplum anlayışı özel savaşla el ele vererek tahribat ve kayıplar yaşatması, hareket içinde sistem içişmenin nedeni olarak PKK’nin militan ölçülerinde geriye düşme, zayıflama, muğlaklaşma, yer yer uzaklaşıp kopmayı tespit etmiş ve yeniden ölçüleri egemen kılarak bunun önünü almayı kararlaştırmıştır.



Böylece yeniden kendi gerçekliği ve özünü birleşmeyi başararak gücüne kavuşmayı bilmiştir. Buna rağmen hala bazı örgüt ve kadrolarımızda PKK'nin militan ölçüleriyle çelişen ölçülerin yaşandığını görebiliyoruz. 10. Kongre kararlaşma düzeyine rağmen bunun yaşanması oldukça önemle üzerinde durmamızı gerektiriyor.

PKK çizgi gerçekliğine ters duruşların yaşanmasının temelinde katılım tarzı yatmaktadır. PKK'ye katılmak, PKK'de partileşmeyi yaşamak, PKK'nin ölçülerinde militanlığı yaşamak ancak Önder Apo gerçekliğine katılmak ve onunla bütün yönleriyle birleşmeyi gerektirir. PKK bir önderlik hareketidir, PKK'ye katılmak isteyen bu önderlik gerçeğine katılırsa doğru katılmayı başarır, doğru bir militanlığı yaşar. Önder Apo'nun parti anlayışında duygu, düşünce, ruh ve tarz birliği esastır. Farklı duygu, düşünce, ruh ve tarzlarla partiye katılma, partileşmeyi yaşama olamaz. Bazı genel ilkelere birleşmek, ama duygu, düşünce, ruh ve tarzda birleşmemek Önder Apo'nun partileşme, militanlaşma anlayışına terstir. Bu Semir'den başlayıp Mehmet Şener, Botan ve en son Dr. Ali'ye kadar süren bütün tasfiyecilerin parti anlayışdır.

### **Kadro hiçbir zaman partiden ve halktan hazır bir şey istemez**

PKK tarihinde tüm tasfiyeciler hiçbir zaman kaçınıca kadar Önder Apo ve PKK'yi reddetmediler, hatta sözde kabul ediyorlardı. Ama sadece genel ilkelerde kabul ediyor, esasta kabul etmiyorlardı. Bunun için sonuçta ihanete gittiler. Önder Apo'nun parti anlayışında *"Parti beni kabul etsin, bu onuru bana versin, bu kimlikle yaşayayım, çalışayım. Parti bana çalışma olanağı tanısin, başka hiçbir şey partiden istemiyorum. Parti, halk, yoldaşlık ve özgürlük mücadelesi neye ihtiyaç duyuyorsa onu yaratacağım, yoksa da yaratacağım, varsa da olanı daha da büyüteceğim"* tarzındadır. Kadro, ilişki, maddiyat, silah vb neye ihtiyaç duyuluyorsa yaratmayı, geliştirmeyi, üretmeyi esas

alır. Hiçbir zaman partiden ve halktan hazır bir şey istemez. Kendini yaratarak yaratmayı, yarattığında da yine kendini yaratmayı esas alır.

Bu tarz partileşmeyi esas almak tamamen fedai tarzında bir partileşmeyi yaşamak demektir. Bu, kendini şartsız, koşulsuz ve tamamen yaratmayı, geliştirmeyi başarmayı esas alan bir katılım tarzıdır. Her şeyi emekle yaratma, hazır istememe tarzındaki bir katılımı partileşmeyi yaşamaktır. Önderliğin parti anlayışını esas almayan, kendine göre bir katılımı, partileşmeyi esas alan, bunda ısrar edenler var. Bunun için Önderliğe katılmayan, ama fiziki veya ittifakla katılanlar var. Bu tarz katılanlar sistemi parti içine taşımakta, sistem içileşmeyi ya-



şamakta, her türlü parti dışı anlayışın yaratıcısı olmaktadır. Partideki tahribat, kayıplar, sorunlar, bu tarz katılımı esas alanlardan kaynağını alıyor. İster parti dışı, ister parti içinde geliştirilen tüm tehlikeler bu tür katılım üzerinden geliştirilmekte ve partiyi başarıdan alıkoymaktadır. Biz buna orta yolculuk diyoruz. Bir ayağı parti içinde, bir ayağı dışarıda, sistemle yürümekte, iki kişiliği bir arada yaşamakta, pratiği ikisine de, ama çoğunlukla sisteme hizmet etmekte ve sonuçta da ihanet edip tamamen sistemle birleşmektedir.

Orta yolculuk partileşmemeyi, toplumsallaşmamayı, örgütsüzlüğü, başarısızlığı, her şeyi ortada bırakmayı, peşkeş çekmeyi ifade etmektedir. Her

türlü bireycilik, kendine görelik, bençilik, tepkicilik, grupçuluk, hizipçilik, idarecilik, uzlaşmacılık, bürokratism, liberalizm, sorumsuzluk, ciddiyetsizlik, kararsızlık, netsizlik, geri çekilme, istifacılık gibi anlayışlar orta yolculuktan kaynağını almaktadır. Partileşmeyi tehlikelerle yüz yüze getiren, kaybettiren, düşmana hizmet eden, orta yolculuk ve orta yolculuktan kaynaklanan anlayışlar olmaktadır. Onun için PKK 10. Kongresi orta yolculuğu mahkum etmiş, Önderliğin parti anlayışıyla partileşmeyi egemen kılmıştır. Bütün PKK, örgüt ve kadrolarının bu temelde partileşmeyi yaşaması gerekiyor. PKK'de başka türlü partileşme yaşanamaz, yaşanırsa terstir ve kabul edilemez.

### **PKK'nin partileşme militanlaşma ölçüleri şehitler gerçeğidir**

Önderlik gerçeği PKK'nin gerçekliğidir. Önderlik gerçeği şehitler gerçeğidir. PKK'nin partileşme, militanlaşma ölçüleri şehitler gerçeğidir. PKK'nin şehitler gerçeğinde ifadesini bulan kendisini kanıtlamış kadro ölçüleri gerçekliği vardır. PKK'nin militan ölçülerinde militanlaşmayı esas alan bu gerçeği esas alarak militanlaşacaktır. Başka türlü militanlaşma olamaz. Buna ters ölçülerde PKK'nin militanı olunamaz. Onun için PKK'lileşme ve militanlaşmanın Kemal Pir, Beritan ruhu ile yaşanmasını önümüze koymaktadır. Haki Karer, Ke-



mal Pir ve Beritan ruhu Önder Apo ruhunun zihniyette ve tarzda yaşanmasıdır. Önder Apo'nun duygu, düşünce, ruh ve tarzını esas almak onunla birleşmek için büyük bir çaba ve bunda başarılı olma gerçeği vardır.

### **PKK militanı sürekli yenilenmeyi kendisine esas almalı**

Partileşmek, militanlaşmak isteyenlerin tamamen bu büyük şehitleri kendilerine esas almaları gerekiyor. O zaman doğru bir katılım ve yürüyüşü gerçekleştirirler. Başarılı bir pratiğin sahibi olabilirler. PKK militanları sürekli bir değişim ve dönüşümü yaşamak zorundadırlar. Çünkü Önder Apo gerçeği tamamen böylesi bir gerçekliktir. Eskiyen, cevap olamayan, geride kalan, başarıyı, iyiyi, güzeli ortaya çıkaramayan yanlarını sürekli görüp bünyesinden temizlemeyi bu temelde yenilenmeyi, güçlenmeyi, gelişmeyi ve başarıyı yaşamak durumundadırlar. Bunu esas alamayan PKK ölçülerinde bir militanlaşmayı ve yürüyüşü başaramaz. Geride kalır, ters düşer ve kopar. Çünkü doğada durağanlık söz konusu değildir. Aynı şey genelde insan ve özelde PKK kadrosu için geçerlidir. Yaşam gerçeğinde "buraya kadar, bu kadar yeterlidir, daha fazlası gerekmiyor" biçimindeki bir anlayış olamaz. Sürekli ileriye ve yukarıya doğru bir hareketlilik vardır. Yetinmecilik özgür ahlakın bittiği yerdir. Çürümenin, kaybetmenin, bitişin, köleliğin başlangıç noktasıdır. Bunun için hiçbir PKK'li ortaya çıkan ile yetinemez, kendinden memnun olamaz. Önderlik felsefesine ve ideolojisine ters düşemez. PKK'de militan olmak sürekli bir gelişmeyi, derinleşmeyi yaşamayı gerektirir. Asla tembelliği, üretimsizliği, tüketiciliği kabul etmez. Şehitler gibi sürekli değer yaratmayı, büyütmeyi, özgür yaşamı kazanmayı, geliştirmeyi hiçbir gerekçe ile bundan vazgeçmemeyi, sınırlandırmamayı gerektirir. Yoldaşığa, halka, partiye, Önderliğe, özgür yaşama, demokratik özgürlükçü, eşitlikçi değerlere ters düşmemeyi ve bunlara en

üst düzeyde bağlılığın gereklerini her koşulda yerine getirmeyi gerektirir. Bunlar için yaşamayı veya ölmeyi, bunun dışında bir yaşamı veya ölmeyi kabul etmemeyi gerektirir.

Önderlik çizgisini doğru bütünlüklü kavramak, bunda sürekli derinleşmek kendimize göre yaklaşmamak gerekiyor. Bazılarının anlamak istemediğini, bazılarının kendine göre anladığını bazılarının da kavrama sorunu yaşadığını görüyoruz. Bu, sonuçta farklı çizgilerin, ölçülerin ortaya çıkmasına neden oluyor. Bu da bize sorun ve kayıplar yaşıyor. Kadronun çizgiyi kavrama, halkı doğru ve yeterli tanıma, halkı bu temelde örgütleyip eyleme geçirme sorumluluğu vardır. Bu da ideolojik ve örgütsel mücadeleyi yoğunlaştırmak, kendine görelikleri gidermek, tüm örgüt ve kadroyu çizgiye çekmekle mümkündür. Haki Karer ile başlayan ve 1 Haziran Atılımının kahraman şehit yoldaşları olan Adil, Medeni, Nuda, Ferhat, Gulbahar, Kurtay, Sorxwin arkadaşlarla devam eden militan gerçekliğimiz onun ölçülerinin günümüzde nasıl yaşanması gerektiğini, mücadele edilmesi ve geleceğin nasıl kazanılması gerektiğini bize çok çarpıcı olarak kavratmaktadır.

Şehitler için yaşamalı sorusuna en doğru cevabı verdiler. Onlar Kürt halkı, tüm ezilenler ve özgürlüğe susamış insanlık için yaşadılar. Bütün varlıklarıyla özgürlük, eşitlik davasına kendilerini adadılar. Parti yoldaşları ve halk için, onlara göre oldular. Hizmeti esas aldılar. Bunu bir ibadet gibi ele alıp yaşadılar. Asla halktan, Önderlikten, yoldaşlardan, özgür yaşamdan ve insanlık değerlerinden kopmadılar. Kopmayı lanetlediler, kutsallıkta ısrar ettiler.

Önderlik gerçeği, onun çizgi gerçeği her koşul altında halka bağlılığı, gerekeni yerine getirmeyi, asla ihanet etmemeyi gerektirir. Halktan kopmak Önderlikten, PKK'den ve onun militan ölçülerinden kopmaktır. Üst topluma, egemen sınıflara doğru adım atmak demektir, despotluğa soyunmak demektir. Önderliğe bağlı olmak, PKK'li olmak ve onun militanı olmak halka hizmet etmek, halkın duygu, düşünce ve ruhunu büyütme, örgüt ve eylem-

liliğini geliştirip yenilmez kılmaktır. Halkın gücünü, enerjisini, iradesini ortaya çıkarıp güçlendirmektir. Halkı egemenlere, zalimlere karşı donatıp yenilmez kılmaktır. Özgür bir toplum ve birey yaratmak için özgür yaşam kavgasını sürekli derinleştirmektir.

### **Apo çizgisi halklaşmayı zorunlu kılar**

Bazı örgüt ve kadrolarımızın Önderlik, PKK gerçeğinden koptuklarını, uzaklaştıklarını, onun için halktan uzaklaşıp koptuklarını görüyoruz. Önder Apo çizgisi halklaşmayı yaşamayı zorunlu kılar. Ancak halklaşmayı yaşayan Önder Apo'yu yaşayabilir. Halkçı olmak tamamen halk içinde ve halkı gibi yaşamayı onun hassasiyetlerini gözetmeyi, değerlerine ters düşmemeyi, gönlünü fethetmeyi, eleştirileri ve önerilerini sürekli almayı, doğru olanlarını yerine getirmeyi, yanlış olanları kavratarak gidermeyi, bilinçlendirmeyi, örgütleyip güç haline getirmeyi gerektirir. Halka karşı açık ve dürüst olmayı, aldatmamayı, dolandırmamayı, baskı altına almamayı, dilini, gözünü, kulağını, beynini, yüreğini açmayı gerektirir. Halk, Önderliğe, PKK'ye, PKK militanlığına inandığı, güvendiği için ayağa kalkmış, her şeyini vermiş, kaderini birleştirmiştir. Onun için "Önder Apo'suz yaşam olmaz", "Önder Apo'suz yaşam bize haramdır", "PKK halktır" demektir. Bazı örgüt ve kadrolarımızın yaşamına, giyimine, ahlakına, kültürüne, kişiliğine, üslubuna çalışmasına, yönetimine bakarak "siz PKK'yi temsil etmiyorsanız, biz eski PKK'lileri istiyoruz" diyor. Çünkü halkın Önderlik ve PKK'den anladığı bir PKK kadro gerçeği var. Sözü ile pratiği bir olan, tamamen özgürlüğe, halka, toprağa, yoldaşığa ve insanlığın demokratik, özgürlükçü, eşit değerlerine kendini adayan bir kadro gerçeği var. Kendisi için düşünmeyen, yapmayan, yaşamayan, istemeyen, tamamen yaşamını halka adayan, oldukça mütevazı bir yaşama sahip olma gerçeği var. Dürüst, temiz, fedakar, cesur, bağlı, halkın deyimiyle bir melek gibi olmak gerçeği var. Ama bazı örgüt ve kadronun halktan Önderlik gerçeğinden, PKK'den ve onun militan özel-

liklerinden kopması var. Sorunların, tahribatların, kayıpların kaynağında bu yatmaktadır. Kendini halkın yerine geçirme, halkı değil kendini düşünme, örgütlenme, halkın ve hareketin bütün değerlerini bireysel yaşamına kurban etme var. Bir PKK kadrosu “ben nasıl yaşamalıyım” dan önce “ne için yaşamalıyım”, “kimin için yaşamalıyım” demesi gerekir. Buna doğru cevap veren nasıl yaşayacağımı da bilir.

### **PKK bir yoksullar hareketi olarak doğdu**

Yoksul halk kesimini esas almamız gerekiyor. Yoksullardan kopmak esasta kökenden ve halktan kopmaktır. Kapitalist modernist sistem dışı toplum yoksullarda, ezilenlerde yaşar. PKK doğarken bir yoksullar hareketi olarak doğdu, kadrosu yoksul halktandı ve güçlü doğdu. Halk da onun için benimsedi. Yoksa bu düzeyde benimsenmez ve gelişmesi de olmazdı. Kürdistan’da yoksulluk egemendir ve giderek de artmaktadır. Toplumun büyük çoğunluğu yoksuldur. Yoksulları esas almak toplumun ağırlığını kazanmaktır, yenilmemektir. Yoksullardan kopmak halkı kaybetmektir, mücadeleyi kaybetmektir. Yoksulların zeminine dayanmak, soy-lu duygulara dayanmaktır. Kutsallığı yaşamaktır. Bundan kopmak lanetli-liğe doğru adım atmaktır.

Kapitalizme, devletli topluma öfke duymak yoksul halk zemininde gelişir. Ama yer yer halktan kopma, orta sınıfı esas alma gelişmektedir. Oysa orta sınıf kapitalist modernist sistemin esas dayanağıdır. Sistem buradan beslenmektedir. Orta sınıfı esas almak demek kapitalist modernist sisteme doğru yol almak, sistem içileşmeyi yaşamak demektir. Orta sınıf zemini her türlü ayak oyununun geliştiği, aldatmanın yaşatıldığı, kirlenmenin yaşandığı bir zemindir. Eğer sistem içileşme gelişmişse, kirlenme gelişmişse, güç-süzleşme yaşanmışsa ve düşman umutlanmışsa, inkar ve imha sisteminde ısrar etmesinin nedenini orta sınıf anlayışı, bunun siyaset, örgüt ve eyleminde aramak gerekiyor.

Sistem içileşmeyle mücadele, orta sınıf çizgisiyle mücadele etmekten geçer. Orta yolculuğun aşılmasıyla sistem içileşme aşılar, alternatif sistem geliştirilir. Başka türlü olamaz. Bu açıdan halk PKK militanlığıyla çelişen bir kadroyu kabul etmemeli, ısrar edenleri kovmalıdır. Böylelerinin partiyeye, halka, şehitlere, değerlere zarar vermesini kabul etmemelidir. Halkın kabul etmediği biri PKK kadrosu olamaz. PKK böyle birisini kabul etmez. Onun için halkçı yanı zayıflamış, halktan uzaklaşmış veya kopmuş olanların tekrar halkla bağını geliştirip güçlendirmeleri gerekir. Yoksa ortamımızı terk etmeleri gerekir.

Önder Apo gerçeği eleştiri özeleştiriri gerçeğidir. Eleştiri ve özeleştirin

**“Eleştirmek, özeleştiriyi, özeleştiriyi ise eleştirileri gidermek, başarının olanağını ve ortamını yaratmayı gerektirir. Özeleştiriyi nefis savaşını yürütmektir. Mevcut kapitalist modernist sistemi aşmak, demokratik, özgür, eşit, adalete dayalı barışçı bir sistem ve demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplumu yaratmak için kesinlikle dervişlik evliyallık yaklaşımlarını esas almak gerekiyor”**

olmadığı veya yeterli yapılmadığı yerde PKK, PKK militanlığı yoktur. Eleştiri ve özeleştiriyi kendini yenileme, güçlendirme, derinleştirme, başarıya yürüme her türlü zayıflıktan, gerilikten, yanlışlıktan, çarpıklıktan, kirden, sorumsuzluktan arındırma, gücünü, yeteneğini ortaya çıkarmak, kendini kontrol etmek demektir. Sürekli ölçüleri yüksek tutmak ve öncülükte yürümek demektir. Bunun için eleştiri ve özeleştiriyi silahını sürekli sonuç alıcı ve etkili bir tarzda kullanıyoruz. Önder Apo, PKK militanlığının gücü bir de burada yatmaktadır demektir. PKK’deki gelişme ve ba-

şarının sırrı burada yatmaktadır. PKK’de eleştiri ve özeleştiriyi ne zaman yapılmamış veya yetersiz yapılmışsa sorun, tahribat ve kayıplar yaşanmış, yapıldığında ise gelişme ve başarı ortaya çıkmıştır. Bu silah ne kadar zamanında, yerinde, doğru ve yeterli kullanılırsa mevcut düzeyin o kadar anlamlı olduğundan söz edilebilir. Eleştirmek, özeleştiriyi de gerektirir. Özeleştiriyi ise eleştirileri gidermek, başarının olanağını ve ortamını yaratmak ve bu temelde yürümeyi gerektirir. Özeleştiriyi nefis savaşını yürütmektir. Mevcut kapitalist modernist sistemi aşma, demokratik, özgür, eşit, adalete dayalı barışçı bir sistem ve demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplumu yaratmak için kesinlikle peygamberlik, dervişlik, evliyallık yaklaşımlarını esas almak gerekiyor. Bu yaklaşımların ve geleneğin içeriğinde yoğun olarak nefis savaşı vardır.

### **10. Kongrede yapılan eleştiri ve özeleştiriler kadroya ruh verdi**

PKK 10. Kongresi ile eleştiri ve özeleştiriyi silahı yeniden etkin bir tarzda kullanılmaya, tüm örgüt ve kadro yapısı da buna çekilmeye başlandı. Bu örgüte, kadroya halka ruh verdi. Bunun hemen pratikte yansımaları ve sonuçları da yaşandı. Bezelê, Amed, Dersim ve Botandaki gerilla eylemleri ve ardından gelişen serhıldanlar birbirlerini tamamlamaya somürgeci sistemi sarstı.

Eleştiri, özeleştiriyi olanla yetinmemek, olması gerekene göre çalışmak, buna ulaşmak için mücadelede kararlı olmak demektir. Bu tarzda düşünüp örgütlenir ve eylemi geliştirsek doğrultumuz anlamlı, değerli ve sonuç alıcı olur. Önderlik, PKK ve onun şehitler gerçeğine ulaşan bir kadro gerçeğini yakalamış oluruz. Önder Apo ve şehitlerin gerçek yoldaşı, PKK’nin militan kadrosu olmaya hak kazanırız. Ama bazı örgüt ve kadrolarımızda eleştiri ve özeleştiriyi önemsememe, bir kenara bırakma, bundan rahatsız olma, tepki duyma, istememe, yetkin, zamanında ve yerinde işletmemenin yaşandığını görü-



yoruz. Bunun yerine uzlaşma, idare etme, her türlü parti dışılıkla yaşama, iş önemli deyip parti dışı anlayışlarla mücadele etmeme anlayışının esas alındığını görüyoruz. Bunun sonucu olarak "biz iş yönetimiyiz, insan yönetimi değiliz" anlayışını benimseyen yöneticilerimiz var. Bu geçmişte Şemdin Sakık, Nasır vb uyguladığı bir anlayıştı, çetecilikti, bu çeteci anlayışın bize büyük kaybettirdiği biliniyor.

Bu çetecilik anlayışının günümüzde kendini "iş yönetimi" biçiminde yansıtmakta olduğunu anlamak gerekiyor. Yine "elimizde kadro azdır, eğer eleştiri ve özeleştirisi istersek olanı tutamayız, bazıları gidebilir, işler aksayabilir" diyerek uzlaşmayı, idareciliği, her türlü parti dışı anlayışla yaşamayı esas alanlar var. Bunu gören, anlayan kadro parti dışı anlayışlarını yaşamaya devam ediyor. Partiyi ve çizgisini ciddiye almayarak her gün zarar veriyor. Hatta tehdit ve şantajla başvurarak örgütü rehin alıyor, bireysel yaşam için istediği gibi kullanıyor. Mesleki yön gerektiren çalışmalarda kadro, rahatlıkla ideolojik ve örgütsel yanı önemsemeyecek bir tarafa bırakmasına, tamamen bir meslek kadrosu gibi, sistemdeki bireysel yaşamı için çalışan bir insana dönüşebiliyor. Bu anlayışın bir sonucu olarak partiden tümüyle koparak, "partiden istifa ediyorum", "meslek kadrosu olacağım" diyenler çıkabiliyor. "Ben basın kadrosu", "sanat kadrosu vb olacağım" diyenler ve bu anlayışa öncülük ederek partisizliği, örgütsüzlüğü, bireyciliği bize dayatmaya çalışanlar var. Halbuki Kürdistan'da partileşme olmadan toplumsallık ve başarı yaşanamaz. Bir değer yaratılamaz ve yaşam kazanılamaz, her şey kaybedilir. Partisiz bir yaprak dahi kırılamaz. Bu anlayışlar eleştiri ve özeleştirisi silahının yerinde ve zamanında, doğru ve yetkin kullanılmamasının veya hiç kullanılmamasının bir sonucu olarak gelişiyor. Bizi sistem içine çekiyor, sistemle birleştirip onun bünyesine koşturuyor. Kesinlikle kabul edilmemesi, mücadele edilerek saflarımızdan temizlenmesi gerekiyor.

### Kapitalist modernitenin bireysel yaşam felsefesini dayatanlar var

Orta yolculuktan kaynağını alan bireycilik, kendine görelik ve bencillik ve bunlardan beslenen ideolojik ve örgütsel mücadelenin eleştiri ve özeleştirisi silahının kullanılmadığı veya yetkin kullanılmaması sonucu saflarımızda ortaya çıkan tehlikeli, bizi geriye çeken, bize kaybettiren, düşmanın inkar ve imha siyasetinde ısrarlı davranmasını sağlayan bazı anlayışlar var. Bunların mutlaka Önderliğin son savunması, PKK 10. Kongre gerçeği ile karşılanıp, giderilmesi gerekiyor. PKK ortamında PKK ve halkın imkanları ile bireysel yaşamını, ahabap çavuşlarının yaşamını gözetmek, düzenlemek, ko-

lamak, bunun için bütün bilincini, yüreğini ayaklandırmayı ve bu temelde pratikleştirmeyi gerektirir. Tersine suçtur, hiçbir gerekçeyle izah edilemez, af edilemez. Örgütselliği ifade eden toplantıları önemsememe, rapor sunmama, kararları yerine getirmeme, kendine göre yaklaşma tasfiyeciliği ifade eder. Bazıları "neden parti, yönetimi çok müdahale ediyor, biz biliyoruz, bize bırakılması gerekiyor, sadece bazı genel şeylerde müdahale olabilir" diyor. Bunu dillendirenler bireycilikte, kendine görelikte, orta yolculukta direnenlerdir. PKK'nin böyle bir özgürlük anlayışının olmadığı biliniyor. Hiçbir PKK militanının bunu kabul etmeyeceği açıktır. Çünkü bu partiye örgütsüzlüğü ve başarısızlığı dayatmadır.



mün yaşamını lafta dillendirip ama bu yaşamı yaşamamak, toplumsallık yerine bireyciliği dayatmak, kapitalist modernist sistemin kişiliğini üslubunu, yaşamını, felsefesini, kültürünü ve ahlakını partiye dayatmak, isteyen, teşvik eden anlayışlar var.

Bu, sistemi parti içine taşımak ve partiyle savaşmaktır. Bu, yıkıcılık ve bozgunculuktur. Partinin karar ve talimatlarını kendine göre yorumlayan veya öyle yaklaşan ya da sadece benimsediğini uygulayan, benimsemediğini uygulamayan, partinin düzeltici, geliştirici çabalarını boşa çıkaran, başarıya gidişin önünü engelleyen ve buna ses çıkarmayıp bu suça ortak olanlar var. PKK'de militan olmak, karar ve talimatları zamanında eksiksiz uygu-

Bazıları PKK'nin kabul ettiği kişiyi veya kurumu kabul etmiyor, onunla çalışmıyor, bunu partiye dayatarak kabul ettirmek istiyor. Bunun PKK tarafından kabul edilmeyeceği çok açıktır. PKK militanı olmak, PKK'nin kabul ettiği, saflarında tuttuğu her kişiyle ve her kurumuyla çalışmak demektir. Bunu reddetmek, PKK'yi reddetmek, PKK'yle çalışmayı reddetmek demektir. PKK'yi reddetmesine rağmen kendini doğru, haklı gördüğü gafletini yaşamaktadır. Neden dayatması kabul edilmiyor diye de, tepkisini çalışmaya yansıtmakta, bozgunculuk yapmakta ve bu tarzla sonuç almak istemektedir. Bu, PKK ile savaş ve PKK'nin reddidir. Sürekli didişmeyi, dedikoduyu, teşhiri geliştirerek or-



tamı çekilmez hale getirmekte, çalışmayı sabote etmektedirler. Bunu her ortamda yapmakta sakınca görmemektedirler. Hiçbir düşman gücünün vermediği zararları vermekte, hem de bunu PKK'lilik adına yapmaktadırlar.

### **Çalışmayan ve sadece tüketenler var bu PKK ahlakı ile bağdaşmaz**

PKK militanı olmak PKK'nin hedeflerini gerçekleştirmek için çalışmak, ihtiyaçlarını sürekli tespit edip gidermek demektir. PKK'nin tarzını temposunu ve üslubunu esas almak gerekir. Amir veya memurluk bu hareketin gerçekliği ile terstir. Hatta bazıları bunun da gerisinde bir çalışma içindedirler. Gününü nasıl dolduracak diye hesap yapanlar var. Zamanının çoğunu boş, kahve veya benzeri yerlerde geçirenler var. Çalışmayan, üretmeyen, az çalışan, tüketenler var. Bunun PKK ahlakı ile bağdaşmadığı, ahlaksızlık olduğu bilinmelidir. Yeniden çalışma ahlakımızın esas alınması gerektiği, ancak bununla PKK militanı olunacağı bilinmek durumundadır.

PKK'nin çalışma ahlakında iğne ucu ile kuyu kazıp su çıkarmak, bu suyu yerli yerinde kullanarak yaşamı kazanmak, yaşamı yüceltip güzelleştirmek esastır. Bireyciliği, kendine göreliği, bencilliği ve bununla da sistemi yaşayan, ona özentili duyanların çokça dillendirdikleri ve dayatmaya çalıştıkları "kadroya değer verilmiyor, istemleri karşılanmıyor, sorunlar çözülüyor, değişim olmuyor ve olacağına da inanmıyorum" yaklaşımı var. Bunlar, bireysel istemleri karşılanmadığı için "kadroya değer verilmiyor" diyorlar. Bir PKK kadrosunun bireysel istemi olamaz. Onun istemleri halkın ve örgütün istemleridir. Böyleleri bireysel sorunlarını, örgütte sorunlar varmış gibi gösteriyor, gerçekliklerinin anlaşılmasını için bu üslubu kullanıyorlar.

PKK hiçbir bireyin özellikle de PKK militanın bireysel amaçlarını, yaşamını, sorunlarını, ihtiyaçlarını gidermek için kurulmadı. Kürdistan halkının ve insanlığın demokrasi, özgür-

lük, eşitlik, adalet ve barış sorunlarını gidermek, ihtiyaç ve özlemlerini karşılamak için kuruldu. PKK'ye gelen de bu amaçları gerçekleştirmek için geliyor. PKK'yi de bu tarzda kabul ediyor. Başka türlü PKK'yi anlamak, yaklaşmak yanlıştır. Bazılarında aşırı duygusallık yaşanıyor. Bu iyi bir şeymiş gibi anlaşıyor ve dillendiriliyor. "Arkadaş duygusaldır" denerek yüceltiliyor, eleştirilmesi önlenmek isteniyor. Duygusallık zayıflığı, çözümsüzlüğü, köleliği ifade ediyor. Bunun iyi bir tarafı yoktur. Yoldaşına saygı, sevgi, bağlılık onu duygusallıktan çıkarmaktır.

PKK'nin güçlenmesi, başarısı militanlarının çözüm gücü olmasından geçiyor. Militanların da özgürlük bilincinin sınırsız gelişmesinden geçiyor. Hiç kimse PKK ortamında yoldaşını güçsüzlük, çözümsüzlük içinde tutamaz. Ortamımızda maddiyatçı kültürün oldukça gelişmiş olduğunu, maneviyatçı kültürün zayıflamış olduğunu, bunun da kapitalist modernist kültür anlayışından kaynaklandığını biliyoruz, görüyoruz. Önder Apo daima manevi kültürü esas almıştır. Çünkü insanlığın gerçeğini, özünü, amaçlarını bu kültür temsil ediyor ve yaşıyor. Maddi kültürü esas almak insanlığın özünden uzaklaşmak, kirlenmek demektir. Nerede maddi kültür esas alınmışsa orada insanlığın kirlenmesi gelişmiş, özgürlük, eşitlik arayışları başlamıştır. Tarihteki tüm özgürlük, eşitlik, adalet ve bazı arayışlar bunun sonucunda ortaya çıkmıştır. Maddiyatçı anlayış salt para olarak görülmemelidir. Maddiyatçılık, her şeyi hazır ve hem de istediği gibi hazır olmasını istemektir ortamımızda bu anlayışın güçlü olduğunu görüyoruz. İsteddiği gibi, istediği hazır verilmezse "olmaz" felsefesine başvurulduğunu çokça görüyoruz. Oysaki önder Apo felsefesinde olmaz diye bir şey yoktur, yoksa yaratmak, azsa çoğaltmak, varsa da olana anlam vermek esastır. İhtiyaç duyulanı kendinde yaratarak geliştirmek, yaratıcılığında yine kendini yaratmak esastır. Geliştirici ve başarıya götüren budur.

Görsel, işitsel, yazımsal basını izlememek, izletmemek, yazımsal olanı

her yere ulaştırmamak, basını güçlendirip etkili kılmamak, hareketin gündemini böylece takip etmemek, propaganda, ajitasyonu güçlü yürütmek, tabanını genişletmemek, örgütsel gelişmeyi yaratmamak, ideolojik ve örgütsel mücadeleye katılmamak, sadece bunu basın-yayın alanındaki kadro ve çalışanların görevi olarak görmek, görevi ve sorumluluğu bu konuda yerine getirmemek var. Kendini de buna rağmen PKK militanı olarak görmek var. PKK militanı olmak kendini dar sorumluluk alanına hapsetmemek, genele karşı sorumluluk duymak, onun bir parçası ve tamamlayıcısı olarak görmek, görev ve sorumluluklarını bu temelde yerine getirmeyi gerektirir. Ama bazı kadro ve kurumlarımızda sadece içinde yer aldığı örgütü, kurumu, komiteyi, çalışmayı düşünme, onun dışındakini görmeme, ciddiye almama, sorumluluk duymama, kendini onlardan koparma var. Böylece çalışıp sonuç alacağını sanma var. Bu bir gafletin yaşanmasıdır. Böyle başarılı olunamayacağının, bunun bireycilik, bencillik ve kendine görelik olduğunun anlaşılması gerekiyor.

### **PKK'lilik ruh ve düşünce birlikteliği demektir**

PKK'lilik duygu, düşünce, ruh ve tarz birliğini gerektirir. Bunu esas almayanlarda bireycilik, kurumsalcılık vb anlayışlar yaşanır. Bu ise bize başarıyı değil, başarısızlığı yaşatır, yaşıyor da. Bu mülkiyetçilik anlayışının, kapitalist modernist sistemin kişiliği, düşüncesi, duygusu, ruhu, kültürünün hortlatılmasıdır. Bazı örgüt ve kadrolarımızda Apocu bakış açısının kaybedilmesi, onun yerine nerede yaşıyorsa oranın bakış açısını esas alma, tüm olaylara ve olgulara bu bakış açısıyla yaklaşma var. Bu sistemin mantığına göre sistemi yaşamadır. Partiye de bunu dayatmadır. Bu bakış açısına kayanlarda sistem ile PKK'yi idare etme, ikisini memnun etme ve giderek sistemi tümünden esas alma yaklaşımı olduğunu görüyoruz.

## PKK daha çıkaşta sistem ile çelişki içinde oldu ve sistemi reddetti

Çözümü ABD’de, AB’de, işbirlikçi hain Kürtlerde, sömürgecilerde gören, bunu esas alan bir yaklaşım da söz konusudur. Basın-yayın örgütleri, aydın, yazar ve bazı siyasi güçlerin, kişilerinin etkisinde kaldıklarına, onları esas aldıklarına, onların ağzıyla parti ve mücadelesini değerlendirdiklerine tanık oluyoruz. “Herkes bize düşman, böyle sonuç alamıyoruz”, “herkes nasıl yaşıyor ve mücadele ediyorsa biz de onları esas alalım” diyerek, farklılığını, sistem dışılığını terk ederek sistemi esas almamızı istemekte ve dayatmaktadırlar. Halbuki biz daha çıkaşta sistem ile çelişki içinde doğduk, sistemi reddettik, kendi sistemimizi geliştirerek bu güne geldik. Biz de herkes gibi yapsaydık bu güne gelemez, bu değerleri yaratmazdık. Biz hiçbir zaman dışarıda çözüm aramadık, kendimize güvendik, dayandık, kendimizi dinledik, kendi gündemimize ve amaçlarımıza bağlı kalarak yaşadık, mücadele ettik. Bu zordur ama onurlu bir yoldur. Yaşam tarzıdır, bunun ne kadar doğru olduğu da ortaya çıkmıştır.

Yanlış eleştirmek ama doğruyu kavramamak, sonuç almak için gerektiği yerde ve zamanda tutum, uygulama geliştirmeme hastalığını aşmak gerekiyor. Bu, yönetim veya kadrolarımızda yaşanan ciddi bir durumdur. Bize en çok kaybettiren yaklaşımlardan birisidir. Nasıl ki eleştirmek bize kaybettiriyorsa, sadece eleştirmek ama onu gidermemek, orada gelişmeyi ve başarıyı ortaya çıkarmamak da aynı sonuçlara yol açmaktadır. PKK’lık söz ve eylemi birleştirmek, ikisini bir arada yürütmektir, çözümleyiciliktir, sonuç almaktır. Sonuca götürmeyen hiçbir değerlendirme ve kararın değeri yoktur. Yanlış, çirkini eleştirmek, gidermek için ısrarlı bir çabanın sahibi olmamak, çeşitli bahanelere sığınarak, buna ihtiyaç duyarak geri çekilmek, sessiz kalmak, istifa etmek, bunu bir çözüm olarak görmek, PKK militanlığıyla bağdaşmaz, terstir. Bunu yapan dediğini laf olsun diye söy-

luyor, özünde bunları yanlış ve çirkin olarak görmüyor, onun için gidermek istemiyor ya da gerçekten “yanlıştır, çirkindir” dediğini gidermeyi görevi olarak kabul etmiyor. Onun için de bunları gidermek için yeterli çaba göstermeyi gerekli görmüyor, bahane yaratmaya ihtiyaç duyuyor. Her iki durumda da aldatma, dürüst davranmama, partiyi yanlışla, çirkine teslim etme vardır, suç işleme vardır. PKK militanlığında bahanelere ihtiyaç duymama, aldatmama, ikiyüzlü davranmama, partiye ve yoldaşığa son derece açık olma, görev sorumluluğunu kutsal görüp gereklerini yerine getirme vardır. Bahaneye ihtiyaç duyma, aldatma, ikiyüzlülük güçsüzlüğün, çözümsüzlüğün ifadesidir. Bu kültür egemenlerin iktidarını sürdürmek için halkın, ezilenlerin köle yaşaması için verdikleri bir kültürdür. Bunun PKK kültürü, ahlakı, kişiliği ile hiçbir ilgisi yoktur, egemenlerin verdiği kültürün parti ortamında sürdürülmesidir.

Yine bazı örgüt ve kadrolarımızda “parti bizi unuttu, görmüyor, değer vermiyor, bir kenara itti, ne yapsak boştur, onun için boş ver” anlayışı var. Çözüm gücü olan birinin unutulmacağı, bir kenara itilemeyeceği, çözüm gücü olmayanın ancak kendini bu duruma düşüreceği açıktır. Çözüm gücü olanın değil unutulması, yaşadıkları yetersizliklerin bile görmemezlikten gelindiği bilinmektedir. Herkesin böylesi kadrolarla birleştiği, güç alıp verdiği, sürekli onlarla olmak istediği böylesi bir kadronun başka bir alana verilmek istendiğinde “giderse burası çöker” denildiğini de biliyoruz.

PKK’de biri kendini kenara çekmezse hiç kimsenin onu itmeyeceği, PKK’lı olmanın da sürekli kendini çözüm gücü olarak tutmak, bunda derinleşmek olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Bazı yönetim, yöneticiler de partinin karar ve talimatlarını kadroya kavratacağına, kadroyu bu temelde harekete geçireceğine, buna gelmeyenlerle mücadele edeceğine, “parti böyle istiyor ama ben istemiyorum.” “Parti istiyor” deyip görevini yerine getirme yerine, kadroyu partiye, parti yönetimine yöneliyor. Güya kimseyle

arasını bozmamaya, tepkileri üslenmemeye, karar ve talimatları pratikleştirmeyip, partiyi boşa çıkarmaya çalışıyor. Partinin böyle bir yönetiminin, yöneticisinin olamayacağı açıktır.

PKK’de yönetim olmak her türlü parti dışılıkla, sorumsuzlukla, keyfiyetçilikle mücadele etmek, parti çizgisini egemen kılmak, tüm kadroyu, çalışanı çizgide yaşatmak ve partileştirmektir. Ucuz, kestirme, emeksiz ve başarıyı yaratmayan, partiyi, kadroyu her türlü parti dışı anlayışla yaşatan bir yönetim anlayışı olamaz. Bu partiye karşı bir savaştır, düşman için çalışmaktır. Hiçbir PKK yönetimi ve kadrosu kolayı, rahatı, ucuz yoldan sonuç almayı, hazır konmayı, riskten, tehlikeden uzak bir devrimciliği önüne koymaz. Ama bunu esas alanların olduğunu görüyoruz. Nerede risk, tehlike, zorluk, olanaksızlık varsa oradan kaçıp, zorlukların olmadığı, olanakların olduğu, risk ve tehlikelerin yaşanmadığı alanlara, görevlere koşanların olduğunu görüyoruz, biliyoruz.

## İhtiyacı gidermeyen bir örgüt biçimseldir yükütlü zarar verir

Kendisinin yaşamak istemediğini yoldaşına layık görme var. Halbuki PKK’lık kendine layık görmediğini yoldaşına layık görmeme, her türlü zorluğu, olanaksızlığı, riski ve tehkeyi öncelikle üslenme ve yoldaşına bunu yaşatmamadır. Önder Apo ve PKK gerçeğinde zorluklarla, olanaksızlıklarla, tehlikelerle mücadele ederek, bunları kazanmanın gerekçesi yapma söz konusudur. Arzuladığı ortamı, olanakları yaratma, mücadeleyi bu temelde büyütme, kimsenin hiçbir beklentisini karşılamayacağını bileerek her türlü ihtiyacımızı bizzat mücadele ile elde etme söz konusudur. Zorlukların olmadığı, olanakların olduğu tehlikeden uzak bir devrimciliğin PKK’den kopma, sistem sınırlarında bir devrimciliğe soyunma, bunun da devrimcilikten vazgeçme olduğunu bilmek gerekiyor.

Örgütler kurma ama işlevsel kılmama, halkta umut ve güven yaratıp



sonra bunu boşa çıkarma, düşmanı harekete geçirip, saldırgan ve başarılı kılmadır. Örgüt bir ihtiyacı gidermek için geliştirilir ve buna hizmet eder. İhtiyacı gidermeyen bir örgüt biçimseldir, yüküttür, zarar verir. Mutlaka kurduğumuz örgütleri amaçlarına uygun, işlevsel kılmak gerekir. Halkın beklenti ve umutlarını boşa çıkarmamak, örgüte olan güvenini sarsmamak, düşmana hizmet etmemek gerekir. İşlevsel olmayan örgütler ya amacına göre kurulmamıştır ya da kadro işletmek için ciddi bir çaba sergilememektedir. Amaca uygun değilse amaca uygun hale getirmek, çabalar yetersizse yeterli hale getirmek gerekir. Tüm örgütlerimizin parti ve halka dayanması, gücünü oradan alması gerekiyor. Partinin zihniyet ve tarzına, halkın gücüne dayanmayan hiçbir örgütün işlevsel olması düşünülemez. Örgütlerimizde yaşanan bu uzaklaşma ve kopmanın giderilmesi, amaçlarına uygun hale getirilmesi ve işler kılınması gerekiyor.

Bazı kadrolarımız biz kadroyuz, "yardım toplayamayız, parti tüm ihtiyaçlarımızı karşılamalıdır, nereden ve nasıl buluyorsa bulsun" diyor. Bu toplumdan kopmanın, orta sınıfa adım atmanın ifadesi oluyor. Biz toplumsallığa dayanan, gücünü buradan alan bir hareket ve onun mensuplarıyız. Herhangi bir şirket, tekel değiliz, maddi ihtiyaçlarımızı da bu mantıkla çözemeyiz. Bu mantık kapitalist modernitenin sistemin mantığıdır. Onun etkisine girme vardır.

### PKK'de egemenlerin değil ezilen halkın çıkarları temsil edilir

Üzerinde durulması gereken önemli bir tehlikeli anlayış da "Parti içinde siyaset yapanlar var, bundan sonra ben de yapacağım" anlayışıdır. En çok bunu dillendirenler bu anlayışa sahip olanlardır. Herkesi de buna çekmeye çalışıyorlar. PKK siyaset yapma yeridir. PKK'ye katılan herkes siyaset yapmak için katılıyor. PKK'de egemenlerin siyaset anlayışı değil, alt toplumun, halkın, ezilenlerin çıkarını temsil eden siyaset anlayışı yapılıyor. Bu siyaset ideolojiye ve ahlaka dayalı bir siyasettir. Önder Apo siyaseti egemenlerin elinden alıp halka, ezilenlerin eline vermiş, halkı ve ezilenleri siyasete kavuşturmuştur. Siyasete yeni bir içerik kazandırmıştır. Demokratik siyaset anlayışını geliştirmiştir. "Siyaset yapılıyor, bundan sonra ben de yapacağım" diyenler, PKK'nin siyaset anlayışına karşı egemenlerin siyaset anlayışını geliştirmek isteyenlerdir. PKK'nin siyaset anlayışından zarar görenlerdir. Bu, gerçekliklerini gizlemek ve PKK'deki siyaset anlayışını karalamak, PKK militanlarını siyasetten soğutmak, siyaset yapamaz duruma düşürmek ve kendini, siyaset anlayışını ortama dayatmak, PKK'de egemenlerin kirli siyaset anlayışını egemen kılmak istemektir. Herkes de biliyor ki Kürt halkı, PKK ile siyasetle tanışmış ve kendi adına siyaset yapmaya başlamıştır. Böylesi bir ortam-

da "siyaset yapılıyor, bende yapacağım demek", PKK'ye hakarettir, PKK'yi başka türlü yansıtmaktır, bir yerlere çekmeyi amaçlamaktır. Ama bu boşunadır, PKK'de egemenlerin siyaset anlayışına yer yoktur. Hiç kimsenin gücü PKK'yi böylesi bir siyasete çekmeye yetmeyecektir. PKK ortamında olup da PKK'yi yaşamayan, hiçbir çalışma yürütmeyen, değer yaratmayan, sorumluluk taşımayan, parti ve halkın olanakları üzerinde yaşamak isteyenler bunu dillendirmektedir. 10. Kongre ile bu anlayışların tümüne darbe vurulmuş, PKK çizgisi partiye egemen kılınmıştır.

Önemle üzerinde durulması gereken bir anlayış da örgütsel çalışmaların internet ve telefon üzerinden yürütülmesidir. Bu iş yapmak, erken sonuç almak ve bunun sonucu olarak kolayca kaçmaktan da öte bir durumu, sorumsuzluğu, düşmana çalışmayı, kendine zarar vermeyi ifade ediyor. Bu kadar saldırı altında, uluslararası, bölgesel ve sömürgeci güçlerin inkar ve imhaya çalıştığı bir hareketin kadroları, yönetimleri olarak böylesi bir çalışma tarzı içinde olunacak ve bu normal görülecektir. Bu düşmana imha etmesi için ne gerekiyorsa sunmak, bütün emeklerini boşa çıkarmak ve kendini imhaya yatırmaktır. Bütün yakalanma, tutuklanma, yargılanma ve cezalara çarptırma hatta fiziki imhaların internet ve telefon bilgilerine dayandırılarak gerçekleştirildiğini bilmeyen yoktur. Ama buna rağmen örgütsel çalışmaların ısrarla internet ve telefonlar üzerinden yürütüldüğü, bütün tartışmaların, kararların, talimatların, raporların, randevuların vb internet ve telefonlar üzerinden yürütüldüğü bir gerçektir. İnsan bu kadar kendini imhaya yatırmaz, imha edilmesi için cellatlarına her türlü kolaylığı sağlayamaz. Artık bu gafletten, ihanetten bir an önce çıkmak gerektiği açıktır. İsrarla sürdürenlerden artık kuşkulanan ve buna göre önlem geliştirmek gerekir.

Önderlik gerçeğinden, PKK ve PKK militan ölçülerinden, halktan uzaklaşmak, kopmak bize tüm kazandıklarımızı kaybettirir. Bizi yok eder, sis-





temin köleleri durumuna düşürür. Uzaklaşma ve yer yer kopma sonucunda sorunlar, tahribatlar, kayıplar ve başarısızlıklar PKK 10. Kongre gerçekliği ile çok net bir biçimde ortaya konmuştur. Kapitalist modernist sisteme yem olmamamız, demokratik konfederal sisteme, onun demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplumu yaratmak için toplumda ve kişiliğimizde kapitalist modernist sistemi çözömlenmemiz, etkileri ile mücadele edip aşmamız gerekiyor. Günlük olarak ideolojik, örgütsel, kültürel, ahlaki, yaşamsal mücadeleyi vermemiz, bunu sürekli derinleştirmemiz gerekiyor. Aksi takdirde başarılı olunamayacağı bilinmelidir.

### **Kapitalist modernite bireyin tarihle bağıını kesip bilincini karartıyor**

Kapitalist modernitenin ideoloji ve kültüründen bilim ve teknik kullanılarak toplumlar, insanlar çok güçlü bir şekilde etkileniyor. Bu ideoloji ve kültür toplumsallığı dağıtıp, insanlarda bireyselliği en uç noktaya kadar geliştiriyor. Tarihle bağıını kesip, bilincini karartıyor, düşünemez duruma getiriyor, sürüleştirep kolay yönetmeyi geliştiriyor. Bu ideoloji ve kültürden başka bir ideoloji ve kültürün artık olamayacağını güçlü propaganda ediyor. PKK militanlarının bu ideoloji ve kültürle mücadele etmesi, kendi ideoloji ve kültürlerini topluma ve her bireye vermesi kavratması gerekiyor.

Sistem bu gün basın ve kültür kurumları ile ideoloji ve kültürünü yaymaktadır. Tüm toplumları ve insanları kendi yaşamına çekmektedir. Bunun karşısında PKK militanlarının alternatif basın ve kültür kurumlarını geliştirerek, bu kurumlarda alternatif yaşamı, PKK'nın yaşam anlayışını geliştirmeleri gerekir. En büyük savaşı ve gerçek savaşı burada verip kazanmaları gerekir. Bu savaşı vermemek, verip de kazanmamak kesinlikle kaybetmektir.

Kapitalist modernitenin bir zihniyeti buna dayalı, kişiliği, üslubu, yaşamı, ahlakı, kültürü, giyimi, estetik anlayışı vardır. Bizim demokratik

sosyalizm çizgimizin de zihniyeti, kişiliği, üslubu, estetik anlayışı, yaşamı, kültürü ve ahlakı vardır. PKK militanları kapitalist moderniteyi veya etkilerini yaşayamazlar. Buna özentili duyamazlar. Özgürleşmeyi küçük burjuvalık veya burjuvalık olarak anlayanlar, sadece feodalizme karşı olmak olarak anlayamazlar. Halktan, ezilenlerden doğal toplumun demokratik komünal değerlerinden, özgürlük, eşitlik, demokrasi için verilen mücadelelerin ortaya çıkardığı değerlerden kopma, bunları küçümseme olarak anlayamazlar. Ama bazı kurum ve kadrolarımızda bunun böyle anlaşıldığı, yaşanmaya çalışıldığını görüyoruz. Kapitalist modernite ile mücadele, ideolojik ve örgütsel durumumuzun, varlığımızın esasıdır. Bütün ideolojik ve örgütsel mücadelenin, bu temelde eleştiri ve özeleştirilerin bu gerçeklik üzerinden geliştirilip derinleştirilmesi gerekiyor.

### **Kapitalist modernitenin yaşamına özentili duyulmaktadır**

En çok da Avrupa ve Türkiye'de yaşayan, mücadele eden kadrolarımızın bu mücadeleyi sürekli geliştirmeleri gerekiyor. Çünkü sistem en çok burarlarda etkili oluyor. Sistem içinde yaşamak, ona karşı mücadele edip aşmak en zor, ama en başarılması gereken bir görev olmaktadır. Aksi takdirde etkisinden ve sonuçta yem olmaktan kurtulunamaz. Nitekim etkisine giren, özentili duyan, yaşayanlar. hatta buna teşvik edenler var. Bundan kopmadan, buna öfke duymadan, bu aşılardan komünal demokratik yaşam, kültür, ahlak, toplum, birey geliştirilemez. Bu gün bazı kadrolarda kapitalist moderniteden etkilenme olduğuna ve yaşamına özentili duyulduğuna tanık oluyoruz. Bu giyimde, üslupta, yaşamda çok net gözükabiliyor. Eleştirildiğinde "neden bu kadar bize karışılıyor, önemseniyor, önemli olan özdür" deniyor. Açıkça bir gaflet yaşıyor, parti aldatılmaya çalışılıyor.

Öz başka, biçim başka olamaz, olunca bu bir kişiliksizliği, kimliksiz-

liği ifade eder. Kaldı ki biçim, özü ifade eder, onun dışı vurumudur. Öz demokratik komünal, biçim de kapitalist moderniteyi ifade edemez. Kapitalist modernite biçimi esas alır, buna önem verir, buna uygun bir öz yaratmaya çalışır. Çünkü mantığında her şey azami kâr amaçlıdır. Her şey almak ve satmak içindir. Bunun için de ambalaja önem verir. Yaratıldığı toplum, gösteri toplumudur, aldatmaya dayalıdır. "Biçim önemli değil" demek özü saptırmak içindir, çürümeyi, yozlaşmayı gizliden gizliye kapitalist moderniteyi yaşamayı gizlemek ve bunun anlaşılmasının da önünü almak içindir. PKK militanlarının bunu anlaması gerekiyor.

Önderlik kendini süslemenin, kendini pazarlamaya yönelik olduğunu belirtir, bunun estetikle alakasının olmadığını da vurgular. PKK'nın estetik anlayışı anlam gücünü geliştirmek ve derinleştirmektir. Özgür bir kişilik ve yaşam mücadelesi, bunun gücünü kendinde yaratmaktır. Kendinde toplumsallığı, toplumsallıkta kendini yaratmaktır. İnsanlığı demokratik, özgür, eşit değerleri ile büyümektir. Estetik adına kendini süsleyip satışa çıkarmak, kişiliğini, iradesini, kimliğini, ruhunu kaybetmektir. PKK kadrolarının komünal demokratik kültürü, ahlakı ve yaşamı esas almaları, bunu yaşamaları ve geliştirmeleri gerekiyor. PKK'li olmak demek temiz, çekici, etkiyici, kabul edici olmak, özgür yaşamı ve bu temelde toplum ve bireyi geliştirmek, herkesin birleştiği kendine örnek aldığı, güç aldığı, sevdiği ve vazgeçilemez biri haline gelmek demektir.

Kapitalist moderniteye özentili duymak, yaşamak güçsüzleşmek, kaybetmek ve sisteme köle olmaktır. Parti ve halktan uzaklaşan ve kopanlarda özellikle bu süslenme ortaya çıkıyor. Sadece bayanlarda değil, erkeklerde de yaşıyor. Partiyle ve halkla birleşmeden, kendini parti ve halka adanmadan bu yozlaşmadan çıkılmaz. Parti ve halktan kopmanın nedeni, sistemin ideolojik ve kültürel bombardımanıdır. Bu bombardımana karşı kadronun anlam gücündeki yetersizliği zayıflığıdır. Dayanmak, etki-

lenmemek, aşmak için yetkin anlam gücüne sahip olmak, bunda sürekli derinleşmeyi yaşamak gerekiyor. Bu gücü yaratmayan kadroda savrulmanın yaşandığını, halkın da bu tip kadroyu tasvip etmeyip, eleştirdiğini biliyoruz. Halkın eleştiri ve istemleri yerindedir. PKK kişiliğini, yaşam ölçülerini, ahlakını, kültürünü görmediği kadroyu eleştirip uyarmaya devam etmelidir. Buna rağmen ısrar edenleri de kadro olarak görmemeli, tavır almalıdır. Halkımızın PKK kadrosuna her şeyini verdiğini çok iyi biliyoruz. Sürekli PKK kadrosunu yanında görmek istediğini de biliyoruz.

### **Kapitalist modernite yaşamı bir hayvanat bahçesine dönüştürmüştür**

Kapitalist modernitenin yarattığı toplum, gösteri toplumu, yarattığı insan da seyirlik bir insan tipidir. Yaşamı bir hayvanat bahçesine dönüştürmüştür. Gerçek yaşam yerine taklidi geçirmiştir. Biçim özü silip süpürmüş, böylece bir sürü toplumu yaratılmıştır. Tüketim toplumuyla her şeyi yiyip, geride çöp dağları bırakan bir yaratık ortaya çıkarılmıştır. Seks, sanat ve spor endüstrisi ile bu derinleştirip pekiştirilmiştir. İnsanlığın özünü, ruhu kurutulmuş, felakete doğru sürüklenmiştir.

Böyle bir sistemde tam bir izolasyon içerisinde yaşıyoruz. Her gün de bunların bombardımanı altında bulunuyoruz ve böyle bir sistemin içerisinden de saflarımıza her gün yeni insanlar gelmektedir ve bunlar sistemin etkilerini taşımaktadırlar. Onun içindir ki ideolojik ve örgütsel mücadelenin oldukça yetkin yürütülmesi daha yaşamsal olmaktadır. Yürütülmediğinde veya yetersiz yürütüldüğünde sistemin partide kendini örgütleyeceği ve etkisine alacağı, sisteme götürüp entegre edeceği bilinmelidir.

İdeolojik ve örgütsel mücadele ile sistemin etkileme çabalarını boşa çıkarmak, partileşmeyi geliştirerek toplumsallaşmayı geliştirmek, öncülüğü güçlü tutmak, kadro ve yurtsever ölçülerde derinleşmeyi yaratmak, özgür yaşamı, toplumu ve bireyi geliştirmek gerekiyor. Her PKK militanının kendi-

ni Önder Apo'nun parti anlayışı ile örgütlemesi, partinin ve halkın ihtiyaçlarını giderme yönünde çabalarını sürüklemesi, hedeflerine kilitlenip bunu gerçekleştirmek için mücadele içinde olması ve her şart altında hareketin sürekliliğini sağlaması, başarısı dışında hiçbir şeyi kabul etmemesi gerekir. PKK'lilik sürekli kendinde moral, inanç, görev, bilinç yaratmak, iradeyi sağlamlaştırmak, bunu örgüt ve eyleme kavuşturmadır. Her gün zihniyette devrim yapmak ve kendini çözüm gücü olarak gerçekleştirmek, yenilmez kılmaktır. PKK militanı Önderlik zihniyeti ve tarzını anlamak, bunu halka taşımak, kavratmak, hal-

**“Kapitalist modernitenin yarattığı toplum, gösteri toplumu, yarattığı insanda seyirlik bir insan tipidir. Yaşamı bir hayvanat bahçesine dönüştürmüştür. Gerçek yaşam yerine taklidi geçirmiştir. Biçim özü silip süpürmüş, böylece bir sürü toplumu yaratılmıştır. Tüketim toplumuyla her şeyi yiyip, geride çöp dağları bırakan bir yaratık ortaya çıkarılmıştır. Seks, sanat ve spor endüstrisi ile bu derinleştirip pekiştirilmiştir”**

ki örgütleyip eyleme çekmek, halkın gücünü ortaya çıkarmaktır. Mücadele karşıtlarının politikalarını görüp boşa çıkarmak, parti politikalarının başarısını sağlamaktır.

Kurumlarda, militanlarda ortaya çıkan zayıflıklar, yanlışlıklar, parti dışı anlayışları aşmak, ancak Önderlik gerçeğine doğru katılmakla mümkündür. Biz bir önderlik hareketiyiz ve Önderliği-miz ise çözüm gücüdür. Bütün sorunların çözüm yöntemi Önder Apo'nun zihniyeti ve tarzına doğru katılmak ve bunda sürekli derinleşmeyi yaşamaktan geçiyor. Önder Apo'da yakalanan çözüm evrenseldir. Kadro olarak çözüm gücü olmanın yöntemi, Önderlik gerçeğinde

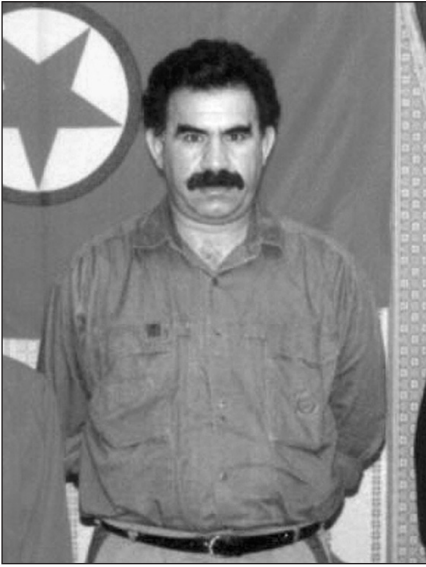
son derece netleşmiştir. Önemli olan bu gerçekliğe bir münafık gibi değil, bir çağdaş mümin gibi yaklaşılmıştır.

### **Büyük bir zihniyet ve vicdan devrimi gerçekleşmiştir**

Önderliği doğru anlamak ve uygulamak her şeyin çaresidir. İnsanlığın düşünsel gelişiminin zirvesi Önder Apo'da somutlaşmıştır. Genelde hiyerarşik devletçi toplum özelde ise kapitalist modernizm Önder Apo tarafında çözülüp aşılmıştır. Özellikle de son savunma tam bir düşünce patlamasıdır, PKK militanlarına, Kürdistan halkına ve insanlığa dünyanın en büyük özgürlük düşünce gücünün kazandırılmasıdır. Salt bu düşünce gücü ile bile, bir çok sorunu çözmek, sonuç almak mümkündür.

Önder Apo büyük bir zihniyet ve vicdan devrimini geliştirmiştir. Kadroya düşen bunu bütünlüklü kavramak, gereklerini yerine getirmektir. Kendine göre yaklaşmamaktır. Yani paradigmanın ideolojik, felsefi, siyasi, örgütsel, askeri, sosyal, kültürel, ahlaki, ekonomik ve kişilik esaslarını doğru kavramak, bu temelde partileşme ve meşru savunma savaşını geliştirmektir. İdeoloji, siyaset ve ahlakı birleştirerek Demokratik Konfederalizmi, demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü bir toplumu yaratmak için mücadeleyi yoğunlaştırmaktır. PKK'nın 10. Kongresinin önüne hedef olarak koyduğu Önder Apo'yu özgürleştirmek, Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü gerçekleştirmektir. Hedef olarak önümüze koyduğumuz özgür yaşam ve bu temelde özgür birey ve toplumu yaratma mücadelesinde sürekli bir gelişmeyi yaşamaktır. Bunu başarmanın yolu son savunma ve PKK 10. Kongre ruhu ile zihniyet ve tarzımızı yetkinleştirmekten geçiyor.

PKK militanlığı ancak Önder Apo, PKK, şehitler gerçeği ve halkla birleşilirse Önder Apo'nun zihniyet ve tarzı temelinde partileşme yaşanır, bu halka taşırılıp mal edilirse, halk örgütlenir ve demokratik konfederalizm geliştirilirse, PKK militanlığı, kimlik ve onuru kazanılabilir.



Abdullah Öcalan

# Türkiye İki Yol Ağzında

“Önümüzdeki süreçte Ortadoğu’da iki yol var. Birincisi Türkiye’nin de içinde yer alacağı İran Suriye ve beşli Şanghay zirvesi. Şanghay örgütüyle yeni bir siyasi bloku, yani Avrasya seçeneği. İkincisi İsrail çizgisi. İsrail-Kürtler-ABD ve diğerleri. Türkiye tercihini bu seçeneklerden birinden yana yapmak zorundadır. PKK de kendi durumlarına göre tercihini yapar. Türkiye hangi blokta yer alırsa Kürtler, PKK de diğer blokta yer alır”

Talabani’nin olumsuz bir tavır göstermemesi yetmez. Barışa, demokratik çözüme katkı sunmalıdır. Sosyalist Enternasyonal’de başkan yardımcısıdır. Avrupa, Amerika nezdinde demokratik çözüm için çaba göstermeli, bu konuda etkin olmalıdır. Bu, hem kendilerinin, hem Türkiye’nin hem de Amerika’nın yararıdır, kendilerini de rahatlatır. Mevcut durum, çözümsüzlük, kimseye yarar getirmez. Bunu Barzani için de söylüyorum. Bu görüşlerim tekrar bir mektup halinde gönderilebilir.

Adalet Bakanı’nın açıklamasının ancak haber başlıklarını alabildim, Radyo’dan Hürriyet Gazetesi’nin manşetinden duydum. Evet, doğru, bir inşaat var. Tabii ki silahlar bırakılır, çözüm gelişirse her şey olur. Silah bırakma meselesi değil, çözüm diyorum, diyalog diyorum. Onları bir şantaj. Murat Yetkin de hükümet ve ordunun işbirliği yaptığını söylüyor yani. Kürtler zaten kuşatılmış durumda. Bundan daha fazlası olmaz. Tabii Kürtler siyaseten de daha iyi durumdadır. Birand’ın önerileri var. Ahmet Altan’ın yazılarını takip ediyorum. Derinliğine takip etmeye çalışıyorum onları. Ama sorun daha karmaşık. Tabii bir Kürt-Türk çatışması tehlikesi var. Aydınlar da anlayamıyor.

Selim Çürükkaya’nın bunları niçin söylediğini biliyorum. Buradaki Ergenekon’un tasfiyesi de benimle ilgilidir. Beni denetime alamayınca tasfiye edildiler. Selim Çürükkaya Ergene-

kon’un filintasıdır. Çürükkaya kardeşlerin Yeşil ile bağlantıları vardı. Bunlar Gladio. Selim Çürükkaya Türkiye’de aranıyor ama iadesi neden istenmiyor? Almanya’da çok daha rahatlar ve güvendeler. Oysa Muzaffer Ayata Avrupa’ya çıktığında hiçbir suç yoktu ama onu hemen tutukladılar. Neden, dürüst olduğu için.

## PKK 35 yıllık bir mücadele geleneğine sahip

PKK’nin 30. yıldönümü vesilesiyle şunları belirtmek istiyorum: PKK aslında ‘73’te başladı, o zaman bir gruptu ama önemli bir gruptu. Bu nedenle PKK’nin 30. değil 35’nci yılı demek daha doğru olur. Ama tabii ‘78’de resmen kurulduğu için 30. yıl deniyor. ‘73-78 döneminden az bahsedilir ama o dönem çok önemlidir. ‘78’e kadar beş yıllık grup deneyimimiz var. Reel Sosyalizmin etkisiyle klasik ulusal hareket durumundaydık ama o zamanlar, yanlış bulduğumuz ve eleştirdiğimiz yanları da vardı. Biz ‘95’lere kadar klasik ulusal kurtuluşçu bir hareket, ‘95-98 arasında bir arayışımız vardı. Roma’dayken söylediğim çok önemli bir söz vardı. ‘Ben bu PKK’den istifa ediyorum’ demiştim. Bu çok önemli bir sözdü. Bunu şunun için söyledik. Benim istediğim gerilla hareketi bu değildi. Yani ben gerekirse mevcut gerillalıktan istifa edecektim. Bizim oluşturmak istediğimiz gerilla hareketi bu değildi. O zaman Parti kendi Kongresini

de yapıyordu. Bununla bağlantılı olarak da bu sözü söyledim. Yozlaşma vardı. ‘85’te ilk silahlı mücadele 1984’ten itibaren ‘85’e gelindiğinde o zaman yozlaşmalar başladı. Tabii bunda KDP’nin etkisi ne kadardı, TSK’nin etkisi ne kadardır bilemiyorum. Sonraları Hogir, Cemil vardı, Muşluydu. Korucu, şeyler, zorla adam kaçırma, çocuk çocuk... Agit bunları iyi tanıyordu. Bunları düzeltmek için geldi, ama kendisini vurdular. Hogir onlar bu yozlaşmaları yaptılar. Sonra Şemdin onlar bunları derinleştirdiler.

Ben insanlarla ilkeler doğrultusunda bir araya gelir, çalışırım. Çalışma tarzım bu. Kimin ne olduğunu bilemem, çalıştıkça süreç bunları ortaya çıkarır. Mesela Duran Kalkan, Ben Siyasal Bilgiler’deyken o da Ankara’daydı. Olayların başından beri hareketin içinde Saimbeyli Türk bir arkadaşımız, sırf bu nedenle ben onu ajan ilan edemem ki. Cemil Bayık, başından beri mücadelenin içinde. Mesela Cemil Bayık, ben Cemil Bayık’la ilkeler doğrultusunda çalıştım, bir araya geldim. Ama ben olmasaydım, Cemil Bayık’ı kırk kez götürmüşlerdi. Bunlar böyle tuhaf insanlar.

‘85’lerde, o zaman bunlar neden böyle savaşıyorlar, bu nasıl gerillalık? Anlamaya çalışıyordum, bu durumu çok düşünüyordum, çözmeye çalışıyordum bunları. O zaman neden böyle davrandıklarını anlayamıyordum. Çok sonraları anladım bunların neden böyle yaptıklarını. O Dörtlülük Çe-



te dediğimiz Kör Cemal, Metin, Şahin onlar büyük tahribatlar yarattılar. Yozlaştırdılar. Giden iyi kadroları da öldürüyorlardı. Mesela çok değerli bir arkadaşımız, Harun vardı, Bingöl Kış'ıydı. Yerleştirdikleri bir bombayla bulunduğu yerden 7-8 kişiyle havaya uçurdular. Harun gidince, onların yerini alacaktı. Onlar görevlerinden alınacaklardı. Veli Küçük, 'PKK içindeki müttefiklerimiz' diyordu. Bunların Türk Gladiosu'yla ilişkileri var. Bunlar Şemdin'i ne kadar etkilemiş, Şemdin'in bunlarla ne kadar ilişkisi var, bilemiyorum. Bunlar İsmail adında çok temiz bir arkadaşı öldürdüler. O da Muşlıydu. Yine Muşlu Azime adında bir arkadaşımızı öldürdüler. Bu şekilde onlarca kadromuzu öldürdüler. Aysel adında bir kadın vardı, Çürükkaya'nın eşi idi. Rezil bir kadındı. Hıdır Yalçın'ın yanında evin tek oğlu olan birisi vardı. Kod adı Cihan'dı onu da öldürdüler. Bunu yapan bir çete anlayışı, Hareketi yozlaştırıyordu. Babası sağsa selamlarımı iletin. Bunlar PKK'yi ele geçireceklerdi.

Tabii beni de götürceklerdi. Ya da etkisizleştireceklerdi. En yakınımnda bulunan Hasan Bindal'ı öldürdüler. Tedbir almasaydım, rastgele hareket etseydim beni de öldürebilirlerdi. Selim Çürükkaya siyasi koldan, küçük kardeş Sait Çürükkaya askeri koldan bizi kuşatmaya alıyorlardı. Pilot Necati vardı. Öldü mü öldürüldü mü, uçak kazası mıydı? Pilot Necati ısrarla bizi bazı eylemleri yapmaya teşvik ediyordu, ses getiren eylemlere yönlendirmeye çalışıyordu. Bize 'Sabiha Gökçen'i öldürelim' teklifinde bulundu, 'çok ses getirir' diyordu. Ben de ısrarla reddettim. Böyle olayların bizi bitireceğini biliyordum. Kemal Pir de adeta yalvarıyordu, 'bırak Pilot Necati ile ortak eylem yapalım. Denizler gibi banka soyalım' diyordu. Ben kabul etmedim. Bunlar iyi göremiyorlardı. Çok ilginçtir, Mahir Çayan'ın yanında da İlyas Aydın isimli bir yüzbaşı vardı. Onları farklı eylemlere yönlendirdi, tasfiye oldular. Bizim yanımızda da Pilot Necati vardı, yüzbaşı veya üstteğmendi. Biz onun istediği eylemlere girseydik Mahir Çayanlar gibi olacaktı sonumuz.

Pilot Necati'nin para yardımları da oldu, o zaman paralar yağdırdı, bizim için çok para harcadı. Ancak biz hiçbir oyuna gelmedik, kendimizi o riskli durumlardan kurtardık. Ben hata yap-saydım, oyuna gelseydik daha o zaman, 12 Eylül'den önce hepimiz tasfiye olurduk. Tedbirli davrandık.

### Almanya kaçanları NATO-Gladio gücüyle koruyor

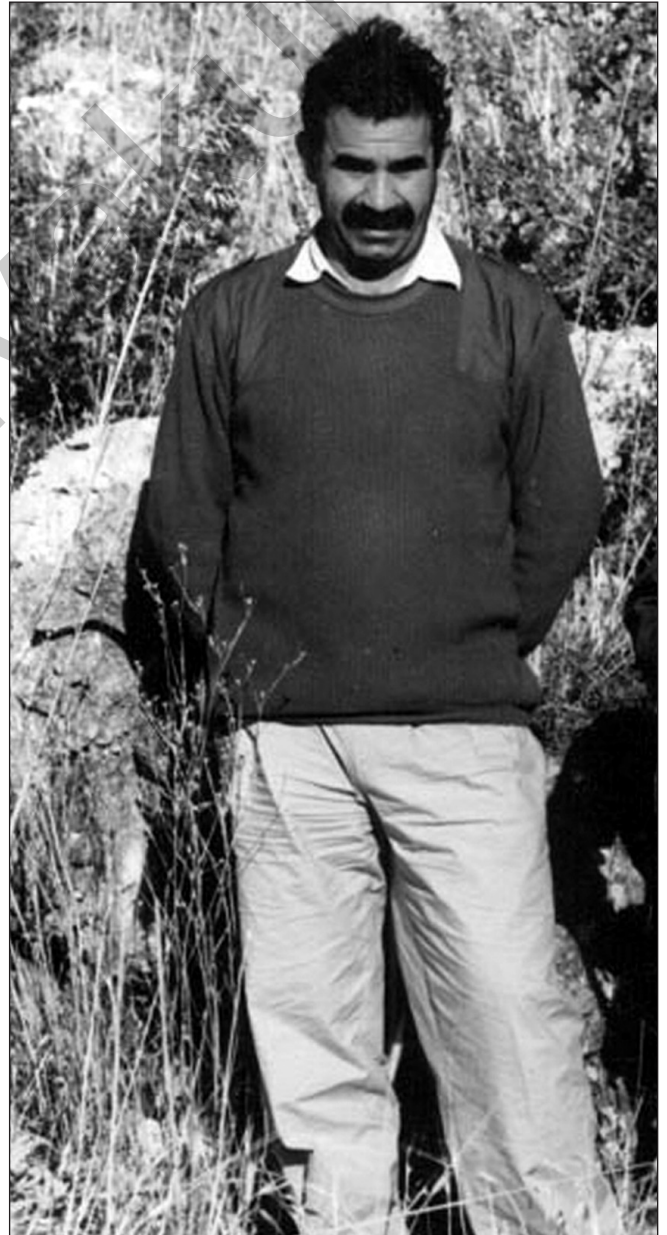
Yine Kesire Yıldırım'ın evlilik meseleleri vardı. Kesire'nin tam olarak ajan olup olmadığını bilemiyorum. Dersimlidir. Babası Ali Yıldırım MİT mensubu. Ailesinin de Mustafa Kemal, İsmet İnönü'yle, o dönemde devletle ilişkisi olduğu söyleniyordu. Kesire'nin de devletle ilişkisi olup olmadığını tam bilemiyorum. Hatta Uğur Mumcu'nun da bu bağlantıyı kurduğu sırada öldürüldüğünü söyleyenler oldu. Ancak gerçek nedir bilemiyorum.

'85'e gelindiğinde Almanya bize yöneldi, bizi terörist ilan etti. NATO'nun, NATO'daki Gladio'nun kirli işleri Almanya yapıyordu. Almanya derken devletin bütününü değil, bir kesimini kastediyorum. Sonra ayrılanlar, kaçanlar da hep Almanya'ya kaçtı. Almanya bunları NATO-Gladio gücüyle koruyor. Bunlar Almanya'da NATO'nun himayesinde çok sıkı korunuyorlar. Ayrılanlardan psikolojik ağırlığı hissedenler, iyi niyetli olanlar Güney'de kaldılar. Bazıları Barzani, Tala-

bani'ye katıldılar. İyi niyetli olanlarla tekrar görüşülebilir.

1989'a gelindiğinde Sovyetler çözmeye başladı. Reel sosyalizm, ideolojik örgütlenmesi çözüldü. Bizde de değişik arayışlar başlamıştı. Biz de kendimizi buna hazırladık, dönemi biraz atlattık.

'93'e gelindiğinde Özal, bu sorunu çözmek istiyordu diğerlerine göre. Uzak görüşlü biriydi. Biz yeteri kadar anlayamadık o süreci. Fakat biz yeteri kadar cevap verebilseydik, olumlu tepki verseydik dahi değişen bir şey olmazdı, sorun çözülmezdi. Çünkü Türkiye, Gladio'nun batağındaydı sonuna kadar. Boğazına kadar batmıştı. Gladio, Türkiye'yi kuşatmıştı, hareketsiz bırakmıştı. '97'ye geldiğimiz-



de Erbakan'dan olumlu mesajlar aldık. Bu kez daha derli toplu hareket edelim, hazırlıklı olalım dedik. Ancak Erbakan'ı tasfiye ettiler.

### **Dağa gitseydim her taraf bombalanacaktı**

Ben dağa neden gitmedim. Bunu o zaman çok değerlendirdik. Türkiye benim dağa gideceğimi düşünüyordu. Buraya getirildiğimizde de çözüm arayışımız devam ediyordu. Beni sor-gulayan görevlinin yanında bir itirafçı da vardı. Şurada burada görev yaptığımı anladım, olayları anlatınca. Sen neden Kuzeye gitmedin, biz seni orada bekliyorduk, dedi. Ben dağa neden gitmedim. Bunu o zaman çok değerlendirdik. Buna göre birçok hazırlık yapmıştı, Suriye sınırına da asker yığmışlardı. Benim oraya, dağa gideceğimi düşünerek, hesaplayarak hazırlık yapmışlardı. Ben dağa gitseydim, korkunç bir savaş olurdu. Sorun savaş etrafında dönecekti. Ben bunu doğru bulmadım. Kendim için değil, hareket için, mücadelenin tarzı açısından doğru bulmadım. Dağa gitseydim, her tarafı bombalayacaklardı, uçaklarla da vuracaklardı. Bu bakımdan dağa gitmeyi doğru bulmadım. Dağa gitseydim böyle dışarıdan kuşatacaklardı, içerden de çeteleşmeyle bizi tasfiye ederlerdi. Bir kampta, bir gerilla birliğinin denetlenmesinde ya da bir silahlı çatışma sırasında tasfiye edebilirlerdi.

Buraya getirildiğimizde de arayışımız devam etti. Sorunların giderilmesi gerekiyordu. Benim istediğim, oluşturmak istediğim gerilla-hareket bu değildi. Bu nedenle KADEK onları kurduk ama sonuçta yeni örgütlülüğe ilişkin, yeni anlayışımızın ilkelerini, örgütlenme ilkelerimizi Bir Halkı Savunmak isimli savunmamda belirttim. Yeni savunmamda da daha da geliştirdim. Savunmamı aldınız mı?

Ama benim burada esas ulaştığım nokta iktidar merkezli örgütlenmeleri, kurumları çözmem oldu. İktidarı çözdüm. Yeni bir çözüm gücüne kavuştum. Kapitalist moderniteden kurtul-

dum. Bu öyle kolay değil. Bir Halkı Savunmak'da bunları bulabilirsiniz. Önceki savunmamda da bulabilirsiniz. Yeni savunmamda çok daha kapsamlı açtım bunları. Yeni savunmam çok önemli. Artık yararlanırlar. DTP, herkes bu yeni savunmadan yararlanırlar. Dünya çapında bir savunma.

İsmail Beşikçi onlar katı pozitivisttirlir. Ulusal devlet anlayışından kendilerini kurtaramadılar. Kürtler adına mücadele ettiklerini söyleyenlerin bugün esamesi okunmuyor. Bu savunmamda Marksizm'i aştığımı da söyledim. Marks, Lenin, Mao, kapitalizmin yedeğinden kurtulamadılar, ulus-devletin etkisinden kurtulamadılar, ulus-devleti aşamadılar. Almanya ve İngiltere milliyetçiliğinin, kapitalizmin Marks'ı nasıl kuşattığını biliyoruz. Zaten Marks ve Lenin, Hegelcidirler, Hegel'in soludurlar. Bunların hepsi sol Hegelisttirler.

PKK'nin 30 yıllık dönemi ile ilgili bunları belirtiyorum. Bu söylediklerim bu konuda daha önce belirttiklerim de eklenerek 15-20 sayfa olarak yayınlanabilir.

### **Türkiye Kürt sorununu çözerse bölgesel bir güç olabilir**

Bundan sonra önümüzdeki süreçte Ortadoğu'da iki yol var. Birincisi Türkiye'nin de içinde yer alacağı İran, Suriye ve beşli Şanghay zirvesi. Şanghay örgütüyle yeni bir siyasi blok, Avrasya seçeneği. İkincisi İsrail çizgisi. İsrail-Kürtler-ABD ve diğerleri. Güney Kürtleri İran'ı karşlarına almazlar. Birinci Blok'un içinde yer alabilirler. Ya da duruma göre İsrail blokunda yer alırlar. Türkiye tercihini ya ondan ya ondan yana yapmak zorundadır. PKK de kendi durumlarına göre tercihini yapar. Ya içinde KDP'nin de içinde olduğu tüm Kürtler-İsrail ittifakı doğar. Ya da diğer blokta yer alır. Burada Türkiye'nin yer alacağı blok önemli. Türkiye hangi blokta yer alırsa Kürtler, PKK de diğer blokta yer alır.

Ben demokratik çözüm için ikisini de istemiyorum. Fuller de "Türkiye Kürt sorununu demokratik şekilde

çözerse bölgesel güç olabilir' diyor. Çok doğru. MİT kendini buna göre biraz hazırlamış. Diğer kurumlara göre daha hazırlıklı, daha ileri. Alt yapısını buna göre biraz hazırlamış. Ordu halen eski konumunu sürdürüyor. Kurumlar arasında şu an en ileri konumda olan MİT'tir. Ancak ordunun durumu şu an çok müphem. Levent Ersöz, Rusya'ya kaçtı, Jitem Başkanıydı. Avrasyacıydı. Bu kaçmalar öyle basit değil. Bunlar bloklar arası çatışmaların sonucudur. Tuncay Güney de Kanada'ya kaçtı.

Her şey olabilir. Bu bir tezgahdır. Tuncay Güney'e Ergenekon'u deşifre ettirdiler. Ordunun içinde kimi Avrasyacı kimi ABD ittifakından yana, kimi bağımsızlıktan yana hiç bilemiyorum. Bu konuda bilgi sahibi değilim.

### **Çözüm ve diyalog önemlidir**

Türkiye iki yol ağzında; Kürt sorunu ile, bu silahla ya vurulacak ya kurtulacak. G. Fuller'in bir değerlendirmesini özet olarak dinledim. Bu çok önemlidir. Türkiye ile Amerika'nın çıkarlarının Ortadoğu'da uyuşmadığını söylüyorlar. CIA demek Amerika demektir. Biliyorsunuz Fuller eski CIA yöneticisidir. Onlar iyi biliyorlar. Amerika bu Gladio'dan kurtulmak istiyor. Bu Gladio'yla yürümek istemiyor. İtalya'daki gibi Türkiye bu Gladio'yu temizleyecek mi, bu Gladio'dan kurtulmak istiyor mu? Bunlar faşistler, korkunç bir faşizm zihniyetine sahipler. Sadece bunlar gerçek Ergenekon değil. Gerçek Ergenekon'u çözmek istiyorlar mı? Bu önemli. Eğer bundan kurtulmak istiyorsa bunun gereğini yapmalı. Üç beş kişinin buraya getirilmesiyle bu sorun çözülmez. Çözüm ve diyalog önemlidir.

Bugüne kadar da Türkiye, Suriye-İran ittifakıyla işi götürdü. Bu ittifak, Amerika'yı Ortadoğu'da batağa sürükledi. Amerika bunu iyi biliyor. Bu, aslında ABD'ye savaş ilanıdır.

Türkiye, biz İsrail ile Suriye'yi barışa doğru götürüelim diyor, barış için arabuluculuk yapalım diyor. Kendilerini kandırıyorlar, bunlar sonuç vermez.



Ehud Olmerti de bu yüzden götürdüler. AKP de çözüm konusunda tercihini yapmak zorundadır. Avrasya mı olur, diğeri mi? Bilemiyorum. Başbakanın Amerikada iken nükleer silahlanmaya ilişkin sözleri, gereksiz sözler. Ciddi değiller. Başbakan ne kadar içinde bilemiyorum. Cumhurbaşkanı bu meselelerde bazı şeyleri biliyor. Ancak o da korkuyor, konuşmıyor. Türkiye’de milliyetçiliği, çatışmayı isteyen bir kanat var. Bunlar çatışmayı derinleştirmek istiyor. Bunlar yeni bir ittifakçılar, neo-ittihatçılardır. Enver gibi yapmak istiyorlar. Enver bile bu kadar değildi, bir yere kadar onurunu korumaya çalıştı. Bunlarda o bile yok. Bunlar rezil bir durumdadır. Aydınlar bunları yeteri kadar göremiyorlar. CHP ve MHP gelebildikleri yere gelmişler. Bundan sonra daha fazla yükselmezler.

Fuller’in açıklaması önemli. Türkiye demokratik çözümü esas alabilir. O zaman Türkiye gelişir. Altı yüz milyar borçtan kurtulur. Bölgesel güç olur. Benim Mustafa Kemal’den bahsetmemin nedeni de budur, blokçu değildi. Cumhuriyetçiydi, onun özgürlükçü, bağımsızlıkçı yanı vardı. Benim Mustafa Kemal’i gündeme getirmemin nedeni onun bilime verdiği önemdir. Mustafa Kemal’in bıraktığı miras budur. Bugün de bu miras esas alınarak sorun çözülebilir.

Çözüm için önerimi sunuyorum. Hakikatleri araştırma ve uzlaşma komisyonu kurulabilir. Bu komisyon, bağımsız ve adilce çalışmalarını yürütmelidir. Ancak içinde deneyimli sivil, asker, bürokrat olabilir. Parlamento çatısı altında da yürütülebilir barış çalışmaları. Parlamento diyecek ki, biz şunu şöyle yapacağız, böyle yapacağız, şununla görüşeceğiz bununla görüşeceğiz, gelip bizimle de görüşecekler, biz de fikir beyan edeceğiz, biz de projelerimizi sunacağız. Önümüzde bahara kadar dört ay var. Bu çalışmalar başlatılabilir. Yapılan çalışmalar kamuoyuna deklere edecekler. Güney Afrika’daki sorun da böyle aşıldı. Dünyada da beş on devlet bu şekilde sorunlarını çözdü. Kosova’da da böyle oldu. Kardeşleşme böyle olur, acılarımızı böyle sararız.

Barış Meclisi çalışmalarını daha da yoğunlaştırmalı. Yaptığı çalışmalarından, barış meclisinden bir barış projesi, barış çıkarabilir. Buna katkı sunabilir. Aydınlar da bu çalışmalarda yer almalıdır. Ülkelerini seviyorlarsa ülkeleri için bunu yapmalılar. Ülkelerinin kurtuluşunu sağlayabilirler.

Buradan Sayın Bakana, Sayın Başbakan’a çağrıda bulunuyorum. Bu silahla Türkiye’nin vurulmasını değil kurtulmasını istiyorum. Bir çözüm projesi sunsunlar, adilce demokratik bir proje. O zaman Cumhuriyet kurtulur, toplum kurtulur, devlet kurtulur. Evet devlet diyorum, o zaman devlet kurtulur, bölgesel bir güç olur. Bunu yapmazlarsa fırtına olabilir. Şu an genel bir ayaklanma hali var. Bu durum baharla birlikte fırtınaya dönüşebilir. Bu tehdit değildir, bir tespittir. Üzülerek, sıkılarak dile getiriyorum ama gerçek bu.

**“Çözüm için adilce demokratik bir proje sunsunlar o zaman Cumhuriyet kurtulur, toplum kurtulur, devlet kurtulur. Evet devlet diyorum, o zaman devlet kurtulur, bölgesel bir güç olur. Bunu yapmazlarsa fırtına olabilir. Şu an genel bir ayaklanma hali var. Bu durum baharla birlikte fırtınaya dönüşebilir. Bu tehdit değildir, bir tespittir. Üzülerek, sıkılarak dile getiriyorum, ama gerçek bu. Çözüm konusundaki yaklaşımımı anlamaya çalışsınlar”**

### **Lozan’ın tamamlanması Cumhuriyet’in demokratikleşmesiyle olacaktır**

Savunmalarım alındı, öyle mi çok iyi, ne zaman aldınız? Tamam, geçen hafta almamıştınız. Nasıl olmuş bakabildiniz mi? Diğer arkadaşlar bakabilmişler mi? Yorumlar var mı? O zaman daha okunamamıştır. Çok geç verildi, dört ay falan oldu. Bu kadar gecikmesinin nedeni onların da okumaları, kendi önlemlerini aldıktan sonra göndermeleridir. Avrupalılar da okumuşlardır. Çünkü her şeyi ilkelere savunmamda ortaya koydum. Çok derine inmedim. İlkeler şeklinde belirttim. Önemli olan da budur. Temel ilkeler belirlendikten sonra altını herkes doldurabilir. Aydınlar, siya-

setçiler, akademisyenler rahatlıkla altını doldurabilirler. Bunun çok iyi okunması, satır satır, cümle cümle hatta kelime kelime okunup çok iyi anlaşılması gerekir. On iki sorun belirledim her biri için ayrı ayrı çözüm önerileri var, bu çok önemlidir. Gazetecilere de verirler, onlar da değerlendirebilirler. Ama beni öyle ucuz değerlendirmesinler. Çözüm konusundaki yaklaşımım üzerinden değerlendirip anlamaya çalışsınlar, o şekilde eleştirsınlar. Hatta beni yerden yere vurabilirler, ama ilkeler çerçevesinde eleştirebilirler. İlkeleri eleştirtmem. Yoksa kabul etmem öyle ucuz eleştirileri de pek dikkate almıyorum. Ben Marks’la ilgili düşüncelerimi daha önce açıklamıştım. Burada kendimi Marks, Napolyon, Mustafa Kemal, Kant ve Hegel ile kıyaslama gereği duymuyorum, gerek de yok zaten.

Ben Hegel’i inceledim, ilginç sonuçlara ulaştım. Almanya’nın bugünkü durumunda olmasının nedeni Hegel’i anlamalarıdır. Hegel’i anlamasalar da bugünkü Almanya olmayacaktı! Benim düşünce sistematikim ile Hegel’in düşünce sistematigi arasında büyük benzerlikler var. Aramızda iki yüz yıl var, ancak çok ilginç. O kadar zaman olmasına rağmen, onun düşünce ve felsefe anlayışı kent ve üst sınıflar içindir, Marx da Napolyon da Hegel’den etkilenmiştir. Onlar kapitalist modernitenin etkisinde kalmışlardır. Hegel’in felsefesi klasik uygarlık felsefesidir. Benimki ise demokratik uygarlık felsefesidir. Felsefenin çok iyi anlaşılması gerekiyor. Türkiye’de felsefeyi bitirdiler. Felsefe olmazsa anlama olmaz, anlama olmazsa; aşk olmaz!



## Türkiye’de zihniyet çöküşü yaşanıyor

İşte son bir-iki gündür radyodan dinledim. Avcılar’da beş kişi tarafından kaçırılarak 5-6 saat tecavüz edilen kadından söz ediyorlar. İşte Türkiye budur, Türkiye’nin her şeyini bu olay gösteriyor. Hem de polis yeleği giyerek yapıyorlar bunu. Zihniyet değişiminden bahsediyorlar. Bu zihniyetin çöküşüdür, insanlığın bittiği noktadır. Türkiye toplumunun getirildiği son nokta budur, bu her şeyi özetliyor. Bu öyle lafla olmaz. Tecavüz edenler, ben kendime hâkim olamadım, kendimi kontrol edemedim, etkilendim, âşık oldum diyor. Sonra da kaçırıp tecavüz ediyor, buna da aşk diyor. Bu eskiden beri kadına karşı süregelen bir anlayıştır. Olmaz öyle, kendini kontrol edeceksin, kendine hâkim olacaksın.

Sümerlerde kadın, Zigurat tapınağına Tanrıça olarak girer fahişe olarak çıkardı. Aşk bu değildir. Biliyorsunuz Kant önemli bir filozoftur, kapitalist modernitedeki aşk anlayışını birazdan size söyleyeceğim, savunmalarında da değindiğim bir cümle çok iyi özetliyor. Kant, aşkı kadın ve erkeğin cinsel organlarının birleşmesi olarak tanımlıyor. İşte bunların aşk anlayışı budur. Siirt cezaevinden Mustafa Tunçyüzlü’nün gönderdiği mektubunda benim ‘mevcut aşk ihanete götürür’ sözümü iyi anlayamamış. Ona ulaşıp, bu konudaki görüşlerim mektupla iletilebilir, derinlemesine inceleyip yoğunlaşsın. Ona özel selamlarımı söylüyorum. Söylediklerim bu şekilde olduğu iletilebilir.

Benim bahsettiğim aşk anlayışı Nazım Hikmet’in aşk anlayışı gibi sadece kadına olan aşk değildir. Nazım tarzı aşk, aşk değildir. Tanrı aşkından da bahsetmiyorum. Aşk anlamaktır, derinleşmektir. Doğayı, evreni, insanı anlamaktır. Bunları anlamadan aşk olmaz. Bende ki aşk anlayışı anlamadır, budur. Benim için de bir şeyler söylüyorlar, benim kadını yüceltme anlayışım bellidir, ben bu mücadeleleme devam edeceğim.

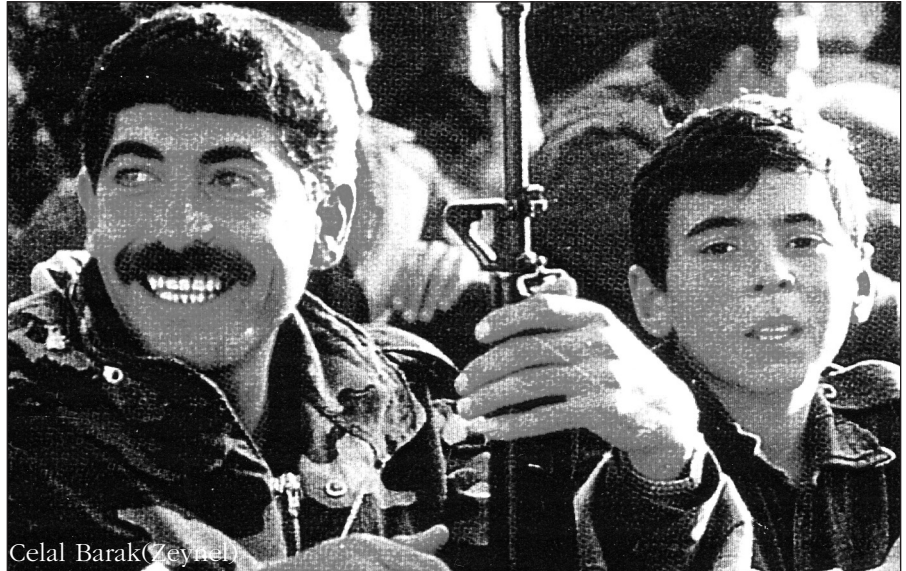
Radyodan dinledim. Taraf gazetesi-ninünkü sayısı olacak, başlığında sadece 33 askerin değil, 27.800 kişinin öldüğünü söylüyor. Doğrudur, otuz bin diyebiliriz. O gün Bakanlar Kurulu’nda genel af tartışılıyormuş. 33 asker otobüse binmek istememiş. “Biz korumasız ve silahsız gitmeyiz” demişler ama zorla bindirilmişler. Niye bindirdiler, kim bindirdi, kimin adına yapıldı bunlar? PKK adına da Şemdin, bunları şehit Zeynel’e yaptırıyor. Zeynel’e talimat vererek öldürmelerini söylüyor. Zeynel, cezaevinde yatıp-çık-mış biri. Çok yetenekli bir arkadaşı. Şemdin daha sonra onu da öldürtüyor. Defalarca sormama rağmen Şemdin, ne şekilde olduğuna dair her defasında farklı şeyler söylüyordu. Şemdin direk Ergenekon’la bağlantılıdır, onların adamıdır demiyorum. Ancak kullanılmıştır. Bu dönemde ateşkes vardı zaten. O ateşkes döneminde nasıl böyle bir şey oldu? Bu ateşkesi istemeyenler kimlerdi? Bunu anlamak benim için zor oldu. Yine Dr. Baran vardı, onun da ölümü kuşkuludur. Onun için de farklı şeyler söylediler. Yok bomba ensesinde patladı, yok üzerinde patlattı dediler. Yine aslında İsviçre’de yaşayan Hatice Kahraman vardı, Dersimli olmalı. O, ailesinin nasıl katledildiğini, kendisi anlattı. İsviçre’de olmalı, ona ulaşarak, bu olayı aydınlatması sağlanabilir. Yine bir köye baskına gidilirken 53 arkadaşımız şehit düştüler. Sonradan köye baskın yapıldı. Bütün bunları anlamakta zor-

lanıyordum. Nasıl oluyordu bunlar? İşte Şemdin, Çürükkayalar. Hasan Bindal öldürülürken ben de kıl payı kurtulmuşum. Sonradan öğreniyorum. Şemdin’i dört kez, Osman’ı iki kez idamla yargıladım, bu olaylar nedeniyle. Bu yaptıklarından dolayı öldürdüğümde ‘kardeşini, eşini öldürüyor’ diyeceklerdi. Öldürmediğimde de bunlar böyle vahşice şeyler yapıyorlardı. Bu durumda nasıl davranacağıma karar vermekte zorlanıyordum. PKK’nin içinde de hainler vardı. İşte Osman Güney’dedir. Osman haindir. Kürtlerin bunları iyi tanınması lazım. Bunlara çok dikkat edilmesi gerekir. Avrupa’da da bunlardan var. Türkiye’de de işbirlikçiler var. Bir pakete, torba kömüre, krediye kananlar var.

## Adalet ve Hukuk Komisyonu kurulmalı

Taraf gazetesi tek yönlü araştırma yapıyor. Bu konuda benzer yaşanmış olaylar var. Bütün bunların daha iyi anlaşılabilmesi için daha öncesinden de söylemiştim, Adalet ve Hukuk Komisyonu kurulursa biz her şeyi anlatmaya hazırız ve bu açığa çıkar, Taraf Gazetesi’ne cevabım budur.

Zaten bu komisyon kurulursa Albay Rıdvan Özden ve benzeri olaylar açığa çıkacaktır. Bu komisyon araştırma yapar ve görüşlerini belirtir. Devlet mahkemeleri böyle bir araştırma yapamaz. Onların çalışma şekilleri bellidir,



Celal Barak (Zeynel)

yetkileri yok. Başbakan bu konuda Meclis'ten Adalet ve Hukuk komisyonu için yetki çıkararak, iki-üç ay içerisinde Meclis bu komisyonu kurar, içinde seçkin hukukçular, hocalar, akademisyenler de olabilir, kaliteli siyasetçiler de yer alabilirler, yargılama yetkisi olmaz, sadece gerçeklerin açığa çıkmasına sağlar. Ben bildiğim her şeyi onlara anlatırım. Onlar da yaptıklarını araştırmaları kamuoyuna açıklarlar. Ondan sonra kimin Türkiye'nin iyiliğini isteyip kimin istemediğine, kimin haklı kimin haksız olduğuna, kimin affedilip kimin affedilemeyeceğine kamuoyu vicdanı karar versin. O zaman her şey daha iyi anlaşılır.

Adalet ve Hukuk Komisyonu'nun kurulmasını kabul etsinler. Neden kabul etmiyorlar? Neden kabul etmediklerini açıklasınlar. Adalet Bakanı'nın açıkla-

Bunlar iyi anlaşılamazsa Anadolu'da birlikte yaşama olanağı kalmaz. Bunlarla birlikte Mustafa Kemal'in de iyi anlaşılması, güncellenmesi, çağa uygun hale getirilmesi gerekiyor.

### İngilizler iki yüz yıldır Ortadoğu üzerinde oyun oynuyorlar

Bana Mustafa Kemal'le ilgili düşüncelerimden dolayı "Kemalist olmuş" diyenler de var. Benim Mustafa Kemal'de önemseyemediğim bilimdir. İnönü'den önceki Başbakan kimdi? Mustafa Kemal, Serbest Fırkayı kuran Fethi Okyar onların nasıl düşürüldüğünü, kendi etrafını nasıl kuşattıklarını biliyordu. Bu konuda özellikle Yalçın Küçük okunabilir ama Mahir Kaynak da kısmen değiniyor. Mustafa Kemal'in ordusu, silahı, ulusu vardı ancak O, bunların hiç biri-

lam veremiyordum, bunlar niye bu kadar sık benimle görüşüyorlar diye düşünüyordum. Asıl niyetlerinin beni denetimlerine almak, bu olmazsa yok etmek olduğunu sonradan anladım. 1990'dan bu yana İngilizlerle çatışıyorum. Daha öncesinde Almanya vardı.

İngilizlerin daha önceki anlayışları ve yaklaşımları ulusalcılık, milliyetçilik ve dincilikti. 1970'lerden bu yana bu ılımlı İslam dedikleri şey, Kenan Evren'le başladı. Ve bu aşamaya geldi. Bu İslamiyet'in Hz. Muhammed'le bir ilgisi yok. ılımlı İslam, ucube bir şeydir. Buna karşı Hz. Muhammed'in iyi anlaşılması ve bugüne güncellenmesi gerekiyor.

Ergenekon için ben bunlara birisine Avrasyacı birisine de Amerikancı diyorum. Ergenekon'da asıl görülmesi gereken bu iki tarafın çatışmasıdır. Yargılanan Avrasyacı Ergenekon'dur. Örgütlenmesinin kökeni 1946'lara kadar gidiyor. Levent Ersöz, Silopi'de bizim insanları kaybedendir. Öyle sıradan biri değildir, çok güçlüler. Şimdi Rusya'da olmasının anlamı, ordunun yarısının Rusya'da olması demektir. JİTEM, kendi bünyesinde iki yüz bin kişiyi istihdam ediyor. Aslında İlker Başbuğ'un yaptığı açıklama Taraf Gazetesi-Ahmet Altan'a yönelik değil, kendi içindekilerine yöneliktir, onlara kızıyor. Ahmet Altan'a kızmıyor. Genelkurmay zor zapt ediyor. Çok zorlanıyor. Nitekim bir general yaptığı açıklamada 'Rusya, İran, Suriye ittifakından' söz ediyor. Bu önemlidir.

Bunların çekişmesi Laik ve anti laisizmdir. CHP'nin laiklik anlayışı Mustafa Kemal'in ruhuna hakarettir. Ne o öyle çarşaf açılımı maçı, kadın ne giyineceğine kendisi karar verir. Kadın kapanacağına veya kapanmayacağına kendi özgür iradesiyle karar vermelidir. Kadının özgürlüğünü savunuyorsanız o zaman kadının siyaset yapmasını, milletvekili, belediye başkanı olmasını sağlamalısınız. Öyle kuru lafla özgürlük olmaz.

Tuncay Güney'in MİT'le olan ilişkisi çok önemli değildir. Bunlar fasar ya, onun ilişkisi üsttendir, herkesle ilişkisi olabilir, herkes kullanmış olabilir. Barzani'yle de görüştüğü biliniyor. Bütün bunlar Amerika tarafın-

**"İngilizlerin daha önceki anlayışları ve yaklaşımları ulusalcılık, milliyetçilik ve dincilikti. 1970'lerden bu yana bu ılımlı İslam dedikleri şey, Kenan Evren'le başladı. Ve bu aşamaya geldi. Bu İslamiyet'in Hz Muhammed'le bir ilgisi yok. ılımlı İslam, ucube bir şeydir. Buna karşı Hz Muhammed'in iyi anlaşılması ve bugüne güncellenmesi gerekiyor. Bunların çekişmesi Laik ve anti laisizmdir. CHP'nin laiklik anlayışı Mustafa Kemal'in ruhuna hakarettir"**

malarını dinledim. Bombaları falan bırakın, diyor. Bu gidişle sorun bitmez. Neydi o Zeyno Baran işte Hindistan'daki gibi patlamalar Taksim'de olabilir dedi. İşte Güngören'de patlayan bomba kim yaptı bunları? Adalet Bakanı şantaj yapıyor. Bunlar ciddi değil. Benim savunma anlayışım öyle kaba saba, silahla, bombayla değildir, benim düşüncelerim bellidir. Benim anlayışım, yaşam felsefesinin düşüncesini anlamadır.

Savunmalarında ilke olarak ortaya koydum. Anlama, düşüncenin dünyalaşmasıdır. Anlama olmadan pratik olamaz. Felsefeyi ve tarihi iyi anlayamazsak bugün gelinen aşamayı çözemeyiz, anlam biçemeyiz. Türkiye'de felsefeyi bitirdiler. O yüzden tecavüzler oluyor. Halac-ı Mansur, Yunus Emre, Mevlana ki bu hafta Mevlana Haftası'dır. Yunus Emre de çok önemlidir. Bunların yaptıkları, anlayışları aşktır.

sine güvenmezdi, önemsemezdi, bilimi esas alırdı. Hayatta en hakiki mürşit olarak ilimi görüyordu. Bu nedenle ben Mustafa Kemal'i önemsiyorum. Ama esas aldığı ilim, dönemin pozitivizmidir. Lenin'le ilişkileri de bu bilim temelindedir. Şimdilerde bir kitap var "Musa'nın Çocukları" diye. O kitap 1927'de Mustafa Kemal için de yazılmıştı. Mustafa Kemal bunu istemiyordu, bundan rahatsızdı. Günümüzde Tayyip Erdoğan için söylüyorlar. AKP bu söyleme dört elle sarılıyor. Bunlar iki yüz yıllık İngiliz oyunları. İngilizler iki yüz yıldır Ortadoğu üzerinde oyun oynuyorlar. Şex Sait isyanı ve Seyit Rıza'nın idamı da bu oyunların parçasıdır. Ermenistan-Karabağ, Kıbrıs sorunu, Ortadoğu sorunu İngiliz politikalarının sonuçlarıdır. İngilizler benimle de uğraşırlar, uğraşıyorlar. Ben Suriye'deyken çok sık gelip benimle görüşüyorlardı. Ben o zaman an-



dan yaptırılıyor. İstedikleri olmayınca Amerika sert bir şekilde kesti ve Avrupa Ergenekon'unu tutukladı.

## Türkler açısından Lozan tamamlanmıştır

Benim bu görüşmede asıl söylemek istediğim şey, Kürtlerin Lozan'ıdır. Söylediğimi iyi dinleyin. Herkese de bunu anlatın. Bu çok önemlidir. Tarihi bir açıklama yapıyorum. Bugün asıl söyleyeceğim şey budur. Sevr'i İngilizler dayattı, ben Sevr'i değil Lozancıyım. Lozan'a gidilirken iki Kürt milletvekili götürülmüştü. Orada 'Türklerin ve Kürtlerin temsilcisi olarak buradayız' denilmişti ama gereği yapılmadı. Türkler açısından Lozan tamamlanmıştır. Kürtler açısından bugün tamamlanması gerekiyor. Ben buna İkinci Lozan veya Lozan'ın tamamlanması süreci diyorum. Lozan'ın tamamlanması Cumhuriyet'in demokratikleşmesiyle olacaktır.

Ben Konfederalizm derken yanlış yorumlayıp ulus-devletin, üniter devletin parçalanacağını düşünüyorlar. Cumhuriyete de karşı değilim. Konfederalizm benim söylediğim şey, bırakın ulus-devleti daraltması, tehlikeye sokması, cumhuriyete zerre kadar zararı yok, cumhuriyet kalıyor, cumhuriyeti genişletiyorum. Konfederalizmden kastım Suriye, İran, Irak, Türkiye içindir. Suriye dâhil olmasa da Suriyeli Kürtler, İran da bu birlikteliğin içinde olabilir. Konfederalizm, Türkiye'deki Kürtlerin kendi demokratik örgütlenme biçimidir, ayrı bir devlet değildir. Lozan'la Cumhuriyet kuruldu. Konfederalizmle içi doldurulacak, Kürtlerin hakları tanınacak. Böylece Lozan tamamlanacak. Musul ve Kirkük'te misak-ı milliye dâhildi. Konfederalizmle bunları da dâhil ediyorum. Misak-ı Milli önemlidir. Burada Kürtlerin haklarına saygılı olunacağı belirtiliyor. Kürtler ayrılmak istemiyorlardı. Zorla ayırdılar. Benim kastım Kürtlerin haklarıdır. Bunu Talabani'ye mektup yazılabilir demiştim, geçen hafta. Bir tane de Barzani'ye yazılabilir. Selamlarımı söyleyin, başarı

dileklerimi iletin. Türkiye ile bu temelde Kürtlerin hakları ve birlikteliği temelinde ilişki geliştirebilirler. Bu çerçevede Barzani ve Talabani'ye mektup yazılabilir. Osmanlı nasıl ki altı yüz yıl boyunca bu bölgede bir güç olarak yönettiyse eğer böyle bir çözüm geliştirilirse Cumhuriyet de buna öncülük ederek bunu devam ettirebilir.

Adalet Bakanı'nın yaptığı açıklamaları biliyorsunuz, buradaki gelişmelerle ilgili. İnşaat yapımı devam ediyor. Sonucunun nasıl olacağını bilemiyorum. Olumlu ya da olumsuz olmasına göre biz de tavrımızı koyacağız. Aslında bu Avrupalıların tutumunun bir sonucudur.

## İmralı'da yapılanların hepsi Başbakan'ın emriyle oluyor

Bunlar ikiye bölünür. Madem böyle bir karar verecek idiyse neden on yıl beklediler? İlk günden bunu yapabilirlerdi. Beş yıldır neredeler? Ben zaten ısrarla bunu anlatmaya çalışıyorum. Burada olmamın nedeni de onlardır. Her şeyi onların eliyle yapmaya çalışmaları çok tehlikelidir. Ben ısrarla buna dikkat çekmeye çalışıyorum. Daha önceden de burada bana "biz aramızda çözelim" demişlerdi, sonra yok oldular!

Başbakansa Başbakan gibi davranırsın. Tayip 9-10 DTP'li milletvekiliyle uğraşıyor, onlara tahammül edemiyor, Meclis'ten attırmaya çalışıyor. Temsilci arıyorlarsa DTP temsil-

cidir, ben buradayım temsilciyim. Ama burada yapılanların hepsi Başbakan'ın emriyle yapılıyor. Bizzat o yaptırıyor. Bana radyo vermişler, çalışmıyor. Ya hiç verme ya da vereceksen doğru düzgün çalışanını ver. Bir çay bile veriyorlar, yarı veriyorlar, diğer yarısı tortuyla dolu. Bunu bile pazarlık konusu yapmaya çalışıyorlar. Biraz ciddi olsunlar. Şantaj yapıyorlar. Bu şekilde benim üzerime gelmesinler. Ben bunu devlete de söylüyorum, PKK'ye de söylüyorum; ben, yaşam felsefesinin anlaşılmasıyla ilgileniyorum. Ben sorunun demokratik çözümü ve barış için üzerime düşeni yapmaya çalışıyorum. Daha önceden Başbakan ve Sayın Cumhurbaşkanlığı Gül'e mektup yazmıştım.

Tabii bu çok önemlidir. Eğer bunu yaparlarsa hiç kimse ölmez. Eğer bunu da yapmazlarsa benim yapabileceğim hiçbir şey olmaz. Başbakanın eğer birazcık vicdanı varsa bunun gereğini yapsın. Eğer bunun gereğini yapmazsa savunma kendisini korur. Şunu da çok iyi anlamaları gerekiyor ki savunma yenilmez. Eğer bunu yapmazlarsa savunmanın kendisini korumak ve savunmak dışında başka yapabileceği bir şey yok. Ben de aradan çekilirim. Ne yaparlarsa yapsınlar. Burada bir şeyler oluyor, bir şeyler dönüyor. İnşaat yapılıyor. Bir şeyler değişecek ama ne şekilde olacak, iyi mi kötü mü olacak, bu aşamada bir şey diyemiyorum. Ama bunun arkasında Avrupa ve Amerika vardır.





## Eğer gücün ve birliğin olursa etkili olursun

Tabi ki eğer gücün olursa barış olur, birliğin olursa barış olur. Bölgedeki aşiretler arası sorun, kavgalardan söz edilmişti. Bölgeden parti de yapabilir, komisyonlar kurulabilir. Kürtler arasındaki, aşiretler arasındaki kan davalarının çözümü için çalışma yürütülebilir. İçinde bazı şahsiyetler de olabilir. Amaç Kürtler arasındaki birliği sağlamaktır. Kürtler arasındaki tüm sorunları, koruculuk olur, kan davası olur, aşiretler arası kavga olur vs birlik önünde engel olan her tür sorunları çözecek yöntemleri kullanarak, birliği sağlamak için çalışabilirler. Şunu demek istiyorum; birliğiniz olmazsa gücünüz olmaz. Birliğine göre mücadele yürütürsün. Eğer gücün, birliğin olmazsa etkili olamazsın. Herkes, kurumlarımız bunu çok dikkate alabilir.

Barış konusunda eğer devlet samimiyse, Türkiye'de ve bölgede demokratik bir çözüm istiyorsa, zaten biz bu konuda daha önce de söyledik, buna hazırız. Ama bu kararı ben tek başıma vermeyeceğim, demokratik kurumlarımız, halkımızla birlikte bu kararı vereceğiz. Halkımız en iyi şekilde kararını verir. Eğer yetkililer samimi olursa ben de bu konuda elimden gelen katkıyı yaparım.

Seçim çok önemlidir. Muhtarlıktan, köy heyetinden başlar demokrasi. Birlikler oradan, alt birimlerden, köyden başlar. Bölgenin her tarafında muhtarlık çok önemlidir. Köy heyetleri dikkate alınsın. Yine DTP adayları üzerine daha önce de defalarca söyledim. Bölgede, yerelde halkın en sevilen insanı olmalı, böyleleri seçilmelidir. Ama bununla birlikte bilinçli, birikimli olmalıdır. Bu seçim, 29 Mart seçimi, çok hassas bir seçimdir. Ben bu yüzden halkın sevdiği adaylar olsun diyorum. Eğer bu seçim iyi bir sonuçla alınmazsa kötü olur. Bu seçim hem uluslararası hem Türkiye hem de bölgede belirleyici bir seçim olacaktır ve bunun sonucu Kürt meselesinin çözümünde çok etkili olacaktır. Bu nedenle herkes üzerine düşeni yapmalıdır,

aşiretleri barıştırmalı, kavgaları, sorunları çözmeli, birlikleri sağlamalıdır.

O Ergenekon, Jitem diyorlar, ne diyorlarsa desinler, o askerleri kim oraya gönderdi ve kim orada olduklarını bildirdi, eğer bu açığa çıkarsa konu aydınlanır. Binlerce faili meçhul cinayetler de bunlarla bağlantılıdır. Eğer bu ortaya çıkarsa diğer sorunların nedeni de ortaya çıkacaktır. Yani kimin neyi ne yaptığı ortaya çıkacaktır. Ben bunu defalarca söyledim, içimizde bazıları Jitemle, Ergenekonla bağlantılı çalışmışlar. Bunlar da açığa çıkarılmalıdır.

Bayram yaklaşıyor. Suriye, İran, Irak, Türkiye, dört parçadaki ve Avrupa'daki, her yerdeki tüm halkımızın, herkesin bayramını kutluyorum. Bayramın barışa, demokrasiye vesile olmasını diliyorum.

## Ben Kürtlerin birliğini istiyorum

Gördüğünüz gibiyim. Eski gerginlik yok. Biraz daha rahatladım. Ama radyom hala hışırtilı, gazeteleri de gecikmeli olarak alıyorum, aldıklarım da kesilerek anlamsız halde veriliyor. Savunmalarımı almış olmanız beni daha da rahatlatı. Sağlığımın daha önemliydi. Savunmalarımın okunması ve anlaşılması benim için çok önemli. Avrupa'ya merak ediyorum. Avrupa'daki PKK'nin içi nasıl, bunu merak ediyorum.

Önemli olan savunmalarımın toplumda anlam genişliği yaratmasıdır. Ben elimden geldiğince anlam genişliğini yaratmaya çalıştım. Bir insanın yoğunlaşabileceği en üst seviyede yoğunlaşarak yazdım. İsimlere, kavramlara çok takılmamak gerekiyor. Konfederat sistem, komünal sistem veya başka bir şey de denilebilir. Ben bu savunmada içeriği verdim, önemli olan da budur. Ben savunmamda ayrıntılı olarak içeriğini anlattım, daha ne yapabilirim. Savunmalarımı devlet üç ay boyunca okudu. Buna karşı her türlü tedbirini aldı. Mesela Taraf Gazetesi'ni okuyunca görüyorum ki Taraf Gazetesi sol liberal bir parti gibi davranıyor, sistemi çözmüş, sürekli eleştiriyor. Bunu gazetelerinden anlıyorum. Öyle sadece okursanız anlayamazsınız, arka planını da görmek gerekiyor. Ben

burada kısıtlı imkânlarla çözümlemeler yapıyorum. Kürt milliyetçiliği kitabı, Ergenekon iddianamesi bana verilseydi, bunları görüp inceleyebilseydim daha içerikli çözümlemelerim olurdu. Ama bu kısıtlı imkânlarla rağmen güçlü çözümlemeler yapabiliyor, yaşananların arka planını görebiliyorum.

## Savunmalarım benim için sağlıktan daha önemlidir

Ben savunmamı hazırlarken Hegel'i de Kant'ı da, Carl Schmitt'i de iyi okudum. -Kant biliyorsunuz bir hukuk filozofu- Bugünkü dünya anlaşılacak isteniyorsa Hegel'i iyi okumak gerek. Çünkü Hegel, modern düşüncenin babasıdır. Ama ben onun gibi düşünmüyorum. Şimdi daha iyi anladım. Benim düşünce sistemim onu aştı. Dörtüzyıllık kapitalist düşüncenin dışında yeni şeyler söylüyorum. Kamuoyunda da ulus-devletin yumuşatılması tartışılıyor. Savunmalarım benim için sağlıktan daha önemlidir. Bana yakın, beni takip eden çevrelerin benim için yapacağı en iyi şey, savunmalarımı okumaları, iyi anlamaları, beni anlayabilmeleri ve anlayış gösterebilmeleridir. Anlayış ve öngörü çok önemlidir. Ben Leyla Zana'ya Cezaevi'nden çıktıktan sonra "Avrupa'ya git, orada siyasal temsilcilik yap" dedim. Beni dinlemedi, yazık değil mi? Hatta o dönem farklı tartışmalar ve değerlendirmeler oldu. Ama işte şimdi on yıl ceza aldı, bu anlayışı gösteremedi. Leyla Zana'ya siyaset yolunu kapattılar.

Ekonomik kriz var diyorlar. Bu kriz neden kaynaklanıyor? Kriz, tekellerden kaynaklanıyor. Ben tekellere karşıyım. Bir tekel demek on binlerce işsiz demek. Her gün gazetelerden radyodan takip ediyorum, işte bir günde elli bin insan işten çıkarıldı, deniyor. Bu işsizlik demektir. Bir karıncanın işsizlik sorunu yoktur, nasıl oluyor da insanlar işsiz kalıyor! Aslında bu sorunların temeli iyi görülürse işsizlik sorunu üç ayda beş ayda çözülür. Ekonomi eşittir kadındır. Ama şimdiki sistem ekonomiyi kadının elinden almıştır, kadın üretimden uzaklaştırılmış, eve

hapsedilmiştir. Oysa ekonomi kadının işidir. Yetmiş yaşında adamlar çıkıp, ekonomiyi değerlendiriyor. Yetmiş yaşında adam ekonomiyi nasıl çözer? Bu adamlar zaten tekellerin çıkarlarına hizmet ediyorlar, tekelleri güçlendiriyorlar. Bunlar ne anlar ekonomiden? İşte görüyorsunuz evde çoluk-çocuk herkes aç. Bu şartlarda insanlar bir iki günlük bayramlarla avutuluyor.

### Çözüm için Kadın Akademileri kurulmalı

Toplumda hiçbir sorun çözülmemişken kadın sorunu, eğitim sorunu, işsizlik sorununu çözmek dururken, gidip evlilikten bahsediyorlar. Oysa evlilikle kadınlar bu sorunların bin katı fazlasını yaşıyor. Namus adına öldürülüyor, dövülüyor, sövülüyor. Yine de bir kadın çıkıp "biz bu sorunları tartışalım, çözelim" demiyor. Bu, yurtseverliğin bir gereğidir. Ben çözüm için Kadın Akademisi demiştim. Ama nerde! Akademiyle ilgili hiçbir şey yapılmamış, umursanmamış. Yapılan çalışmalar çok yetersiz. Kadınların onlarca, binlerce sorunu var. Bunu ancak akademiyle çözebilirler. Bir kahvehaneyi, bir binayı, bir alanı alıp orada günlerce tartışabilmeli ve çözüm üretebilmeliler. Buralarda işte namus cinayetleri var, dövülüyor, sövülüyor, buna çözüm geliştirmeliyiz, demelidirler.

Gayet tabi, sistemin size sunduğu hedef, bir ev, bir araba, bir eş ve çocuklar. Ama şu an bundan daha geri durumdasınız. Kimsenin evi yok, kimsenin arabası yok. Bunları iyi görmek, iyi anlamak gerekiyor. Ben, Demokratik Toplum Kongresi'ni de bu nedenle önemsiyorum. Özellikle Diyarbakır için belirtiyorum. Diyarbakır'ın onlarca sorunu var. Bu Kongre çerçevesinde tüm sorunları günlerce, bir çözüm buluncaya kadar tartışmalıdırlar. Bu Kongre süreklileşmelidir. Bu iyi işletilirse sorunlar çok daha kolay ve zamanında çözülür. Diyarbakır bilinmiyor, Diyarbakır anlaşılmıyor. Ben bugün Diyarbakır'ı değerlendireceğim. Diyarbakır'ın tarihi misyonunu ve rolünü anlatacağım.

Yüz yirmi beş sayfalık savunmamda da değinmiştim. Ben Gül Teorisi diyorum. Gül üzerine düşündüm. Gül, kendini korumak için diken çıkarıyor. Bir Gülün, bir bitkinin bile öz savunması vardır. Öz savunma için doğaya, tabiata bakmak bile yeterlidir. Bir Gül kadar bile kendimizi öz savunmaya hakkımız yok mudur? Öz savunma kutsaldır. Hatırlıyorum küçükken bizim köyde ihtiyar bir amca vardı, diyor ki, "biz kuru tahtalar gibiyiz." Ben "bu nasıl olur?" diyordum. Bir ağaç bile kayaları delerek kök vermekte, kendini yaşatabilmektedir. Bunun kadar da mı olamıyoruz? Bu savunmalarında da öz savunmayı derinlikli açtım.

Yunan avukatıma özel selamlarımı söylüyorum. Bu dava benim için de

binlerce insanın kanına girdiler ama Almanya'da güvenlik içinde çevrelerinde kadınlarla yaşıyorlar. Bir kez olsun tutuklanmadılar, aksine korunuyorlar. Kimse onlara dokunmuyor. Bunu iyi görmek gerekiyor.

### Diyarbakır'ı anlamak gerekiyor

Bugün özellikle Diyarbakır'dan bahsetmek istiyorum. Kuruluş yıldönümü nedeniyle bu konuşmayı yapıyorum. İlk toplantıyı da Fis'te yapmıştık. Diyarbakır'da bir yıl memurluk yapmışım, o taraflarda kaldım. Evlilik meselelerim de orda oldu. Oradan Mardin'e geçtim. Ferhat Kurtay'la yine Mazlum Doğan arkadaşla buralarda kaldık. Kimse bunları pek bilmez.



Yunan halkı için de önemli. Çünkü bu dava ile Yunanistan içindeki kirli oyunları ve odakları da ortaya çıkarmak istiyorum. Bu komplodaki yeri daha net ortaya çıkacaktır. İşte kaç gündür Yunanistan yakılıp yıkılıyor. Bunlar birbirleriyle bağlantılı. Dava kabul edilmiş mi? Davanın açılması, devamı durumunda birçok tanık dinletilmeli. Birçok kişi ve kurumların bilgisine başvurulmalı.

İran, Türkiye bombalamaya devam ediyor mu? Ama köylüler direniyor değil mi? Bu yüzden bombalanıyorlar.

Avrupa'yı çok iyi biliyorum. Kaniye yaptıklarını Muzaffer'e de yapmaya çalışıyorlar ama Muzaffer, bu oyuna gelmedi. İşte bir de Çürükkayalar var,

Diyarbakır'ı anlamak için 1918'deki Diyarbakır'ın şartlarını iyi bilmek gerekiyor. 2008'i tutup geriye 1918'e götürsek şartların çok benzer olduğunu görürüz. 1918'lerde Diyarbakır'da Kürt Teali Cemiyeti vardı. Merkezi Diyarbakır'daydı. Bu Cemiyetin bir tarafında Doğu Müdafai-i Hukukçular, diğer tarafında ise Seyit Abdülkadir ve çevresi vardı. O dönem Mustafa Kemal, Diyarbakır eşrafına mektuplar yazarak "İngilizler'den uzak durun, onlarla işbirliği yaparsanız var olan Kürdistan'ı da kaybedersiniz" demiştir. Bunun üzerine Kürt Teali Cemiyeti ikiye ayrıldı. Bir tarafta İngilizlere yakın olan Seyit Abdülkadir ve çevresi, diğer tarafta ise Mustafa Kemal'den aslında Cumhuri-



yet'ten yana tavır alan Diyarbakırlılar vardı. O dönem tercihini Cumhuriyet'ten yana yapan Diyarbakırlılar bugün beni dinlemekte, benden yana tavır almaktadırlar. Diyarbakır'ın pratik-politik duyarlılığı çok gelişkindir. Diyarbakır hiçbir zaman ne kaba-kör bir şiddetten yana tavır aldı ne de ulusal iradesinden vazgeçip teslim oldu. Farklı bir yapısı vardır, iyi çözmek gerekir.

## İngiliz oyunu ile Musul ve Kerkük Mustafa Kemal'den alınıyor

Ben Şex Sait ve Seyit Abdulkadir'e İngiliz ajanı diyemem ancak İngiliz oyunlarını görememişlerdir, İngiliz politikalarına alet olmuşlardır. Bilindiği gibi Seyit Abdulkadir de oyuna getirilerek İngilizlerle görüşüğünü sanırken Mustafa Kemal'in gönderdiği kendine İngiliz ajanı süsü veren şahıslarla görüşmüştü. Bu nedenle idam edilmişti. Aslında Mustafa Kemal o kadar Kürt düşmanı değildir. Mustafa Kemal Türk toplumundan gizlenmiştir. İzmir'deki konuşmasında Kürtler için muhtariyet düşünülebileceğini söylemiştir. İngilizler Mustafa Kemal'den intikam almaya çalışıyorlardı. İngilizler o zaman Musul Kerkük'te petrol olduğunu keşfetmişlerdi, bu nedenle almak istiyorlardı.

Mustafa Kemal'in iradesi iki yerde kırılmıştır. Bunlardan birincisi Musul ve Kerkük'ün elden çıkarılmasıdır. Aslında Musul ve Kerkük'ün alınması İngilizlerin Mustafa Kemal'den aldığı intikamdır. İngilizler Mustafa Kemal'e "Sen Samsun'a 1919'da bizim iznimizle bir Osmanlı Paşası olarak gittin ama bizim politikalarımızın ve bizim söylediklerimizin dışına çıktın" diyordu. Bunun için Mustafa Kemal'in iradesini kırmaya çalıştılar. Çünkü Mustafa Kemal İngiliz oyunlarını görüyor, bozmaya çalışıyordu. Ben de bu gün İngiliz oyunlarını görüyorum ve bozuyorum. Hatta Musul ve Kerkük'ün ayrılma sürecinde Meclisteki Kürt milletvekilleri buna karşı çıkmıştır, "bizi bölmeyin" demişlerdir. Mustafa Kemal "yapabileceğim bir şey yok" demiştir. Şex Sait İsyani'nın çıkması da Musul ve Ker-

kük'ün elden çıkmasını, Kürtlerin bölünmesini hızlandırmıştır.

Mustafa Kemal'in iradesinin kırıldığı ikinci olay ise İzmir Suikast olayıdır. Mustafa Kemal bu suikastten kurtulmuş ve bunun üzerine gitmek istemiştir. Bu olayla ilgili olarak Kâzım Karabekir yargılanırken, tüm generaller sivil kıyafetleriyle duruşma salonuna gelerek, biz buradayız mesajını vermişlerdir, bunun neticesinde de yargılama düşmüş, Karabekir ceza almamış, Fevzi Çakmak'ın durumu netleşmiştir. Bu bir İngiliz tavrıydı. Zaten bundan sonra Fethi Okyar Hükümetten düşürüldü, partisi kapatıldı. Yerine İsmet İnönü getirildi. Bu şekilde Mustafa Kemal iradesizleştirilmiş oldu. Bu dönemde 1927'lerde Mustafa Kemal'in çevresi en koyu Türkçülük yapanlarla kuşatıldı. Bunların siyasal teolojisi gereği Mustafa Kemal tanrılaştırıldı, İsmet İnönü ise peygamberleştirildi! Abraham Galanti'nin siyasal teolojisi budur. Kitabı da geldi, henüz okuyamadım. Nihal Adıgüzel'in kitabını okurken onu anlamam için tek kelime yetti. Aynen şöyle diyor: "Türkçülük Dehşeti" diyor. Bu kavram onu anlamak için yeterlidir. Carl Schmitt, Siyasal Teoloji kitabında, siyasal teolojiyi çok derinlikli açıyor. Bu kitabı okumak istememin sebebi de bu. Siyasal teolojiyi anlamak için bu kitap okunabilir.

Bunun benimle ilgili olan kısmı ne? O dönem hayata geçirilmeye çalışılan siyasal teoloji, 1990'larda da benim üzerimden uygulanmaya çalışılıyordu. Çürükkayalar'da Şemdin'de inanılmaz bir iktidar hırsı, önderlik hırsı vardı. Ben, "neden bu kadar istiyorlar" diye merak ediyordum, buna çok şaşıyordum. Nedir bu önderlik merakı, biz onlarca sorunla boğuşuyoruz. O dönem, İngilizler 1927'lerde Mustafa Kemal'e uygulanan siyasal teoloji 1990'larda Çürükkaya ve Şemdin onlarla bana uygulandı. Ben bu İngiliz oyunlarını gördüm, İngiliz oyunlarını bozdum, tüm bunları boşa çıkardım. Benim tasfiye kararım da ta o zamanlar alınmıştı. Doğan Güreş '90'larda Londra'ya gitti. Ve İngilizlerden "Kürtleri ez, vur" talimatını aldı. Bunun üzerine döndükten sonra beni sıkıştır-

maya başladılar. Hatta o dönem Talabani, beni sık sık çağırıyordu. Beni kendi yanına çekmeye çalışıyordu. Ben de gitmiyordum. "PKK bağımsız bir harekettir, PKK kimsenin denetimine girmez" diyordum. İttifaksa ittifak yapalım, diyordum. Ama bu ona yetmiyordu, denetimlerine girmemizi istiyorlardı. Daha sonradan net olarak ortaya çıktı ki, Talabani'nin bu talepleri, İngilizlerin talebiydi. İngilizlerin Ortadoğu'daki politikalarının bir gereği idi. Ben bu politikaları bozuyordum.

## Beni kendi politikalarına alet etmeye çalışıyorlardı

Zaten İngiltere'nin rolünü ben çözdüm. '90'larda İngilizler'de yanıma kadınlı gruplar gönderiyordu. Bunu şimdi daha iyi görüyorum. Beni kendi politikalarına alet etmeye çalışıyorlardı ama ben İngiliz oyunlarını boşa çıkarıyordum. Bu nedenle ta 1990'lardan tasfiyeme karar verdiler. Avrupa'ya çıktığım dönemde biliyorsunuz o dönem "person nan grata" (istenmeyen adam) ilan edilmişim. Uçağım Yunanistan'dan Minsk'e gitmişti. Birkaç saat burada bekletildim. Hava çok soğuktu. Israrla bana inmemi söylüyorlardı. Belki de inseydim orada kalabilirdim, sonuçta asi bir devlet. Ama ben inmedim. Daha sonra öğrendik ki, NATO o akşam tüm Avrupa hava sahasını uçuslara kapatmıştı. Sözüm ona beni Hollanda'ya götüreceklerdi. Ama biliyorsunuz Afrika-Kenya süreci devreye konuldu. Yunanistan'da dolambaçlı arazili bir yoldan gidiyorduk, araba yedi sekiz kez yolda durdu. Şöför sanki "in nereye gidiyorsan git, seni götürmek istemiyorum" der gibiydi. Yine Yunan hava alanında araba, beni götürecek uçağa çarptı, orada da birkaç saat oyalandık. Şöför bana bir şeyler anlatmak istiyordu, beni uçağa bindirmek istemiyordu aslında. Yunan istihbaratı içerisinde beni CIA'ye teslim etmek istemeyenler de vardı. Bunu sonradan anladım. Ama ilginçtir hiç biri tek kelime bile etmedi, ama davranışlarıyla bir şeyler anlatmak istiyorlardı. Ben bunu çok sonradan anladım.



İmralı'ya getirildiğimde benimle 2002'ye kadar görüşmeler oluyordu. Çok yoğun görüşmeler yaptık. Buraya gelen devlet yetkilisi, "biz bu sorunu kendi aramızda çözelim" diyordu. Ben de zaten başından beri bunu söylüyordum. Bu nedenle burada yaptığım görüşmelerle ilgili arkadaşlarıma da mektuplar yazdım. Görüşmeleri onlara da iletiyordum. Onlara biraz esnetin, ılımlı olun, diyordum. Çünkü çözümün gelişeceğini umuyordum. Ecevit'le de dolaylı ve yoğun görüşmeler yaptık. Ama Ecevit'in tasfiyesiyle diyaloglar bir anda kesildi. Diyaloglar kesildikten sonra İngiliz oyunları yavaş yavaş ortaya çıktı. Kani'nin durumu netleşti. Osman, Botan onların durumu ortaya çıktı. Hepsi İngiliz oyunlarıydı. Daha sonra Erdoğan iktidara geldi. Bazı Güneyli Güçler, Erdoğan'a "Öcalan'la görüşeceksen bizden destek alamazsın" dedi. Aslında bu, İngilizlerin görüşüydü. Böylece Erdoğan'ın da bir şey yapmasına izin vermediler. Erdoğan'a sesleniyorum; Güneyli güçlere sırtını dayamakla bu sorun çözülmez. Yoksa benim de önüne geçemeyeceğim bir sürece girilir. Bir diyalog gelişmezse ben Mart'tan sonra daha sert konuşacağım.

Diyarbakır olağanüstü bir pozisyon almak durumundadır. İnisiyatifini yerine getirmelidir. Böylece Kerkük, Diyarbakır'ı arkasından değil, Diyarbakır Kerkük ve Erbil'i arkasından sürüklemelidir. Bu da Demokratik Toplum Kongresi'nin iyi işletilmesi, güçlendirilmesi ve süreklileştirilmesiyle olur. Ben Demokratik Toplum Kongresi'yle işsizlik, yoksulluk ve ekonomik vs tüm sorunların tartışılmasını ve bu çerçevede çözüm bulunmasını önermişim. Gerekirse günlerce bir eve kapanmalı sorunların çözümünü tartışmalı ve bahara kadar somut bir proje hazırlayıp sunmalıdırlar. Bunlar yasaklansa bile çıkıp demeliler ki, bu sorunlar bizim sorunlarımız ve biz bunları çözmek istiyoruz. Bu yurtseverliğin, vatandaşlığın doğal bir gereğidir. Biz böylece savaşa karşı siyasete bir şans veriyoruz demeliler. Bu istemlerini Hükümete kadar taşımalılar. Bahara kadar anlamlı bir diyalogun önünü açmalılar. Seçimlere de bu şekilde çalışılmalı, oy-

larını ve iradelerini birleştirmelidir. Ben bahara kadar olumlu bir şeyler olacağını umut ediyorum.

### Özgünlükler korunarak birlikte yaşanabilir

Geçen görüşmede söylemişim. Lozan güncelleştirilmeli. Kürtler demeli ki "biz Sevr'i kabul etmiyoruz. Kendi Lozan'ımızı yapmak ve güncellemek istiyoruz." Biliyorsunuz Lozan imzalanırken İsmet İnönü, yanında iki Kürt milletvekili de götürerek, "bunlar Kürt'tür, Kürtlerin temsilcisidir" diye tanıtmış; "Biz sorunu kendi içimizde çözeceğiz" demiştir. İsmet İnönü'nün yanında götürdüğü milletvekilleri Diyarbakır milletvekilleriydiler. Bunlardan biri Fevzi Bey'di. Lozan'ı güncelleyerek İkinci Lozan'ı hayata geçirmeliyiz. Böylece Mi-

larla, Türklerle bu temelde birlikte yaşam mümkündür. Bakın dikkat edin bölücülük demiyorum. Ben gönül bağı diyorum, kötülük bunun neresinde, bölücülük bunun neresinde?

Misak-ı Milli kavramıyla, Kürdistan'ın dört parçasının Türkiye sınırlarına katmak istediğimi ileri sürenlerin canına okuyorum. Ben Kürtleri dört parçaya ayıranların canına okuyorum. Binlerce insanın canına mal olacak Kürt-Türk çatışması yaratmak isteyenlerin de canına okuyorum. Ben Kürtlerin birliğini istiyorum. Ama ben ne Ziya Gökalp'in milliyetçiliğine ne de İsmail Beşikçi'nin milliyetçiliğine düşerim. Benim kadar Türklerle savaşan ve Türklerle savaşmayı bilen yoktur. Türklerle savaşmaktan korkmayacak biri varsa o da benim. Ben otuz yıldır Türklerle en yoğun savaşı verdim.

**"Ben Kürtleri dört parçaya ayıranların canına okuyorum. Binlerce insanın canına mal olacak Kürt-Türk çatışması yaratmak isteyenlerin de canına okuyorum. Ben Kürtlerin birliğini istiyorum. Ama ben ne Ziya Gökalp'in milliyetçiliğine ne de İsmail Beşikçi'nin milliyetçiliğine düşerim. Benim kadar Türklerle savaşan ve Türklerle savaşmayı bilen yoktur. Türklerle savaşmaktan korkmayacak biri varsa o da benim. Otuz yıldır Türklere karşı yoğun bir savaş verdim"**

sak-ı Milli de genişletilir. Suriye, Irak ve İran'daki Kürtler de dâhil edilir.

Benim ne söylemek istediğim tam anlaşılmıyor. Bugün söylenen doğru sözler on yıl sonrasının pratiği olur. Ben bu gün sınırlar kalksa bile desem hemen bugün olacak bir şey değil. Benim Misak-ı Milliyle anlatmak istediğim tüm parçalardaki Kürtler arasında gönül ve dostluk bağının kurulmasıdır. Benim söylediklerim yanlış anlaşılmaktadır. Bununla devlet büyütülüyor. Benim Misak-ı Milli anlayışım, İdris-i Bitlisi'nin anlayışı değildir. Ben Suriye, İran, Irak ile gönül bağı, dostluk bağından söz ediyorum. Özgünlükler korunarak birlikte yaşayabilecekleri alanlar yaratmak için söylüyorum. Demokratik Konfederal sistem dediğim de budur. Parçalar özgünlüklerini koruyarak bir araya gelip, tüm halklarla, Araplarla, Azerilerle, Fars-

Ama ben Türk ve Kürt savaşının sonuç vermeyeceğini biliyorum. Bunun önüne geçmeye çalışıyorum. Sayın Erdoğan'a buradan sesleniyorum; anlamlı bir diyalogun yolu açılmazsa benim de önüne geçemeyeceğim sonuçlar doğabilir. Direk olmasa bile dolaylı görüşmeler bile birçok şeyi değiştirebilir. Bir devlet temsilcisinin gelip görüşmesi yeterlidir. Savaşa değil, demokratik siyasete şans verelim.

Bunlar benim adıma kamuoyuna benim demecim olarak verilebilir. Bunlar yılbaşı nedeniyle de yayınlanabilir. Bu söylediklerim Diyarbakır'da paneller düzenlenerek halka anlatılabilir. Yanlış anlaşılmanın önüne geçilmeli.

Halkımıza selamlarımı iletiyorum. Kadınlara özel selamlarımı ve cezaevindeki arkadaşlara da selamlarımı iletiyorum. Herkesin, halkımızın bayramını kutluyorum.

# YOKSUL HALK ÇOCUKLARININ ÖZGÜRLÜĞE YOLCULUĞU

“Önderlik, Ortadoğu insanının ruhani özelliğinin ağır basmasından olsa gerek, inanç yanı ağır basan bir grup yaratmıştı. Bu grup hem Önderliğine ve hem de birbirine sonuna kadar güveni esas aldı. Bir kişi inandı, birkaç kişi de ona inandı ve artık yürüyüşe çıkmak için her şey hazır. Gerisini gelişmeler gösterecekti. Elde avuçta para yoktu, dernek ve dergi gibi bir şey yoktu, tecrübe yoktu, destek olacak bir olanak da ufukta pek görünmüyordu. Böyle bir durumda Kürdistan gibi adı sanı neredeyse unutulma noktasına gelmiş bir coğrafya ve halk adına yola çıkılıyordu. Bu, korku tünelleriyle dolu dehşet verici bir yolculuktu. Daha ilk günden ne tür tehditler ve tehlikelerin grubu beklediği ortaya çıkıyordu. Hemen katliamlar akla getiriliyor, ‘Kürtler yeniden mi katliamdan geçirilecek?’ deniliyordu”

PKK'yi ve onun militan yapısını tanımak için PKK'nin ortaya çıkış koşullarını ve bu çıkış sürecindeki kadro şekillenmesini iyi anlamak gerekir. Dünya, bölge ve ağırlıklı olarak Türkiye olmak üzere Kürdistan'daki 1970'li yılları ve onun kısa zaman öncesini doğru bilmek, anlamak ve yorumlamak, PKK'yi ve onun ilk yıllarını anlamak için önemli bir veri olmaktadır.

PKK aynı zamanda bir önderlik hareketi olduğu için, PKK'yi anlamak, Önderliğinin yaşam tarzı ve duruşuyla da ilgili olmaktadır. Önderliğin ahlaki, ruhsal ve vicdani yaklaşımlarının yanında, arkadaşlık ilişkileri, olay ve olgulara bakıştaki eleştirel duruşu, öngörüsü ve yaşamın tüm kesitlerinde örgütlü oluşu gibi temel özellikler PKK'nin gelecekteki temel ilkeleri haline gelecektir. Onun için PKK'ye doğru bakış ve PKK tarihini doğru yorumlayış, aynı zamanda Önderliğe de doğru yaklaşım ve O'nu doğru anlamak anlamına gelmektedir.

PKK aynı zamanda bir halkın neredeyse durdurulan tarihinin yeniden ve hem de çağları yıllara sığdıran bir hızla yazımı anlamına gelmektedir. O açıdan PKK'yi anlamak, onu doğru yorumlamak, Kürdistan toplumu ve kişilik şekillenmesi tarihini doğru kavramak ve bilince çıkarmaktan geçmektedir. PKK'yi anlamak insanın gerçeğini anlamaktır.

PKK hareketi, dillendirdiği ilk sözcüklerden bu yana bir insanlık hareketi olarak şekillendi. PKK kendisini



hiçbir zaman dar ulusal, inançsal ve sınıfsal kalıplar içerisine sokmadı. Belki yeni paradigma kapsamı içinde olmayabilir ancak ona fazla uzakta durmayıp başından itibaren dogmatizmi reddederek, her gelişme ve veriyi bir derinleşme ve arayış nedeni olarak gördü. Onun için PKK'yi anlamak, bir bütün olarak insanlığın gelişim evrelerinin maddi ve manevi tüm boyutlarını anlamaktan geçiyor.

Kısaca PKK'yi anlamak aslında insanın gerçeğini anlamak oluyor. Onun için PKK'yi anlamak ve tanımlamak, salt bilimsel ölçülerle mümkün olmuyor. Hücrelerine kadar duygu ve düşünce yüklü insanı anlamak nasıl oluyorsa, PKK'yi de öyle ele almak gerekiyor. Nasıl ki, insanın var olan potansiyeli tam olarak bilinmiyor ve bu potansiyel parça parça hem de zamana yayılarak dinamik hale geliyorsa, bir enerji

ve maddi gerçeklik olarak kendisini nasıl dışa vuruyorsa, PKK de benzer bir gelişim seyri izliyor. Temelinden çatısına kadar hazırlanan, iç ve dış dizaynıyla tamamlanan bir binaya benziyor PKK. Ama ne bina bitiyor, ne de dizayn tamamlanıyor. Nasıl ki insanlık son sözünü söylemekten ne kadar uzaksa, gerçekte PKK de aynı durumu yaşıyor.

Onun için “PKK nedir”, “ne anlama geliyor”, “hangi objektif ve sübjektif koşulların ürünüdür” gibi soruların peşine takılarak açıklayıcı anlatımlar yapmak yerine, sözü kısa geçmiş zamanın, yani 35-40 yıl öncesinin gelişmelerine bırakarak, PKK'lileri, onların yaşamlarını, ilişkileri, eylem ve düşünce düzeylerini anlatmaya çalışmak en doğrusu olacaktır.

1960'lı yılların sonu ve 70'li yılların başı, dünya ve ağırlıklı Türkiye olmak üzere bölgede önemli gelişmelerin ya-

şandığı ve insan yaşamının artık bir bütün olarak gözden geçirilmesi gerektiği mesajının yoğun olarak verildiği yıllardı. Sanki tarihin enerjisi yeniden insanlığın vicdanını sorguya çekiyordu. İki kutuplu dünyada, hem bu dünya gerçekliğini sorgulayan, hem de mevcut bilinç düzeyi ve güncel çıkarlar gereği kutupların buz kalıpları arasına sıkışıp kalan bir sorgulama gücü oluşuyordu. Bu sorgulama gücünü, destansı kahramanlıkların ötesinde, bugün elbette farklı bir gözle ele alıyoruz. Bu güçler kapitalist modernitenin mezhepleri olmaktan ve ona yeni bir enerji katmaktan öteye gidemediler diyoruz. Liberalizmin, karşıtlarını bile nasıl yedek lastik durumuna getirdiğinden bahsediyoruz. Ama buna rağmen, o gün gelişen ve tarihin beş bin yıl öncesinin insanını ve onun ilişkilerini arayan devrimci ruhun hakkını da teslim etmekten geri durmuyoruz. Yani hem eleştiriyoruz,

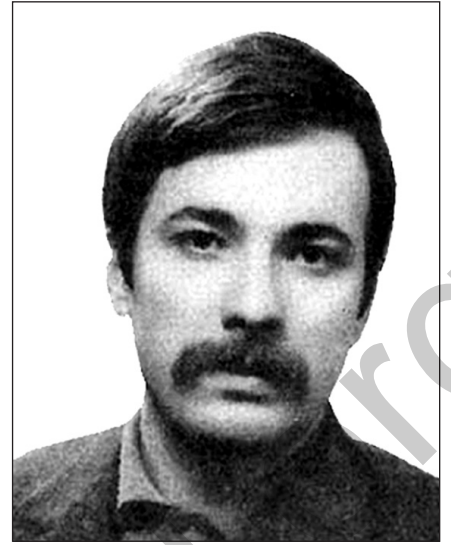
**“Gençler yoksul gecekondu mahallelerinin devamlı konukları olmuş, sosyalizm, eşitlik ve özgürlükten bahsediyorlar. Devrimciler, işçi-köylü gazetelerini satıyorlar. Sendikalar ya da öğrenci evleri ve öğrenci yurtları hep devrimcilerin yüce iddialarının tartışıldığı merkezler olmuş. İnsanlar değişiyor, hayalleri değişiyor, yürüyüşleri değişiyor, giyim kuşamları ve beğenileri değişiyor. Yoksul çoğunluk, devrimci gençliğin öncülüğünde aydınlanıyor, örgütleniyor, eyleme geçiyor”**

hem de sahip çıkıyoruz. O günleri devrimci bir yaşamın çocukluk yılları olarak değerlendirirsek, hiçbir zaman ‘çocukluk hayallerimize ihanet etmeyeceğimizi’ ortaya koyuyoruz. İşte PKK, çocukluk hayallerinin özgürlük özlemlerini gerçekleştirmenin adı oluyor. Madem insan tasarım ve hayal gücünün ürünü olarak ortaya çıktı ve madem insan büyük ütopyalarını ilk önce bilinç kurguları ile gerçekleştirdi, o halde PKK de o insandan geri kalmamanın ve geri kalmayacağını sözünü ediyor.

### **PKK’nin çıkış sürecinde dünyada ve Türkiye’de yaşanan durum**

1968’lerde iki kutuplu bir dünya vardı. Bir kutup ABD, diğer kutup SSCB önderlikli reel sosyalizmdi. Arada çeşitli tonlarda ve bu önderliklerle çelişen, ama duruşlarıyla onlara karşı

koymaya güç getiremeyen farklı merkezler mevcuttu. Adına üçüncü dünya denen bu güç merkezleri de, var olan egemenlikçi sistemin imkanlarına kavuşmak istiyorlardı. Aslında hepsi de kapitalist modernitenin sağdan, soldan ortadan temsili yarışına girmiş güçler oluyordu. Ama tarih başlangıcındaki insanı arıyor. Yani yanlışları çok, ama boş bir çaba olmayan bir insanı bulma arayışı sürüyor. Güneydoğu Asya kaynıyor. Afrika ve Latin Amerika hakeza öyledir. Ulusal kurtuluş hareketleri adı altında küçük ve yeterli donanımı olmayan halklar dev gibi güçlere karşı savaşıyor. 1900’lerin başlarında ilkeleri konulmuş, ulusların kendi kaderini tayin hakkı talebi yarı, yeni ve klasik sömürgelerin temel çıkış noktası olmuş ve bu noktadan çıkan kıvılcım tüm bozkarları tutuşturuyor. Hemen yanı başımızda efsaneleşen gerillayı kendi ülkelerine taşıran



nında örgütlenme yarışına giriyorlar. Üniversiteli gençler fabrikalarda grevlere, tarlalarda toprak işgallerine öncülük ediyor. Yoksul insanlar yüzyıllar öncesinin Bedrettin’leri, Celalileri, Babaileri olmuş; “Yaratan biz, üreten biz, yöneten de biz olmak istiyoruz” diyorlar. Gençler yoksul gecekondu mahallelerinin devamlı konukları olmuş, sosyalizm, eşitlik ve özgürlükten bahsediyorlar. Gece bekçileri ve polis devriyelerinin gece karanlığında yankılanan düdük seslerine karışan koşar adım ayak sesleriyle devrimciler, işçi-köylü gazetelerini satıyorlar.

### **O dönemin önder kadroları demokrasi ve sosyalizm düşüncesiyle yatıp kalkıyorlar**

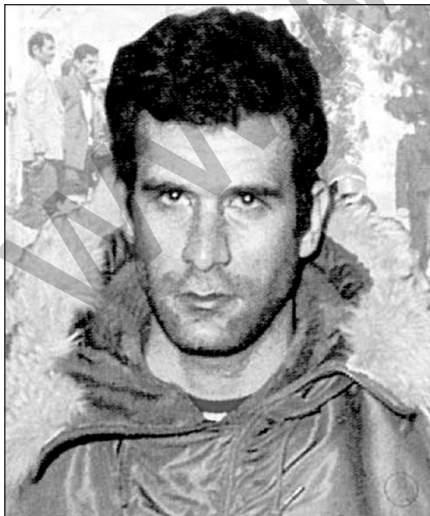
Üniversite kantinleri, köy evleri, kahvehaneler, gecekondu, fabrikalar, sendikalar ya da öğrenci evleri ve öğrenci yurtları hep devrimcilerin yüce iddialarının tartışıldığı merkezler olmuş. İnsanlar değişiyor, hayalleri değişiyor, yürüyüşleri, giyim kuşamları ve beğenileri değişiyor. Tiyatroların, filmlerin, türkülerin, romanların, resimlerin konuları değişiyor. Türkiye’de daha önceleri hesapta olmayan bir şeyler oluyor. Şimdiye kadar kader-alın yazısı olarak görülen şeyler, aslında öyle değilmiş deniliyor. Dernekler, üretim ve tüketim kooperatifleri çığ gibi büyüyerek çoğalıyor. Gençler köylerde ekin biçiyor, köylerin yollarını ve köprülerini yapıyorlar. Sarı sendikacılık mahkum ediliyor ve yerine devrimci sendikacılık konuyor.

Filistinliler çocuk generaller yaratıyor. Tüm dünyada modernitenin hem solu, hem de sağını eleştiren, ağırlıklı olarak öğrenci gençlik hareketleri biçiminde ortaya çıkan 68 eylemlilikleri, Doğu-Batı tüm metropol merkezleri sarsıyor. Sol içerisinde hem düşünsel, hem de eylemsel olarak SSCB şahsında gerçekleşen sosyalizm sorgulanıyor. Latin Amerika’nın efsane gerilla lideri Che Guevara, sosyalizme olan inancını bir iktidar gücü olmakla değiştirmiyor ve ütopyasını gerçekleştirmeye yolculuğuna devam ederken şehit düşüyor. 1968’li yıllar, sadece entelektüel düzeyde değil, destansı devrimci öykülerinin Türkçeleştirilerek günlük yaşama girdiği yıllar oluyor. Sanat ve kültürün her düzeyinde umuda koşuş dile getiriliyor. İşte o yıllarda başta üniversite öğrencileri olmak üzere işçiler ve yoksul köylüler yaşamın her ala-



'Doğuya elektrik, yol, su' adı altında sıradan taleplerle de olsa Kürt sorunu tartışılıyor, mitingler düzenleniyor. Güney Kürdistan'da var olan peşmerge hareketi, gazete ve radyo haberlerinin konusu oluyor. Eksik ve yanlış da olsa, çözüm yerine esasta çözümsüzlük içerse de, Kürtler ve Kürt sorunu tartışmaların gündemine giriyor. İşte böylesi bir atmosferde var olan rejim, sıkıntılara rağmen sürüyor. Ama yoksul çoğunluk, devrimci gençliğin öncülüğünde aydınlanıyor, örgütleniyor, eyleme geçiyor ve devrim liderleri şekilleniyor. Gerilla artık Türkiyelileşiyor. Çözümü silahlı mücadeleyle ele alan örgütler kuruluyor. FKF (Fikir Kulüpleri Federasyonu), akademik gençlik örgütü olmaktan çıkıp farklı çözüm arayışında olan örgütlerin ana rahmi işlevini görüyor. THKP-C ve Mahir Çayan, Ulaş Bardakçı ve Hüseyin Cevahir; THKO ve Deniz Gezmiş, Sinan Cemgil, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan; TKPML-TİKKO, İbrahim Kaypakaya ve Ali Haydar Yıldız gibi isimler sadece düşünceleriyle değil, örnek yaşamları ve cesur eylemleriyle Türkiye ve Kürdistan halklarının aydınlanmasının simgeleri oluyorlar. Halkların özgürlük davasına samimi bağlılıkları günüllerde taht kurmalarını sağlıyor.

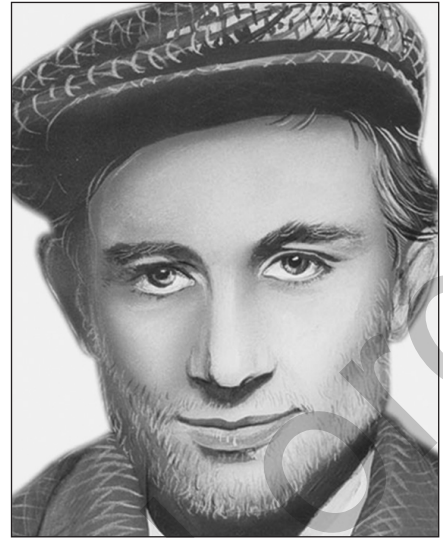
Türkiye sol hareketinin tarihi düşünülüğünde, elit bir aydın kesimin sınırlarını aşmayan sosyalist hareket, 1968'li yılların bir avuç gençlik önderinin şahsında geniş yoksul kitlelere ulaşıyor. İşçi, işsiz, köylü, öğrenci ve birçok ara sınıf ve katmanın yanında,



kadın, genç ve çocuk denecek yaştaki insanlar, neredeyse o dönemin önder kadroları şahsında özgürlük, demokrasi ve sosyalizm düşüncesiyle yatıp kalkıyorlar. Soygunlar, çatışmalar, polis baskınları, işkenceler ve şahadet haberleri, kitlelerin ilgisinde azalma şöyle dursun, tepkisini giderek artırıyor. Yüz binlerin katıldığı protesto eylemlilikleri, grevler, on binlerin katıldığı toprak işgalleri artık günlük gelişmelerin rutin haberleri içinde yer alıyorlar. Soldaki özellikle anti-Amerikancı örgütlenme karşısında, sistemin baş jandarması ABD tarafından özellikle 1950'lerle birlikte örgütlenen kontrgerilla (şimdilerde Ergenekon deniliyor) hareketi, sağda da giderek MHP adını alan faşist bir siyasal oluşumla soldaki gelişmeyi dengeleme ya da yönlendirme yoluna gidiyor. Bunların dışında Ankara, İstanbul ve Diyarbakır merkezli DDKO adlı Kürdistan'a özgü dernekleşmeler de gelişmeye başlamış bulunuyor.

### Türkiye devrimci mücadelesinin grup oluşumu üzerindeki etkisi

Misak-ı Milli sınırları içinde Türkiye'de sanırsam bu gelişmeden etkilenmeyen tek bir bölge kalmamıştı. 15-16 Haziran direnişleriyle zirveye çıkan işçi eylemlilikleri, 'Tam bağımsız Türkiye' şiarı altında devrim öncesi dönemleri anımsatıyordu. Kriz halinde olan egemenler ve artık böyle yönetilmek istemeyen yoksul halk, sanki tayin edici son raundu için ringe çıkmaya hazırlanıyordu. İşte daha sonra kendisine '**Kürdistan Devrimcileri**' diyen grubun kadroları da bu atmosferin içinde şekilleniyordu. Bu durumda ya devrimin kabaran coşkusunun sarhoşluğuna kapılanacaktı ya da zulüm girdabında boğulup gidilecekti. Üçüncü ve esas olması gereken nokta ise, kendini her koşul altında sürekleştiren, doğru devrimci perspektifle donanmış, stratejisi netleşmiş bir programa sahip ve güncel taktik gelişmelere güç getiren devrimci bir parti öncülüğünde sürece yön verilecek ve aydınlanan ezilen emekçi yığınlar örgütlü bir mücadeleye kanallı edilecekti.



Sanırım Türkiye devrimci gençlik hareketinin öncüleri bunları hep tartıştılar. Onun için farklı örgüt ve eylem biçimlerine de yöneldiler, ama bunları sürekleştiremediler. Ne kendileri için güvenli alan yaratabildiler, ne de sürekliliği sağlayacak ihtiyati kuvvetler oluşturabildiler. Bütün örgütlü yapılarını cepheye sürdüler. Durum böyle olunca, sarp engeli denilen yolda birer birer düştüler. Diz çökmediler, ama yenildiler. Düşerken belki de akıllarına bile getirmedikleri Kürdistan Devrimcileri için özgürlük belleği oluşturdular.

12 Mart darbesiyle başlayan yıllar, soluk soluğa geçen günlerin beklentileriyle doluyordu. Darağaçları, işkence haneler, toplu ve tek tek şahadetler ya bütün beklentileri zulüm cendresinde boğacak ya da fırtınalı açık denizlerde bir fındık kabuğu gibi sallanarak kıyıya ulaşan gemi kaptanları yaratacaktı. İkisi de oldu. Dev dalgaların alt üst oluşlarında neredeyse bütün gemiler paramparça oldu. Paramparça olmuş enkazlar kıyılara taşındı. İşte o enkazların yarattığı ruh hali üzerine Karaoğlan-Ecevit efsanesi hazırlandı. Devrimin efsanesinin yerine yenisi gerekiyordu. Neredeyse mitolojik kahramanları aratmayacak şekilde belleklerle kazınan **Deniz'lerin, Mahir'lerin, İbrahim'lerin** ve yüzlerce devrimci militanın görkemli çıkışları yerine yeni bir bellek ikame ediliyordu. Ecevit efsanesi Türkiye siyaset sahnesinde böyle sahne aldı. Kıbrıs işgali köy-kent projeleri, toprak reformları, Özel Harp Da-

iresi açıklamaları adı altında 'Toprak işleyenin, su kullananın' sloganıyla kabaran devrimci direniş ruhu devletin değirmenine su taşır hale getirilmek isteniyordu.

### Yeni bir önderlik doğuyor

İşte o koşullarda, geleneksel tüm ilişkilere rest çekmiş, dinsel ideolojide oldukça derinleşmiş, insanın mutluluk arayışında sağın bir mutluluk olmayacağını gören bir genç, '68 kuşağının ideolojik-politik ağırlığını hisseder, insanlığın kurtuluşunun ancak sosyalizmden geçeceğine inanıyor. Adı Abdullah Öcalan'dır. Köyünde 'dağın delisi' denilen, okulunda sınıfının en çalışkanı olarak öğretmenlerinin gözüne giren, sessiz sakın haliyle tartışma platformlarının iyi bir dinleyicisi ve izleyicisi olan bir gençtir. Sosyalizme olduğu kadar Kürt sorununa karşı ilgilidir. DEV-GENÇ ve önderliğinin samimiyetine inanan, ona sempati duyan Abdullah Öcalan, çocukken aile ve köy ilişkilerini sorgulayarak metropole kadar gelmiş, sorgulama ve eleştiri sürecine burada da devam etmiştir. Hiçbir zaman hiçbir şeyi tamamlanmış olarak görmemiş, eksikliklerini aramış ve mutlaka tamamlama arayışı içerisinde olmuş bu genç adam, arayışına öfke katmayı da eksik etmemiştir. Bu genç devrimci 12 Mart faşizminin cendresinden bir biçimde geçmiş, bu durum öfke ve arayışını daha da büyütüştür. Deniz'in idam sehpasında haykırduğu 'Kürt ve Türk halklarının kardeşliği' sözü belleğine bir nakış gibi işlenmiştir. Mahir'in, daha netleşmemiş haliyle olsa da Kürt meselesini ele alması onun açısından oldukça önemlidir. Mahirlerin katledilişlerinin hemen ardından Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde başlatılan boykot eylemine öncülük etmesi de yoldaşlara bağlılık konusundaki tutarlılığının ifadesidir.

Yeni bir dönemece girilmişti; yeni bir önderlik doğuyordu. Önder Apo yaptığı çözümlemelerde o dönemi ve kendisini öne çıkaran koşulları kapsamlı değerlendirdi. Tüm öncü kadroların birer birer şehit düştüğü, önemli bir kısmının esaret altına alındığı ko-

şullarda ruhsal olarak en hazırlıklı, karar olarak tamamen ikirciksiz olan, inanç konusunda hiçbir tereddüdü olmayan kişi bayrak koşusunun en başına geçecekti. Devrim bir maraton yarışı gibiydi. Bu koşuda bayrak elden ele geçerek hedefe ulaşabilirdi ve bayrak o dönemde Abdullah Öcalan'ın elindeydi. Abdullah Öcalan tarihsel maraton koşusunun bayrağını taşımayı üslenmişti, ama bu kez taşıma biçimi farklı olmalıydı. Yeni bayraktar, öncüllerinin durumunu ve niçin yenildiklerini çok köklü bir biçimde değerlendirdi. **Mustafa Suphi'ler, Şefik Hüsni'ler**, TİP deneyimi ve en son 68 kuşağı... Yenilgi sanki bir kadermişçesine hepsinin yakalarına yapışmıştı ve bu kaderi değiştirmek gerekiyordu.

Önder Apo çözümlemelerinde bu sürecin nasıl sorgulandığını çok detaylı olarak ele alıyor. Neden örgütte sürekliliğin ve Kürt sorununun öncelik kazandığını ortaya koyuyor. 1973 yılı Mart sonu-Nisan başında Çubuk Barajı toplantısı yapılıyor. Çevrede hiç kimse olmadığı halde, kulaklara "Kürdistan sömürgeci" cümlesi fısıldanıyor. Bu hem bir iddia hem de bir korkuyu ifade ediyor. Elbette örgütlenme bir tedbir hareketidir, dolayısıyla tedbiri elden bırakmamak gerekir. Hele bir de konu Kürdistan olunca, bin kez daha tedbirli davranmak zorunludur. Yenilen Kürt isyanları, idam edilen isyan önderleri, umudu defalarca kırılan mazlum Kürt halkını unutmamak gerekir. Yani yeni öncülere, tamamlanmamış görevlerin sorumluluğu da yüklenmektedir; kıyımlar ve kırımlardan geçen bu halk bir daha hayal kırıklığı yaşamamalıdır.

Sadece bu da değil, Kürt sorununun çözümü Ortadoğu halklarının özgürlüğünün de temel halkasıdır. Tarihin 2500 yıl öncesinde bunun örneği yaşanmıştır. Ütopya açıktır: İnsanlığın kurtuluşu mücadelesinde Kürdistan'da başlayacak özgürlük yolculuğu Ortadoğu Demokratik Konfederasyonunun kapısını aralayacaktır. Bölge yeni türden bir Sovyetik sistemle dünyaya devrimlerini taçlandıracaktır. Onun için o zamana kadar söylendiği gibi, Kürt sorunu demokratik ya da

sosyalist Türkiye gerçekleştikten sonra çözülmeyecektir. Aksine, Kürdistan ulusal kurtuluşu Türkiye'nin de kurtuluşunun anahtarı olacaktır. Bunun için kendisini süreklileştiren öncülere ve onlardan oluşan öncü bir kurmay partiye ihtiyaç vardır. Aslında burada her şey gün gibi ortaya konulmakta ve Türkiye sol tarihinde önemli bir yol ayrımı ortaya çıkmaktadır. Bir yanda dağılan öğrenci gençlik hareketini toparlama çalışmaları, diğer yanda "Kürdistan sömürgeci" tezine dayalı örgütsel ve eylemsel çözüm arayışları söz konusudur. Başlangıçta DEV-GENÇ geleneğini yeniden canlandırma hedefine bağlı olarak, öncelik öğrenci gençliğin toparlanması çalışmalarına veriliyor. Çünkü üniversitelerde, liselerde ve hatta ilkokullara kadar faşistler ve dinciler yaygın olarak örgütlenmeye girişmiştir. Bir zamanlar devrimcilerin örgütlenme merkezleri olan yoksul köylü, işsiz, işçi yerleşim ve çalışma yerleri, onlar için adeta temel çalışma sahalarına dönüşmüştür. Gericilik devrimci örgütlerin dağınkılığını fırsat bilerek kendisini örgütlemektedir. Fabrikalar, gecekondu mahalleleri, köyler, kasabalar, hatta şehirler artık siyasal kimlikle anılır hale geliyorlardı. Erzurum, Yozgat, Malatya, Urfa, Maraş, Elazığ ve daha birçok il faşist karargahlar olarak tanımlanıyorlardı. Yerden mantar biter gibi faşist-dinci sendikalar, imam hatip okulları açılıyordu.

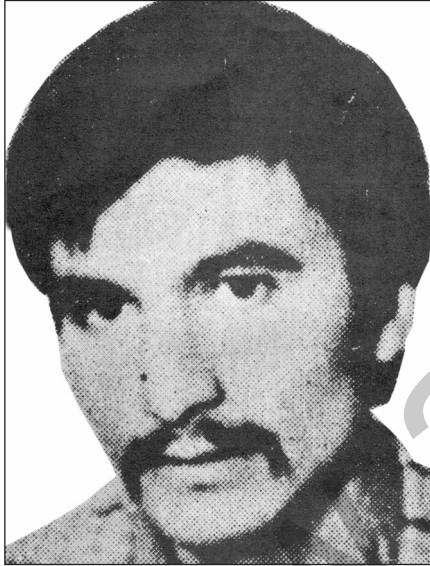
### Çubuk Barajı toplantısıyla fırtınalı günler başlıyor

Kürdistan'da ilkel milliyetçiliğin farklı görünümü olan örgütlenmelere de gidiliyordu. Ciddi bir örgütsel tecrübesi olmayan, sadece iki sözlü bir cümlenin gereklerini yerine getirmenin inancını taşıyan, ama mutlaka başarılması gerektiğine inanan bir grup genç, Ankara'da Çubuk Barajı kıyısında bir araya gelmişti. Önder Apo o günleri 'fırtınalı günlere' benzetiyor. Yer gök birbirine karışmış; ağaçları kökünden söken fırtınalar, gök delinmişçesine boşalan yağmur, patlayan şimşekler ve düşen yıldırımlar altında ve simsiyah



bir gecede, "Ne olacağız?" sorularıyla dolu bir yaşam vardı. Dönemin daha çok ütöpik olan, yürek ve beyinleri hayallerle dolu ve yaşamdan kendileri için hiçbir şey beklemeyen, güneşin zaptına çıkmış genç önderleri, en değerli varlıkları olan canlarını ortaya koymaktan çekinmemişlerdi. Efsanelerdeki kahramanlar gibi ortaya çıkmışlar ve sanki hayalmişler gibi birdenbire yok olmuşlardı. Geriye sadece yürek atışları kalmıştı. Tabii hissedenler için bu böyleydi.

Öğrenci evleri ve fakültelerdeki tartışmalar ADYÖD'ün kurulmasını getirmişti. Yönetiminde bugünün efsanevi örgütü PKK'yi yaratan Abdullah Öcalan ve Haki Karer de yer alıyordu. Kızılay'da Tapu Kadastro Okulu ile Amerikan pasajı arasındaki İzmir caddesine paralel ara sokakta, birkaç katlı bir binanın üst katında ve daha yeni kurulmuş olan TSİP Merkezinin hemen karşısında yeni bir karargâh oluşmuştu.



**Haki Karer**

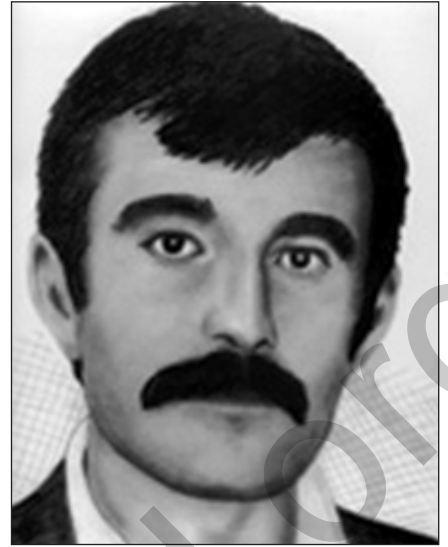
Ordu-Ulubeyli yoksul bir ailenin çocuğu olan ve Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'ni okuyan Haki Karer için, Önder Apo'nun "O benim gizli ruhumdu" dediği bilinmektedir. Babası ve annesi, Haki için, çocukluk ve gençlik yıllarında aile yaşamı içerisinde tam bir emekçi profili çizmektedir. Haki, fundalıkların içindeki beton ve briket karışımı evin yapım ustası, evin önündeki geniş fundalığın ve bahçenin düzenleyici mimarı ve işçi-

sidir. Diğer erkek kardeşlerine inat, tepeden tırnağa enerji yüklü bir emekçidir. Tembellik nedir bilmeyen, sürekli çalışan, çevresine yardım eden ve oldukça sevilen, haksızlık karşısında ele avuca sığmayan Haki, Ankara Beşevler'de Gazi Eğitim Enstitüsü, İlahiyat Fakültesi, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi ve Fen Fakültesi'nden oluşan yüksek okullar topluluğunu ele geçirmeye, orayı kendileri için karargâh yapmaya çalışan faşistlere karşı direnişin öncü militanıdır. Tüm solcu demokrat örgenciler tarafından sevilen, faşistlerin, gericilerin korkulu rüyası olan Haki, kısa zamanda Ankara gençlik hareketinin önderlerinden biri olmuştu. O da Türkiye solunun sürekli yenilgisini sorguluyordu. "Bu bir kader olamaz" diyordu. Bu sorgulama onu Önder Apo ile yan yana getirmişti.

Gençlik içinde solun yenilgisi ve başarısızlığını sorgulayanların sayısı bir ev tutacak kadar artmıştı. Öğrenci yurtlarında kalanlar da vardı. Önemli bir kısmı Bahçelievler ve Emek Mahallesi üçgeninde, İlahiyat Fakültesi'ne yakın bir yerde olan Siirt Öğrenci Yurdu'na yerleşmişti. Anadolu ve Kürdistan'ın birçok yerinden yoksul köylü ve işçi çocukları, ailelerinin umudu olarak Ankara'ya geliyorlardı. Bunların küçük bir kısmı yapılan sohbetler ve yürütülen tartışmalar sonunda Kürdistan ve bölge halklarının umudu olma yolunu seçiyordu.

### **Kemal Pir**

Bunlardan Kemal Pir, Gümüşhane Bayburt'tan yoksul bir ailenin çocuğuydu. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde okuyordu. Okul faşistlerin işgali altındaydı. Yerinde duramayan, atak ve cesur kişiliğiyle Kemal Pir, kısa sürede faşist işgale karşı direniş liderlerinden biri olmuştu. Hiçbir siyasal harekete katılmamıştı. Ankara'da yeni açılmış olan ve genellikle siyasal rengi belli olmayan, mevcut yığın pasifist ruh halinden de memnun olmayan radikal devrimcilerin uğrak yeri olan İŞÇİ-DER'e gidip geliyordu. Daha çok kavgacı yönü öne çıkmıştı. Davudi se-



si, atak kişiliği ve yüzünde belirgin olan et beniyile bir öğrenciden çok ajitasyon yönü öne çıkan bir halk önderini anımsatıyordu.

Kemal Pir, faşistler ve pasifistlere karşı kendisini sert tutumu ile tanıtmıştır. İnsanlara karşı çok saygılı, arkadaşlarına son derece bağlıdır. O arkadaşları için ölümü bile göze alan bir kişiliktir. İnsan onun yanında kendisini güvende hissediyordu. Örnek olması açısından babasıyla olan bir ilişkisini anlatmak istiyorum. İkinci yakalanışında Adana Askeri Cezaevi'ne götürülüyor. Geniş bir ağaçlık alan içerisinde olan cezaevi tel örgü ile çevrilidir. Havalandırmada oturan tutuklular, ziyarete gelenleri daha tel örgünün dışındayken görebiliyor. Yine bir görüş günü Kemal Pir ve yanındaki arkadaşları bahçede oturmuş sigara içip sohbet ediyorlar. Birden Kemal Pir elindeki sigarasını atıp dimdik ayakta duruyor. Etrafındakiler şaşırıyor. Kemal Pir, tel örgüye doğru bakıp, "Babam geliyor" diyor. Mesafe çok uzaktır, ama O ismi okunup görüş yerine çağrılınca kadar öylece dimdik ayakta kalıyor. İşte O Pir budur. Dostlarının sevgilisi, düşmanlarının saygıyla karışık korkulu rüyası olan Kemal Pir, babasına öyle saygı duyuyor. Belki benzetmek kaba olacak, ama Kemal Pir'in Önder Apo karşısındaki pozisyonu da hep öyledir. Babasına karşı çıkmış mı, bilemem, ama daha başından itibaren Önderliğe karşı çıkışı hiç olmamıştır. Onun için inanılan bir şeye, bir kişiye karşı kuşku



duymak ve saygısızlık yapmak olmayacak bir şeydir. Yerinde duramayan, otururken bile sürekli hareket eden, devrimci şiddetin çözüm gücü olduğu noktasında kendisini inandırdığı için silahlı mücadele konusunda ikirciksiz yaklaşıp fırsatını bulduğunda eyleme geçen özelliği ile Kemal Pir, sadece öğrenci gençlik içinde değildir.

Kemal, kısa bir süre kaldığı Ankara'nın Tuzluca'yır Mahallesi'nde de kendisine has bir arkadaş grubu oluşturmakta gecikmedi. Ölümsüz şehitlerimizden **Ali Doğan Yıldırım** ve **Doğan Kılıçkaya** bunların başında geliyordu. Zaman zaman bu arkadaşları ile faşistlere karşı devrimci eylemlere de gidiyorlardı. Tuzluca'yır Mahallesi'ne Önder Apo da gidiyordu. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden tanıdığı bazı öğrencileri anti-sömürgeci mücadeleye çekmek için tartışma amaçlı ziyaretlerdi bunlar. Bunlardan Vartolu olan birisinin yanına sık sık gittiği için, o öğrencinin akrabası olan şehit **Şahin Kılavuz** da çok genç yaşta olmasına rağmen, bu tartışmalara katılıp dinlermiş. Önder Apo ise, "Bu çocuk neden gelip ikide bir sohbetimizi dinliyor?" diye kızarmış.

Bu mahalle daha önceleri aynı zamanda Deniz Gezmiş ve Hüseyin İnan'ın da uğrak yeri idi.

### Mehmet Hayri Durmuş

Yoksul Kürt çocukları Kürdistan'dan metropol kenti Ankara'ya okumak için akıyorlar. Bu akış belki de bireysel kurtuluşun son umut yol-

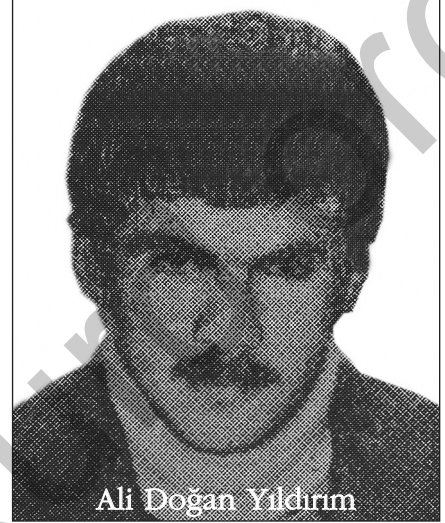
culuğu olarak düşünülüyor. Anneler ve babalar çocuklarını son bir çabayla okutarak 'kurtarmak' ve biraz da bu yolla ömürlerinin son yıllarında rahat yüzü görmek istiyorlar.

Mehmet Hayri Durmuş da bu amaç için gelenlerden ve kısa sürede Önderliğimizin ikna edici konuşmaları karşısında yoksul Kürt halkının umudu olma yoluna girmeye karar verenlerden biridir. Babası, Hayri için, "O ne yapıyorsa, o ne söylüyorsa doğrudur" demiş bir keresinde. "Senin oğlun Apocu olmuş, Kürdistan'ı kurtaracakmış" diye oğlunu kendisine şikayet edenlere böyle söylemiş. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde okuyor. Sosyalizme sempati duyuyor. Sosyalizmin mutlaka kazanması gerektiğine inanıyor. Öteki bazı gençler gibi, solun sürekli yenilgisini o da sorguluyor. Mehmet Hayri ince uzun boyu, kamburumsu yürüyüşüyle sessiz, sakin etrafı izleyen, dinleyen bir insandır. Onu gören herkes o anda mutlaka çok önemli şeyler üzerinde yoğunlaşıyor diyebilir. Somurtkan olmayan ve hatta gülümseyen yüz hattı ve bakışıyla etrafına bir anda güven veren Hayri, genel olarak solcuların hakim olduğu Hacettepe Üniversite'sinde tartışmalarıyla ve makul çözüm yaklaşımlarıyla ilgi merkezi ve saygı duyulan bir insan olmayı başarıyor. Oldukça ciddidir ve çevresine de sürekli ciddiyet telkin ediyor. Yaşça birçoğundan daha genç olmasına rağmen, girdiği arkadaş ortamında hemen herkes kendisine çekidüzen verme gereğini hissediyor. Genç yaşında bir önder devrimcinin bütün özelliklerini temsil ediyor.

Çubuk Barajı kıyısında iki sözcükten oluşan bir cümle söylenmişti. Bu iki sözcük grubun ideolojik cephaneliğinde yer alan en büyük silahlardı. Yine Türkiye Devrimci Gençlik Hareketinin yeniden toparlanması için ADYÖD yönetiminde yer alınmıştı. Ama CHP-MSP Koalisyon Hükümetinin 1974 affı ile halen tutsak olan birçok ileri kadro devrimci de salıverilmişti. Bu aşamadan sonra Türkiye Devrimci Hareketini aştan yararlanan ileri kadrolara bırakarak, Kürdistan devrim mücadelesi yoluna

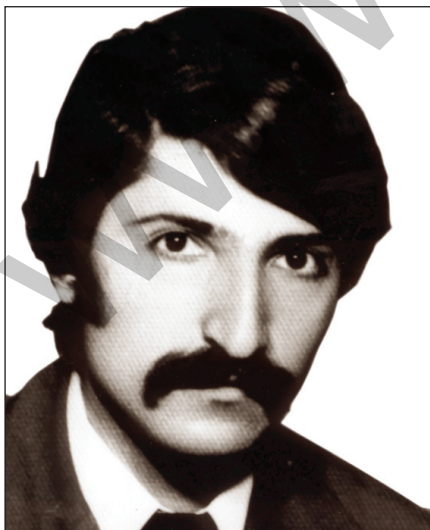
çıkılmıştı. Şimdi artık ayrı bir grup doğuyordu. Dışımızdakilerin Önderliğin ismine atfen 'Apocular' dediği (daha çok küçümsemek için böyle adlandırıyorlar), ama grubun ise kendisini Kürdistan Devrimcileri diye adlandırdığı yeni bir hareket oluşuyor.

### Türkiye devrim liderleri son sözlerini



### devrimci mücadeleye bağlılık temelinde verdiler

Zindanlar boşaldıktan sonra 12 Mart öncesi birkaç isim şeklinde örgütlenen Türkiye sol hareketi, kısa sürede birçok isim altında siyasal yaşama girmeye başladı. Toparlanmak ve birlik yaratmak yerine, bir amip gibi her gün yeni parçalara bölünmek solun yeni yönelimi durumundaydı. Türkiye devrim liderleri son sözlerini devrimci mücadeleye bağlılık ve sosyalizme inanç temelinde dile getirerek yaşamlarını verdiler. Onların ardılları olduklarını söyleyenler ise, daha ilk çıkışlarında bu son sözlerini de farklı yorumlayarak, bir anlamda onların cesetlerini bile parçalara böldüler. Bu bölünme 12 Eylül'e kadar artarak devam edecekti. Kürdistan'a has örgüt olarak dernek biçiminde örgütlenen DDKD'nin arkasından, aynı Türkiye solu da yine birçok örgütle devreye girdi. Fakat bunların dışında, 60'lı yıllardan beri Güney'den Hakkari ve Mar-din'den Bingöl, Dersim ve Elazığ hattına kadar uzanan alanda illegal temelde örgütlenen Türkiye KDP'sinin de örgütlülüğü vardı. Öyle ki, o dönem



TKDP'nin adına konuşan Sıraç Bilgin, "Eğer Apocular Kürdistan'a girse onların ayaklarını kırarız" diyebilecek gücü kendisinde buluyordu. Bu kişi Önderliğimizi Kürdistan'ın başında sallanan Demokles'in kılıcına benzetiyordu.

### Kürdistan Devrimcileri bir umut yaratma hareketi olarak ortaya çıkıyor

İşte Kürdistan Devrimcileri neredeyse evlere kadar siyasal hareketler tarafından parçalanmış bir coğrafyada, yeni bir umut yaratma dalgası ve mutlaka kazanma çabası içinde büyük bir iddia ile ortaya çıkıyorlardı.

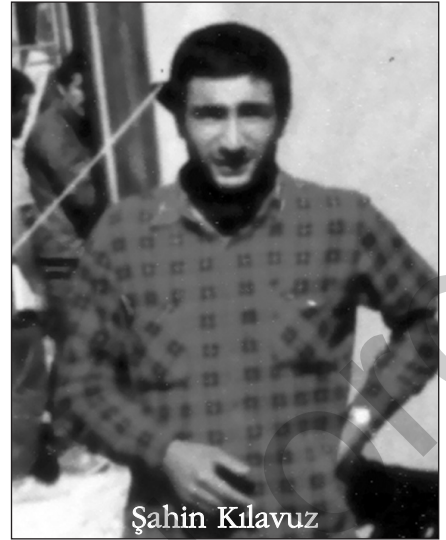
Bir kişi inandı, birkaç kişi de ona inandı ve artık yürüyüşe çıkmak için her şey hazır. Gerisini gelişmeler gösterecekti. Elde avuçta para yoktu, dernek ve dergi gibi bir şey yoktu, tecrübe yoktu, destek olacak bir olanak da ufukta pek görünmüyordu. Böyle bir durumda Kürdistan gibi adı sanı neredeyse unutulma noktasına gelmiş bir coğrafya ve halk adına yola çıkılıyordu. Bu, korku tünelleriyle dolu dehşet verici bir yolculuktu. Daha ilk günden ne tür tehditler ve tehlikelerin grubu beklediği ortaya çıkıyordu. Hem katliamlar akla getiriliyor, "Kürtler yeniden mi katliamdan geçirilecek?" deniliyordu. Daha o günlerde, 1976'larda sanırım Aydınlik dergisinin bir sayısında yeni oluşan gruba dikkat çekiliyor; "Apocular adlı bir grup çıkmış, bunlara dikkat etmek gerekir" denilerek bir takım çevreler sanki uya-

rılıyordu. Halbuki ortada ne bir eylem, ne bir yazı, ne de kalabalık bir topluluk vardı. Ama buna rağmen "dikkat edilsin" deniliyordu. Hakkını yememek gerekir, Doğu Perinçek ve liderliğini yaptığı Aydınlik dergisi çevresi hep 'Apocu tehlikeye' dikkat çekti.

Yoksul aile çocukları, ama ailesinin ve çevresinin hatırı sayılır ölçüde ilgisini toplamış ve saygısını kazanmış gençler, tek tek, grup grup yeni oluşan Kürdistan Devrimcilerinin etrafında toplanıyordu. Enerjik, dinamik, sürekli sorgulayan, araştıran yapıyla Karakoçanlı **Mazlum Doğan** da Hacettepe Üniversitesi Ekonomi Bölümü öğrencisi olarak grup içindeki yerini aldı. Sanki artık dışa taşmanın zamanı gelmiş gibiydi. Kemal Pir ilk elden Tuzluca mahallesinde faşistlere karşı mücadelede aktif rol alan bir grubu etrafına toplamıştı bile. Belki de bu mücadele tarihinde ilk defa toplu katılım sağlayan insandı Kemal Pir.

### Kürdistan sömürgeci tezi yeni bir çıkış oluyor

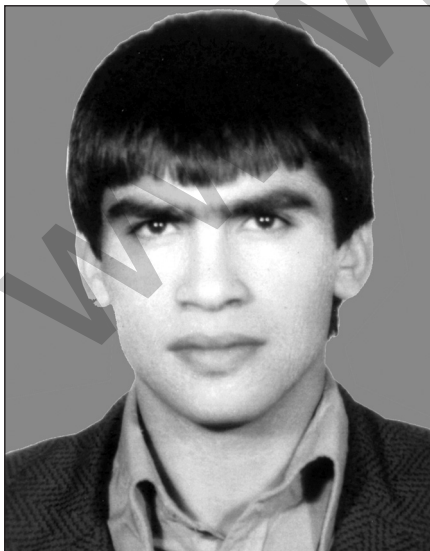
"Kürdistan sömürgeci" cümlesi grubun çıkış noktasıydı. Ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesi, ezilen halklar ve sömürge ülkelere, sömürgeci egemenlikten kurtularak, bağımsız devlet kurma hakkı da dahil, her düzeyde kendini temsil etme hakkını tanıyordu. "Farklı çelişkiler farklı yöntemlerle çözülür" şeklindeki diyalektik bakış açısı, sömürge konumundaki halkın çelişkisini çözme görevini üstlenecek ayrı bir örgütü de zorunlu kılıyordu. Onun için ayrı örgütlenmek gerekiyordu. Şiddet yani zor, yeni topluma 'ebelik' yapacaktı. Bu da bir ilkeydi. Var olan devrimci sosyalist literatür de bunları kapsıyordu. İşgal, ilhak ve sürekli asimilasyon altında olan bir ulusun kurtuluşu ancak ulusal kurtuluş savaşıyla mümkün olacaktı. Hepsinde önemlisi, çağımız, yani 20. yüzyıl proleter devrimler ve ulusal kurtuluş hareketleri çağıydı ve Kürdistan bu çağın sonuna doğru giderken geriye nadir olarak kalan dört parçaya bölünmüş klasik bir sömürgeydi. Ama Kürdistan'ın sömürge olmasını bir yana bi-



Şahin Kılavuz

rakalım, ayrı bir halk ve ülke olup olmadığının kanıtlayacak ciddi kaynaklar bile yoktu. Dinci yapılanmalar ve faşistlerin dışında, Türkiye ve Kürdistan neredeyse mevcut statünün sürdürülmesinde ısrar eden sol hareketlerin işgali altındaydı. Beyni ve yüreği işgal edilmemiş tek bir birey dahi kalmamıştı. Sadece sömürgecilik sistemi değil, 1971 geleneğinden uzaklaşan sol da Kürdistan'ın yokluğu üzerinde adeta bir asimilasyon kurumu işlevini görüyordu. Bir yanda parçalanmış sosyalist dünya, birbirine giren SSCB, Çin ve Arnavutluk ve Che Guevara esintisiyle şekillenmiş sola ve onların ideolojik-politik duruşlarına karşı ideolojik mücadele; diğer yandan KDP'nin etkisiyle şekillenmiş, daha çok Kürt orta sınıflarına ve egemenlerine dayanarak örgütlenen ilkel milliyetçi yapılanmalar ve bunlara karşı mücadele; yine giderek etkisini arttıran faşist ve dinci örgütlenmelere karşı mücadele gerekiyordu. Bu mücadeleyi koşullandıran ve süreklileştiren ideolojik donanım çalışması, sömürgecilik karşı yürütülecek savaşın önkoşulu olmaktadır. Yani Kürdistan Devrimcilerinin işi oldukça zordu ve bu zorluk da kendisine göre bir kişilik şekillendirmek zorundaydı.

İşte o koşullar, Kürdistan devrimcilerinin başta Önderliği olmak üzere tüm kadrolarına biçim veriyordu. Düşünün: Bir tez ortaya konulmuş; bu "Kürdistan sömürgeci" tezi oluyor. Ama daha dünün katliamlarının, sürgün ve darağaçlarının halen yaşanan müthiş ürküntüsüyle, Kürt toplumun-





daki insanlar adeta "Bizden uzak durun" diyorlar. Güvenmiyor ve inanmıyorlar. Öyle olunca da, kendi korkularının üzerine gidebilecek gücü kendilerinde bulamıyorlar. Sömürgecilik ya da inkar ve imha sistemi, zaten "Kürtlük ve Kürdistan adına kımıldayan her yaprağın üzerinde sallandığı ağacı kökünden sökerim" diyor. "En son 1938'de Kürt'ü mezara gömdüm, üzerine betonla örttüm" diyor. "Kürt yoktur, kart-kurt sesleri var" deniliyor. Faşistler, zaten adı üzerinde, sadece Kürtlük için değil, demokrasi ve sosyalizm adına çıkacak her oluşumu şiddetle bastırmak için örgütlenmişlerdir. Hücrelerine kadar inkarı ve inkarcılığı yaşıyorlar. Kürt dirilişinin ilk taze filizlerini kesmek üzere örgütleniyor ve devrimcilere hayat hakkı tanımamakta kararlı görünüyorlar. Dinciler 'ümme' bayrağı açmışlar; etnik, si-

dür. Bulunduğumuz her alanda "Bunlar serseri, lümpen, kaba kuvvetten başka bildikleri yok, ayyaşlar takımı, güvenilmez, hayalperestler, maceracılar" şeklinde propagandalar yapılarak, bizi adım atamaz hale getirmeye çalışıyorlar. İşte bu koşullar ya da daha da derinleştirilmiş biçimleri, küçük grubu ve Önderliğini daha ilk günden itibaren herkesten farklı olmaya götürdü. Yeni bir ütopya, yeni bir yaşamsal duruşu zorunlu kılıyordu. Biz sosyalistlik ve o konularda derinleşmeye ihtiyacımız vardı. Ancak bilgimiz ve tecrübemiz çok sınırlıydı. Sosyalizmin temel ilkelerinin Kürdistan gibi adı sanı belli olmayan bir halk ve coğrafyaya uyarlanması gerekiyordu. Yurtseverlik esas olarak gücünü sosyalizmden alacaktı. Her türlü dar ulusçu, milliyetçi etkiden uzak kalmak için sosyalist olmak, enternasyonalist olmak esastı. Örnek olması açı-

Türk arkadaşların olması bunda rol oynamıştır. Aynı şekilde yaşamı hep doğru insanı aramakla geçmiş olan Önderliğin sosyalizmde insanı bulma kararını kılması, yine Denizler ve Mahirlerin anısını yaşatma tutumu da bunda belirleyici olmuştur. Çünkü Önderlik, daha çıkışının ilk anından itibaren, onların özgürlük özlemlerini gerçekleştirme sözünü vermiştir ve bunu kendi yol arkadaşlarına her zaman hatırlatmıştır. Öncüllerine ve arkadaşlarına layık olma sözü, bu hareketin temel ilkesi olarak böyle şekillendi. İnanç, söz ve söze mutlaka layık olma ilkesiydi bu.

Moskova-Pekin çatışması ve daha sonra reel sosyalizmde yaşanan parçalanma karşısında, grup olarak "SSCB, Çin veya Arnavutluk şöyle doğru, böyle yanlış" gibi bir tutum içerisine girilmedi. Bürokratikleşen sosyalizm, devletle bütünleşen parti, halkçı karakterini yitiren rejim hep eleştirildi fakat hareketin esas gündemi bu değildi. Türkiye ve Ortadoğu devrimlerinin kilidi Kürdistan'da açılacaktı. Bunun üzerinde yoğunlaşmak, başta Kürtler olmak üzere bölge halklarını bu gerçeklikle tanıştırmak gerekiyordu. Bu tanışmanın gerçekleşmesi için tüm araçlar yaratıcı bir tarzda devreye konulmalı ve bu yürüyüşte tedbir asla elden bırakılmamalıydı. Daha ilk günden sistemin kontrolü altına girilmemeliydi. Bunun için dergi, dernek, parti, silahlı eylem gibi araçlara başvurulmamalıydı. Öncülerin söz ve yaşam gücü haline gelebilmesi için sosyalist bir zihniyetle donanması gerekiyordu. Kendini anlatma ve kabul ettirme ancak dil gücü ve örnek bir yaşam duruşuyla mümkün olacaktı. Onun için okumak araştırmak, düşünsel genişlik içinde insan kazanmak ve bu temelde en geniş topluluklara ulaşmak gerekiyordu. Bundan dolayı grupsal ve bireysel eğitimler önemliydi. Grubun tüm üyeleri okumak gibi bir zorunlulukla karşı karşıyaydı. Evlerde ve yurtlarda üçer, beşer kişilik eğitim grupları oluşturuldu. Bunun dışında zaman zaman Önderliğin yaptığı 15-20 ya da daha fazla kişinin katıldığı grup toplantılarında, Kürdistan ve sömürgecilik tarihine ve devrimci çözüme ilişkin konular işleniyordu. Bu toplantılarda

**"Daha ilk günden sistemin kontrolü altına girilmemeliydi. Bunun için dergi, dernek, parti, silahlı eylem gibi araçlara başvurulmamalıydı. Öncülerin söz ve yaşam gücü haline gelebilmesi için sosyalist bir zihniyetle donanması gerekiyordu. Kendini anlatma ve kabul ettirme ancak dil gücü ve örnek bir yaşam duruşuyla mümkün olacaktı. Onun için okumak araştırmak, düşünsel genişlik içinde insan kazanmak ve bu temelde en geniş topluluklara ulaşmak gerekiyordu"**

yasal ve inançsal kimlikleri bu bayrak altında toplamaya çalışıyorlar.

Kuşkusuz burada asıl önemli olan solun duruşudur. Sol bizim de içinde yaşadığımız çevrelerde hakim olan düşünüş oluyor. Ama ne yazık ki, daha düşünce düzeyinde bile bize yaşam hakkı tanımak istemiyor. Bunun için dalga geçmekten ciddiye almamaya, aleyhte propaganda yapmaktan neredeyse tecrit koşullarını dayatmaya kadar olumsuz bir duruş sergiliyor; hatta bizi sindirmek için her yolu deniyor. Evinde, sokakta, kahvede, kantinde sürekli bir kıskaç havası egemen kılıyor. "Kürdistan var mıdır, yok mudur? Varsa o halde tarihini anlatın. Tarihsiz bir ulus olmaz. Milliyetçilik yaparak halklarımızı bölüyorsunuz. Bir örgütse-niz, hani bir yazılı belgeniz nerede?" şeklindeki saldırıları içeren konuları ve soruları daha da arttırmak mümkün-

sından, o dönemlerde duvarlara yazdığımız ilk slogan "Yaşasın Bağımsızlık ve Proletarya Enternasyonalizmi" idi.

### **İnsanlığın buluşması olarak PKK gruplaşması**

İşte ideolojik grup bu koşullarda ortaya çıktı ve şekillendi. Bu şekillenişte inanç kesinlikle önde geldi. Önderlik, belki de Ortadoğu insanının ruhani özelliğinin ağır basmasından olsa gerek, inanç yanı ağır basan bir grup yarattı. Bu grup hem Önderliğine ve hem de birbirine güvendi. Sonuna kadar sadık kalmayı esas aldı. Ortak yaşam içinde, aynı mekanda, bir anlamda ruhların birleşmesi çalışması yapıldı. Bu ruh, etnik kimliğin ötesinde, adeta insanın bulunması ve buluşmasıydı. Belki de Önderliğin hemen yakınında bulunan Haki Karer ve Kemal Pir gibi



ortak düşünce oluşuyordu. Bu toplantılar, Bolşeviklerin ideolojik yayın organı Iskra'nın rolünü görüyordu. Bu toplantılara katılan herkes, gittiği her yerde aynı şeyleri söylüyordu. Bu durum diğer sol grupları şaşırtıyordu. "Bir derginiz ve kitabınız yok, ama hepiniz aynı şeyi söylüyorsunuz. Bunu nasıl başarıyorsunuz?" diye soruyorlardı. Kısacası ideolojik birlik son derece önemliydi. Özellikle Ankara'daki başlangıç döneminin teorik araştırma ve inceleme dönemi olarak tanımlanması da buradan kaynaklanıyordu. Bu konuda Mao'nun bir cümlesini kendimiz bir ilke olarak ele alıyor, "Araştırma yapmayanın konuşma hakkı yoktur" diyorduk.

### Etiyopya-Eritre örneği

Kürtlere ve Kürdistan tarihine ilişkin olarak Bazil Nikitin'in "Kürtler" ve Minorsky'nin "Çağdaş Kürdistan Tarihi" gibi kitapları elimizdeki sınırlı kaynaklardandı. Tarih konusunda ortada başka kitap yoktu. Daha sonra Yaklaşım Yayınları adı altında yayınlanan, bir tarih dizisi olarak sıraya konan ve bizim tarafımızdan Kurtuluş örgütünün imkanlarıyla illegal olarak basılan ve sadece kendi yapımız içerisinde dağıtılan M. Emin Zeki'nin "Kürdistan Tarihi" kitabı vardı. Ksenofon'un "Anabasis" kitabı ve "Herodot Tarihi" de bizim için birer kaynak gibiydi. Bir ara Mazlum Doğan arkadaş Genelkurmay başkanlığına ait olan ve Kürt isyanlarını konu alan bazı belgelere ulaşmıştı. Bunlar düşman gözüyle de olsa, en azından yakın tarihimizin bir yüzüne bir parça ışık tutuyorlardı. Korkunç imkansızlıklar ortamında bunları ciddi birer imkan olarak görüyorduk.

Hiç unutmuyorum; Siyasal Bilgiler Fakültesinden Antepli bir öğrenci, Ceza-yir'de çıkan bir gazetede yer alan Eritreli öğrencilerin uzunca bir mektubunu Türkçeye çevirmişti. Eritre, Etiyopya'nın bir sömürgesiydi. Bizler Türkiyeli sol gruplarla tartıştığımız zaman, "Türkiye'nin kendisi zaten yarı ya da yeni sömürge bir ülkedir. Böyle bir ülkenin nasıl sömürgesi olabilir?" diye sürekli karşı çıkıyorlardı. Onlara kalırsa, sömürgeler ancak deniz aşırı ülkeler için geçerli bir

tanım olabilirdi. Oysa tercüme edilen yazıda adı geçen Etiyopya bir yarı sömürgeydi ve Eritre gibi bir sömürgesi vardı. Bu örnek tezimizi doğrulayan çok önemli bir kanıt durumundaydı. Bu yazıyı kitaplaştırdık ve bütün arkadaşlara dağıttık. Bizim için önemli bir eğitim materyali de oldu. Daha sonra kitap olarak Yöntem Yayınları arasında çıktı.

Bütün bunların yanı sıra, temel sosyalist öğretinin özümsemesi için grup eğitimlerinde okunup tartışılacak 15-16 kitaplık bir listemiz vardı. Politzer'in "Felsefenin Temel İlkeleri" kitabıyla başlayan bu kitap dizisi tüm grupların ortak eğitim kaynaklarıydı. Bunların dışında Çin ve Vietnam devrim deneylerini anlatan kitaplar, Afrika'daki ulusal kurtuluş hareketleri ve Küba Devrimini anlatan kitaplar önemli araştırma ve seminer konusu olan kaynaklardı. Arnavutluk Emek Partisi Tarihi, SBKP, ÇKP, Vietnam İşçi Partisi tarihi kitapları da temel kaynaklarımız içindeydi. "Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı", "Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu" gibi Marksist-Leninist kitaplar da kaynaklarımız arasındaydı. Engels ve Lenin'in hemen hemen tüm eserleri okuduğumuz temel kitaplar oluyordu.

Eğitimlerimiz, o dönemin bakış açısının içerdiği zaafırlara rağmen, bize insanlık tarihi hakkında bütünlüklü bir anlayış kazandırıyor. Kısacası Kürdistan Devrimcileri denilen grup içinde yer alan her kişi, kısa süre içinde, belki de en fazla bir yıl içinde, o dönem temel olarak tespit edilen en az 100 kitap okuyup bir tartışma düzeyine gelmekle karşı karşıyaydı. Düşünsel birlik işte böyle yaratılıyordu.

### Olgunlaşan düşünceler örnek davranışa ilişkiye ve eylemlere dönüşüyor

Grup sohbetleri ve tartışmalarında ortak ruh geliştirilirken, ideolojik grubun şekillenmesi neredeyse 1975'in sonlarında tamamlanıyordu. Artık grup kendi düşüncesini her alanda yatacak duruma gelmişti. Olgunlaşan düşünceler örnek davranışlara, ilişki-ler ve eylemlere dönüşüyordu.

İncil kitabında geçer: İsa, geçimini

balık avlamakla geçiren ve sonradan havarilerine katılacak insanlara, "Siz yine kendi mesleğinizi sürdüreceksiniz; ama bu sefer balık değil insan tutacaksınız" der. İnsan kazanmak, insanların kalplerini ve kafalarını fethetmek, daha da ileri gidip kalpleri ve kafaları değiştirmek, ortaya çıkan her ideolojik akımın yaptığı temel çalışmadır. Bizim için de bir insan kazanmak ve Kürdistan Devrimcilerinin bir üyesi veya çevresi haline getirmek önemliydi. Onun için yüzlerce kilometre yol tepilebilir, insanlarla günlerce konuşulup tartışılabilirdi. Kemal Pir'in söylediği gibi, bir insan kazanmak için gerekirse üç saat, gerektiğinde üç yüz saat konuşulurdu. Aç susuz kalmak, yorgun ve uykusuz olmak hiç önemli değildi. Önemli olan yeni bir insan kazanmak ya da Kürt sorununa karşı duyarlı hale getirmektir. Bir arkadaş anlatıyordu: "Ankara'da Anıttepe'deki eve gitmiştik; bodrum katında ön ve arka iki kapısı olan bir daireydi. biz üç kişiydik. Evde de Önderlik, Haki ve birkaç arkadaş daha vardı. Bize 'hoş geldiniz' dediler. 'Biraz konuşup tartışmak istiyoruz' dedik. Önderlik, 'acele etmeyin, birkaç gün kalabilirsiniz, bu süreçte tartışırız' dedi ve herkes işine koyuldu. Kitap okuyorlardı. Önderlik 'siz de kitap okuyun' dedi. Eritre Kurtuluş Mücadelesi ve birkaç kitap daha getirdi. Çok kitap vardı. Onları gösterdi, 'İstediklerinizi okursunuz' dedi. Akşam Önderlik yemek yaptı. Haki, odayı süpürüp, ortalığı toparlayıp bulaşıkları yıkadı. Sonra yine kitap okuma faslı başladı. Gecenin ilerleyen saatlerinde, sanırım Ankara dışından Kemal Pir geldi. Merhabalaşıp hemen sohbete başladı. Sabah otobüse binmiş, gece yarısı eve gelmiş ve hemen sohbete başlamıştı. Sohbet sabaha kadar sürdü. Birkaç saatlik uykudan sonra kahvaltı yapıldı. Akşama kadar süren bir sohbet daha gerçekleştirildi. Bu fasıl diğer akşama kadar sürdü."

Yol yorgunu Kürdistan Devrimcisi, düşünce yoğunlaşması ve aktarımıyla dinleniyor, yatarak değil. Ve eğer bu bir insan kazanmayı sağlıyorsa, en büyük eylemini gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyor.

### Kürdistan'a taşan militan

Esas itibarıyla Ankara'da yoğunlaşan grup, 1976 yılı ile birlikte Kürdistan'a yöneliyor. Antep, Dersim, Ağrı, Kars, Urfa, Bingöl, Elazığ, Batman ve Amed'e doğru yola çıkılıyor. Ocaklarından aldıkları eğitimle bir hırka bir lokma misali seferine başlayan dervişlere benzeyen kutsal ve maceralı bir yolculuk başlıyor. Bu dervişleri nelerin beklediği fazla bilinmiyordu. Adları Kürdistan Devrimcisiydi. Herkes ne kadar dervişleşmişse o kadar sonuç alacaktı. İki sözcükten oluşan ideolojik cephanelikleri ve inançları neredeyse tek sermayeleriydi. Bilinç de oluşmuştu. Ankara'nın imkansız koşullarında aç kalmış, açıkta kalmış, uykusuz ve elbisesiz kalınmış, insan kazanmanın en büyük erdem olduğunun bilinciyle bir sınavdan geçmişlerdi. Beyinleri ve yürekleriyle küçük bir fedai topluluğu olarak hazırlanmışlardı. Keskin kılıçlar yerine, bilenmiş sözcükler kuşanmışlardı. Adına propaganda ve ajitasyon denenen sanatın en alasını sunmaya çalışacaklardı. Kendilerini dinleyenlerin dudaklarını uçuklatacaklardı. Koltuklarının altında tuttukları kitap sayfaları çevrildikçe yürek çırpıntıları artacaktı. Sözleriyle yüreklerin buzlarını eritecekler, beyinlerin paslı kilitlerini açacaklardı.

Ülkeye dönüş kararının alındığı Dikmen Toplantısının ardından yorganını sırtlayıp ilk yola düşen Haki'ydi. Apocu hareketin soy damarlarından biri olan bu 'bozulmamış Karadeniz çocuğu', başlangıçta İskenderun ve Adana taraflarına açılacaktı. Çalışma imkanları oluşturmak için bazen inşaatlarda çalışacak, bazen hamallık yapacaktı. O dönemde kendisiyle inşaatlarda çalışmış biri anlatıyordu. "Biz bazen işi yavaşlatır, deyim yerindeyse kaytarırdık; Haki kendi evinin inşaatındaymış gibi çalışırdı. Mola sırasında konuşur, bize Kürt sorunundan söz ederdi. Üniversite öğrencisi olduğunu öğrenmiştik. Ama o öğrenciden çok yılların tecrübeli bir emekçisine benziyordu. Bu yüzden konuşmasından daha fazla etkileniyorduk.

Bir gün kendisini lokantada yemeğe davet ettik, kabul etti. Biz lokantada kebab istedik, kendisine sormadan ona da kebab ısmarladık. Bizden kebab parasını kendisine vermemizi istedi. Biz de verdik. Kebab yerine kuru fasulye yedi. Kebab parasından geriye kalanı tasarruf ediyordu. Kendisine sevgi ve hayranlığımız daha da arttı."

Haki işte böyle bir insandı.

Haki bir süre sonra Batman'a geçti. Batman bir işçi kentiydi ve bu yüzden burada çalışma yürütmek önemliydi. Ancak ilkel milliyetçiler kendisine büyük engeller çıkardılar. Türk bir devrimci olarak Kürdistan'da Kürt halkı içinde çalışmasını kabul etmediler. Bunun üzerine Haki arkadaş çalışmalarını Mazlum Doğan'a devredip Antep'e yöneldi. Mazlum, Batman'da her zaman olduğu gibi sözlerini kurşun gibi sıkacaktı. Belki de insanlık, tarihi

vudi sesiyle "Kürdistan Sömürgeci" diyerek, TÖB-DER'in çay bahçesini inletiyor. Belki de insanlık, Kemal Pir'in pratiğinde görüldüğü türden, bedenlerde değil de yüreklerde derin izler bırakan sözlerden oluşmuş bir kamçı tanımamıştır. Kemal Pir'in her sözü tam da bir kamçı gibidir. Haki ve Kemal, o muhteşem ajitasyonlarıyla bir anda Antep gündemini değiştirdiler. Kürt ve Türk birçok gencin ilgisini çekip sempati ve sevgisini kazandılar. Yeni grup Antep'te iki etnik kökenden gençleri bir araya getiriyordu. Gruplaşma işçiler içerisinde de boy atıyordu.

Kürdistan Devrimcileri Dersim, Elazığ, Bingöl Ağrı, Kars, Batman ve Amed'te aynı durumda ve büyük bir hızla geliyordu. Emekçi Kürt halkı 'bizim çocuklar' dediği bu gençlerde farklı şeyler buluyordu. Kürdistan Devrimcileri, yani Apocular, kendileri-

**"Beyinleri ve yürekleriyle küçük bir fedai topluluğu olarak hazırlanmışlardı. Keskin kılıçlar yerine, bilenmiş sözcükler kuşanmışlardı. Adına propaganda ve ajitasyon denenen sanatın en alasını sunmaya çalışacaklardı. Kendilerini dinleyenlerin dudaklarını uçuklatacaklardı. Koltuklarının altında tuttukları kitap sayfaları çevrildikçe yürek çırpıntıları artacaktı. Sözleriyle yüreklerin buzlarını eritecekler, beyinlerin paslı kilitlerini açacaklardı"**

boyunca sözünü kurşun gibi sıkkan öylesi bir hatibi fazla tanımamıştı. Mazlum doğrudan, net ve her türden oportünizme karşı keskin bir söz ve davranış gücüydü. Söz keskinliği, ideolojik keskinlik denince akla Mazlum gelirdi. O'nun bu keskinliği bugünün Batman'ına da bir kişilik kazandırdı.

### Haki arkadaş emeği eylemi ve sözüyle müthiş bir bütünlük sağlıyordu

Haki bu kez Antep yolundaydı. Ordu'nun Ulubey ilçesinin fundalıklarının çocuğu, Adana ve Antep varoşlarında bir devrimcinin emeğini nasıl örgüte dönüştürdüğünün dersini veriyordu. Emeği eylemi ve sözüyle müthiş bir bütünlük sağlıyordu. Aynı şekilde Kemal Pir ve yanında öğrencisi Doğan Kılıçkaya, aynı coğrafyada devrimci militanlığın tamamlayıcısı oluyor. Da-

ne devrimci diyen öteki insanlardan farklıydı. Sözleri, yaşamları, ilişki ve davranışları kesinlikle farklıydı. Antep aynı zamanda faşistlere karşı ilk örgütlü ve sürekli mücadelenin geliştiği bir alandı. Haki faşistlere yönelik eylemlere bizzat katılıyor, yanına aldığı gençleri eylem içinde eğitip hazırlıyordu. Bu eylemlerle bir bakıma ilk şehir gerillacılığının da temellerini atıyordu. Kiralık gecekonduarda oluşturulan komünler, Kürt tarihinin yeniden ele alınıp değerlendirilmesi ve gençliğin örgütlenmesinin de kalbi işlevini görüyordu. Bir yanda okullar, kahveler ve başta TÖB-DER olmak üzere çay bahçeleri birer tartışma merkezi olurken, diğer yandan başta komün evleri olmak üzere ilişki kurulan tüm evler birer eğitim kurumuna dönüşüyordu. Kızlı-erkekli, Kürt-Türk birçok genç harekete ilgi duyuyordu.

# 30. yılında Maraş katliamı ve devletin Alevi politikaları

“Maraş’ta sadece bir Alevi katliamı gerçekleşmemiştir. Aynı zamanda demokratik, sol güçlere karşı bir yönelim de ortaya çıkmıştır. O nedenle de Maraş katliamının 30. yılı sol, demokratik güçler tarafından da büyük protestolarda bulunularak karşılanmalıdır. Bu, sol demokratik güçlerin önünde de duran bir görevdir. Unutulmamalıdır ki, Türkiye’de ilerici, demokratik, sol çevrelere ve bir bütün olarak da topluma büyük acılar yaşatan 12 Eylül’e karşı sağlam bir duruş ancak Maraş katliamı karşısında tutarlı bir yaklaşımın geliştirilmesiyle olanaklı hale gelmiş olacaktır”

Maraş katliamının 30. yıldönümüne girmiş bulunuyoruz. Türkiye’de yaşanan siyasal gelişmeler yeni bir yıl dönümünde Maraş katliamını daha farklı yönleriyle ele almayı ve bir değerlendirmeye tabii tutmayı gerekli kılıyor. Özellikle de şu anda mahkemelerde yargılama konusu olan Ergenekon davası da bunu daha da bir gereklilik haline getirmiş bulunuyor. Açılan Ergenekon davasında her ne kadar Türkiye’nin bir dönemi açıkça yargılama konusu haline getirilmemeye çalışılsa da, ortaya çıkan belgeler belirli tartışmaların yapılmasına da neden oluyor. Bu tartışmaların başında da geçmişte yaşanan cinayetler ve katliamlar geliyor. Maraş katliamı da bunlar arasında yer alıyor.

Maraş katliamının yeni bir yıl dönümünde yapılan bu tartışmalarla birlikte, bu katliamın yaşanmasında rol sahibi olan MHP vb parti ve kimi çevrelerin ağız değiştirerek; yeni açılımlar adı altında Alevi yaklaşımında bulunmaları daha da dikkat çekici bir durum yaratıyor. Tüm bu yaşananlarda Maraş katliamını birçok yönüyle yeniden ele almayı daha da gerekli bir hale getirmiş oluyor. Bugün yaşananlarla birlikte ele alındığında Maraş katliamının neden gerçekleştirildiği çok daha anlaşılır olmaktadır. Basın-yayın organlarına yansıtıldığı kadarıyla Ergenekon dava tutanaklarına da bu gerçekliğin yansıtıldığı anlaşılmaktadır.

12 Eylül 1980 öncesinde Türkiye’de yaşanan birçok cinayet ve katliamda Ergenekon’un rolünün olduğu

açıga çıkmıştır. Ergenekon’un bu cinayet ve katliamları ya kendi eliyle ya da taşeronları aracılığıyla gerçekleştirmiş olduğu anlaşılmıştır. Ergenekon’un neden bu cinayet ve katliamları gerçekleştirmiş olduğu da belgeleriyle gün yüzüne çıkarılmıştır.

Ergenekon Türkiye’nin derin devleti olarak örgütlendirilmiştir. Tüm NATO üyesi ülkelerde olduğu gibi Türk devleti içerisinde gizli NATO olarak ülke genelinde ise tamamıyla özel savaş gücü biçiminde örgütlenerek konumlandırılmıştır. Tam yetkili ve yasalar karşısında dokunulmaz kılınan bu güçler derin devlet tarafından gerekli görüldüğünde harekete geçirilmiş ve bunlara dayanarak provokasyonlar yaratılmış, katliamlar, cinayetler işlenmiştir. Maraş katliamı da bunlardan biri olarak Türk siyasal tarihindeki yerini almıştır. Maraş katliamı Türk siyasal tarihinin kritik bir aşamasında gerçekleştirilmiştir. Siyasal anlamda iktidar güçlerinin ülkeyi yönetemez bir hale geldiği, sosyal alanda toplumun devletten umutlarını keserek farklı toplumsal sistemler arayışına girdiği, Kürt özgürlük ve demokrasi mücadelesinin büyük gelişmeler kaydettiği, ekonomik anlamda tam bir iflasın yaşandığı tüm bunlara da demokrasi güçlerinin bir kabarış göstermesinin eşlik ettiği bir süreçte gerçekleşmiştir. Ayrıca uluslararası ve bölgesel düzeyde konjktürel durumun varlığı da söz konusudur. Maraş katliamı böylesi koşullar da gerçekleşmiştir.

Maraş katliamının nedenleri de bu gerçeklik içerisinde yerini bulmaktadır. Demokrasi güçleri o zamana kadarki tarihlerinde olmadığı kadar büyük bir atılım gerçekleştirmişlerdir. Toplumsal anlamda bir politikleşme sağlanmış, halkın var olan parti ve iktidarlardan umutları kesilmiştir. Toplum “artık böyle gitmez” deme noktasına gelmiştir. Siyasal iktidarı yöneten güçlerin aralarında sağlamış oldukları ittifaklar bozulmuş, çıkar ve egemenlik ilişkileri onları karşı karşıya getirmiştir. Ekonomi dibe vurmuş, IMF reçeteleri ülke pazarına yön verir bir hale gelmiştir. Demokrasi güçlerinin yaşadığı gelişmeler ise iktidar için daha fazla tehlike yaratmaya başlamış bu da iktidarı adeta ülke genelinde “adı var, kendi yok” hale getirmiştir. Kürt özgürlük mücadelesinin gelişim düzeyi ise iktidar güçlerini temel varlık noktasında sarsmış onu her yönüyle bir telaş içerisine sokmuştur.

Tüm bunlar yaşanırken, Türk egemen güçlerine ABD işbirlikçisi olarak NATO içerisinde üzerlerine düşen “görevleri” hatırlatılmıştır. Türkiye devletinden Ortadoğu’da ve Afganistan’da yaşanan gelişmeler karşısında harekete geçmesi istenmiştir. Filistin kurtuluş mücadelesinin o süreçte Ortadoğu halklarını etkileme düzeyi ve İsrail devletinin çıkarlarını önemli oranda sarsması ABD’yi telaşa düşürmüştü ve buna Ortadoğu’da gelişen Sovyetler Birliği’nin etkisi de eklenince, ABD’nin bu telaşını tam bir paniğe dönüştürmüştür.



### Maraş katliamı bir tesadüf değil Önceden hazırlanmış bir tertiptir

Bu gelişmeler, Maraş katliamının asıl nedenlerini de ortaya koymaktadır. Ancak Maraş katliamı birden gerçekleştirilmemiştir. Belirli bir hazırlık ve koşulların buna uygun hale getirilmesi temelinde uygulamaya konulmuştur. O nedenle de "Maraş katliamı belirli bir sürecin tamamlayıcısı olarak gündeme getirilmiştir" demek doğru bir yaklaşım olacaktır. Bugün bu gerçeklikler aradan otuz yıl geçtikten sonra ortaya çıkan belgelerle daha da net olarak anlaşılmaktadır. Bu anlamda ortaya çıkan belgeler Maraş katliamının bir tesadüf olmadığını ve bir tertip olduğunu gözler önüne sermektedir.

Ortaya çıkan belgeler, Maraş katliamının adım adım hazırlandığını göstermektedir. Maraş katliamından önce de aynı amaç doğrultusunda daha farklı katliamlar ve cinayetlerin gerçekleştirildiği, provokasyonların düzenlendiği açığa çıkmıştır. Tüm bunların da bir sisteme bağlı olarak, belirli bir planlama temelinde uygulamaya konulduğu ve bu anlamda, 1977 yılının bir başlangıç teşkil ettiği anlaşılmaktadır. 1977 yılında Türkiye'de Faşist bir darbenin hazırlandığı ve uygulamaya konulmak istendiği bilinmektedir. Planlanan bu darbe tamamen bir ABD patentli olma özelliğini taşımaktadır.

ABD patentli olan bu faşist darbe 1977 1 Mayıs katliamı ile uygulama sürecine konulmuştur. Bunu zamanın başbakanlarından olan Bülent Ecevit'e düzenlenen suikast girişimi izlemiştir. Aynı süreçte Kürt özgürlük mücadelesinin önder kadrolarında Haki Karer aynı güçler tarafından katledilmiş ve Önder Apo'ya karşı düzenlenen bir komplo sonuçsuz kalmıştır. Bunları Malatya belediye başkanı Hamit Fendioğlu'nun katledilmesi ve Malatya olayları izlemiştir. Daha sonrada Türkiye'de bilinen, tanınan siyasetçilere, yazarlara, aydınlara, sendikacılara hatta devlet görevlilerine yönelik ard arda suikastlar ve Piyango tepe, Tepecik, Balgat, Maltepe, Bahçelievler vb gibi yerlerde toplu cinayetler işlenmeye başlan-

mıştır. Ardından da Maraş'ta bir katliam gerçekleştirilmiştir.

23-25 Aralık tarihleri arasında gerçekleşen Maraş katliamında resmi rakamlara göre yüzün üzerinde insanın öldüğü bir o kadarda insanın yaralandığı belirtilse de aslında binden fazla insan katledilmiştir. Maraş katliamından sonra da ağırlıklı olarak içerisinde Kürtlerin yaşadığı birçok ilde sıkıyönetim ilan edilmiştir.

Maraş katliamı ve bu katliam vesile edilerek sıkıyönetim ilanının yapılması için Bülent Ecevit hükümeti döneminin seçilmiş olması da dikkat çekicidir. Daha sonra ortaya çıkan belgeler de bu katliamın ve ardından sıkıyönetim ilanının Bülent Ecevit dö-

yonlar ve katliamlar, işlenmeye devam eden cinayetler de hep bu temelde kesintiye uğratılmadan sürdürülmüştür. Bunların bir sonucu olarak ta başta sınırlı kalan sıkıyönetimin ilan edildiği illerin sayısı arttırılmış ve 12 Eylül 1980'de askeri faşist bir darbe gerçekleştirilmiştir. Böylece 1977'lerle başlatılan, Maraş katliamı ile startı verilen bir süreç tamamlanarak; Türk siyasal tarihi açısından da yeni bir döneme girilmiştir.

### Katliam için neden Maraş seçildi

Türk siyasal tarihi içerisinde önemli bir yer teşkil eden bir katliamın düzenleneceği alan olarak Ma-



nemine denk getirilmiş olmasını daha dikkat çekici kılmıştır. Hatta dikkat çekici olmaktan öte bu katliamın o süreçte gerçekleştirilmiş olmasının bir tesadüf olmadığını göstermektedir. Bülent Ecevit hükümetinin kamuoyuna sosyal-demokrat olarak sunulmuş olmasından ve halk içerisinde de belirli yönleriyle bu şekilde kabul görmesinden yararlanılmak istenmiştir. Böylece de adım adım Türkiye de iktidarın faşistleştirilmesi ve bunun içinde gerekli gördükleri askeri bir darbenin gerçekleşmesi için koşullar olgunlaştırılmaya çalışılmıştır.

Maraş katliamının ardında Siyas'ta, Çorum'da yaşanan provokas-

raş'ın seçilmiş olması da bir tesadüf değildir. Toplumsal yapılanması, ulusal kimlik bileşimleri ve bunlar arasındaki çelişkiler, siyasal coğrafya da almış olduğu yer, özel savaş örgütlenmesi olarak Ergenekon'un burada örgütlenme düzeyi Maraş'ı böyle bir katliam için en uygun alanlardan biri konumuna getirmiştir. Maraş siyasal coğrafya içerisinde Kürdistan ile Türkiye arasında yer alan bir il olma durumundadır. Hatta bu ilin bazı ilçeleri Akdeniz Bölgesi içerisinde değerlendirilebilmektedir. Toros dağları bu ilin içlerine kadar uzanırken, aynı zaman da Kürdistan'ın içlerine doğru bir geçiş kapısı olma

özelliğine de sahiptir. Coğrafi açı-  
sında Maraş'ın bu özelliği Türk ege-  
menlerinin de dikkatini çekmiş ve bu  
alana yönelik buna göre bir yaklaşım  
belirlemesine neden olmuştur. Türk  
egemenlerine bağlı şekilde gelişen  
maket burjuvazinin oluştuğu alan-  
larda biri olması ve özel savaş güçle-  
rinin Maraş'ı sarı bölge olarak ilan  
etmesinin nedeni de bu gerçekliktir.

Özel savaş içerisinde sarı bölgeler  
"oynak alanlar" olarak kabul edilmiş-  
lerdir. Buna bağlı olarak da özel sa-  
vaş açısından "oynak" kabul edilen  
bu bölgeler aynı zaman da "kazanıl-  
ması gereken yerler" olarak da kabul  
edilmektedirler. O nedenle de özel sa-  
vaş güçlerinin en fazla örgütlendikle-  
ri ve karşıt ilan ettiği kesimleri etkisiz  
hale getirmek istediği alanların ba-  
şında bu tür özellikler sahip  
olan bölgeler gelmektedir. Buralarda özel eğitilmiş ve  
görevlendirilmiş kadrolarının  
konumlandırılmasından, her-  
hangi bir çatışma halinde  
kullanılacak olan silahların  
depolanmasına varıncaya ka-  
dar akla gelecek her türlü ha-  
zırlıklarını yapmaktadırlar. Maraş da bu türden hazırlık-  
lar fazlasıyla yapıldığı bölge-  
ler arasında yer almıştır.

#### **Kimliksel dinsel ve ekonomik çelişkiler katliama zemin yapmıştır**

Maraş, özel savaşın yeraltı unsur-  
larıyla birlikte yer üstü unsurlarının  
da örgütlendirildiği alanlardan bir ol-  
ma özelliğine sahip olmuştur. Tescilli  
faşist parti MHP'nin en örgütlü oldu-  
ğu alanlardan biri de Maraş'tır.

Farklı ulusal toplulukların bir ara-  
da bulunmaları ve bunlar arasında  
yaratılan kimlik ve dinsel çelişkilerin  
varlığı bu yönüyle de Maraş'ı gerçek-  
leştirilecek olan bir provokasyon için  
en elverişli alanlardan biri durumuna  
getirmiştir. Maraş'taki Kürtler Alevi  
inancına sahiptirler. Türkler ise Sün-  
ni inancındadırlar. Tarihsel olarak da  
Alevi-Sünni çelişkisi sürekli bir şekil-  
de bu toplulukları karşı karşıya getir-  
miştir. Ayrıca bu bölgede, ekonomik

alandaki farklılıklar da Kürtler ve  
Türkler arasındaki çelişkilerin derin-  
leşmesinde etkili olmuştur.

Maraş'ta Alevi Kürtler önceki yıl-  
larda sağlığa elverişsiz bataklık bölge-  
lerde yaşamak zorunda bırakılmışlar-  
dır. Sünni Türkler ise hayvancılığa el-  
verişli yüksek, havadar yerlerde yer-  
leşmişlerdir. Cumhuriyet sonrası yıl-  
larda Alevi Kürtlerin yaşadıkları ba-  
taklık bölgeleri kurutulunca buralar-  
da üretime son derece elverişli arazi-  
ler ortaya çıkmıştır. Bu durum, Alevi  
Kürtlerin ekonomik yaşamı üzerinde  
olumlu açıdan etkide bulunmuştur.  
Daha sonraları Avrupa'ya giden ya-  
bancı işçiler arasında bu bölgeden  
Alevi Kürtlerin de yer alması bu eko-  
nomik gelişmeyi daha da arttırmıştır.  
Bunun karşısında ise Türk Sünni ke-

**"Maraş katliamı bir Ergenekon  
provokasyonudur. Bu provokasyonun  
yaratılmasında doğrudan Türk özel savaş  
güçleri harekete geçmişlerdir. Bu güçler  
komando kamplarında eğittikleri militanlarını  
getirip günler öncesinden de bu katliamın  
hazırlıklarını yapmışlardır. Şehir dışından  
yüzlerce faşist getirilmiştir"**

simlerin ekonomik düzeyi hızla aşağı-  
ya doğru düşmeye başlamıştır. Orta-  
ya çıkan bu tablo Kürt Alevi ve Türk  
Sünni kesimler arasındaki çelişkiyi  
daha da fazlalaştırmıştır. Maraş'ta  
var olan kimliksel, dinsel ve ekono-  
mik çelişkilere daha sonra siyasal ve  
ideolojik çelişkilerde eklenmiştir.  
Kürt Alevileri sol, demokrat siyasal  
bir eğilim içerisine girerlerken, Türk  
Sünniler de sağ ve faşist partilere bir  
zemin haline gelmeye başlamışlardır.

Kürt özgürlük ve demokrasi müca-  
delesi böyle bir zeminde gelişmeye  
başlamış, sağ ve faşist partiler için  
büyük bir tehlike oluşturmuştur. Ay-  
rıca demokratik ulus bilincine dayalı  
bir gelişmeyi yarattığı için de Türk sö-  
mürgecileri ve her türden inkarcılık  
karşısında bir tehlike yaratmaya baş-  
lamıştır. Türkiye, Kürdistan sınırında  
böyle bir gelişmenin ortaya çıkmış ol-

ması sömürgeci rejim açısından sanıl-  
dığından daha fazla bir tehlike yarat-  
mıştır. Bu gelişme sömürgeciler açı-  
sından mutlaka önü alınması gereken  
bir tehlike olarak kabul edilmiştir.  
Tüm bunlar Maraş'ın, neden böyle bir  
katliam için seçildiğinin asıl nedenle-  
rini ortaya koymuş olmaktadır.

#### **Maraş katliamını kimler gerçekleştirdi ve kullanılanlar kimlerdi**

Maraş'ın var olan bu gerçekliği  
katliamı kimlerin gerçekleştirdiğini ve  
bu katliam da kimlerin kullanıldığını  
göstermektedir. Maraş katliamı üzeri-  
ne başlatılan yargılamalarda ve ka-  
muoyuna yansıyan tartışmalarda bu  
çok açık bir şekilde de görülmüştür.

Maraş katliamı bir Ergenekon pro-  
vokasyonudur. Bu provokas-  
yonun yaratılmasında doğru-  
dan Türk özel savaş güçleri  
harekete geçmişlerdir. Bu  
güçler komando kamplarında  
eğittikleri militanlarını devre-  
ye sokmuşlardır ve günler ön-  
cesinden de bu katliamın ha-  
zırlıklarını yapmışlardır. Şehir  
dışından yüzlerce faşist geti-  
rilmiştir. Kürt Alevilerin ma-  
halleri belirlenmiş, özel olarak  
katledecek kişilerin listeleri

çıkarılarak oturdukları evler işaret-  
lenmiştir. Yapılan propagandalarla  
birlikte patlatılan bombalar ile provo-  
kasyon başlatılmıştır. Tescilli faşist  
parti MHP bizzat bu katliamın örgüt-  
lendirilmesinde rol oynamıştır. Mah-  
kemelerde yargılananların çoğunun  
MHP üyesi olması da bunu doğrula-  
maktadır. Daha sonralarda Maraş  
katliamında aktif yer alan katillerden  
olan Ökkeş Kenger (sonra adını de-  
ğiştirerek Ökkeş Şendiler yaptı) gibi  
kişiler yine bu partinin saflarında  
Meclise taşınmışlardır.

Başlatılan provokasyonda yoksul  
Türk Sünni köylüleri de kullanılmıştır.  
Kullanılan bu yoksul Türk Sünni köy-  
lülerine "öbür dünya da cennet, bu  
dünyada da Kürt Alevilerin mal varlık-  
ları" vaadinde bulunulmuştur. Mahke-  
me yargılamalarında bu gerçeklikler,  
yapılan itiraflar arasında yer almıştır.



## Maraş katliamıyla başlayan süreç 12 Eylül'le tamamlandı

Zaman, mekan ve koşulları bütünlüğü içerisinde ele alındığında neden yer olarak Maraş'ın seçildiği ve süre olarak ta 1978'in Aralık ayının belirlendiği bu şekilde net bir şekilde anlaşılmaktadır. O nedenle ki, Maraş katliamı her yönüyle ele alınmış ve sonucu darbe olarak belirlenmiş bir planın gerçekleşmesi olarak Türk siyasal tarihi içerisindeki yerini almıştır. Bu anlamda da tam bir özel savaş uygulaması olarak da pratikleştirilmiştir.

Askeri darbelerin özel savaşın bir gerçekleşme biçimi olduğu bilinmektedir. Ancak özel savaşın bir biçimi olarak gündeme giren darbeler de bir ön hazırlık sonucunda gerçekleşmektedirler. Dünyanın her yerinde darbeciler, darbelerini yapmadan önce toplumu ve devleti darbeye hazırlama ve darbenin koşullarını oluşturmaya çalışmışlardır. Bununla yapacakları darbeler için toplum nezdinde kendileri için "haklılık" ve "meşruluk" gerekçesi yaratmak ve toplumu kendilerine destekçi haline getirmek istemişlerdir.

Türkiye'de 12 Eylül askeri faşist darbesini gerçekleştirenler bu yöntemi dünyanın farklı bölgelerinde gerçekleştiren darbelerden çok daha yaygın ve etkili bir şekilde kullanmışlardır. Toplum "teröre karşı bir darbe gerçekleştirildiği ve terör son bulduktan sonra da kışkalarına döneceklerini" söylemişlerdir. Basın-yayın organlarında da bu doğrultu propagandalar gerçekleştirerek tamamen toplumun bilinciyle oynamışlardır. Bunları yaparken de tamamen kendi yaptıklarını, kirli oyunlarını propaganda malzemesi olarak kullanmışlardır. Bu temel de oluşturmak istedikleri faşist iktidara "meşruiyet" kazandırmak istemişlerdir. Böylece darbeyi hazırlarken yaptıkları gibi, oluşturmak istedikleri faşist bir yapılanmanın da zeminini yaratmaya çalışmışlardır. 12 Eylül Anayasasını esas alan siyasal şekillenmelere de bu temelde gidilmiş ve buna göre de toplumun hareket alanları yeniden belirlenmiştir. Böylece toplumun siyasetle ilgilenmesi ve hareket alanı iyice sınırlandırılmıştır.

12 Eylül'le birlikte siyaset ve toplum baskı altına alınmıştır. Tamamen askeri faşist bir rejim oluşturulurken, toplum da tek tipleştirilmeye çalışılmıştır. Öngörülen bu siyasal yapılanmayla ekonomiden siyasete, toplumun sosyalesinden kültürel şekillenişine kadar her şeyin tekelleştirilmesi hedeflenmiştir. Hedeflenen bu tekelleştirme ise kaba bir zor altında gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bunun için de işkencelerden, idamlara varıncaya kadar akla gelebilecek her türlü baskı yöntemlerine başvurulmuştur. Bunlar yapılırken de toplumun tamamen sessiz kalması, siyasetten uzak ve güdülür bir hale getirilmesi esas alınmıştır. Bu da topluma adeta bir deli gömleğinin giydirilmesi anlamına gelmiştir. Bunda da belirli bir düzeyde başarılı olunmuştur. Gençliğin depolitize edilmesi, toplumun sindirilmesi ve 12 Eylül rejimine karşı güçlü bir direnişin geliştirilememesi böyle bir yönelimin sonucunda gerçekleşmiştir. Asıl olarak ta Maraş katliamıyla birlikte hedeflenenlerin bu gerçeklikler olduğu uygulamalarıyla birlikte açığa çıkmıştır.

## 12 Eylül ve din

12 Eylül rejiminin dine ve Aleviliğe yaklaşımı da bu çerçevede gelişmiştir. 12 Eylül ile birlikte din istismarcılığı ve Aleviler üzerindeki baskılar daha da artarak devam etmiştir. Devlet toplumun etkisizleştirilmesi ve üzerinde etki oluşturmak için dini yaygın bir şekilde kullanmıştır. Darbeciler kendilerine Kemalist ve laik demelerine rağmen tam bir şeriatçı üslubu kullan-

maya başlamışlardır. Darbecilerin bu yaklaşımları uluslararası ve ekonomik ilişkilerde de görülmüştür. Suudi sermayesi ile yakın ilişkiler bu süreçte gelişmiştir. Yine bu ilişkiler içerisinde Türkiye'de İslamcı sermaye önemli bir birikim sağlamaya başlamıştır. Devlet uzun vadede bugün AKP'de biraya getirdiği kadrolarını da bu temellere dayandırarak oluşturmaya başlamıştır.

Darbecilerin bu yaklaşımları ABD çıkarlarıyla da örtüşecek bir şekilde gelişmiştir. ABD'nin işbirlikçi yeşil sermayeye bağlı bölgede yeni dengeler oluşturmak istemesi tamamen Türkiye'deki darbecilerin politikalarıyla bir uyumluluk ve bütünlük arz etmiştir.

Devlet bu süreçte de Sünni inancı üzerine yatırımlar yaparak geleneksel özelliğini korurken, Alevi inancına sahip olanlar üzerindeki baskılarını daha yoğunlaştırmıştır. Bu süreçte adeta Aleviler Sünnileştirilmeye çalışılmıştır. Dersim gibi Alevilerin yoğun olduğu bir kentte bile Alevi köylerine zorla cami yaptırmaya başlanmış, okullarda din dersi seçmeli olmaktan çıkarılarak zorunlu hale getirilmiştir. Alevi karşıtlığı ve Sünni mezhebinin kullanılması öyle bir noktaya getirilmiştir ki, darbeciler adeta şeriat devletlerinde olduğu gibi hazırladıkları bildirileri besmele ile başlatmışlardır. Açıklamalar da bulunurlarken, Kur'anı Kerim'den ayetler okur hale gelmişlerdir. Uçaklardan, helikopterlerden halka yönelik bu temelde bildiriler dağıtılmıştır. Bununla da kalınmamış, işkencelerden geçirilerek zindana alınan tutsaklara zoraki din dersleri verilmiştir. Hatta bu konu-





da Diyarbakır zindanında olduğu gibi, tutuklu bazı şeriatçıları bile kullanmışlar buralarda daha sonra halkın başına bela edilen Hizb-i kontranın temelleri atılmaya çalışılmıştır.

Darbeciler, bu yaklaşımlarıyla kendi kendilerini de teşhir etmişlerdir. Esas ilke olarak belirlediklerini ilan ettikleri laikliğe bu yaklaşımlarıyla ne kadar "bağlı olduklarını" göstermişlerdir. Aslında bu Türk egemenlerinin bir gerçekliğini de ortaya koymuştur. Türk egemenleri açısından tarihin hiçbir keskinde din esas olmamıştır. Türk egemenleri dini her zaman kendi çıkarları için kullanmışlardır. Müslümanlığı kabul etmeleri de gerçekten inandıkları için değil, bunu kendi çıkarlarına gördükleri için gerçekleşmiştir. O nedenle ki, Türk egemenlerinde din değiştirmek çıkarlarının gereği başvurdukları bir yöntem olarak bugüne kadar hep süregelmiştir.

Türk egemenlerinin laikliğe yaklaşımı da bundan öte bir anlam ifade etmemiştir. Laikliği ele alışları da dine yaklaştıkları gibi olmuştur. Bu gerçeklik sonucundadır ki, "laikliği esas aldığını" söylemeler de onunla tam bir tezatlık içerisinde olmuşlardır. Bu şekilde dini kullandıkları gibi laikliği de kullanmışlardır.

Ancak, bu da bir yere kadar devam etmiş, 1984'te 15 Ağustos'ta gerçekleşen gerilla çıkışı bu duruma son vermiştir. Bu gerçeğe rağmen 12 Eylül rejimi ve onun ardılları dini kullanmaya devam etmişlerdir. Özellikle de Diyanet işleri başkanlığı bu konuda önemli bir rol oynamıştır. Bununla birlikte 1984'le beraber başlayan gerilla çıkışının toplum üzerindeki etkisini engellemek için de dini kullanmaktan geri kalmamışlardır. Özellikle de Kürdistan'da tarikatların devlet eliyle geliştirilmiş olmaları da bunun bir sonucudur. Öyle ki, Kürdistan'da yerden mantar biter gibi tarikatlar türetilmeye başlanmış ve tarikatların girmedikleri hiçbir yer bırakılmamıştır. Daha çok da özgürlük ve demokrasi mücadelesinin yaygın bir şekilde geliştiği, kitleleri etkilediği yerlerde bu tür eğilimlere ve örgütlenmelere çok daha fazla ağırlık verilmiştir. Maraş da özel sava-

şın bu uygulamalarına ağırlık verildiği alanlardan biri olmuştur. Bugün Maraş'ta din istismarcılığı o kadar yaygınlaşmışsa nedeni de bu gerçekliktir.

### 12 Eylül'ün Alevi politikasının aldığı biçim: Madımak katliamı ve Gazi olayları

12 Eylül askeri faşist rejiminin Alevi karşıtı politikası kendini sonraki yıllarda daha da somut bir ifadeye kavuşturmuştur. Madımak katliamı ve Gazi olayları bunun somut gerçekleşen biçimleri olarak Türk siyasal tarihinde yerlerini almışlardır. 12 Eylül rejiminin kendisini sivil görünümüler altında sürdürdüğü koşullarda bu katliamların gerçekleşmiş olması da bu gerçekliğin bir sonucudur.

**"AKP'nin belirgin kadroları tamamen 12 Eylül'ün hazırladığı kişiliklerdir. Bu, Abdulkadir Aksu'dan, Cemil Çiçek'e kadar birçok AKP yöneticisinin ortak özelliğidir. O nedenle AKP'nin dine ve Aleviliğe yaklaşımı 12 Eylül'den farklı değildir. Bu gerçeğe rağmen AKP hükümeti kendini olduğundan farklı olarak topluma sunmaktadır"**

Madımak katliamı ve Gazi olayları 12 Eylül'ün şekillendirdiği bir ortamda gerçekleşmiştir. Her iki olayın gerçekleşme biçimlerinde farklılıklar olsa da bu gerçek değişmemiştir. Madımak katliamında gerici duyguları kışkırtılan toplulukların galeyana getirilerek kullanılması söz konusu olmuştur. Katliamı planlayanlar ve toplumu kışkırtanlar ise yine özel savaşın kontra güçleridirler.

Gericilik, Madımak katliamının gerçekleştirildiği Sivas'ta bizzat devlet eliyle geliştirilmiştir. 12 Eylül'den sonra da Sivas'ta gericiliğin geliştirilmesi ve örgütlenmesinin daha da hız kazandırılmıştır. Sivas'ın, Maraş'ın toplumsal, dinsel, kimlik ve coğrafi açıdan var olan özelliklerinde birbirine benzer yönleri olduğu gibi, özel savaşın etkin hale gelmek istediği bölgeler arasında yer almıştır. Alevi ve Kürt düşmanlığı

burada da geliştirilmiştir. Bu özellikler 1990'ların başında yaşanan siyasal süreçle birleşince de Madımak katliamı yaşanmıştır. Madımak'ta Maraş'takinden farklı olarak aydınlar ve sanatçılar diri diri yakılmışlardır. Gazi olayları ise tamamen bir provokasyon sonucu olarak gerçekleşmiştir. Burada kullanılan provokatörler ise özel savaş güçlerinden başkası değildir. Maraş'ta olduğu gibi Abdullah Çatlı gibileri bu katliamda da yer almışlardır. Gazi katliamında bu tür güçlerin kullanıldığı daha sonra açılan Susurluk davası belgeleriyle de ispatlanmıştır.

Dini gericiliğin kışkırtılması ve katliamlarda özel savaş güçlerinin kullanılması 12 Eylül darbecilerinin bir yöntemidir. Ve bu yöntemler Maraş katliamında olduğu gibi Madımak katliamında ve Gazi olaylarında da kullanılmıştır.

### AKP'nin Alevi yaklaşımı

12 Eylül rejiminin günümüze de aldığı biçimin adı ise AKP hükümeti olmuştur. AKP'nin belirgin kadroları tamamen 12 Eylül'ün hazırladığı kişiliklerdir. Bu, Abdulkadir Aksu'dan, Cemil Çiçek'e varıncaya kadar birçok AKP yöneticisinin ortak özelliğidir. O nedenle ki AKP'nin dine ve Aleviliğe yaklaşımı 12 Eylül'den farklı değildir. Bu gerçeğe rağmen AKP hükümeti kendini olduğundan farklı olarak topluma sunmaya çalışmaktadır.

AKP'nin kendini topluma farklı sunmaya çalıştığı konulardan biride Aleviliğe yaklaşım olmaktadır. Yerel seçimlere doğru AKP'nin "Alevi açılımı" adı altında ortaya attığı görüşleri de bunlar arasında yerini almaktadır. Bunu da, Madımak katliamının sanıklarından olan Temel Karamollaoğlu'nun parti üyesi olduğunu atlayarak yapmaktadır. Bu noktada da inandırıcı olmaktan çok uzaktır.

Ancak AKP Aleviler üzerinde oynamak istediği oyunlardan da vazgeçmemiştir. Daha önce bu kirli oyunu, bünyesine aldığı Reha Çamuroğlu vasıtasıyla gerçekleştirmek istemiştir. Reha Çamuroğlu bu kirli oyunda üzerine

düşeni yapamayınca da AKP'nin kendine verdiği görevden istifa etmiştir.

Aleviler, AKP'nin oynamak istediği kirli oyunu yüz binleri Ankara'da sokağa dökerek, meydanlarda toplayarak boşa çıkarmıştır. Bu gerçekliğe rağmen AKP son süreçte açıkladığı "Alevi açılımını" devreye sokmuştur. AKP'nin "Alevi açılımının" bir oyun ve seçim yatırımı olduğu açıktır. Alevilerle kan uyuşmazlığı derecesinde tezatlık içerisinde olan böyle bir partinin -Alevilere yönelik- bir açılımda bulunması da mümkün değildir. AKP'nin Alevilere yönelik bir açılım geliştirebilmesi için öncelikle bir devlet partisi olmaktan çıkması gerekir. Çünkü tarihten günümüze gelinceye kadar, tüm Alevi katliamları devlet eliyle gerçekleştirilmiştir. AKP'de parti olarak devlet eliyle gerçekleştirilen bu katliamlara karşı tavır geliştirecek bir konumun sahibi değildir. Nasıl tarihiyle hesaplaşmayan bir devletin Alevilere yönelik bir açılımı yoksa, AKP'nin böyle bir politikası yoktur ve olamaz da. Bu doğrultu da kullanacağı söylemler de bir demagoji olmaktan öte bir anlam ifade etmez.

AKP'nin "açılım" adıyla dile getirdiği yaklaşım aslında bir özel savaş yönelimidir ve bu AKP ile de sınırlı değildir. Aynı süreçte tescilli faşist parti MHP'nin de benzeri bir yaklaşımda bulunması o nedenle bir tesadüf değildir. MHP de sözde Alevi ileri gelenleriyle görüşerek kendi saflarına katmaya çalışmaktadır. MHP gibi eli Alevi kanına bulanmış, binlerce Alevinin, Kürt'ün kat-

ledilmesinden sorumlu olan bir parti-nin nasıl Alevilere yönelik politikası inandırıcılıktan uzaksa; aynı şekilde AKP'nin de inandırıcı olması asla mümkün değildir. Aleviler içerisinde İzzettin Doğan gibi bazı işbirlikçi hainler çıkararak, Özel savaş güçlerini umutlandırmış olabilirler. Bunlarında hiçbir şekilde Alevilerin iradesi temsil etmediği ve edemeyeceği de bilinmelidir.

### Katledilenler katledenlerden hesap soracaklardır

Türkiye'de özel savaş rejimi her yönüyle yıpranmış ve çözümsüz kaldığı bir sürece girmiştir. Aslında bu gerçek Maraş katliamıyla başlatılan sürecin yeni bir dönüm noktasına geldiği anlamına gelmektedir. Artık bu şekilde özel savaş güçlerinin, rejimlerinin provokasyonlarla, kontra elemanlarını devreye sokarak gerçekleştirdiği kirli işlerle, darbelerle hiçbir sonuç elde edemeyeceği açığa çıkmıştır. Bu, aynı zamanda Türk özel savaş rejimi için bir kırılma noktasına gelindiğini de göstermiştir. Yaşanan böylesi bir süreçte özel savaş rejimi kendini çehre değiştirmek zorunda hissetmiştir. Bu doğrultuda da bir özel savaş hükümeti olarak AKP'ye rol vermiştir. AKP de bu konuda üzerine düşeni yapmaya başlamıştır. Bu anlamda açılan Ergenekon davası Türk siyasal tarihinin geride kalan kirli ve kanlı yönleriyle bir hesaplaşması olmaktan çok uzaktır. Sadece

özel kirli savaşın teşhir olmuş ve bu yönleriyle de rejim için atılması gereken yönlerinden arınma hareketi olarak gündeme getirilmiştir. Bu da asıl Ergenekon'un hala varlığını korumaya ve rejim üzerindeki etkisini sürdürmeye devam ettiğini göstermektedir.

Maraş katliamının yeni bir yıl dönümüne böylesi koşullarda girmiş bulunuyoruz. O nedenle de her yıl dönümünden farklı olarak bu yılki Maraş katliamının perde arkasında kalan, Ergenekon'la olan ilişkisi teşhir edilebilmelidir. Bu anlamda Maraş katliamının yeni bir yıldönümünde protesto gösterileri daha farklı bir nitelik ve anlam taşıyabilmeli ve bir hesaplaşma vesilesi haline getirilebilmelidir. Demokrasî güçlerinde ve Aleviler'de gelişen örgütlenme düzeyi ve bilinç böyle bir sonucun ortaya çıkması için imkan sunmaktadır. Demokrasi güçleri ve Aleviler şimdiden bunu farklı biçimler de ortaya koymaya başlamışlardır.

Maraş'ta sadece bir Alevi katliamı gerçekleşmemiştir. Aynı zamanda demokratik, sol güçlere karşı bir yönelim ortaya çıkmıştır. O nedenle de Maraş katliamının 30. yılı sol, demokratik güçler tarafından da büyük protestolarla bulunularak karşılanmalıdır. Bu, sol demokratik güçlerin önünde de duran bir görevdir. Unutulmamalıdır ki, Türkiye'de ilerici, demokratik, sol çevrelere ve bir bütün olarak ta topluma büyük acılar yaşatan 12 Eylül'e karşı sağlam bir duruş ancak Maraş katliamı karşısında tutarlı bir yaklaşımın geliştirilmesiyle olanaklı hale gelmiş olacaktır. Bugün Maraş katliamının yeni bir yıldönümünde katliamcı güçler karşısında her zamankinden daha fazla bir direniş geliştirme koşulları oluşmuştur. Kürt özgürlük ve demokrasi mücadelesi bunun koşullarını yaratmıştır. Kürt özgürlük ve demokrasi mücadelesinin yarattığı ve önünü açtığı zeminde katliamcı güçleri ve onların bugünkü temsilcisi olan AKP'yi yenilgiye uğratmak olanaklı hale gelmiş bulunmaktadır.

Maraş katliamının yeni bir yıldönümünde Maraş'ta daha sonraları Madımak'ta, Gazi'de katledilenlerin anısına bağlı kalınarak, en anlamlı karşılık da bu şekilde verilmiş olacaktır.



# AÇIK SİYASET YAPMAK KÜRDİSTAN HALKININ ÇIKARINADIR

“Kesinlikle ulusal demokratik bir politika izlemek gerekiyor. Bölge, parça, aşiret ve aile çıkarı gibi yanlış eğilimlerden uzak durulmalı. Yine çeşitli ekonomik imkânlar ve imtiyazlar temelinde diğer parçaların özgürlük mücadelesinin feda edilmemesi gerekiyor. Bu konuda gerçekten büyük sorumluluk taşınmalı. İster İran, ister Türkiye, ister başka bir ülke yapsın şantaj ve tehditlere boyun eğilmemeli. Kürtler, ortak ulusal tutum temelinde kendi öz güçlerine güvenerek Kürt sorunun demokratik çözümü için bu ülkeleri zorlamalıdır. Kürt özgürlük hareketini kendileri ezemediği için Güneyli güçleri kullanmak istiyorlar”

Türk devleti, gerillaların direnişi ve Kürt halkının yükselttiği serhıldanlar karşısında son bir buçuk yılda büyük sıkıntılar yaşamıştır. 22 Temmuz 2007’de gerçekleşen Genelkurmay AKP uzlaşması ve ABD’nin tam desteğinin alınması PKK’nin tasfiyesi için sonuç vermemiştir. Yeni Genelkurmay başkanı İlker Başbuğ, Büyükanıt’tan daha iddialı biçimde genelkurmay başkanı olmuş, sanki diğer genelkurmay başkanları savaşmamış, mücadele etmemiş, kendisi bu işi halledecekmiş gibi büyük laflar ederek göreve başlamıştır. İnkârcı sömürgeci karargâh, AKP’yi kullanarak, ABD ve Avrupa’nın da desteğini alarak sonuç almayı düşünmüştür. Ancak gerillanın direnişi, halkın serhıldanları yükseltmesi Genelkurmay başkanını şaşkına çevirmiştir. Hem Genelkurmay başkanı hem de AKP hükümeti Kürt özgürlük hareketinin mücadelede kazandığı inisiyatifi geri letmek açısından özellikle iki yıldır yapmak istedikleri gibi Güney Kürdistanlı güçleri ve Irak’ı PKK’nin üzerine sürme politikasını devreye sokmuşlardır. Son aylarda bu konuda özellikle daha fazla çaba göstermeleri çok fazla sıkıştıklarını göstermektedir. Nitekim gerillanın Bezelé eyleminin AKP ve orduyu yıpratması, halkın geliştirdiği serhıldanların tasfiye konseptini önemli oranda boşa çıkarması sonucu yakın zamana kadar Güney Kürdistan federasyon hükümetine, KDP ve YNK’ye olumsuz yaklaşan,

onları sürekli baskı altından tutmaya çalışan Türkiye, Güneyli güçlerle daha yakın ilişki içine girmiştir.

Kürt özgürlük hareketi karşısında sıkışan Türkiye, ABD’nin bölge politikalarına daha yakın durmaya başlamıştır. Eskiden kimi konularda ABD’nin isteklerini tam karşılamayan Türkiye, giderek AKP’nin her dediğine “evet” diyen bir noktaya gelmiştir. Baharda yediği darbeden sonra ise ABD ve AB’nin desteğini daha fazla alıp PKK konusunda avantaj kazanmak için kendi içinde Avrasyacı kesimleri tasfiye etme yolunu seçmiştir. Ergekon olarak tanımlanan bu operasyon, AKP-Genelkurmay uzlaşması, ABD ve Avrupa’nın birlikte hareket etmesiyle yapılmıştır. Bu operasyonla özellikle dış desteğini arttırarak sonuç alacağını düşünen AKP-Genelkurmay uzlaşması, Kürt özgürlük hareketinin direnişi karşısında istediği sonuca ulaşamamıştır. Son zamanlarda Güney Kürdistan’la ilişki, ABD ve Güneylilere kimi tavizler vererek onları PKK üzerine sürme konusunda daha aktif bir çaba içine girmesi Kürt özgürlük hareketi karşısında yaşadığı başarısızlığın sonucudur. Nitekim son aylarda “PKK’nin tasfiyesi için KDP ve YNK ile ilişki geliştirmek gerekir” biçimindeki değerlendirmeler daha fazla artmıştır. “PKK Türkiye ile KDP’nin ilişkisini bozmak için bu tür eylemler yapıyor” değerlendirmeleriyle geliştirilmek istenen ilişkinin zemini oluşturmaya çalışmışlardır.

AKP hükümeti 22 Temmuz’da Kürdistan’da arttırdığı oylarını ve etkisini son bir buçuk yılda önemli oranda kaybetmiştir. Yerel seçimlere doğru giderken de yine 22 Temmuz’da olduğu gibi KDP’nin, YNK’nin desteğini almaya çalışmaktadır. Kuzey Kürdistan’daki işbirlikçi, reformist, yeminli PKK düşmanları ve bazı çevrelerin desteğini almak için Güney Kürdistan ve Irak’la ilişkilerini geliştirmeye yönelmiştir. Zaten ABD’de de Türkiye’yi hep böyle bir ilişki içine itmek istiyordu. Türkiye sorunlarını Irak, Güney Kürdistan’la birlikte çözsün diyordu. PKK sorununun çözümünün de Irak ve Güneyli güçlerle geliştirilecek ilişkilerle sağlanacağını söylüyordu. Kürt halkının yürüttüğü serhıldanlar ve gerillanın vuruşuyla birlikte Türkiye böyle bir ilişki geliştirme sürecine girdi. Türkiye, böyle bir siyasal ilişkiye karşı değildi, ama bunun kendi inisiyatifinde ve etkisinde olmasını istiyordu. Bu nedenle daha fazla kendini dayatarak, daha fazla taleplerde bulunarak Irak’la, Güney Kürdistanlılarla bir ilişki geliştirme politikası içindeydi. Ancak son bir buçuk yılda bu politikasında başarılı olamadığı gibi Irak ve Güneyli güçler karşısında pozisyonu daha da geriledi. Gerillanın mücadelesi, halkın mücadelesi karşısında sıkışıkça Güneyli güçleri ve Irak’ı kullanarak PKK’yi zayıflatma politikasına ağırlık verdi.

Bu nedenle geçen ay Irak’ta yapılan Irak, Güneyli güçler ve Türkiye toplantısı böyle bir siyasal sürecin sonucu



olarak gerçekleşmiştir. Bu üçlü toplantı ABD'nin koordinatörlüğünde geliyor. Eskiden ABD üçlü taraftan biri iken şimdi ise yeni üçlüyü koordine eden, onların hangi temelde anlaşacaklarını, uzlaşacaklarını yönlendiren bir inisiyatif kazanmıştır. Buradaki toplantıda ne konuşulduğu tam net olarak bilinmemekle birlikte esas olarak PKK'nin etkisizleştirilmesi, gerillanın sınırlandırılması temelinde gerçekleştiği açıktır. Türkiye'de devlet temsilcisinin ve MİT müsteşar yardımcısının bu toplantıya katılması dikkate alındığında esas gündemin PKK'nin tasfiye edilmesi olduğu açıktır. Zaten Türkiye açısından en önemli görüşmeler PKK'nin sınırlandırılmasıyla, PKK'ye yönelik ortak politikaların belirlendiği görüşmelerdir. Diğer diplomatik görüşmeler Türkiye için kamuoyuna bile yansımaları gerekmeyen, rutin görüşmelerdir. İran'la gaz anlaşmaları mı yapacak, İran'la belli ilişkiler mi olacak onun da katalizörü Kürt sorunudur. PKK ile ilgili pazarlıklar ve ortak politikalar temelinde bu tür görüşmeleri ve anlaşmalar yapmaktadırlar.

#### **Güney Kürdistan halkını PKK'ye karşı tepkilendirmeye çalışmaktadırlar**

Bu çerçevede Bağdat görüşmelerinde de PKK ile ilgili konular tartışılmıştır. PKK'nin birçok bakımdan sınırlandırılması hedeflenmiştir. Güney Kürdistan halkının da PKK'ye yardımcı olmaması, hatta tepkilendirilmesi için çeşitli çabaların geliştirilmesi de istenmiştir. Gerilla alanları ile Güney Kürdistan arasındaki kasaba ve köyleri arasındaki yolların kapatılması, Avrupa'ya giriş-çıkışlarının engellenmesi tartışılmıştır. Bu toplantının gündemi önceden yapılan istişareler sonucunda belirlenmiştir. Bu konuların tartışılacak konular olduğunun tespit edilmesi Güney Kürdistanlı güçler açısından olumsuz bir durumdur. Bu nedenle yapılan toplantıda olumsuz bir sonuç çıkmamıştır demek doğru değildir. Tabii ki mevcut durumda Türkiye ile Güneyli güçlerin tümünden PKK'ye saldırı konusunda anlaşmış oldukları söylenemez. Ama Ali Babacan'ın da belirttiği gibi

gizli diplomasi ile sonuç almak istemektedirler. Şu anda böyle sıkı bir biçimde gizli diplomasi yürütülmektedir. Karşılıklı tavizlerle bir noktada uzlaşmaya çalışılmaktadır. Bu yönüyle şu anda Türkiye ile Güneyli Kürtler arasında PKK'ye saldırı konusunda herhangi bir pratik sorun yaşanmasa da bunun ileride yaşanmayacağı anlamına gelmiyor. Çünkü böyle bir gündem üzerinde tartışmaya başlamak bile bir pazarlık yapmak, pazarlığa hazır olmak anlamına geliyor. Türkiye, bazı isteklerini kabul ederse, Güneyli siyasi güçler de Türklerin dediklerini yapacaktır. Şu anda böyle bir gündem üzerinden tartışma yapılması bu anlama gelmektedir. Bu, sadece Kuzey Kürdistan'daki Özgürlük hareketi açısından değil, bütün Kürtler açısından tehlikeli bir durumdur. Bırakalım şu anda anlaşılıp anlaşılmaması konusunu, böyle bir gündem üzerinde tartışmalar yapmanın bile tehlikeli olduğunu vurgulamalıyız. Herhangi bir Kürt gücünün bu gündemler üzerinde tartışmaması gerekmektedir. Yapılması gereken "Türkiye'ye sen Kürt sorununu demokratik temelde çöz, bu sorun başka türlü çözülemez" denilmesidir. "Eğer siz bu sorunu çözerseniz, sorunun çözülmesi temelinde sadece Kuzey Kürtleriyle değil, bütün Kürtlerle ilişki de kurabilirsiniz, bütün Kürtler ile ilişki kurmanızın yolu kendi Kürtleriniz ile anlaşmaktan geçer" felsefesiyle bu tür toplantılara katılım sağlanması gerekir. "Bizlerle sağlıklı ve kalıcı ilişki kurmak, inkârcı politikadan vazgeçmekten ve Kürtlerin haklarını tanımaktan geçer" biçiminde bir yaklaşım gösterilmesi gerekir. Doğru politika budur. Nitekim son zamanlarda Kürt halkı Önderi İmralı'dan gönderdiği mesajlarda hem Talabani'nin hem de Barzani'nin Kürt sorununun demokratik çözümü için rol almalarını istiyor. Türkiye ile bütün Kürtlerin ilişkisi geliştirmesinin yanlış olmayacağını, ama bunun Türkiye'nin demokratikleşmesi, Türkiye'nin demokratik temelde Kürtlerle özgür birlik kurmasından geçmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bunun için de KDP'nin de YNK'nin de Türkiye'de Kürt sorunu-

nun demokratik temelde, Kürtlerin haklarının kabul edilmesi ve Kürt sorunun demokratik yollarla çözülmesi çerçevesinde bir rol oynaması gerektiğini söylemektedir.

#### **Türkiye bütün parçalardaki Kürtlerin özgürlük istemlerine karşıdır**

Türkiye ile ilişkilenecek herhangi bir Kürt liderinin, Kürt örgütünün, Kürt bireyinin kesinlikle takınması gereken tavır budur. PKK'nin tasfiyesi, sınırlandırılması konusunda tartışmalar yapmak, tartışmalar içine girmek daha başından Türkiye'nin tezlerini ya da Kürt özgürlük hareketini inkâr ve imha temelinde kendileriyle ilişki kurma çerçevesini kabul etmek anlamına gelir. Dolayısıyla hiçbir Kürt siyasi gücünün PKK'yi sınırlandırma, PKK'nin üzerine gitme biçimindeki tartışmaları kesinlikle yapmaması gerekir. KDP de YNK de Mesut Barzani de Celal Talabani de bilmelidir ki Türkiye kendi Kürt sorununu çözmediği taktirde yalnız Güney Kürdistan'daki Kürtler değil, bütün Kürtler rahat edemez. Çünkü Türkiye bütün parçalardaki Kürtlerin özgürlük kazanımlarına karşıdır. Aslında Türkiye inkârcı ve baskıcı politikayı bütün sömürgeci güçler adına uygulamaktadır. Bu açıdan da Kürt sorununun kalıcı çözümünün anahtarı, Türkiye'nin inkârcı ve imhacı politikalarından vazgeçmesidir. Türkiye inkârcı politikasından vazgeçer, kendi Kürtleriyle demokratik birlik temelinde, Kürtlerin kimlik, dil, kültür ve temel demokratik haklarını tanıyarak sorunu çözerse Güney Kürdistan da rahatlar, bütün parçalar da rahatlar. Tüm Kürt örgütlerinin, Kürt siyasi güçlerinin Türkiye'ye yaklaşımda böyle bir tutum içinde olmaları gerekiyor. Kürt sorununu çözmeyen, Kürt özgürlük hareketini ezmekte ısrar eden Türkiye ile sağlıklı ilişki geliştirmenin mümkün olmayacağını, ama Kürt sorununu demokratik temelde çözerse bütün Kürtlerin Türkiye ile ilişki kurmasının kolaylaşacağını, hatta Kürtlerin Türkiye ile ilişki kurmasının faydalı olacağını söylemelidirler. Hatta kendi Kürt sorununu demokratik temelde çözen bir

Türkiye'nin yalnız kendisi için değil, demokratik temelde Ortadoğu halklarının ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal gelişiminde olumlu rol oynayabileceğini ve etkili olabileceğini söyleyebilirler. Demokratikleşen bir Türkiye'nin etkin olmasına karşı olunmayacağını, ama Kürt sorununu inkâr temelinde Ortadoğu'da ya da Kürtler üzerinde egemen olan bir Türkiye'ye de karşı durulacağını hatırlatılması gerekiyor.

Bu yönüyle Güneyli güçlerin Türkiye'ye karşı yürüttüğü politikaların gözden geçirilmesi gerekir. Geçen yıl Talabani'nin açıkça ifade ettiği gibi DTP'ye karşı AKP'nin desteklenmesi ya da Kürt sorunun çözümünde PKK'nin engelleyici rol oynadığını, AKP'nin Kürtlere yarar sağladığını, söylemek tabii

sorununu çözmezse, herhangi bir kampaşa ortaya çıktığında, Ortadoğu'da farklı politik dengelerle karşı karşıya gelindiğinde, Türkiye nerede yer alıyorsa, Kürtlerin de kesinlikle onun karşısındaki kampta yer alması gerektiğini vurgulayarak, mevcut Türkiye politikasının ne kadar Kürt karşıtı, bütün Kürtlere karşı olduğunu ortaya koymuştur. İnkârcılıkta ısrar eden Türkiye'nin bütün Kürtler arasındaki siyasi konumunun ve bugünkü tarihsel durumunun bu çerçevede olduğu açıktır. Bunu görmek için büyük bir siyasetçi olmaya gerek yoktur. Herhangi bir Kürt bile Türkiye'nin bölgedeki bütün Kürtlere karşı olduğunu, Kürt karşıtı bir konumda bulunduğu rahatlıkla söyleyebilir.



**Türkiye Güneyli güçlerle gizli görüşmeler yapmaktadır**

ki artık bir gaflet değil, ihanet durumunu ortaya çıkarır. Bu açıdan yalnız Sayın Talabani ve Barzani'nin, bütün Kürt şahsiyetlerinin Türkiye ile politikaları ilkeler çerçevesinde yürütmesi gerekiyor. Ulusal demokratik ilkeler çerçevesinde yürütmesi gerekiyor. Kendi Kürt sorununu demokratik temelde çözmeyen bir Türkiye'nin Kürtler tarafından olumlu karşılanması mümkün değildir. Böyle bir Türkiye ile ilişkiye Kürt halkı her zaman kuşkuyla yaklaşır. Hatta kendi Kürt sorununu çözmeyen Türkiye bütün Kürtler için tehlike yarattığından bütün Kürtler böyle bir Türkiye'ye karşı tavrı almak zorundadır. Kürt halk Önderi bir görüşme notunda, Türkiye eğer Kürt

Türkiye-Irak-Güneyli güçlerin Terörle Mücadele Komisyonu kurmaları tabii ki kabul edilebilir bir durum değildir. Gizli diplomasi yürütmeleri Kürtler açısından kabul edilemez. Kürt örgütleri belki bunu söylemiyor, ama hem Ali Babacan hem de bu görüşmelere katılan devlet temsilcisi görüşmelerin gizli sürdürüldüğünü, sessiz diplomasi ile sonuç alacaklarını, hatta belirli ilerlemeler kaydettiklerini söylemektedirler. Bu tür ilişkiler tehlikelidir ve Güneyli güçlere de yarar getirmez, hatta tuzaklarla karşı karşıya kalmalarını beraberinde getirir. Belki hala Kürt gruplarının, Kürt özgürlük

hareketine karşı açık somut bir olumsuz durumu ortaya çıkmamıştır, ama Türkiye'nin bu değerlendirmelerini de kimse göz ardı edemez. Türkiye olumlu bakıyor, sonuç alacağına inanıyor, yine ABD çeşitli değerlendirmelerde bu üçlü komisyonun toplantıya katılan güçler arasındaki sorunları çözeceğini belirtiyor. Bu güçlerin siyasal literatüründe sorunu çözmek demek PKK'nin tasfiyesi konusunda anlaşmak demektir. Çünkü Türkiye Güney Kürdistanlılarla ilişkinin gelişmesinden söz ederken bunu kastetmektedir. Zaten Türkiye ilişkilerin geliştirilmesi konusunda PKK'ye karşı olmayı ön şart olarak koşmaktadır. Güneyli güçler zaman zaman Türkiye kendi sorunlarını demokratik temelde çözsün diyorlar, bu yönlü demeçler de veriliyor. Bu sorun zorla, şiddetle, çözülmez gibi değerlendirmeler de oluyor. Ama bu konuda ısrarlı değiller. Çok ilkel oldukları söylenemez. Biz Kürt sorununun demokratik temelde çözümü dışında hiçbir tartışmayı kabul edemeyiz, hiçbir dayatmayı kabul edemeyiz biçiminde tüm Kürt kamuoyunu rahatlatacak ve Türkiye'yi doğru politikaya sevk edecek tutumlar gösterilemiyor. Bu nedenle Türkiye hala Güneyli güçlerle ilişki geliştirip PKK'yi tasfiye edeceği konusunda umutlar besliyor. KDP'yi, YNK'yi PKK üzerine süreceği konusunda bir iyimserlik içindedir. Bu gerçeklik de gösteriyor ki, Kürt örgütleri, şahsiyetleri Türkiye'ye karşı net tutum göstermiyorlar. Bir taraftan sorun demokratik temelde çözülsün derken, ama diğer taraftan da PKK'nin tasfiyesiyle ilgili konuları tartışıyorlar. Böylelikle bir nevi siz bizim dediklerimizi yerine getirirseniz, bizim varlığımızı kabul ederseniz, biz de sizin istekleriniz konusunda bir şeyler yapabiliriz gibi Türkiye'yi cesaretlendiren tutumlar içine giriyorlar. Bu da Kuzey Kürdistan'da Kürt sorununun çözümünü geciktiriyor, hatta engelliyor. Şu açıktır, eğer Güneyli güçler ve uluslararası çevreler Türkiye'yi cesaretlendirmeseler, Türkiye Kürt sorununu en kısa zamanda çözmek zorunda kalır. Kürtler özgürlüğü için, demokrasi için az mücadele et-

mediler. Dünyanın herhangi bir köşesinde bir halk bu kadar mücadele verseydi kesinlikle özgürlüklerini, demokrasilerini, temel demokratik haklarını rahatlıkla elde edebilirlerdi. Şu anda ortada Kürt sorunu diye bir sorun kalmazdı, inkârcılık diye bir sorun kalmazdı. Ama bu kadar büyük bir mücadeleye ve 21. yüzyılda özgürlük ve demokrasi fikrinin önemli bir siyasal değer, ideolojik değer haline gelmesine rağmen Türkiye, insanlığın en kadim halkı olan Kürt halkının dilini, kültürünü, kimliğini reddediyorsa, hâlâ onu resmi olarak kabul etmiyorsa, bu politikada ısrar devam ediyorsa bunun bir nedeni de Güney Kürdistanlı güçlerin Türkiye'nin bu politikasına cesaret vermesidir. Türkiye hâlâ dış güçlere dayanarak ya da Güneyli güçleri kullanarak PKK'yi ezme politikasındaki umudunu kaybetmemiştir. Tabii ki bu durum tüm Güneyli örgütler açısından eleştirilmesi gereken bir durumdur.

#### Güney Kürdistanlı güçler ulusal politikada ilkeli davranmalıdırlar

Bu açıdan da Güneyli güçler "biz Kürtler arası bir çatışmaya girmek istemiyoruz, Türkiye kendi sorunlarını demokratik temelde çözmeli" yaklaşımını bir ilke ve temel politika haline getirmeli ve Türkiye'ye bunun dışında farklı politika izlenmeyeceğini göstermelidir. Bu yapılsa biz Türkiye'nin mevcut inkârcı politikadan vazgeçeceğini, Kürt sorununu da demokratik temelde çözme konusunda daha istekli olacağını ya da bugünkü mevcut politikayı sürdürmesinin koşullarının kalmayacağını söylüyoruz.

Güney Kürdistanlı güçler hâlâ ulusal demokratik politikada ilkeli davranmamaktadırlar. Hâlâ siyasal duruma göre, dengelere göre politika yapmayı bir tarz haline getirmişlerdir. Tabii ki uluslararası ve bölgesel dengelerde çeşitli politik yaklaşımlar, taktikler, üsluplar kullanılabilir. Bunlar doğaldır. Ama burada biz temel ilkelerden bahsediyoruz. Bütün Kürdistan halkının ulusal demokratik çıkarlarından söz ediyoruz. Temel ilkeler ve ulusal demokratik çıkarlar

söz konusu olduğunda hiçbir parça kendi dar çıkarları gereği diğer parçaların özgürlük ve demokrasi sorunlarına duyarsız kalmaz ya da diğer parçadaki halkın özgürlük ve demokrasi sorunlarını pazarlık konusu yapamaz, yapmamalıdır.

Güney Kürdistanlı güçlerin politikaları, yaklaşımları aslında Kürt özgürlük hareketinden kaçışları teşvik etmekte, Kürt özgürlük hareketine siyasi baskı kurarak, çeşitli baskı yöntemlerini sürekleştirerek Türkiye'nin imha politikalarına katkı sunmaktadır. Gerilladan, Medya Savunma Alanlarından çeşitli kaçışların ortaya çıkmasında KDP'nin, YNK'nin politikaları belirleyicidir. Kaçışlar teşvik ediliyor, kaçanlar korunuyor, hatta kaçanların belirli koşullarda teslim edilmesi konusunda Türkiye ile yapılan anlaşmalar da vardır. Bu da tabii

kalmanıza gerek yok, kaçarsanız herhangi bir zorlukla karşılaşmazsınız" biçimindeki propagandaları ortadayken Güney Kürdistan'da kaçanlara kucak açılması, hatta kaçışların çeşitli biçimlerde teşvik edilmesi, desteklenmesi kabul edilebilecek bir durum değildir. Eğer kaçanlara bu kadar destek verilmesi, kucak açılması olmasaydı belki bu kaçışların önemli bir kısmı gerçekleşmeyecekti. Tabii ki kaçmak isteyenleri kimse zorla durduramaz. PKK'den geçmişte de kaçanlar olmuştur, Mücadelede zorlandıkça kaçanlar olabilir, bu ayrı bir konudur. Mücadelenin zorlukları, sıkıntıları, koşulları gereği bu tür şeyler olmaktadır. Ama Güneyli güçlerin tutumlarıyla, tavırlarıyla zayıf unsurlara bir nevi kaçarsanız, gelerseniz burada yaşayabilirsiniz biçiminde bir yaklaşım içinde olması bir Kürt hare-

"Güney Kürdistanlı güçler hâlâ ulusal demokratik politikada ilkeli davranmamaktadırlar. Siyasal duruma göre, dengelere göre politika yapmayı bir tarz haline getirmişlerdir. Tabii ki uluslararası ve bölgesel dengelerde çeşitli politik yaklaşımlar, taktikler, üsluplar kullanılabilir.

Bunlar doğaldır. Ama biz bütün Kürdistan halkının ulusal demokratik çıkarlarından söz ediyoruz"

ki Türkiye'nin Kürt özgürlük hareketini dağıtma, tasfiye etme politikalarına destek anlamına geliyor. Özgürlük mücadelesi yürüten savaşımların, gerillaların, kadroların, sempatizanların kaçırılması, bu parçadaki hareketten uzaklaştırılmasının herhalde herhangi bir Kürt örgütünün görevi olmaması, böyle bir rol üstlenmemesi, kaçışları teşvik edici bir yaklaşım içinde olmaması gerekiyor. Güneyli güçlerin herhangi bir Kürdistan parçasındaki Özgürlük hareketinden kaçışları teşvik etmesi, onlara olumlu bir şey yapmışlar gibi davranması, onları takdir etmesi, onlara imkân tanınması Türk devletinin politikasına hizmet etmektedir. Zaten Türk devleti de "bu sıkıntıları bırakın, vazgeçin, kendinizi harcamayın, gelin burada rahat edersiniz" çağrıları yapmaktadır. Türkiye'nin "soğukta, açlıkta, susuzlukta

keti, bir Kürt grubu açısından gafletten de öte bir şeydir.

#### Güneyli güçler kaçışları teşvik etmektedir

Hiçbir Kürt grubunun, Kürt hareketinin, Kürt siyasetçisinin herhangi bir parçadaki özgürlük mücadelesini zayıflatacak, oradaki kaçışları özendirerek ya da hareketin dağılmasını, ortadan kaldırılmasını teşvik edecek bir tutuma girmemesi gerekiyor. Ne yazık ki Güney Kürdistan böyle bir olumsuz rol oynuyor. Hatta bir nevi Doğu'da, Güneybatı'da, Kuzey Kürdistan'daki gençlere ve yurtdışındaki halka "bakın Güney'de bir devlet var, devletimiz oldu" deyip, Doğu Kürdistan'da, Kuzey Kürdistan'da, Güneybatı Kürdistan'da gençlerin, halkın bir özgürlük sorunu olduğunu, bir mücadele



sorunu olduğunu unutturmasını, insanların Güney'deki bu devletçikle tatmin olmasını sağlayan bir anlayış yaratması söz konusudur. Yaratılan bu havanın ve zihniyetin Kürdistan halkının diğer parçalarındaki mücadelesi açısından ciddi bir tehlike oluşturduğunu vurgulamak gerekmektedir. İlk başlarda böyle bir oluşum diğer parçalardaki mücadelenin gelişmesi açısından zemin olacağı düşünülmürken, diğer parçalardaki mücadeleye duygusunun gevşetilmesine yol açması, giderilmesi gereken ciddi bir sorun olarak görülmelidir.

Bugün Güney Kürdistan'daki siyasi güçlerin tarihsel açıdan, Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesi açısından kabul edilemeyecek, gerçekten tarihsel olarak gelecekte, ileride mahkûm edilecek böyle bir politikayı izlememesi gerekiyor. Bunun doğru olmadığını, KDP'nin de YNK'nin de bu tür sonuçlara yol açacak tutumlardan vazgeçmesi gerektiğini söylemek her yurtsever demokratın görevi olmalıdır. Bütün yurtseverlerin, demokratların, aydınların da KDP ve YNK'ye bırakalım herhangi bir parçadaki demokratik ulusal mücadeleyi zayıflatmasını, tersine destek verilmesi gerektiğini dayatmaları gerekir. Nitekim Kürt halk Önderi son görüşmelerinde Talabani için *"sadece olumsuz duruma girmemesi yetmez, aksine Kürt sorunun demokratik çözümü için destek sunması gerekir"* demesi, Kürt örgütlerinin ve liderlerinin sorumlularının nasıl davranması gerektiğini ortaya koyması açısından çok önemlidir.

#### **KNK'nin ortak ulusal bir tutum belgesini gündeme alması önemlidir**

Yakında toplanacak KNK genel kurulunda bu durumların tartışılması gerekiyor. Bir Ulusal Tutum Belgesi taslağı hazırlanmış. Sanırım bunun üzerine tartışma olacak, bütün Kürtleri, siyasi güçleri bağlayacak bazı ilkeler tespit edecektir. Gerçekten de KNK'nin böyle bir toplantıyı yapması bu süreçte anlamlıdır. Zamanlama açısından da doğrudur. Türk devletinin, İran'ın ve çeşitli uluslararası güçlerin Kürtler arası çatışma yaratmaya,

Kürtler arası soğukluk ve gerilim ortaya çıkarmaya çalıştığı bir dönemde, hem de Kürtlerin birliğe en fazla ihtiyacı olduğu bir dönemde bu tür olumsuz politikaların engellenmesi açısından KNK'nin çabaları, girişimleri değerlidir. KNK'nin ve KNK içindeki tüm yurtseverlerin, aydınların, hatta KNK dışındaki tüm yurtsever aydınların ortak ulusal bir tutum belgesinin ortaya çıkmasında katkı sunması taktir edilecek bir çabadır. Kürt örgütlerinin bırakalım birbirine engel olması, her parçadaki sorunun demokratik çözümü ve bu yönlü mücadelenin desteklenmesi açısından ulusal demokratik ilkelerin belirlenmesi önemli olmaktadır. Bu açıdan KNK'nin bu işi daha ciddiye alması, çalışmalarını ve ortaya çıkaracağı sonuçları, bütün aydınlara ve yurtseverlere mal etmesi gerekmektedir. Ortaya çıkarılacak ulusal tutum belgesi çerçevesinde bütün Kürt siyasi örgütlerinin birbirine ve değerlerine saygılı olması, birbirlerinin aleyhinde çalışmaması gerekir.

Ulusal Tutum Belgesine ters tutum içine girenlere karşı KNK'nin de Kürt demokratik kamuoyunun da tutum geliştirmesi, Kürt halkının ulusal demokratik mücadele tarihinde örgütler arası ilişkilerde yeni bir dönemin başlamasını beraberinde getirecektir. Kürdistan tarihinde, siyasal mücadele alanında yanlış tutumların ortaya çıkmasının nedeni yanlış yapan, ulusal demokratik tutum içinde olmayan örgütlere ve kişilere tutum takınılması için bu davranışlar bir nevi normal hale gelmiştir. O bakımdan onlarca yıl yürütülen zorlu mücadelenin getirdiği siyasal bilinç, Kürtlerin siyasal düzeyde kazandığı tecrübeler, oluşan yurtsever demokratik bilinç, Kürt halkının demokratik ve özgür yaşam özlemi artık Kürt halkına, Kürt ulusuna, Kürt halkının bütün parçalardaki özgürlük ve demokrasi mücadelesine zarar veren tutumlara karşı tavır geliştirilmesini gerektirmektedir. Artık yurtseverden aydınına tüm Kürt halkı açısından ulusal demokratik ölçülerin, tutumun ne olması gerektiğinin bilinmesi gerekir. Neyin yapılması, neyin yapılmaması gerektiğinin netleşmesi

gerekir. Bu nedenle de KNK'nin Ulusal Tutum Belgesi konusunda tartışmaları ilkesel düzeyde, temel ilkeler düzeyinde mutlaka netleştirilmesi ve bunun bütün Kürt kamuoyuna mal edilmesi gerekmektedir. Kürt kamuoyunun bu temel ilkeler temelinde izlenen politikaları takip edip değerlendirmesi gerekiyor. Bu temel ilkelere ters düşüldüğünde de kamuoyu olarak tutum koyarak olumsuzlukların önüne geçmelidir. Bu yönüyle de Kürdistan halkının özgürlük ve demokrasi sorunu artık bireylerin ya da örgütlerin insafına bırakılmamalıdır. Kürt demokratik kamuoyunun, Kürt halkının demokratik kurumlaşmalarının, sivil toplum örgütlerinin, sivil inisiyatiflerin kesinlikle devrede olması ve duyarlı davranması doğru ulusal demokratik politikaların yürütülmesi açısından zorunlu hale gelmiştir. Yanlış tutumlara tavır alarak halkın demokratik çıkarlarını esas alan bir siyasal kültürün, siyasal ortamın oluşmasının sağlanması gerekiyor.

#### **Kürt halkı bağımsız ve özgür iradesini ortaya koyabilmelidir**

Kürt halk Önderi örgütlerin ve bireylerin içine gireceği yanlışlıkların önüne geçmek için *"halk benim ne dediğime veya her hangi bir örgütün ne dediğine bakmasın, kendini örgütlesin, kendi ulusal demokratik kararlarına kendisi karar versin"* demektedir. Sadece bir kişinin, bir liderin söylemesiyle Kürt halkının çıkarlarının belirlenemeyeceği bu yönüyle sadece kendisinin değil hiç kimsenin esas alınmaması, esas alınması gereken ilkeler ve Kürt halkının özgürlük ve demokrasi çıkarları olduğunu vurgulamıştır. Halkın özgür, demokratik yaşamı ve bunun ilkeleri çerçevesinde karar verilmelidir, tutum alınmalıdır diyerek Kürt halkına, Kürt kamuoyuna nasıl bir demokratik duruş içinde olması ve özgürlük anlayışı içinde olması gerektiğini hatırlatmıştır. Böylelikle de bireylerin, örgütlerin yapacağı yanlışlıklara karşı halkın demokratik iradesinin devrede olmasını istemiştir. Kürt halkı ve

Kürt kurumları artık bu olgunluğa ulaşmıştır. Bu açıdan KNK ve sorumlu bütün Kürt demokratik kurumları Kürt halk Önderliğinin belirttiği çerçevede kendi demokratik iradelerini ulusal demokratik ilkeler çerçevesinde ortaya koymaları, böylelikle Kürt demokratik yaşamı üzerinde rollerini oynamaları gerekiyor. Zaten özgürlük de demokrasi de demokratik irade haline gelmek de budur. Bu da artık birilerinin ağzından çıkan sözler değil de halkın örgütlü gücüyle kendi geleceğini belirlemesidir.

Tabii ki Kürt halkı Önderliğine de mücadeleyi yürüten örgütlerine de değer verecektir. Bu konuda kuşku yoktur. Siyasi örgütlerine sahip çıkmayan, Önderliklerine değer vermeyen halklar özgürlüğe de layık olamazlar. Tabii ki Kürt halkı Önderine sahip çıkacaktır, sahip çıkmalıdır da. Nitekim sahip çıkıyor. Çünkü Kürt halk Önderinin ortaya koyduğu irade, birikim kendine değil, insanlığa aittir, Kürt halkına aittir. Önder Apo, Kürt halkının değeridir, insanlığın değeridir. Bu yönüyle buna sahip çıkacak bu çerçevede özgürlük ve demokrasi mücadelesini yürütecektir. Önderlik kendinizi esas alın, kurumlarınızı esas alın derken demokratik kültürü, demokratik iradeyi ilkelerle yaşamayı ortaya koyuyor. Yoksa mücadele yürüten örgütlerinizden uzak durun, liderinizden uzak durun, örgütünüz olmasın, lideriniz olmasın bunları dinlemeyin demiyor. Burada örgütle ilişkilerinizin, liderle ilişkilerinizin ulusal demokratik çıkarlar temelinde, özgürlük çıkarları temelinde olması gerektiğini, ilkeli olunması gerektiğinin altını çiziyor. Bu yönüyle de Kürt halk Önderi Kürt halkının gerçekten demokratik özgür irade kazanması konusunda Kürt halkına önemli bir destek veriyor, güç veriyor, kuvvet veriyor. Halkın nasıl duruş göstermesi, yaşaması gerektiği konusunda büyük bir eğitimci gibi davranıyor. Büyük bir öğretmen gibi davranıyor. Başta Kuzey Kürdistan olmak üzere Kürt halkında özgür irade, demokratik irade ortaya çıkmışsa, her türlü baskıya rağmen demokratik duruş ortaya koyabiliyorsa, mücadele

edebiliyorsa hiçbir baskı, hiçbir zulüm Kürt halkını mücadeleden vazgeçiremiyorsa bunun nedeni Önderliğin halkı demokratik ve özgür irade konusunda eğitmesidir. Halkın kendi iradesine güvenmesi, demokratik iradesini ortaya çıkararak siyaset yapması, Önderliğin perspektiflerinin, çabalarının, yaklaşımlarının Kürt toplumunda mayaya tutması, hatta maddi bir güç haline gelerek bu ilkesel anlayışın örgüte ve kurumlara kavuşması sonucudur.

#### **Politikada açıklık ilkesini herkesten çok Kürtler uygulamalıdır**

Kürt hareketleri, Kürt liderleri tabii ki diplomasi de yaparlar, siyasette yaparlar, komşu ülkelerin siyasi güçleriyle, devlet başkanlarıyla, başbakanlarıyla görüşebilirler. Bunlar yanlış değildir. Yanlış olan bu tür ilişkilerin her hangi bir parçadaki Kürt halkının özgürlük mücadelesi aleyhine yapılmasıdır. Kürt halkı bu tür ilişkileri, görüşmeleri yakından takip etmeli, ilkelere göre mi oluyor, yoksa sömürgeci güçlerin baskısı, dayatması karşısında Kürt halkının özgürlük mücadelesi aleyhine mi geliyor bunları değerlendirebilmeli ve zamanında tutum alabilmelidir. Aslında bugün dünyada politikada açıklık ilkesini herkesten fazla Kürtler uygulamalıdır. Çünkü Kürtlerin politikasında da mücadelesinde de kendi temel demokratik haklarını savunma dışında hiçbir etken yer almamaktadır. Dolayısıyla Kürtlerin politikalarını

ve diplomalarını açık yürütmeleri kendi çıkarlarıdır. Her şeyden önce de Kürdistan'ın parçalanmışlığı koşullarında diplomasi ve politikayı herhangi bir parçanın veya örgütün aleyhine yapmamalıdır. Kesinlikle kendi özgürlük ve demokrasi mücadelesinin ilkeleri temelinde yürütmelidirler.

Örneğin Güney Kürdistanlı güçler diğer ülkelerle sadece Güney Kürdistan'daki sorunları tartışmalıdırlar. Güney Kürdistan ile söz konusu ülkeler arasındaki ilişkileri tartışmalıdırlar. Eğer İran'la Doğu Kürtleri tartışılacaksa, Türkiye ile Kuzeyli Kürtlerin durumu tartışılacaksa bu pazarlık temelinde değil, oralandaki Kürt sorununun demokratik temelde nasıl çözüleceği, Kürt halkının temel demokratik hakları nasıl pratikleşeceği üzerinden tartışmaları gerekir. Bunun dışındaki her türlü tartışma gayri ahlaktır, gayri meşrudur. Ulusal demokratik ilkeler ve çıkarlar açısından ise gaflet ve ihanettir. Bu açıdan da ne sömürgeci güçler Kürt örgütleriyle bu temelde bir ilişkiye girmelidirler ne de Kürt örgütleri sömürgeci güçlerin dayatması temelinde bu tür görüşmeler ve ilişkiler içinde olmalıdırlar.

Bu çerçevede bakıldığında Talabani geçen baharda olduğu gibi yine Türkiye'ye gitmeyi düşünüyor. Abdullah Gül'ün ise eğer "kulak ağrıları" geçerse yakın zamanda Irak'a ve Güney Kürdistan'a gitme planları var. Güneyli siyasi güçler ve tüm şahsiyetler bilmelidirler ki Abdullah Gül Türkiye'de Kürt-



lere karşı yürütülen özel savaşın koordinatörüdür. Kürt özgürlük hareketine karşı tasfiye planının dış dünyadaki koordinatörlüğünü yaparak dış ilişkileri Kürt özgürlük hareketini tasfiye temelinde harekete geçirme çabasını sürdürüyor. Bu rol kesinlikle Abdullah Gül'e verilmiştir. Abdullah Gül geçen dönemdeki Necdet Sezer gibi politikadan uzak duran kişi değildir. Aksine dışişleri bakanlığından gelen bir cumhurbaşkanı olarak Kürt özgürlük hareketinin tasfiye edilmesinde dış ilişkileri, diplomasiyi bizzat yürütmektedir. İçeride de kimi aydınları, sanatçıları, yazarları, sivil toplum örgütlerini örgütleyerek Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme, kuşatma ve ezme politikasının parçası haline getirmek için çalışmaktadır. İçeride ve dışarıda Kürt özgürlük hareketini kuşatma rolü önemli oranda Abdullah Gül'e verilmiştir. Eğer Abdullah Gül Bağdat'a ve Erbil'e gidecekse kesinlikle bu görevi temelinde gidecektir. Iraklı ve Güneyli güçleri Kürt özgürlük hareketinin üzerine sürmek için bu ziyaretleri yapacaktır. Bu ziyaretler herhangi bir hava alanının açılışı ya da Talabani'nin geçen baharda Türkiye'ye yaptığı ziyaretin karşılığı değildir. Türk devletinin gerilla ve halkın serhıldanları karşısında sıkışması sonucu Kürtlerin ve Irak'ın desteğini alarak PKK'nin siyasette kazandığı inisiyatifli kırmak ve Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmede inisiyatifli ele geçirmek için bu ziyaret yapılmaktadır.

#### **Abdullah Gül yapacağı görüşmelerde Talabani'nin PKK'ye karşı açık tavır almasını isteyecektir**

Bu açıdan bu tür görüşmeler kesinlikle gizli diplomasinin daha üst düzeyde yürütülmesi anlamına gelmektedir. Buna bütün Kürtlerin karşı çıkması gerekiyor. Güneyli Kürtler "Abdullah Gül Erbil'e gelecekte Güney Kürdistan'la ilişki içinde olmak için gelmelidir, PKK konusunda pazarlık yapmak için gelmemelidir" yaklaşımını ortaya koymalıdır. Abdullah Gül sık sık "terör Irak'la, Kuzey Irak'la ilişkilerimizi zehirliyor" diyerek aslında Güney Kürdistanlı siyasi güçleri tehdit et-

mektedir. PKK'yi tasfiye edersek ilişkilerimiz daha iyi gelişir, bundan beş kat daha iyi gelişir, on kat daha iyi gelişir, Güneye yatırımlar yaparız, böylece ekonomik, sosyal refah gelişir diyerek havuç sopa politikası izliyor. Bu açıdan tüm Kürtlerin Abdullah Gül'ün bu gezilerine dikkatli yaklaşması gerekiyor. Özellikle Güney Kürdistan halkının bu ziyaretlerin kesinlikle Erbil havaalanının açılışı veya dostluk ziyareti olmadığını, Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmek için yapılan ziyaretler olduğunu bilmelidir. Tabii ki Türk devleti "PKK'yi ezdikten sonra pozisyonumu güçlendiririm, Güney Kürdistan federe hükümetine her istediğimi kabul ettiririm" anlayışındadır. Bu bakımdan Güney Kürdistan halkı bu ziyaretlerin öyle masum ziyaretler olmadığını bilmeli, ona göre tavır ve tutum almalıdır. Irak'a gitmesi de iyi niyetli bir yaklaşım değildir. Irak hükümeti zaten "Türkiye ile terörün tasfiye edilmesi konusunda ortak politika içindeyiz" diyor. Türkiye bu tür görüşmeler ve yapacağı baskılarla Talabani'yi de tümünden bu politikanın içine katmak istiyor. Talabani bir Kürt olduğu için Kürt özgürlük hareketi üzerine gitmede Iraklılar gibi, Türkiye gibi açık tavır takınmıyor. Abdullah Gül yapacağı görüşmelerde baskı ve vaatlerle Talabani'nin açık tavır almasını sağlamaya çalışacaktır. Türkiye son zamanlarda Talabani ile Kürt özgürlük hareketinin tasfiyesi konusunda pazarlık görüşmelerini arttırmış bulunuyor. İlişkileri sıklaştırmaları kesinlikle Türkiye'deki esas siyasi karar alıcı olan Milli güvenlik kurulunun kararı doğrultusunda. Bu bakımdan Talabani'nin de bu konuda net, ilkeli tutum takınması gerekiyor. Şimdiye kadar Türkiye ile ilişkileri Kürt özgürlük hareketi hakkında yaptığı değerlendirmeleri, söylemleri Kürt halkında kuşku uyandırıyor. Belki ciddi bir olumsuz pratik ortada yok, zaman zaman YNK de "Kürtler arası artık savaş olmaz, biz Irak'ın, Türkiye'nin dayatmalarını kabul etmeyiz" gibi söylemlerde bulunuyor olsa da, YNK'nin kimi yetkililerinin ve Türkiye'nin temsilcisinin açıklaması, Talabani'nin yer yer Türkiye'yi ve AKP'yi

öven sözler söylemesi ister istemez Kürt halkını, Kürt demokratik kamuoyunu kuşkulandırmaktadır.

#### **Yerelde sorunların çözülmesi Türkiye ile Kürtler arası ilişkileri geliştirir**

Abdullah Gül'ün ziyareti sırasında Kürtler, Kürt aydınları, yazarları, "PKK ile pazarlık için gelme, böyle bir pazarlık ziyaretini kabul etmiyoruz" tutumunu göstermelidirler. Irak ziyareti, Erbil ziyareti PKK'nin tasfiye edilmesi üzerinde yapılacak pazarlık ziyaretiyse Kürt halkı bunu kabul etmez, diye açıkça tavırlarını koymalıdır. Talabani de Önderliğin belirttiği gibi Abdullah Gül'e, Türkiye'nin birliğinden yanayız, ama Türkiye de kendi Kürtleriyle sorunlarını demokratik temelde çözsun, Kürtlerin kimliğini, anadilde eğitimini kabul etsin, kültürü önündeki engelleri kaldırsın, demokratik örgütlenmesine engel çıkarmasın, DTP'nin Kürt kimliği adına siyaset yapmasına engel olumasın, demelidir. Kuzey Kürtleri Türkiye'nin parçası olsunlar, ama Kürtlerin temel demokratik haklarıyla, sorunlarıyla ilgilenmesinin de doğal karşılanması gerektiğini söylemelidirler. Bu temelde Kürtlerin demokratik iradelerinin olabileceğini, meclislerinin olabileceğini, belediye yetkilerinin genişletilmesi gerektiğini, bunların Türkiye'nin birliğine zarar verme değil, Türkiye'nin birliğini güçlendireceğini açıkça belirtmelidir. Yerelde sorunların çözülmesinin merkezi hükümetle, Türkiye ile çıkacak pürüzlerin önüne geçeceğini, sorunlarının çoğunun yerelde çözülmesinin Türkiye ile Kürtler arası ilişkileri zorlayan değil, hatta rahatlatan bir gelişme olacağını ortaya koymalıdır.

KDP ve Mesut Barzani'nin de Türkiye'ye "biz Türkiye ile ilişki kurmaktan yanayız, Osmanlı döneminden beri Türkiye ile ilişkilerimiz var, bu ilişkilerimizi daha da geliştirebiliriz, ekonomik ilişkiler gelişiyor, siyasal ilişkilerin daha da gelişmesi ve sağlıklı bir temele oturması için, süreklileşmesi için Türkiye'nin kendi sınırları içinde Kürtlerin temel demokratik haklarını kabul ederek Kürt sorununu çözmesi gerekir, bu yapıldığı takdirde biz Güney Kürdistan



**“Son zamanlarda görüldüğü gibi Türkiye ile İran ortak operasyonlar yapmaktadırlar. Eş zamanlı, koordineli biçimde Medya Savunma Alanlarına saldırmaktadırlar. Hava saldırıları, ağır topçu atışlarıyla gerilla alanlarını vurmaktadırlar. Bu saldırılardan en fazla da Medya Savunma Alanlarında bulunan köylüler zarar görmektedir. Güney Kürdistanlı siyasilerin, demokratik kurumlarının ve halkın buna tepki göstermesi gerekiyor”**

olarak Türkiye ile daha sıkı ilişkileri geliştirebiliriz” demelidirler. Türkiye, Güney Kürdistan ve Irak’la daha sıkı ilişki içinde olabilir, ama bunun için Türkiye cumhuriyetinin demokratikleşmesi ve ilişkilerini bu çerçevede ele alması gerekir, demelidirler. Bağdat ve Erbil ziyaretlerinde eğer tartışılacaksa bunlar tartışılmalıdır. Bunların dışındaki her tartışma Kürt sorununun demokratik çözümüne hizmet etmediği gibi diğer parçalardaki Kürtleri de zor duruma düşürür. En başta Güney Kürdistan’daki Kürtlerin kazanımlarını, kurumlaşmalarını tehlikeye atar. Eğer Güney Kürdistan’da siyasal istikrar, ekonomik-sosyal gelişme ve Kürtlerin kazanımlarının kalıcılığı, kökleşmesi isteniliyorsa Türkiye’nin kendi Kürtleriyle sorununu çözerek Güney Kürdistan’a ve tüm parçalara olumsuz bakışını değiştirmesi gerekir. Bu yönüyle de Talabani ve Barzani’nin Türkiye ile Abdullah Gül’ün ziyaretlerini bu temelde değerlendirmeleri gerekir. Önderlik zaten İmralı’da bu temelde Talabani ve Barzani’ye çağrı yapmıştır. Talabani ve Barzani’nin nasıl bir tarihsel sorumluluk duygusu içinde olmaları gerektiğini hatırlatmıştır. Herhalde Sayın Talabani ve Barzani’nin de bu sorumluluklarını hissederek Kürt halk Önderinin belirttiği biçimde Türkiye ile ilişkinin temel ilkelerini Abdullah Gül’e hatırlatırlar.

**Hava saldırılarında en fazla köylüler zarar görmektedir**

Son zamanlarda görüldüğü gibi Türkiye ile İran ortak operasyonlar yapmaktadırlar. Eş zamanlı, koordineli biçimde Medya Savunma Alanlarına saldırmaktadırlar. Hava saldırıları, ağır topçu atışlarıyla gerilla alanlarını vur-

maktadırlar. Bu saldırılardan en fazla da Medya Savunma Alanlarında bulunan köylüler zarar görmektedir. Güney Kürdistanlı siyasilerin, demokratik kurumların ve halkın buna tepki göstermesi gerekiyor. Böyle bombardımanlarla İran ve Türkiye’nin Kürt sorununu çözemeyeceğini ve bunlardan yılmayacaklarını ortaya koymaları gerekiyor. Kürtler bugün zayıf bir halk değildir. Eğer Kürt demokratik güçleri doğru bir ulusal tutumla birlik olurlarsa elli milyona yakın Kürt bu politika ve birlik etrafında toplanır. Doğru bir politika etrafında birleşmiş ve örgütlenmiş Kürtleri de hiçbir devlet bastıramaz. Artık hiçbir devletin kendi Kürt’ünü bastırma şansı kalmamıştır. Yeter ki Kürtler birlik içinde olsun, birbirlerine karşı olumsuz tutum içinde olmasın. Kürt halkının ulusal demokratik bilincinin gelişkinliği dikkate alındığında Ortadoğu’da ortak tutum takınmış Kürtlere hiçbir devletin gücü yetmez. HPG gerillalarının Türkiye’nin saldırıları karşısında ortaya koyduğu direniş ortadadır. Eğer Kürtler birlikte hareket ederlerse ne dağda savaşarak Kürtleri ezebilirler ne de şehirlerde. Kürt halkının şehirlerde her türlü baskıya karşı nasıl fedaice bir direniş ortaya koyduğu ortadadır. Türkiye bütün imkânları seferber ediyor, dış dünyanın desteğini alıyor, ama gerilla karşısında başarısız kalmaktan kurtulamıyor. Kaldı ki Kürtler ortak politika izlediği taktirde dış dünya Türkiye’ye bu kadar destek vermez. Ne İran ne Türkiye bu kadar cesaretli saldırımaz. Aksine Kürtlerin ortak tutumu karşısında Türkiye de İran da geri adım atarak Kürt sorununu demokratik temelde çözmek zorunda kalırlar.

Bu açıdan da Güney Kürdistanlı güçler İran’ın ve Irak’ın ortak saldırılarına karşı çıkmalıdır. İran ve Türkiye’nin

bu ortak saldırılarının aynı zamanda kendilerine karşı olduğunu söylemelidirler. Bugün PKK’ye karşı, yarın da bize karşı ortak politika izleyebilirsiniz, fırsat bulduğunuzda bizi de ezmek isteyebilirsiniz, bu nedenle biz sizin politikalarınızı doğru bulmuyoruz, demelidirler. Türkiye kendi Kürtleriyle sorunu çözsün, İran kendi Kürtleriyle sorunu çözsün, demelidirler. Türkiye ve İran’ın Medya Savunma Alanlarına saldırımları kendi Kürtleriyle sorunlarını çözmemelerinden kaynaklanıyor. Ben direnen Kürtleri ezersem İran’da Kürt sorunu kalmaz, Türkiye’de Kürt sorunu kalmaz, Kürtlerin iradelerini kırmış olurum, cesaretlerini kırmış olurum, böylelikle inkârcı politikalarımızı, baskıcı politikalarımızı sürdürebiliriz demektedirler. Bu nedenle Medya Savunma Alanlarına yönelik İran’ın ve Türkiye’nin saldırılarına karşı çıkmamak aslında Türkiye’nin ve İran’ın bu politikalarını sürdürmesine cesaret vermektedir. Bu açıdan Güney Kürdistanlı güçler sadece Türkiye’ye değil, İran’a karşı da politikalarında net olmalı ve tutum takınmalıdırlar. Kürtler eğer birlik olurlarsa ne Türkiye ne İran ne de dünya karşısında zayıftırlar. Kürtleri Türkiye ve İran karşısında zayıf bırakan, ortak politika izlememeleridir. Bunun mutlaka görülmesi, gereğinin yapılması gerekiyor.

#### **Ulusal Tutum Belgesi’ne destek verilmeli**

KNK’nin Ulusal Tutum Belgesi’ne bu nedenle destek vermesi gerekiyor. Böyle bir ulusal tutum belgesi ortaya çıktığında Kürt siyasi güçlerinin baskılara karşı direnme gücü de meşruiyeti de artar. Kürtler arasında bir ulusal tutum belgesi var, biz bunun dışına çıkamayız deme imkânına kavuşurlar. Bu bakımdan KNK’nin Ulusal Tutum Belgesi’ni uluslararası düzeyde meşrulaştırması için bütün örgütler çalışmalıdır. Böyle bir Ulusal Tutum Belgesi’nin Kürt kamuoyu tarafından benimsenmesi ve uluslararası güçler tarafından kabul edilir hale gelmesi Güney Kürdistanlı siyasal güçlerin çıkarınadır. Kuzey Kürdistan Kürtlerinin de Doğu Kürdistan ve Gü-

neybatı Kürtlerinin de çıkarınadır. Böyle bir Ulusal Tutum Belgesi'nin meşruiyet kazanması, desteklenmesi uluslararası ve sömürgeci güçlerin dikkate alacağı bir belge haline getirilmesi Kürt sorunun demokratik çözümü açısından önemli bir gelişme olur. Böylece İran, Türkiye, Suriye, Irak Kürtleri birbirleriyle kavga ettirme, düşürme politikasından vazgeçerler, bu tür politikalara umut bağlamazlar. Kürtleri birbiriyle kavga ettirme döneminin son bulduğunu, bu tür politikalarla Kürtlerin haklarının gasp edilemeyeceğini, Kürtleri siyasal olarak geriletemeyeceğini öğrenirler. Kürtleri birbirine kırdır, klasik inkâr politikalarını sürdür anlayışı böylelikle yerle bir olur. Bu da bütün parçalarda Kürt sorununun demokratik çözümü açısından bir dönüm noktası olur. Bunu bütün Kürt aydınlarının da yurtsever demokratların da Kürtlerin dostlarının da bilmesi gerekiyor.

#### DTP'nin Güney Kürdistan ziyareti önemli

DTP heyeti Güney Kürdistanlı partiler ve yetkililerle görüşme yapıyorlar. Biz KNK Kongresinin de DTP'nin Güney Kürdistan ziyaretini de ulusal tutum ilkelerinin ortaya çıkması, netleşmesi açısından önemli görüyoruz. Özellikle 22 Temmuz seçimlerinde YNK ve KDP'nin direkt ve dolaylı olarak ulusal demokratik çizgiye uymayan ters bir yaklaşım içine girerek ulusal demokratik Kürt gücünü değil de, Türkiye'de inkârcı sömürgeci devletin özel savaş partisi AKP'yi desteklemesi gerçekten çok acı verici olmuştur. Tarihsel büyük hata olmuştur. Umuyoruz ki, DTP'nin bu ziyaretinden sonra bu Kürt güçleri Türk devletinin inkârcı güçlerinin bir özel savaş partisi ve hükümeti olarak, Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmede kullandığı AKP hükümetine bakışlarını değiştirirler. Inkârcı sömürgeci karargâh, Kürt özgürlük hareketine karşı kullanacağı başka psikolojik savaş aracı kalmadığı için en son olarak kendine göre Müslüman, kendine göre demokrat olan işbirlikçi İslamcı AKP'yi kullanmaktadır.

lar. Bununla Kürt özgürlük hareketini tasfiye edeceğini hesaplamışlardır. Böyle bir özel savaş hükümetine Güneyli güçlerin destek olması tarihsel olarak Kürt örgütleri için kara leke olmuştur. DTP'nin KDP ve YNK ile görüşmesi sonucu bu yanlışın, bu gafletin düzelmesini, Güney Kürdistan hükümetinin ve partilerinin inkârcı ve sömürgeci güçlerin özel savaş partisi olan AKP'yi değil de Kürt demokratik partisi DTP'yi destekleyen bir tutum içine girmelerini bekliyoruz. Bunun dışındaki her tutum Kürt örgütleri, partileri, şahsiyetleri için yanlış olacaktır.

Herkes de bilmektedir ki DTP Türkiye devletinin inkârcı politikadan vazgeçerek Kürt sorununun demokratik temelde çözülmesini istiyor. DTP Kürt sorununun demokratik çözümü açısından bir muhataptır. Kürtleri temsil eden bir konumları olabilir. Türkiye Kürtlerin temel demokratik haklarını kabul etme temelinde diyaloga geçerse demokratik çözümün önü açılabilir. Yoksa Kürt halkının temel demokratik haklarını kabul etmeden, PKK teslim olsun, gerilla silah bıraksın gibi yaklaşımlar kesinlikle yanlış şeylerdir. Demokratik mücadele yöntemleri ve halk hareketleriyle amaca ve hedefe ulaşma imkânları artmıştır. Talabani bu gerçekliğe bakarak artık silahlı mücadele bırakılmalıdır gibi söylemlerde bulunuyor. Meşru savunma dışında silahlı yönetime başvurmak doğru değildir. Bunu ideolojik ve teorik olarak en güçlü biçimde ortaya koyan Meşru Savunma dışında silahlı mücadeleyi meşru görmeyen Kürt halk Önderidir. Ama ne var ki Kürt özgürlük hareketinin karşısında meşru savunmayı gerektirecek koşullar vardır. Çünkü Türk sömürgeciliği gibi bir sömürgecilikle karşı karşıyadır ve Türk sömürgeciliğinin benzeri de dünyanın başka yerinde yoktur. Gerilla ile savaşla bu tür sorunların çözülmemesi gerekiyor. Bu tür sorunlar artık demokratik temelde çözümlenmelidir. Dünyadaki demokratik zihniyet artık bir halkın dilinin, kültürünün, kimliğinin yok sayılmasını kabul etmiyor. Bu tür hakları tanımak artık temel bir anlayış haline gelmiştir. ama ne var ki Türkiye'de hala böyle bir

zihniyet yok. Türkiye 20. yüzyılın ortalarında tamamen bırakılmış bir uygulamayı hâlâ sürdürmektedir. Türk devleti bugün bile Kürdistan'ı Türk uluslaşmasının yayılma alanı görüyor. Inkârcılık sürüyor. Bu nedenle de başka yerde olmayan fedaice silahlı direniş, savunma direnişi Türkiye'de sürdürülmek zorunda kalıyor. Bu zorunluluğu ortaya çıkaran PKK'nin tercihi ya da politikası değildir, Türk devletinin inkârcı politikasıdır. Dünyada olmayan büyük bir inkârcılık Türkiye'de devam etmektedir. Hem de bu inkârcılık NATO'nun en büyük ordusu ve iki yüz binlik polis gücüyle sürdürülmektedir. Dünyanın hiçbir köşesinde olmayan, uygulanmayan bir baskı, sömürü, inkâr politikası uygulandığı için buna karşı da tabii ki savunma direnişi sürecektir. Sürmek zorundadır. Kuzey Kürdistan'da silahlı direniş neden var sorusunun cevabı Türkiye'nin dünyanın hiçbir yerinde kalmayan inkârcı politikasıdır.

#### Inkâr ve imha politikaları sürdükçe gerillalar silahı bırakmayacaktır

Talabani ya da başka birileri PKK neden silahlı direniş yürütüyor sorusuna cevap ararken bunu düşünmesi gerekirdi. Niye silahlı direniş gösteriyor deyip PKK'yi suçlamak ve gerillanın silah bırakmasını istemek, Türkiye'nin dünyanın hiç bir köşesinde hiç bir ülkesinde uygulanmayan bu politikasını görmemek olur. Hele hele bir Kürt'ün bunu söylemesi ise hiç kabul edilemez. Belki dünyanın başka bir köşesindeki bir insan Türklerin bu politikasını anlayamaz, Türklerin bu inkârcı yok edici politikalarını kavrayamaz, hiç bir ülkede uygulanmayan politikaların Kürdistan'da uygulanmadığını göremeyebilir, ama Kürt liderlerinin bunu görmesi gerekiyor. Özellikle tecrübesi, siyasi birikimi olan Talabani'nin bunu görmesi gerekiyor. Bunu görmeden "artık silahlı mücadele dönemi geçmiştir Che Guevara dönemi geçmiştir" demek ucuz, demagojik laflar söylemenin hiç bir değeri, anlamı yoktur. Biz bu tür söylemleri sadece bir politik tarzın sonucu olarak görü-

yoruz. Yani bu tür sözlerle çeşitli kesimleri memnun etme yaklaşımı olarak görüyoruz. Ama Türkiye'yi memnun edeyim derken, Avrupa'yı memnun edeyim derken Kürtlerin en temel özgürlük mücadelesinin savunma savaşımını tartıştırmaya açmak, bunun aleyhinde konuşmak hiç bir Kürt liderinin tutumu olmamalıdır, hakkı olmamalıdır. Bu açıdan biz tabii ki Talabani'den de diğer Kürt siyasi gruplarından da Kürt halkının meşru savunma savaşımı karşısında daha gerçekçi, daha doğru bir tutum takınmalarını bekliyoruz. Türkiye'nin gerçeğini görerek değerlendirmeleri gerekir. Öyle soyut, işte silahlı mücadele zamanı geçmiştir söylemleri çok basit ve hiçbir siyasal değeri olmayan söylemlerdir, ciddiye alınamaz. Ciddiye alırsak daha ağır şeyler konuşmak zorunda kalırız.

#### **PKK'nin verebileceği kararların DTP'yle tartışılması kabul edilemez**

Bu çerçeveden bakıldığında KDP'nin de YNK'nin de Talabani'nin de Barzani'nin de DTP ile ilişkilerini daha sağlıklı yürütmeleri gerekir. Onlar da Avrupa gibi, ABD gibi, Türk genelkurmayı ve AKP gibi DTP'ye PKK üzerinde baskı kurun, PKK savunma savaşımını bıraksın, direnişi bıraksın, gibi dayatmalar içinde olmamalıdır. Böyle bir tartışmaya bile girmemelidirler. Her şeyden önce PKK ayırdır, DTP ayırdır. DTP demokratik bir siyasal güç olarak Kuzey Kürdistan'da mücadelesini sürdürüyor. Dolayısıyla tüm Kürt örgütlerinin destek temelinde DTP ile ilişkilerini sürdürmeleri gerekir. Sizin demokratik mücadeleye, demokratik siyasal mücadeleye sorunları demokratik temelde çözmenize destek veriyoruz demeleri gerekir. PKK'nin politikalarının, PKK'nin iradesinin, PKK'nin verebileceği kararların DTP'yle tartışılması kabul edilemez. Kimsenin bunu tartışmaya da hakkı yoktur. Bu nedenle biz bu ziyarette Güneyli güçlerle DTP arasındaki ilişkilerin sağlıklı bir temele oturacağına inanıyoruz. Bu açıdan da DTP'nin Güney Kürdistan'daki bu ziyaretini olumlu görüyoruz. AKP'nin tek millet, tek bayrak, tek devlet, tek kültür dediği bir dönem-

de böyle bir ziyaretin anlamlı olacağını, AKP'nin tek millet, tek bayrak, tek dil dayatmasına karşı Kürt siyasi güçlerinin bir cevabı olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu görüşmeyi ve ilişkileri böyle ele alacaklarını düşünüyoruz.

Öte yandan ya tek milleti kabul edersiniz ya da çekip gidersiniz yaklaşımı bir soykırım yaklaşımıdır. Açıkça Kürtleri kovma yaklaşımıdır. Buna karşı tabii ki KDP de YNK de tavır almalıdır, Barzani de Talabani de tavır almalıdır. Böyle bir söylem tüm Kürtleri ilgilendirir. Yine Milli Savunma Bakanı'nın Ermeni ve Rumların kovulmasını savunması, Kürtlere bunun yapılmadığı için bugünkü sorunların çıktığını söylemesi çok tehlikeli bir politikanın varlığını göstermektedir. Bu tür şeyleri dillendiren bir Milli savunma bakanıdır. Türk devletinde başbakanlıktan sonra en önemli bir bakanlıktır. Orduyla hükümet arasındaki ilişki de bu bakanlık tarafından yürütülmektedir. Türkiye'deki ordunun gücü dikkate alınırsa, Milli savunma bakanının bu söylemini bütün Kürtlerin ciddiye alıp, tutum takınmaları gerekir. Yalnız Güney Kürdistanlı güçler değil, bütün Kürtler "ya tek milleti kabul edersin ya da çekip gidersin" denilmesinin kabul edilmeyeceğini açıkça ortaya koymalıdır. Tek millet dayatmasını kabul etmediğimiz gibi Kürtler kendi topraklarında yaşayacaktır, "çekip gidin" söylemini de asla kabul etmeyeceğiz demelidirler. Böyle bir durumda bütün Kürtleri karşında bulacaklarını hatırlatmalıdır. Açıkça Türkiye çok milletlidir ve Türkiye'de 25 milyon Kürt'ün kimliğinin yok sayılamayacağını söylemesi lazım. Irak'ın tek millet olmadığını, İran'da tek millet olmadığını, Türkiye'nin de tek millet olmadığını her fırsatta hatırlatmalıdır. Özcesi AKP'nin, Başbakanın, Cumhurbaşkanı'nın Türkiye'deki yetkililerin tek millet deyişine bütün Kürt örgütlerinin, liderlerinin tavır koyması gerekir. Bu açıdan da tek millet anlayışına karşı duruş gösteren DTP'ye Güney Kürdistan federe hükümetinin ve Kürt liderlerinin destek olması ve

moral vermesi gerekiyor. Tek milleti kabul etmeyin, demokratik çözüm için arkanızdayız denmesi gerekiyor. Bırakalım DTP'nin cesaretini kırma-yı, DTP aleyhinde konuşmayı, DTP'yi moral olarak destekleyen bir yaklaşım içinde olmaları gerekir. Talabani'den de Barzani'den de Kürt örgütlerinden de beklenen budur. Bunun dışındaki her tutum yanlıştır. Ne ulus anlayışına ne demokrasi anlayışına ne ulusal demokratik çizgiye ne de yurtseverliğe sığar. Bu nedenle DTP'ye karşı olumlu bir yaklaşım içinde olmak tarihsel görevleridir. Böylelikle Güney Kürdistan halkıyla, Kuzey Kürdistan halkı arasındaki dayanışmanın sıklaşması da sağlanır. Güney ve Kuzey Kürdistanlı Kürtler Karşılıklı birbirini destekleyen politik duruşlar gösterilmelidir.

Güney Kürdistanlı güçler tabii ki Türkiye devleti ile görüşebilir, konuşabilir. Ancak Kürt sorununun çözümü konusunda, Türkiye devletini ve hükümetini teşvik etmelidirler. Bizimle konuştuğunuz kadar DTP ile de konuşun, biz de sorunun çözümüne yardımcı olalım; yoksa bizim vasıtamızla, DTP'yi sınırlamak istiyorsanız, PKK'yi tasfiye etmek istiyorsanız, biz buna yokuz demelidirler. Biz Kürt sorununun çözümünde yardımcı oluruz, ama esas muhatap Türkiye'deki Kürtlerdir, demelidirler. Sorun esas olarak yerinde çözümlenmelidir. DTP'yi tanıımıyorum, DTP ile konuşmam, ama KDP ve YNK ile konuşurum denilirse, bunun samimi olmadığını söylemelidirler. Tutumlarıyla davranışlarıyla, Türkiye'nin DTP'ye yönelik politikasının yanlışlığını ortaya koymaları gerekir.

#### **CHP hâlâ tek ulus tek millet yaratma anlayışından vazgeçmemiştir**

Diğer bir konuysa, son günlerde tartışılan, CHP'nin Kürt açılımı ve bu çerçevede Güney Kürdistan'a gitmek istemesidir. Tabii ki CHP'nin Kürt sorunu konusunda açılım yapması istenir. Kürt sorunun demokratik çözümü konusunda düşünce değiştirmesi reddedilemez. Ama CHP gerçekten Kürt sorununun demokratik çözümünü is-



tiyor mu, bu konuda düşünce değişimine mi uğramıştır, yoksa o da artık Kürt sorununda eski politikaların yürütülemeyeceğini görerek inkarcılığı yeni koşullarda sürdürme politikası çerçevesinde bazı adımlar mı atıyor? Bize göre CHP'nin bazı girişimlerde, adımlarda bulunmasının nedeni inkarcı-sömürgeciliği yeni koşullarda sürdürmek isteyen devlet politikasının yansımasıdır. Bu kesinlikle devlet içindeki, ordu içindeki yaklaşımla bağlantılıdır. Nitekim ordu, AKP ile uzlaşma içinde Kürdoloji bölümlerinin açılıp Kürtçe TV yayının yapılması çerçevesinde Kürt sorunundan kurtulma politikasını benimsemiştir. Aslında CHP, AKP ve Genelkurmay'ın Kürt özgürlük hareketini ezme, inkarcılığı yeni koşullarda sürdürme bu politikasına destek vermektedir. Yani yeni bir şey ortada yoktur. Kürt sorununu gerçekten köklü temelde çözme anlayışı yoktur. CHP hâlâ tek ulus yaratma, tek millet yaratma anlayışından vazgeçmemiştir. Daha düne kadar "seksen yılda bir ulus yarattık, geriye dönemeyiz, geriye dönmek ihanettir" diyen CHP'dir, CHP'nin genel başkanıdır. Bu anlayış bırakılmamıştır. Zaten söylediği şudur; Türkiye'deki ulusal bütünlüğü birliği bozmayacak, uluslaşma sürecini sekteye uğratmayacak, bazı girişimleri kabul edebiliriz. Kurs, Kürt enstitüsü, yayın gibi şeyler Türk devleti açısından asimilasyoncu inkarcı politika-dan vazgeçilmesi anlamına gelmiyor. Gelmediği içinde böyle girişimlerde bu-

lunuyorlar. Nasıl ki CHP çarşaf ve türban açılımı bizim laiklik politikasından vazgeçtiğimiz anlamına gelmiyor dıyorsa, Kürt sorununda yapacakları girişim de aynı anlama geliyor. İnkarcı Kürt politikasından vazgeçtikleri anlamına gelmiyor. Ancak mevcut inkarcı politikayı artık eskisi gibi sürdüremiyorlar. Bunun için de inkarcı ve imhacı politikalarını yeni koşullarda devam ettirmek istiyorlar. Bunun için inkarcı sömürgeciliği meşrulaştıracak bazı uygulamalar yapmayı gerekli görüyorlar. Kürdoloji bölümü ve TV yayını gibi girişimleri meşruiyet unsurları olarak kullanmak istiyorlar. CHP'nin açılımını böyle görmek gerekir.

#### CHP'nin bir Kürt açılımı yoktur

Geçen sene Bush'un ABD'de PKK'yi düşman ilan etmesinden sonra, CHP de herkes orayla ilişki kuruyor biz niye kurmayalım, oradan öğrenci alıp okutalım, yatırımlar yapalım, diyerek yeni bir yaklaşım içinde bulunmuştu. O zaman da CHP'nin açılım yaptığından söz ediliyordu. Deniz Baykal, onları terörden uzaklaştıracaksak, PKK'den uzaklaştıracaksak niye yapmayalım diyerek, bu ilişki ile PKK'yi kuşatma, Kürt özgürlük hareketini ezme anlayışında olduklarını açıkça ortaya koymuştur. Hatta AKP'yi çok fazla eleştirmelerinin, AKP'nin Güney Kürdistan ve ABD politikalarını eleştirmelerini, Irak politikalarını eleştirmelerini de AKP'nin elini ABD ve Gü-

neyliler karşısında güçlendirip onlara PKK konusunda adım attırmak için yaptıklarını, bunu amaçlayan bir politika izlediklerini açıkça söylemişlerdir. Bu açıdan CHP'nin bir Kürt açılımı yoktur. Mevcut zihniyetle olacağını da sanmıyoruz. Tabii ki sosyal demokrat parti olma iddiasıyla, Sosyalist Enternasyonele üye parti olma iddiasıyla CHP'nin bunu yapması gerekiyor. CHP'den bu beklenir. Ama CHP bunu yapmak yerine kendini Türkiye devletinin kurucu partisi olarak görüyor. Yürütülen asimilasyoncu, inkarcı sömürgeci politikaların devamını sağlayan bir parti olarak kendisini lanse ediyor ve öyle görüyor. Türkiye cumhuriyetinin kuruluş yıllarındaki politikayı benimseme yerine, özellikle 1924 anayasasından sonra Kürdistan'ı tamamıyla Türk ulusal yayılma alanı haline getiren politikanın sürdürücüsü, sahiplenicisi, mirasçısı olarak kendini görüyor. Bu açıdan CHP'nin Güney Kürdistan'a her hangi bir heyet göndermesine kuşkuyla yaklaşılmalıdır. Nasıl ki AKP içindeki Kürtler geliyor Güneyli güçlerle ilişkilenecek böylelikle Güneyli güçleri Kuzey Kürdistan'da DTP'yi daraltma, Kürt örgütlerini daraltma için kullanmak istiyorlarsa, şimdi buna CHP de katılıyor. CHP de KDP ve YNK'yi Kürt özgürlük hareketinin üzerine sürme politikasının gereği olarak bu tür yaklaşımlar gösterecektir. AKP ve işbirlikçi Kürtler, Kürt sorununu ayrı terör sorunu ayrı, diyerek PKK'nin bastırılmasının meşruiyetini yaratmak istiyorsa, CHP heyetinin de yapacağı ve yapmak istediği budur.

Devlet son zamanlarda AKP ve İslamcı basın yoluyla "Kürt sorununu kabul ediyoruz, ama PKK sorunu ayrıdır, PKK bir terör sorunudur, bunu ayırmak lazım, bu açıdan da PKK'nin ezilmesi konusunda bize destek verin" politikasını çeşitli kesimlere kabul ettirmeye çalışmaktadır. Böylece PKK'ye karşı mücadelede Güneyli güçleri, Kuzey'deki işbirlikçi Kürtleri ve bazı liberalleri yanına alacaklarını hesaplamaktadırlar. Türk devletinin yeni politikası Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de böyledir. Böylece PKK'ye karşı daha etkili mücadele vereceklerini düşün-



mektedirler. Uluslararası alanda da Kürt özgürlük hareketine karşı bu temelde daha fazla destek almaya çalışıyor. Artık Kürt yoktur demiyor. Demagojik olarak Kürt vardır, ama Kürt PKK ayırıcı terör sorunu ayırıcıdır, deyip böylelikle iradeli Kürt'ü, örgütlü Kürt'ü ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Bunun bir oyun ve Kürt'ü yok etme politikası olduğu açıktır. Kürt özgürlük hareketini tasfiye edip ortadan kaldırdıktan sonra, Kürtlerin iradesini kırdıktan sonra Kürt'ü de tanıma olmayacaktır. Sözde Kürt'ten söz edilecek, ama resmîyette inkâr edilip ortadan kaldırmaya çalışacaktır. Kürdoloji bölümü, özel savaş TV yayını, hatta ilerde çok zorlanırsa okullarda kurs gibi seçmeli dersi de gündeme getirebilirler. Böylelikle Kürt sorunu çözülmüştür, artık Türkiye'nin Kürt sorusunda atacağı adım yoktur, atacağını atmıştır, bireysel haklar verilmiştir, o bakımdan bu dava bitmiştir, biçiminde bir politikayı uluslararası alanda kabul ettirmek istiyorlar. PKK'yi ezdikten sonra Türkiye kamuoyuna ve Kürtlere de bu politikayı dayatacaklardır. Ancak bu amaca ulaşmak için ilk önce önlerinde en büyük engel olan PKK'yi tasfiye etmek için çalışmaktadırlar. Politika da diplomasi de bu temelde yürütülmektedir. Bir buçuk yıldır Güney Kürdistan'a yönelik diplomasi faaliyetinin amacı da budur. Bundan farklı bir amacı olduğunu kimse düşünmemelidir.

#### **Kürtler en güçlü ve en örgütlü dönemini yaşıyorlar**

Sonuç olarak, Türkiye Güney Kürdistan ilişkileri, Kürt özgürlük hareketiyle Güney Kürdistanlı siyasal gruplar arasındaki ilişkiler kritik bir noktaya gelmiştir. Geline aşamada bütün Kürt örgütlerinin ciddi bir sorumluluk duyması gerekmektedir. Günümüzde koşullar her bakımdan Kürtler lehine sonuçlar ortaya çıkaracak niteliktedir. Kürtler tarihteki en güçlü, en örgütlü dönemini yaşıyorlar. Doğru politika izledikleri takdirde bütün parçalarda sonuç alma imkânları fazlasıyla artmıştır. Çünkü Kürtler hem örgütlü güçle-

rini oluşturmuşlardır hem de demokratik irade olma açısından, ulusal demokratik bilinç açısından yediden yetmişe, kadından gence büyük bir bilinçlenme, örgütlenme ve güce ulaşmışlardır. Sadece Kuzey Kürdistan'da değil, Doğu'da, Güneybatı'da da tüm dünyadaki Kürtler açısından da böyle bir gelişme vardır. Uluslararası durum da müsaittir. Bölgedeki eski statükolar yıkılmıştır, ancak henüz yenisi de kurulmamıştır. Öte yandan 21. yüzyıl kimliklerin kültürlerin artık meşru olarak görüldüğü, kabul edildiği bir çağdır. Kürtlerin yürüttüğü özgürlük mücadelesi eğer ortak politika çerçevesinde yürütülürse statükoların yıkıldığı, yeni dünya dengelerinin kurulmaya yüz tuttuğu ve yeni dünya dengelerinin esas olarak da Ortadoğu merkezli kurulduğu bir süreçte Kürtler tabii ki çok büyük kazançlarla çıkabilirler. Ama bunun tek koşulu ulusal demokratik politika ve ortak tutumdur. Yoksa Türkiye'de, İran'da, bölgede, dengelerin yeniden kurulduğu bu süreçte devlet güçlerine dayanarak, -özellikle ABD'nin bölgede yaşadığı sıkışıklığı da değerlendirerek- kendi politikalarını etkili kılmak isteyeceklerdir. Yine yeni statükoların oluşmasında Kürt inkârına dayalı yeni bir sistem kurulması için çaba göstereceklerdir. Nitekim Türkiye, İran ve Arap egemen güçleri bu yönlü bir politika izlemektedirler. Ancak Kürtler birlik olursa bu amaçlarına ulaşamazlar. Ancak Kürtler parçalı olursa, ortak politika izlemezlerse, İran'da Türkiye'de devlet güçlerine dayanarak yeniden Kürtleri ulusal demokratik anlamda, siyasal anlamda sınırlama, denetim altında tutma politikalarını pratikleştirebilirler. Böyle bir süreçte bu politikayı izlemelerinin nedeni onların güçlerinden değil, Kürtlerin kendi güçlerini birleştirememelerindendir.

#### **Türkiye en zayıf dönemini yaşıyor**

Bilindiği gibi şu anda Türkiye en zayıf dönemini yaşıyor, Kürt özgürlük hareketi karşısında gerçekten çok zorlanmaktadır. İran çok zorlanmaktadır, Irak'ta Kürtler zaten belir-

li bir güce ulaşmışlardır. Türkiye'nin, İran'ın, özellikle bu iki büyük devletin zorlandığı bir süreçte Kürtler birlik olduğu takdirde sonuç alacakları kesindir. Bu bakımdan bütün Kürt siyasi örgütlerine, gruplarına, şahsiyetlerine tarihsel sorumluluk düşmektedir. Kesinlikle ulusal demokratik bir politika izlenmelidir. Parça çıkarı, bölge çıkarı, aşiret ve aile çıkarı gibi yanlış eğilimlerden kesinlikle uzak durulmalıdır. Yine çeşitli ekonomik imkânlar ve imtiyazlar temelinde diğer parçaların özgürlük mücadelesi feda edilmemelidir. Bu konuda gerçekten büyük sorumluluk taşınması gerekiyor. Bu konuda sağlam duruşlar kesinlikle Kürtlere kazandırır, inkârcı sömürgeci güçlere ise kaybettirir. Bu nedenle ister İran, ister Türkiye, ister başka bir ülke yapsın şantaj ve tehditlere boyun eğmemek gerekir. Bu kadar şantajcı, tehditvari politikalar izlemeleri onların zayıflıklarından ileri geliyor. Zayıf olmasalar zaten yapılması gerekeni derhal yaparlar, baskıyı kendileri uyguluyorlar, Kürt özgürlük hareketini kendileri ezerler. Kendileri ezemediği için Güneyli güçleri kullanmak istiyorlar. Onun için tehdit ve şantaj yapıyorlar. Bu bakımdan böyle bir tarihsel süreçte tehdit ve şantajlara pa-buç bırakılmamalıdır. Kürtler, birlik ve ortak ulusal tutum temelinde kendi güçlerine güvenerek bu ülkeleri geriletmelidirler ve onları Kürt sorunun demokratik çözümü için zorlamalıdır. Eğer birlik olunmaz ve onların tehditlerine şantajlarına boyun eğilirse, Kürtler üzerinde uyguladıkları klasik inkâr politikalarını sürdürme cesareti kazanırlar. Bu cesaret verilmezse gerçekten sarsılmışlardır, zayıf dönemlerini yaşıyorlar. Kürtlerin birlik içinde olduklarını görürlerse İran da Türkiye'de Kürt sorununu çözmek zorunda kalacaktır. 2009 yılına doğru giderken bütün Kürt örgütlerinin Kürt liderlerinin, şahsiyetlerinin, Kürt demokratik kurumlarının, aydınlarının ve tüm yurt-severlerin bunu bilmesi ve bu temelde hareket etmesi gerekmektedir.

# KOMÜNAL ÖRGÜTLEMEDE

## KENT MECLİSLERİ

“Konfederal sistemde Kent Meclisleri, tabanda komün ve mahalle meclislerinde alınan kararların idare ve koordinasyonunu sağlar, belirlenen politikayı hayata geçirir. Demokratik yasal, meşru temelde örgütlenmiş çeşitli sivil toplum kuruluşları, toplumun farklı sorunlarını gündemleştirip çözmeye çalışıyor. Bunun mücadelesini veriyor. Halkımızın çok ciddi özgürlük ve demokratikleşme sorunları; sosyal, eğitim, sağlık, işsizlik, fuhuş, uyuşturucu vb sorunları vardır. Bu nedenle de, Kent Meclisleri, halkın siyasal, ekonomik, sosyal vb gündemini yaratıp, mücadelesini yürütmesinin zemini olacaktır”

Yaratılmak istenen demokratik komünal sistem ileri bir zamana ertelemeksizin devasa bir toplumsal organizasyonun kuruluşunu gerektiriyor. Bu, bir toplumsal yapılanma kuruluşudur. Bir parti, örgüt, kurum veya bir hareket kuruluşu değildir. Bu, Özgürlük hareketimiz için yeni bir olgudur. Bir devrimci örgüt kurmak, onu idare etmek, denetlemek ve yürütmek değildir. Aynı zamanda örgütler arası birlik veya bir cephe kuruluşu da değildir. Öyle olsaydı, KCK sistemine gerek kalmazdı. PKK olurdu ve o kendisini bütün halk içerisinde örgütledi. Cephe çalışması yürütülürdü. Fakat KCK sistemi bir cephe örgütlenmesi değildir. Orada da kadın, gençlik, emekçiler, aydınların kol örgütlenmeleri vardı. Ve bunlara yine PKK kadroları öncülük ediyor. Fakat KCK sistemi bunu aşıyor, tam bir toplumsal kuruluşu ifade etmesi itibarıyla hatta bunun alternatifi durumundadır. Yine kadrolar olacak, öncülük yapacak; fakat asıl amaç halkın kendi öz örgütlülüğünün ve iradesinin açığa çıkarılması, bunun demokratik komünal değişim ve dönüşümü kendiliğinden sağlayabilecek zemin ve mekanizmalara kavuşturulmasıdır. PKK bu anlamda kurmay güçtür. Fakat KCK çok daha kapsayıcı, bütünleştirici ve esnek bir ortaklaşmayı, bütünleşmeyi isteyen bir sistemdir. Toplumsal doğanın zenginliğini bütün çeşitliliği-çokluğu içerisinde açığa çıkarmanın, yaşatmanın ve sentezleyebilmenin sistemidir. Sayısız toplulukların ortak de-

mokratik-komünal bir şekilde kendilerini ve yaşamlarını örgütlemeleri ve kendi demokratik özerk kimlikleriyle toplumsal kuruluş ve gelişime katılımlarıyla ancak gerçek anlamına kavuşacaktır. Kadınlar, gençler, emekçiler, mesleki örgütlenmeler, dini birlikler, mezhepler, etnik azınlıklar kendi özerkliklerini koruyarak örgütleneceklerdir. Yine burada sayısız sivil toplum örgütlenmeleri, dernekler, vakıflar, sendikalar gibi iktidarı denetleyen ve sınırlandıran yapılar olacaktır. Ayrıca demokratik-komünal sistemde siyasi koordinatörlük rolünü üstlenecek kurumlar arası ilişkilerde ve yine devletle olan ilişkilerde aracı konumunda olan KCK sözleşmesine uygun siyasi partiler de olacaktır. Bunlar birer mahalle örgütlenmesi değildir. Bunlar bir komün örgütlenmesi de değildir. Komünleri olabilir, meclisleri de olabilir. Ama bir komün örgütlenmesini aşıyor. Toplulukların örgütlenmesidir. Onun için 'topluluklar topluluğu KCK' diyoruz. Şimdi geline aşamada tüm bu toplumsal örgütlenmeleri varolduğu kadar Kent Meclisleri düzeyinde ortaklaştıracak mıyız?

Önderlik Demokratik Konfederalizm olarak tanımladığı sistemi, daha da rafine ederek “**Demokratik Komünalizm**” diye nitelendirdi. “Koma Komalen” kelimesini “**Koma Cıvaken**” yani topluluklar topluluğu olarak değiştirdi. Kurumlar, örgütler arası bir ilişkiler sistematüğinden ziyade toplulukların demokratik-komünal örgütlenmesine ve demokratik özerklik

çerçevesindeki ilişkiler sistematüğüne vurgu yaptı. Bu ancak radikal bir demokrasi anlayışıyla köklü toplumsal bir iç demokratikleşme mücadelesi anlamına gelmektedir.

### Halkımız kendi öz örgütlenmesini yaratabilmiştir

Verileri ve ipuçları Özgürlük hareketi tarihimize çokça bulunan, ama günümüze kadar da eşî bulunmayan bir yeni toplumsal örgütlenme modelidir. Özgürlük hareketinin çok hızla kendisini kısa süre içerisinde geniş bir toplumsallık içerisinde halkın siyasal, sosyal, eğitim, sağlık, adalet gibi temel yaşam sorunlarının aktığı bir zemin haline geldiği ve kendisini örgütlemeye başladığı bilinmektedir. Hilvan-Siverek, yine Batman gibi alanlarda devlet kesinlikle toplumsal yaşam ve sorunların dışına çıkarılmıştır. Halkın yerel öz yönetiminden tutalım, halkın öz-savunma güçlerine, kadar kendi öz örgütlenmesini yarattığı örnekler kendi tarihimize var. Güney-Batı Kürdistan'da bizzat Önderliğin perspektifi ve pratik katılımıyla halkımız özgür yurttaşlık anlayışı çerçevesinde kendi öz örgütlenmesini yaratabilmiştir. Bunlar yaratılacak demokratik-komünal toplum paradigmasının birer kilometre taşlarıdır. Yeni demokratik-toplumsal cinsiyet özgürlükçü ve ekolojik toplum paradigmasıyla yaratılmak istenen sistem daha paradigmatik, sistemli ve somut bir ifadeye kavuşmuştur. Özellikle devlet-



çilik-ataerkillik ve sınıfçılık etkilerinden arındırılarak, tarihsel-toplumsal zemine dayandırılarak halkların alternatif özgür yaşam ve toplum kuruluşunun temelleri atılmıştır. Bu anlamda Demokratik-komünal kuruluş bizim için gerçekten yeni bir düzlemdir. Yeni bir boyuttur. Yeni bir sistemdir. Geçmiş bütün örgütsel, kurumsal şekillenmelerimiz, yine dünya ölçeğinde alternatif örgütlenmeler ve hareketler bu toplumsal organizasyon karşısında çok dar, kaba ve yüzeysel kalmaktadır; aynı zamanda bu konudaki algılarımız ve kavrayışlarımız da ortaya çıkan bu yeni boyutlarda sadece kaba ve dar değil, zaman zaman modernist paradigmanın da ağır etkisinde kalıyor.

### Yerele inme ya da mahalleye inme dönemin temel şiarıdır

Yerel olduğu kadar kendini genelin içerisinde tanımlamak, genel olabilmek, geneli gözettiği kadar yereli zihniyet, örgüt, eylem ve yaşam olarak genelin içerisinde doğru yerleştirmek demokratik komünal duruşun esasını oluşturmaktadır. Tam bir toplumsal organikleşme-dir yaşanan; moleküllerden, hücreye, hücre birimlerinden dokulara, dokulardan organlara ve organik sistemlere doğru bir oluşum ve kuruluş. Bunun zihniyet temellerinin güçlü atılması gerekiyor. Devletçi-ataerkil sistemin insan bilincinde en çok tahrip ettiği bu kurucu, parça-bütün ortaklaşması ve sistemleştirici bütüncül düşünce biçimidir. Bütün içerisinde parçayı, genelin içerisinde yereli ezme ya da parçalama ve parçayı bütüne karşı merkezileştirme, parça dokusuyla oynama, aşırı büyütmeye, öne çıkarma iktidarın uygulanması. Gelen belli başlı yöntemi olmuştur. Toplum bilimden tutalım, felsefeye, antropolojiye, psikoloji bilimine, tarih bilimine, fizik ve diğer pozitif bilimlere kadar bütün bilimlere bu yöntem uygulanmıştır. Bunun en büyük tahribatı ise zihniyette bıraktığı çatışmalı, iktidarcı mantık yapısıdır. Einstein *"Biz maddeyi çözdük, tek çözülmeyen bir şey kaldı. O da zihniyet yapısıdır. En tehlikelisi de zaten budur"* diyor.

Basitten karmaşıklığa doğru daha kompleks bir gelişim seyri içerisinde olan sistemlerin kendisini yaşatabilmesi, daha esnek-demokratik ve daha gelişkin örgütlenmeleri gerektirir. Yerellik, siyasetin toplumsal bir nitelik kazanması, yaşam alanlarında bizzat sorunların çözüm ve değişim gücü olarak gelişmesinde ve demokratik komünalizmin gelişim sorunlarına cevap oluşturmaya önemli kuşkusuz. Bu anlamda "yerele inme" ya da "mahalleye inme" dönemin temel şiarıdır. Ve yerele inildiği yerlerde gelişim gözle görülür oluyor. Ama bir yerelin serpilip genişlemesi, kendi organik yapısına kavuşabilmesi ancak karşılıklı bağımlılık ilkesi ve dayanışma ile gerçekleşir. Karşılıklı bağımlılık ve dayanışma bir yerde organlar arası kan akışını sağlayan, bünyeyi bir ağ gibi saran damar ve liflere benzerdir. Asıl olarak yerelin, mahallenin, sokağın ya da bir komünün diğerleri ile ilişki ağı içerisinde akan bir iletişim ortamında, ortaklaşılabilir karar ve icra süreçleri içerisinde canlı organik bir yapıya kavuşması mümkündür. Mekanizma tanelerin tamamlanmasıyla oluşmaz. Hatta tanelerin gerçekten tamamlanabilmesi, işleyebilmesi, misyonunu yerine getirebilmesi, kendisi olabilmesi mekanizmayı bir aşamadan sonra gerekli kılar. Yoksa taneler birbiriyle yalıtılmışlık içerisinde gerçek işlevinden ve var oluş gerekçesinden uzaklaşmış olacaktır.

### Sorun çok sayıda örgütün yaratılması değildir

Bakın şimdi oluşan yerel özgür yurttaş meclisleri ne gerçek işlevine kavuşabiliyor ne de nitelik kazanabiliyorlar. Aslında bütün örgütlenmeler bir yerde organik bir ilişkiler sistematiği içerisinde toplumsal nitelikler kazanırlar. Sorun çok sayıda örgütün yaratılması değildir kuşkusuz. Bu da gereklidir, fakat oluşturulan her bir meclisin, komünün, dernek, sendika veya yerel yönetimin, parti komisyonunun gerçek işlevine kavuşması, içerisinde yer alacağı mekanizma ile

olacaktır. Karşılıklı bağımlılık ve her birinin kendi demokratik özerk yapılması asıl olarak toplumsal örgüyü oluşturacaktır. Toplumsallığın gücü asıl olarak böylesi bir üst örgütlenme düzeyinde ortaya çıkmaktadır. Toplumsal yapılanmalarda parçanın bütün içerisinde, bütünün parça karşısındaki konumunu doğru bir örgüt içerisinde tanımlamak gittikçe daha önem kazanmaktadır. Aynı şey öz biçim tartışması açısından da geçerlidir. Bir uçtan biçimi -mekanizmayı, araçları- esas alan, diğer uçtan ise özü işin esprisini esas alan, iki ayrı şeymiş gibi yaklaşımlar da, ulaşılmak istenen toplumsal bütünlüğü zorlamaktadır. Burada anlatılmak istenen nedir? Sistemin kuruluşunda gittikçe karmaşılaşan ve artan örgütlenme ihtiyaçları ne salt yerellere inmek ve yerel meclis ve komünlerin oluşturulması ne de salt idari mekanizmalarının üstten tesis edilmesi ile karşılanabilir. Bundan bir iki yıl önce yerelde bir komünün veya bir yerel meclisin oluşturulması çok önemliydi; şimdi de önemli, sistemin temel ayağıdır çünkü. Yine yaygın örgütlenmelerin ve kurumlaşmaların gelişimi de öyle. Ama kendi başına sistemin kendisi bu değildir kuşkusuz. Sadece meclis oluşumuyla veya salt yaygın örgütlenmelerle kendiliğinden toplumsal sistem kurulmuş olmuyor. Biz bu anlamda sivil toplumu geliştiriyoruz, ama sivil toplumcu da değiliz. Şimdi her bir örgütümüz, kurumumuz kendi talepleri etrafında kendi özgünlüğünde yaygın bir eylemliliğe, hatta ortak bir eylemliliğe de gidebilir, bunda gerçekten sonuç alıcı da olabilir, ama bu bir toplumsallaşmayı getirmez. Devleti toplumsal yaşamın dışına taşıramaz, devleti kendi sınırlarına çekemez. Demokratik toplumsallığı da yaratamaz. Fakat dediğimiz gibi, iki yıl önce sistemin temel yapıtaşlarının oluşmasına adım atılması çok önemliydi. İşin özü ortaya çıkıyor, esprisi veriliyor, ruhu kendisini hissettiriyor. Ama tespilin bir de imamesi ve bütün oluşmuş, oluşacak taneleri birbirine bağlayacak olan mekanizma gereklidir.

## Eşit özgür yurttaşlık zihniyeti ve kimliği yaratılmalıdır

Tersine çevrilmiş piramidler sistemi de diyebiliriz. Piramidlerin tepesindeki en geniş, örgütlülüğe ulaşmış, kendi çatısı altında sayısız meclis ve benzeri örgütlenmeleri barındıran kararlı, sistemli, işleyen canlı bir oluşumdur. En üst düzeyde gelişkin bir örgütlülüktür. Her biri kendi içerisinde birçok komün, kadın meclisleri, gençlik meclisleri, siyasi parti komisyonları ve meclislerinden örülü bir örgütsel sistemi oluşturan sayısız örgütlenmeleri en tepede toplum zemininde ortaklaştıran bir bağdır. Kent Meclisleri bu bağların en önemli dü-

olarak da henüz tam biçimlenmemiş ve hatta biraz sistem içileşmeye mehilli olduğunu da görebilmekteyiz. Bütün kentlerimizde de henüz Kent Meclisleşmesine gidilememiş, varolanlar da henüz kimlik oluşturma sürecindedir. Hatta birçoğu parti il komisyonuna benziyor veya toplumsal yaşamdan belli oranda kopuk, biraz elit bürokratik kalıyor. Biraz zamana ve biraz da komünal bir demokratikleşmeye, bunun zihniyetine ve mücadelesine ihtiyacı vardır. Oluşan adaları bir araya getirecek, altını dolduracak, birbirine bağlayacak ve gerçek kimliğine kavuşturacak olan eşit özgür yurttaşlıktır. Eşit özgür yurttaşlık zihniyeti ve kimliği gelişmedikçe

toplumsal yaşamı işgal ediyor, parçalıyor ve her türlü faşist saldırıya açık hale getiriyor.

## Kapitalist modernite hegemonyasını kentler üzerinden sağlamaktadır

Bir yandan alttan, tabandan yaygın ve yatay bir şekilde oluşturulan yerel meclis, komün örgütlenmeleri, diğer yandan sistemin idari mekanizmalarının üstten kurucu nitelikte oluşturulması. Şimdi bu ikisinin buluşması bazı sancıları ve zorlukları beraberinde getiriyor. Getirecektir de kuşkusuz. Ama kesinlikle birbirini dışılamayan, birbirini işlevsizleştirmeyen, iradesizleştirmeyen, tam tersine birbirini işlevsel kılan bir süreçtir aynı zamanda. Bu buluşmanın zemini ilk elden kentler olacaktır kuşkusuz. Her açıdan daha zenginleşen, çeşitlenen ve daha karmaşıklaşan bir örgütsel mekanizmayı gerektirir. Kendi içinde devletçi, iktidarcı yapılanmalara ve sınıflaşmaya açık yönlerin de, ama demokratik komünal yapıların da demokratik özerklik çerçevesinde büyük bir zenginlik, çeşitlilik içerisinde yer alacağı toplumsal bir dinamiğe dönüşebileceği bir zemindir kentler. Her ikisini de gözden kaçırmamak gerekiyor. Dikkat edelim, tarihte de demokratik-komünal değerlerle, sınıflaşan, devletçi niteliğe bürünen yönlerin en çok mücadele ettiği, karşı karşıya geldiği zeminler kentler olmuştur. Aslında kapitalist modernite gerçek hegemonyasını kentleri tümünden ele geçirerek, toplumsal ilişkiler örgüsünü, onun ruhunu ve oluşum felsefesini parçalayıp yabancılaşmaya uğratarak elde etmiştir. Özünde doğal toplum özelliklerinin gelişkin bir örgütlenme düzeyi olarak gelişen kentleşme, kısa sürede devletin ve sınıfsallığın, sömürü ve köleleştirmenin merkezleri haline gelmiştir.

Demokratik komünal değerlerin kendi içinde dışı kapalı, dar ve salt öz yeterlilik üzerinde kendisini geniş bir örgütsel ağa ve bütünlüklü bir yapıya kavuşturmadan kendisini sınıflaşan, devletleşen yönler karşısında koruması kentsel yapılarda çok zordur. Doğru bir mücadele zeminini ve perspektifini ge-



ğümü konumundadır. Bir örgüt tanımı değildir, bir komisyon ya da bir komite veya bir platform tanımı da değildir. Bir toplumsal tanımdır. Yoksa bir örgüt tanımı değildir. İşin ruhunu ve toplumsal kimliğini ortaya koymaktadır. Bir örgüt yaratma hareketi değildir. Yeni demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü bir toplumsallaşmayı yaratma hareketiyiz. Bu, tarihte belki de hiç görülmemiş düzeyde bir örgütlenme ve eylem kimliğidir aynı zamanda. Sayısız örgütlenme adalarını karşılıklı bağımlılık ve demokratik özerklik ilişkisi içerisinde birbiriyle buluşturma ve örme çalışmasıdır. Şimdi adacıklar oluşmuş mu? Tümünden değil. Demokratik komünal ruha tam ulaşılmamıştır. Hatta ideolojik örgütsel yaşam kültürü

bu adacıklar bir araya gelmeyecektir. Tehlike budur. Zaten onun zihniyeti ve örgüt anlayışı, eylem anlayışı, yine yaşam tarzı tam oluşmadığı için, şu anda oluşturmak istediğimiz demokratik komünal toplum zeminini hem örgütsel olarak zayıf kalıyor, hem de karar, yürütme ve yaşam alanlarında ciddi boşluklar oluşuyor. Adaların birbirine bağlanamadığı yerlerde devlet ve devletçi yaklaşımlar ve yapılanmalar sızıyor. Bu aynı zamanda oluşan adaları da kendi içerisinde güçsüzleştiriyor, yaşamı zehirleyen çetecilik, tarikatçılık, fuhuş, uyuşturucu ve faşist devlet saldırılarına açık hale getiriyor. Bizim adaları birbirine bağlamadığımız için, renklendiremediğimiz alanları devlet kendi rengiyle, kendi karakteriyle dolduruyor. Adeta



rektir. Bu mücadelenin en çok yoğunlaşacağı zemin yine kent olmaktadır. Hem egemenlikli, devletli, sınıflı ve ataerkil sistemin en çok yoğunlaştığı ve kendisini kurumlaştırdığı hem de zengin, çok kültürlülüğün, çeşitliliğin toplumsal açıdan en çok gelişkin olduğu sahalarda yine kentlerdir. Toplumsal dokunun muhteşem bir zenginliğe ulaştığı, sayısız toplulukların, mesleki grupların, etnik dini yapıların bir arada bulunduğu Amedi göz önüne getirelim. Zengin yaşam ufğunun ve biraradalığın gelişeceği ve özünde tarihsel kimliği ve ruhu böyle şekillenmiş olan kentlerimiz, bu anlamda demokratik mücadelenin en diri ve canlı organları konumundadırlar. Demokratik mücadeleyi içimizde doğru yöntemlerle, doğru zeminlerde yürütmek zorundayız. Ve bunun mücadele zeminleri hep kentler olmuştur. Kırdaki demokratik komünal değerlerin daha güçlü korunmuş olmasının sebeplerini de bu anlamda iyi çözmek durumundayız. Kent Meclislerini ve buradaki demokratik-komünal niteliği bu anlamda besleyecek ve güçlendirecek olan kırsal ve köy alanları mevcut haliyle geri ve zayıf bırakılmış durumdadır. Bu Kent Meclislerinin gelişimini ve güçlü toplumsal temellere oturmasını etkilemektedir.

### Kent Meclisleri komünal sistemde üst bir evreyi ifade eder

Kent Meclislerine ilişkin yürütülen tartışmalardaki kısırlık ve değerlendirmelerden de bu anlaşılıyor. Geçen yıldan beri yürütülen bu tartışmalar bir türlü tam olarak rayına oturtulamıyor; gittikçe genişleme ve büyüme potansiyeli olan canlı toplumsal organları da adeta frenliyor, darlaştırıyor ve marjinalleştiriyor. Her alan çalışmasında yaşanan küçülme ve içe büzülerek dar bir dernek çalışmasına dönüşmenin nedeni, demokratik yol ve yöntemlerin önünün kapatılmış olmasıdır. Kent Meclislerinin oluşumu kararıyla bunun perspektifi belli oranda ortaya çıkmış, fakat sorunun yerinde ve zamanında giderilmesi, ihtiyaçlar üzerinden bir araya gelişin sağlanması kısır tartışmalarda boğuluyor. Bu sistemin ge-

lişim ivmesini ve doğrultusunu gerçekten geriye çekiyor; hatta çarpıtıyor. Oluşturulan her bir örgütlenme, kurulan her bir komün veya meclisin neden uzun süreli olamadıkları ve nitelik kazanamadıkları, kurumlarımızın neden bu kadar marjinalleştiği sorusunu salt 'iktidarcı yaklaşımlar, bürokratik, elit siyaset tarzı' diye cevaplayamayız. Bunun gerekçesi salt bu olamaz. Sistem nasıl işliyor, sistemin ana karakteri nedir; gelişim yasaları nasıl işliyor? Bu kadar sınıflaştırıcı, iktidarcılığı da içimizde besleyen, yaratılan bütün örgütlenmeleri küçülten ve birbirinden yalıtıcı, aslında her birini birbiri karşısına iradesizleştiren nedir?

Demokratik komünal sistemde tabanı meclis ve komünlerle örülmüş pi-

cu gibi sorunları vardır. Bu, parça parça gündemlerin bir yerde ortaklaştırılması ve bir anlamda halkın gündeminin bir bütün ortaya çıkarılması, bunlar arasında koordinasyon ve işbirliğinin oluşturulup ortak mücadele ve çözüm zemininin yaratılmasına ihtiyaç vardır. Bu nedenle de, Kent Meclisleri, halkın siyasal, ekonomik, sosyal vb gündemini yaratıp, mücadelesini yürütmesinin zemini olacaktır.

### Kent Meclisleri toplumun sorunlarını çözüm yeri olacaktır

Kent Meclislerinin işlevleri için de bazı hususlar belirtmek gerekir. Gelişen aşamada sürecin karakteri olarak savaş ve barış başta olmak üzere,



ramidal sistemin koordinasyon, ortaklaşma, işbirliği ve paylaşım alanları Kent Meclisleridir. Piramidal sistemin tabandan üste doğru gittikçe bir kararlaşma, icra ve ortaklaşma alanları olması gerektiği ortada. Bu açıdan kent Meclisleri gelişme, büyüme ve derinleşme açısından demokratik komünal sistemde üst bir evreyi ifade eder.

Demokratik yasal, meşru temelde örgütlenmiş çeşitli sivil toplum kuruluşları, toplumun farklı sorunlarını gündemleştirip çözmeye çalışıyor, bunun mücadelesini veriyor. Halkımızın çok ciddi özgürlük ve demokratikleşme sorunları; sosyal, eğitim, sağlık, işsizlik, yoksulluk, fuhuş, uyuşturu-

her konuda salt sorunları dile getirme, bir yerlerden isteme, bekleme yerine, çözüm geliştirmek gerekiyor. Bu açıdan Kent Meclisleri sivil toplum örgütlerini de kapsayan bir içeriğe sahiptir. Fakat kendisi sivil toplum örgütü veya örgütlerinin platformu değildir. Aynılaştırma yaklaşımları ortaya çıkmakta veya farklılıkları yeterince anlaşılmamaktadır. Bu nedenle meclisler, toplumun her türlü sorununu tartışma, çözüm üretme ve uygulama yeri olacaktır. Sivil toplum örgütleri ise daha çok sorunları dile getiren, gündemleştiren veya ihtiyaç olarak kurulduğu amaç çerçevesinde çözmeye çalışan toplumsal örgütlü-



lüklerdir. Bu anlamda Kent Meclislerinin, sadece karar alan değil, aynı zamanda uygulayan, bunun örgütlülüğünü, kaynaklarını yaratan, inşa ve çözüm meclisleri olmaları gerekir.

Konfederal sistemde Kent Meclisleri, tabanda komün ve mahalle meclislerinde alınan kararların idare ve koordinasyonunu sağlar, belirlenen politikayı hayata geçirir. Diğer taraftan dünyanın değişik bölgelerinde ve Türkiye’de kent konseyleri, kent kurultayları, vb ad altında daha çok belediye çalışmalarını takip etme, yönlendirme, katılımcılığı sağlama çerçevesinde, danışma meclisleri şeklinde oluşumlar da vardır. Bunlar incelenebilir. Fakat bu konuda KCK sistemindeki sistemsel farklılık göz ardı edilmemelidir. Kurulacak Kent Meclisleri, belediye çalışmalarını da kapsayan ancak, yukarıda vurguladığımız gibi daha geniş bir hedefi, işlevi olacak ve güncel ihtiyaçlardan, nedenlerden dolayı da, danışma, idari, yürütme işlevlerini iç içe yapmak durumundadır.

### **Kent Meclislerinin amacı halkı irade haline getirmektir**

Tartışılan bir diğer konu da, çalışmaların başlaması ve yürütülmesi esnasında çıkması muhtemel sorunlardır. Bütün söylemlerimize, iddialarımıza ve hatta inancımıza rağmen, zihniyetten kaynaklı engellemeler, karşılaşacağımız temel sorunların başında gelecektir. İdeolojik, teorik tespitlerin yaratıcı ve gerçekçi bir şekilde uygulamaya geçirilmesi, bu konuda yöntemlerde demokratik bir yaklaşımın gelişimi önemli bir husustur. Bir taban çalışması olarak farklı ideolojik, siyasal çevrelerin de ilgi göstereceğini hesaba katarsak, çalışmayı yürüteceklerin en başta ideolojik bir netliğe ve kararlılığa sahip olması gerekir. Uygulamada ise, paradigmal perspektifi göz ardı etmeden, güncel siyasal, örgütsel ve yasal gerçeklikleri dikkate alarak yaratıcı yol ve yöntemleri esas almak durumundayız.

Fakat özellikle Kent Meclislerinin kuruculuğunda ortak yaklaşımın

oluşturulması, bu konuda işin ciddi yetine denk bir tutumun geliştirilmesi en önemli husus olmaktadır. Özellikle her bir yapılanma açısından güçlü bir örgütsel ve paradigmasal perspektif gelişmeden “feshedelim, işlevini yitirmiştir” ya da “katılmıyoruz” gibi yaklaşımlar işin ciddiyetini fazla yansıtmıyor. Daha ciddi bir yaklaşım şarttır. Kent Meclislerinin oluşumundaki temel espri; halkı demokratik-komünal ve cinsiyet özgürlükçü değerler ekseninde demokratik sosyalist bir çizgide irade haline getirmektir. Dolayısıyla sınıfçı, devletçi ve cinsiyetçi ataerkil zihniyet ve yapılanmalar karşısında mücadele zeminine kavuşturmak, yol ve yöntemini, bunun mekanizmasını oluşturmaktır. Bu, demokratik bir iç mücadeleyi ve zeminini gerektirir. Kent Meclislerini bu anlamda sadece örgütlerin bir araya geldiği, bir hukuk oluşturduğu bir platform gibi ele alamayız. Halkı örgüt ve eylem noktalarında bu kadar felçli kılmak, iradesini koyacağı örgütsel siyasal mekanizmalardan yoksun bırakmak zaten bürokratik elit her an sınıflaşmaya meyilli bir zemini besliyor, büyütüyor. Oysa Kent Meclisleri bireyleri, grupları, örgütleri, kurumları, özgür yurttaş meclis ve komünlerini demokratik komünaliteye çekme mekanizmasıdır. Buna katılmıyorum demek başından demokratik mücadeleye girmemektir. “Halka dayanmıyor” demek işi tersinden ele alıştır. Zaten Kent Meclisleri halkın özgücünün ve iradesinin örgütlenmesi için bir mekanizmadır. İçte mücadele yol ve yöntemlerinin demokratikleşmesinin zeminidir. Kurumlar arası, örgütler arası çelişki ve iktidarcı yaklaşımları, devletçi, sınıflaşmaya açık yönlerin aşağıya çekerek halkın denetimine açacak zemindir. Bunun en temel aracıdır, mekanizmasıdır. Kent Meclislerinin oluşturulmaması, -hangi gerekçeyle olursa olsun- demokratik komünalizmin felç edilmesidir. Devleti ve her türlü devletçi yaklaşımın halkın yaşam sahalarına, toplumsal yaşama çekilmesidir. Bunun böyle değerlendirilmesi ve buna göre yaklaşılması gerekiyor.

### **Demokratik siyaset değiştirme dönüştürme gücüdür**

“Meclis kuruluyor, biz yokuz” gibi bir yaklaşım, Kent Meclislerinin demokratik komünalitenin gelişiminde oynayacağı rolü görmemektir bir yerde. Sanki meclis kuruldu mu, kim kurduysa onun malıymış gibi yaklaşmak, zaten mülkiyetçi, iktidarcı yaklaşımın kendisi olmaktadır. Oradaki dinamiği, sürekli oluşum halini ve mücadeleyi anlayamamaktır. Demokratik komünalite demek sürekli mücadeleye, ama demokrasiye ve komünaliteye çeken, katan, içine alan, değiştiren, dönüştüren bir süreçtir. Öyle bir çırpıda demokratik komünal meclis oluşmaz. Kimse de bunun sahibi olamaz. Bunun bir mücadele ve bir süreç işi olduğu; bu sürecin ve bu mücadelenin de bizim kendi demokrasisimizi ifade ettiği ısrarla vurgulamak gerekiyor. Radikal demokrasi, talep demokrasisini aşan, kendi içine çeken, değiştiren, dönüştüren bir demokrasidir. Demokratik siyaset bu anlamda değiştirme, dönüştürme gücüdür. Kent Meclisleri bu çerçevede demokratik siyaset felsefesinin hem en çok ihtiyaç duyulacağı, hem de en çok gelişeceği bir örgütlenme düzeyidir. Demokratikleşme mücadelesinin özünde süreklileşerek bir varoluş, yaşam biçimine kavuşması toplumsal değişim ve devrimin ana halkası konumundadır. Bundaki ahlak-felsefe ve pozitif bilimsel yaklaşım esaslarını geliştirilmesi tam bir kurmaylık işidir. Dünyanın birçok ülkesinde birçok Kent Meclisleri oluşturulmuştur; fakat bizde farklılaşan, onları aşan yönlerin işin ahlakı, felsefesi ve toplumsal kuruluş boyutları olmaktadır. Bunun için halkın örgüt ve eyleme ve bunun mekanizmalarına kavuşturulmasıdır. Yoksa bir iktidar dağıtım alanı değildir. Ama sanki iktidar alanı oluşmuş, artık dağıtılmış, bir şey kalmamış, dolayısıyla işlevsiz kalmış gibi değerlendirilebiliyor. Bu KCK sistemini anlamamaktır her şeyden önce.

Demokratik sosyalist çizgiyi daha derinlikli kavramaya ihtiyacımız var.

# POPÜLER KÜLTÜR ÜZERİNE

**“Kültürün popülerleştirilmesi kültürel ürünlerden daha çok para kazanmak amaçlı olup, pazarı genişletmekle birebir ilişkisi vardır. Kültürün popülerleştirilmesinin sağlanması için uygulanan yöntemlerin amacı kesinlikle söylendiği gibi tüm toplumu kültür sanat ile buluşturmak değildir. Para kazanma amacı olmayan hiçbir uygulama kapitalist dönemde gerçekleşmez. Gerçekleşmesine izin verilmez. Çünkü değerlerin el değiştirmesinde para kazanmak amaç olmaktan çıkarsa kapital birikmez. Kapitalizm biter. Kültürün en geniş kesimlere ulaşması için halk kültürlerinin işlenmesi gerekir”**

Kültür insanın kendisinden doğaya kattığı ürün olarak tanımlandığı için insan toplumunun değişim tarihini kültür ürünlerinde izlemek doğruya yakın bir yaklaşımdır. Kültür ürünleri yaratıldıkları dönemin toplumsal kimlikleridir. Tarihin her hangi bir dönemi hakkında en sağlıklı bilgilere kültür ürünleri değerlendirilerek ulaşılır. Her tarihsel sürecin kendi zenginlikleri o dönemde yapılmış kültür ürünlerinde olur. Zaten tarihsel toplumsal zenginliğin diğer bir anlamı da kültürel zenginlik demektir. Kültür insan yaratımı olan her şeyi kapsar. Maddi ve manevi olarak insana ait ne varsa kültürdür. İnsan tanımlanmasında bulunulurken “insan kültürel bir varlıktır” denilmesi bu açıdan anlamlıdır. İnsan kültürel gelişmeyi yaratırken aynı zamanda kendisini varlık haline getirmektedir.

İnsanın doğada kendi kendisini yapan bir olgu olmasını sağlayan şey toplumsallığıdır. Toplumsallık insan için bir zorunluluktur. Tıpkı başlangıçta başka bir dünya seçme şansı olmadığı gibi. Bir kez toplumsallık dediğimiz var oluş gerçekleştikten sonra bu “ikinci doğa” içinde insanın kendisini kendi eliyle yapması süreci başlar. Toplumsallığın tarih içinde yaşadığı değişimler vardır. Bu toplumsal değişimler önemli oranda kültürel değişimleri de kendi içinde barındırır. Bu bağlantıdan dolayı toplumsal değişimin diğer bir adı da kültürel değişim olmaktadır.

Kültür insanlığın tarih içinde emekleri sonucunda ürettikleri değerler olduğundan tüm tarih boyunca



hangi dönemin insanlık açısından daha çok kültürleşmeyi ifade ettiğini anlamak mümkündür. Bunun yanında insanın ancak toplumsal bir varlık şeklinde yaşayacağı ve üreteceği ilkesi kültürel zenginlik için gerekli olduğu kadar, geçmiş kültürel süreçlerin zenginlikleri esas alınan toplumsal biçim ile yakından bağlantılıdır. Kültür değerlerinin kalıcı değerlerden oluşuyor olması da kültürleşme de önemli bir husustur. Kültür temelde kalıcılaştırmış ürünlerdir. Bunun için kültürel değerler söz konusu olduğunda çok üretmekten ziyade kalıcılık önemlidir. Kültür değerleri çok fazla yaratıldıkları için değil kalıcılıkları esas olduğundan zengin bir kültür dünyası oluşmuştur. Kalıcılaştırmış ürünler gibi kalıcılaştırma olanağı zayıf olan ya da olmayan değerlerin kültür için fazla önemli olmadıkları ve kültürel değerlere dönüşmediği de belirtilmek durumundadır.

## Kültür sadece insan emeğinin ürünüdür

Günümüzden geçmiş tarihe kültürel değerler baz alınarak bakılıp bir değerlendirme yapılırsa çok ilginç sonuçlarla karşılaşılacağı kesindir. Hangi dönem insanlığı “insan kültürel bir varlıktır” belirlemesine göre yaşamış daha net ortaya çıkar. İnsanlık denilen varlığın yeryüzünde kalıcılışarak yaşama olanaklarını yakalaması insan olmasının gereğidir. İnsan bunu kültür denilen yaratımlarıyla yapar. Kültür dediğimiz maddi ve manevi üretimlerinin tümü insanı insan yapan değerleridir. Gerçekleşmiş insanlık esasta kültürle dile gelen gelişmelerin içindedir. Kültür değerlerini yaratma özelliği olmasaydı insan olmazdı. Olsaydı da diğer canlılardan örneğin kurt, koyun sürüsünden farkı olmazdı.

Kültür, toplum ve insan ilişkisinden hareketle insan adına ne varsa bu ko-



nu içinde dile getirilebilir. Çünkü kültür yapan sadece insandır. Doğada insandan başka kültür yapan canlı bulunmaz. Bunun için insan ve diğer canlılar; bitkiler, hayvanlar arasında bilinen farklar oluşmuştur. Kültürleşme kapasitesinin düzeyi insanın kendini diğer canlılardan ayırıştırarak aralarında mesafenin açılması ile sonuçlanmıştır. Ne kadar toplum o kadar kültür yine ne kadar kültür o kadar insanlaşma gibi karşılıklı bir ilişki de böylece ortaya çıkmış olmaktadır.

İnsanlığın şimdiye kadar tanıdığı temel iki toplumsal biçim vardır. Bunlardan birincisi toplumsallığın ilk şekillendiği doğal süreci ve bunun sistem kazanmış neolitik dönemidir. İkincisi ise kanıtlandığı gibi bin bir hile ve kurnazlıkla kurulan devletçi toplum biçimidir. İlk dönem kültürleşmesi toplumsal yaşamı var eden temel yaşam sahalarının hemen hepsinde kalıcılaşarak günümüze gelen çok sayıda ilk yaratımları ortaya çıkararak insanlığın var olmasını sağladı. Toplumsallığın ikinci aşamasında hakim kılınan iktidar olduğu için ilk aşamanın yaratılan değerlerinin üstüne konmayı ve iktidar kültürünün gerektirdiği yaratımları yaratmayı ifade eder. Bu aşama bir bütün insan toplumu ve bireyini değil egemen olan kesimlerin bu egemen hallerinin devamı için kültür geliştirmiştir. Günümüzde tartışılan yabancılaşma olgusunun dayandığı bu yaklaşım ilerledikçe kültür değerleri insan toplumunun gelişmesini değil kendinden uzaklaşmasına yol açtı. Ürettiği halde karnını doyurama-

yan insan giderek ektiği buğdaya karşı yabancılaştı. Kızarmış ekmeği doyasya yiyemeyen insan, buğdayın yeşil ve sarı renklerinin kendisi için bir anlam ifade etmediği duygu ve düşüncesine kapılmaya başlamıştır. Bu, temelde insanın kendisine toplumuna karşı yabancılaşmaya başlamasıdır. Emeline yabancılaşmasıdır. Bu yabancılaşma her geçen gün daha da hız kazanarak devam ede gelmiştir.

### En büyük kültürel değişimler putların kırılmasıyla yaşanmıştır

Kuşkusuz kültürel üretim olgusu ve toplumsallığın binlerce yıllık değişim ve dönüşümünü bir iki cümle ile ifade etmek mümkün değildir. Bu konuda yaşananların anlaşılması için belki de şimdiye kadar yazılmış tüm kitaplara bakmak gerekecektir. Ancak insanın kültürleşme düzeyini göz önünde bulundurarak çok zengin ve derin olan bu konuda bir iki genel belirleme ile olmasa da birkaç sayfalık bir yazı içinde her gözün görebileceği bir resim çizilebilir. Bir kitap da yol gösterebilir. Toplumun devletleştirilerek yönetilmeye başlanması süreci özde aynı, biçimsel olarak renk değişikliğine uğrayarak bu güne kadar gelip dayanmıştır.

Devlet-iktidar toplum biçimi hakkında hem güncel olması hem de yarattığı kültürel tahribatlardan dolayı kendisi hakkında en fazla söz söylenmesi gerekenin kapitalizm olduğuna kuşku duyulmamalıdır. Bu yaklaşım tanımı gereği en kapsayıcı kültürel bir

yaklaşımdır. Kültür denilen değerler dünyasının üretim biçimi ve bu üretimlerin insanlıkla ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda kapitalizme söylenecek çok şey olduğu görülecektir. Kapitalizm biçiminde devam eden iktidar olgusunun kültür-toplum-birey bağlamında izah edilmesi günümüzün en temel insani görevidir.

Kapitalizm konusunda doğru değerlendirmeler için yapılması gereken ilk şey bu sistemin kendisini meşru kılmak için ortaya koyduğu maddi ve manevi kültürel izahlardan uzak durmak olmalıdır. Kurt yırtıcı bir hayvansa kurdun yırtıcı bir hayvan olmasına neden olan özellikleriyle tekrar tekrar tarif edilmesinin bir anlamı olmaz. Önemli olan bu hayvanın yırtıcı olmasına yol açan biyolojik organizasyonunu anlamak ve bundan kaynaklı özelliklerinin izah edilerek buna karşı tedbirlerin alınmasıdır. Yani kurda ha bire sen yırtıcı bir hayvansın demek yerine ondan korunmak ve kurtulmak daha doğrudur. Kapitalizm konusunda da sıkça yapılan onu tüm kötülüklerini modernliğin insan düşüncesinde yarattığı ideolojik hakimiyetle "ilercilik" olarak anlatmak olmuştur. Hayatın doğrularına karşı kurulmuş en büyük kapitalist tuzak, toplumu bir bütün ele almamaktır. İnsan olgusunu yarattığı tüm kültür değerleri ile bir bütünlük içinde ele alırsak gerçek daha bilimsel ve daha sade olarak anlaşılır.

Kapitalizmin en büyük gücü ama aynı zamanda en büyük zaafı olay ve olguları parçalı ele almasıdır. Konumuz gereği belirtirsek kapitalizmin tüm çirkinliklerine rağmen zorlanarak da olsa devam ediyor olmasının nedeni insanlık kültürünü parça parça edip bunu pazara sürmesidir. Bunu bilimcilik adına yapması kendisine "yeni putlar" inşa etmesine neden olmuştur. Tarihte defalarca görüldüğü gibi en büyük kültürel değişimler putların kırılmasıyla yaşanmaya başlamıştır. Kapitalist putları kırmak için yapılacak ilk iş her olay ve olguyu zaman ve mekan bağlamında bütünlüklü ele almaktır. Eğer insan akli ve duygusu kendisini kapitalist kültür ve





yaşama olan yaklaşımlarından kurtarmak istiyorsa bunu bilim yöntemi-ni değiştirmekle yapmak durumunda-dır. Bu konuda kültür olgusunu bir-kaç hususta ele alarak kapitalist ikti-dar döneminin hakim hale getirdiği popüler kültürün ne olduğu sorusuna cevap kadar neden popüler kültür so-runsallığına bakıp bu iktidar şeklinin ne olduğunu anlatmak oldukça yarar-lı sonuçlar verecektir. Çünkü kültürel bakış açısıyla tarihi ve toplumu değer-lendirme yöntemi ile kapitalist kültü-rü incelemek çok çarpıcı sonuçların ortaya çıkarmasına yol açacaktır.

### **Kapitalizm tamamen tüketime dayalı bir iktidar organizasyonudur**

Bir kere kültür olgusunda temel olan kültürün insan toplumu tarafın-dan üretiliyor olmasıdır. Artık sağır sultanın sağır kulaklarını incitecek ka-dar yüksek sesle duyulduğu ve kör gözlerin gördüğü gibi kapitalizm değer üretmeye değil tüketmeye dayalı bir ik-tidar organizasyonudur. Demek ki ka-pitalizm kültürel değerlerin ortaya çık-ması ilkesinin birinci maddesine karşı bir sistemdir. Kapitalizmde bir değer kültürleşmek için değil tüketilmek için yapılır. Tüketim; kapitalizmin öz kimli-ğidir. Kapitalizmin gücü tüketim ile doğru orantılıdır. Ne kadar tüketim olursa o kadar kapitalizm yaşanır. Son aylarda yaşanan ekonomik krizin bir kez daha gösterdiği de budur.

Hem maddi hem de manevi değerle-rin kullanılması tüketilip atılması ka-pitalist sistemi zengin yaptığından ne kadar çok satarlarsa o kadar zengin olmaları için tüketimin anlık ve çok ol-ması gerekir. Bir nesneyi tüketmek ge-rekmiyorsa da onu, tüketilmesi gere-ken bir duruma düşürmek kapitalist kültürün bir gereğidir. Tüketim olsun ki sistem işlesin. Sahipleri zengin ol-sun. Bu temel yaklaşım kültür ürünle-rinin diğer temel bir ilkesi olan kalıcı-lığın öldürülmesidir. Çünkü üretilen değerler kalıcı olursa tüketimi yavaş ve geç olur. Bu da az para kazanmak demektir. Kapitalizm sürekli ve daha çok para biriktirmek olduğu için kalı-cılığa düşman olmak zorundadır.

### **Kültürel değerler toplumsal emeğin bir sonucudur**

Kapitalist kültürde alım satım esas olduğu için insan ile maddi ve manevi kültür değerleri arasında bu ilkeyi harekete geçirecek bir mantığın kurulması gerekir. Alım satım için felsefik olarak olması gereken değer-sizliktir. Çünkü bir şeyin satılıp el-den çıkarılması için önce onun insan hafızasında değersizleştirilmesi gere-kir. Değerli olan bir şey satılmaz. Yi-ne bir şeyin satılması için onun ihti-yaç olmadığı halde kullanılmasının mecburi bir ihtiyaç olduğu fikrinin insan kafasına yerleştirilmesi gere-kmektedir. Kapitalizmin alım satım mantığında değer ölçüsü paradır. En değerli şey para olduğu için para-nın herkeste birikmesine izin veril-mez. Herkeste paranın birikmemesi içinde bulunan yöntem satılan nes-

rekit. Çünkü toplum üretmek, yeni değerler kazanmak için oluşmuştur. Toplumsallık ihtiyacından fazlasını tüketen değil üreten bir özellikte iş-ler. Toplumsal üretimin fazlalığı tüke-timi değil zenginliği artırır. Kapitalizm toplumsallığı da dağıttığı için çok ra-hat bir şekilde her değeri alım satım konusu yapabilmektedir. Kapitalist dönemde onca teknik imkana ve ça-lışma kolaylığına rağmen yoksullu-ğun giderilmemesi ve işsizliğin yaşan-ması bundan kaynaklanmaktadır.

Alım satım konusunda kapitalist pazarlamacılık, kültürü popülerleştire-rerek satar. Bu konuda popüler kül-türün ne olduğundan çok kültürün neden böyle ele alındığını anlamak daha açıklayıcı olacaktır. Zaten popü-ler kültürün ne olduğu sorusunun cevabı kapitalist pazarlamacılığın kültürü satmasının içinde gerçekleşir. Hemen şunu belirtmek gerekir ki

**“Kültürel değerler toplumsal kimliğimizin emeğinin bir sonucudurlar. Kültür değerleri ayırım yapılmadan satılıyorsa bu iş için toplumun kendi değerlerine karşı ‘bunlar satılabilir’ mantığının gelişmesini kaçınılmaz kılar. Bu mantığın toplumda hakim olması için de toplumun toplum olmaktan çıkarılması gerekir. Çünkü toplum üretmek, yeni değerler kazanmak için oluşmuştur”**

nenin asıl sahiplerinin kapitalistler olmasıdır. Böylece sistem sahipleri hem en değersiz yani satılan nesnele-rin sahibidirler hem de en değerli ya-nı paranın sahibidirler. Para en de-ğerli olduğu için onun konumlandığı mekanların yeri hiç değişmez.

Kültür insan toplumu arasındaki kopmaz bağ kapitalist mantıkta ken-disini var kılmak için esas aldığı yak-laşımının insana yaklaşımlarını da ele vermektedir. Kültüre yaklaşım kültürel bir varlık olan insan ve top-lumuna da yaklaşımdır. Kültürel de-ğerler toplumsal kimliğimizin eme-ğinin bir sonucudurlar. Kültür değerle-ri ayırım yapılmadan satılıyorsa bu iş için toplumun kendi değerlerine karşı “bunlar satılabilir” mantığının geliş-mesini kaçınılmaz kılar. Bu mantığın toplumda hakim olması için de toplu-mun toplum olmaktan çıkarılması ge-

kapitalizmin hangi konuda olursa ol-sun değerlendirmesi yapıldığında eğer işin içinde alım satım kelimeleri geçmez ise o izahların yeterli olmadı-ğını vurgulamak gerekir.

Bir malın piyasada daha çok zen-ginlik getirecek bir sonuç ortaya çı-karmasının değişik hile ve kurnazlık-ları vardır. Bu yalan ve kurnazlıkları en iyi kapitalistler bilir. Onlar bu işin ustasıdır. Bu konuda kar getirecek bir yol da pazarın genişliği ve büyük-lüğüdür. Pazarlamada en geniş alıcı kitlesi yiyeceklerindir. Bunun nedeni yemenin temel biyolojik bir ihtiyaç olan beslenme sorununu gidermesidir. Yiyecekler kadar geniş bir pazarı olan diğer bir saha ise beslenmeye benzer bir ihtiyacı karşılayan kültür değerlerinin özellikle manevi olanlarıdır. Tabii maddi değerler de oldukça yaygın bir şekilde satılmaktadır.

### Sanat ürünleri düşünsel ve duygusal olarak insanın ihtiyaçlarını giderir

Kültürün alım satım konusu yapılarak para kazandıran bir alan olmasının da kendine göre yol ve yöntemleri vardır. Bir kere kültür değerlerinin hepsi tüm insanlığın değerleri oldukları için özü gereği satılacak dereceye düşürülmesi ile alıcısı tüm insanlık olur. Bir devlet bunu yaparsa alıcıları egemenliği altındaki tüm toplumsal kesimler olur. Kültürün özellikle manevi alanının değerleri olan ve daha çok da sanat dallarıyla yaratılanları biyolojik açığın giderilmesi gibi insa-

nan yöntemler kesinlikle söylendiği gibi tüm toplumu kültür sanat ile buluşturmak değildir. Para kazanma amacı olmayan hiçbir uygulama kapitalist dönemde gerçekleşmez. Gerçekleşmesine izin verilmez. Çünkü değerlerin el değiştirmesinde para kazanmak amaç olmaktan çıkarsa kapital birikirmez. Kapitalizm biter. Kültürün en geniş kesimlere ulaşması için halk kültürlerinin işlenmesi gerekir. Bunun için cinsi sınıflı ne olursa olsun herkesinden alıcısının olduğu tek alan kültür değerlerinin satıldığı pazar alanıdır. Kültür aynı zamanda toplumun kimlik değerlerini oluşturan yaratımları olduğu

kendi parasıyla bu malları alacak konna getirilmiştir. Bir şeyi beş verip daha sonra para karşılığında satın almak sadece kültür değerlerinin popüler kültür adı altında satılığa çıkarılmasıyla kapitalizmde ortaya çıkmıştır. Kapitalist sistem bu rahat kazanma fırsatını kazanç kapısı olarak gördüğünden kültür popülerleştirilmiştir. Bunun için herkes kültür sanat ürünlerine ulaşsın politikası büyük bir oyundur. İkiyüzlülüktür.

### Sanat ayağa düşürülmüştür

Kapitalist elindeki malların satışını artırma işini en fazla reklamlarla yapar. Satılığa çıkarılmış kültür ürünlerinin satış miktarı ise popülerlik üzerinden olur. En çok satan en popüler ürün ve kişi olduğu gibi en çok satmak için de popülerliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Popülerlik sattırır. Ancak satmak için de popüler olana ihtiyaç vardır. Bu kendi içinde çok ilginç bir durum ortaya çıkarmıştır. Kültür ürünlerinin satılması için yapılan reklamların kendisi de malın pazarda satma biçiminin bir değişik halidir. Dolayısıyla kültür sanat reklamcılığı diğer malların reklamcılığı gibi değildir. Yani hem reklam hem de mal satmanın iç içe olduğu bir durum yaşanmaktadır.

Kültür ürünlerinin satılık duruma düşürülmesi en fazla rafine kültür ürünleri olan sanat alanını ayağa düşürmüştür. Sanat satmak için yapılan bir zanaat olmuştur. Günümüzde sanat ürünlerinden bahsetmek zordur. Toplumsal yaşam içinde en güzel insan ürünlerinin toplandığı bu saha artık en çirkin olanlarına yönelmeye başlamıştır. Tarihte ilk defa çirkin güzele galebe gelmiştir. Sanat ürününün kalıcılığında güzel olma esastır. Bir sanat eserinin arkasında bıraktığı etki güzel demektir. Ancak pazara mal yetiştirme mantığı içindeki popülerlik sanatı bitirmiştir. Popüler kültür içinde sanat kolu en etkili kullanılan alandır. Bundan dolayı bir sanat eseri ile çıklet aynı reyonda yan yana durmaktadır. Amaç satmak olduğundan nitelik değil gösteriş öne çıkmaktadır. Göze-kulağa hitap etmek satışı artırmada en etkili



nın manevi olarak beslenmesini sağlar. Kültürel değerlerin pazarda herkese satılık olarak sunulduğu halde alıcısının çıkmasının bir nedeni de budur. Sanat ürünleri düşünsel ve duygusal olarak temel insan ihtiyaçlarını giderirler. Kültür değerlerinin bu iki temel özelliği kapitalist para kazanma mantığı ile buluşturulması kültüre popülerleşmek dışında sunum olanağı bırakmaz.

Kültürün popülerleştirilmesi kültürel ürünlerden daha çok para kazanmak amaçlı pazarı genişletmekle birebir ilişkisi vardır. Kültürün popülerleştirilmesinin sağlanması için uygula-

ma için kültür pazarındaki tüketici alıcısı olduğu malın kendisini ifade etmesini isteyecektir. Pazarda birçok malı tanımadan almak mümkündür. Ancak kültür ürünlerinin özellikle sanat kolundaki ürünün kesinlikle bir şekilde alıcısıyla bir tanışıklığının olması gerekir. Bu bir Müslüman'ın domuz eti ihtiva eden ürünleri tercih etmemesi gibi bir şeydir. Dolayısıyla alım gücüne bakılmadan herkese sunulacak ürünler hazırlamak daha çok satmak anlamına geldiğinden kültürün pazar genişliğine yol açar. Kültürel değerler pazarı en çok kazandıran pazardır. Çünkü işlenen malın ham maddesinin sahibi

bir yöntem olduğu için biçim temel, içerik ve kalıcılık önemsizleşmektedir.

Kültürü popülerleştirmek sadece kültür sanat ürünlerinin özlerine ters biçimde kullanmak değildir. Bu durum kendisiyle beraber her türlü derde hiçbir tepki vermeden dayanacak bir birey ve toplumsal yapıya yol açmaktadır. Popüler olma sevdası herkesi sarınca popüler olmak için belirlenmiş kalıplara uygun davranmak gerekecektir. Bu kalıplara uyum da bir yere kadar popüler olmaktır. Saç kesme biçiminden, tercih edilen yemek ve içecek markalarına, beğenilen sanat ve sanatçılara kadar popüler olma sevdasındaki bireyin popüler olma tercihi popülerlikten kazananlarca hazırlanmış bir listesi vardır. Popüler kültürde neyin popüler olduğu çok iyi ve amaçlı hazırlanmış popülerlere söylenebilir. Neyin popüler olduğuna birey veya toplum karar veremez. Çünkü bunlar satılan malın sahibi değildir. Bu kararı popüler olandan ekonomik ve siyasi olarak kazananlar karar verirler. Popüler kültür toplumsal alanda kolay yönetilir bir durum yaratır. Çünkü popülerlerin temel sloganlarının başında "bana, sana ne"dir. Bu durum da popüler kültürün siyasi sonucudur.

Kültür ve sanat değerlerinin popüler kültür adı altında satılığa çıkarılmasında bu alanın karakteristik özelliğinden dolayı toplumsal yaşamın her tarafını etkisi altına almaktadır. Her şeyin en popülerleri kültürün popülerleştirilmesiyle ilişkilidir. En popüler olmak üzerinden iş yapmak, bir kimlik yaratmak kapitalist dille marka olmak geçer akçe olur. Bunun kültür kimlik ilişkisinden kaynaklandığı bilinmelidir. Her çağın kültürü bir kimlik yaratır. Kapitalizmde de bu kimlik popülerliktir. Bu kimlik, popüler kadın, popüler adam ile başlar, popüler ceket markasıyla devam eder. Ancak unutulmaması gereken şey, popülerlikten kast edilenin en çok satan veya satmaya vesile olan olduğudur. Ya da en çok satmaya katılan olduğu gerçeğidir. Kültür ürünlerinin satmak amaçlı hazırlanıp piyasaya sunulması kültürün popülerleştirilmesi demektir.

Kültürün popülerleştirilmesi demek toplumsal yaşama ve bin yılların ortaya çıkardığı kutsal değerlere yapılan en büyük saldırı demektir. Bu saldırının startı kapitalist sistemce verilmiştir. Bu saldırıya uğramayan toplum ve değerler kalmamıştır. Son yıllarda bu saldırının Kürt kültür değerlerine de yöneldiğine tanık olmalıyız. Kürt kültürünün popülerleştirilmesinin değişik nedenleri vardır. Türkiye merkezli planlı saldırılarının amacı Kürt kültürünü asimile etmektir. Direniş kültürüne saldırılar asimilasyon hedefi kadar Kürt halkının son otuz beş yıllık kültürel değişiminin yönünü saptırarak Kürt halkını özgürlük mücadelesinden koparmayı hedeflemektedir. Kürt halk uyanışı ulusallaşmayı geliştirdiği için kimi Kürt kimlikli sanatçılar ve diğer bazı kesimler bu gelişmenin yarattığı talebi

ney Kürdistan'da farklı bir yerel siyasetin gelişmesine zemin olacak bir Kürtlük amaçlanmaktadır.

Kürt kültürünün uzun yıllar yaşadığı baskı ve asimilasyon bir halk olarak Kürtlerin gelişimini gerilettili. 20. yüzyılda Kürdistan'ın dörde bölünmesiyle temel ulusal değerlerimizin ortak bir üslup kazanması da engellendi. Bu Kürtler arasında ruhsal uzaklaşmaya neden oldu. Kürdistan parçaları içinde yaşanan kültürel zenginliğin birbirini güçlendirerek daha zengin bir kültüre dönüşmemesi için egemen devletlerin yoğun yabancılaştırıcı politikaları Kürtlerin kendi değerlerini sahiplenmesi bilincini olumsuz etkilemiştir. Kürdistan halk kültürüne popüler saldırı daha çok bu durumdan güç almaktadır. Kültüre sahiplik etmemenin en derin olduğu yer sürekli yenilgi ve ihanetin yaşandığı alan olan Güney

**"Kürt kültürünün popülerleştirilmesinin değişik nedenleri vardır. Türkiye merkezli planlı saldırıların amacı Kürt kültürünü asimile etmektir. Direniş kültürüne saldırılar asimilasyon hedefi kadar Kürt halkının son otuz beş yıllık kültürel değişimin yönünü saptırarak Kürt halkını özgürlük mücadelesinden koparmayı hedeflemektedir. Kürt halk uyanışı ulusallaşmayı geliştirdiği için kimi sanatçılar bunu kullanmak istemektedir"**

popüler tarzda kullanmak istemektedir. Tév-çand kurumlarındaki kimi sanatçıların da popüler olan yaklaşımları vardır. Bu kapsamdaki sanatçılar özgürlük değerlerini kimliklerinin bir gereği olarak sanatsal olarak değerlendirmek isterken bir bütün sanat ürünlerine ve yaşamlarına bakıldığında eleştirilmesi gereken tutum ve davranışlarının olduğu görülür.

#### **Kürt kültürü Türk egemenlerinin inkarcı saldırısı altındadır**

Kürt kültürünü içeriğinden boşaltıp piyasaya sürmenin en sistematik yapıldığı yer hiç tartışmaya mahal bırakmayacak biçimde Güney Kürdistan'dır. Bu, Güney Kürdistan'da yaşayan Kürtleri Kürdistan'ın diğer üç parçasından kopartarak BOP kapsamında yürütülen siyasal projeye katmak amaçlıdır. Bu kültür politikası ile Gü-

Kürdistan olması popüler kültürün en çok bu alanda yaygınlaşmasına olanak sunuyor. Bu yoldan çıkmanın ne kadar etkili yürütüldüğünü Güney merkezli yayın yapan televizyonları izleyerek anlamak mümkündür. Özellikle müzik bu yoldan çıkmaya öncülük ediyor. Bunu fırsat bilen Kuzey Kürdistanlı bazı sanatçılar ile Kuzey Kürdistanlı şaibeli kimi kişilerin buraya dandığını belirtmek gerekir. Kürt kültürü inkarcı bir saldırı altında, olduğundan Kürt kültürüne dönük popüler kültür saldırılarının arkasında başta Türkiye devleti olmak üzere egemen devletlerin olacağını göstermektedir. Bunun için Kürt kültürünün pazarda satılması yaklaşımı sadece para kazanma yaklaşımı değil sömürgeci asimilasyon ve yok etme amaçlıdır. Bunun karşısında durmak başta siyasetçiler, aydın ve sanatçılar olmak üzere her Kürt insanının temel görevidir.



# GABAR ŞEHİTLERİNİN ANISINA

*“Adil ve Gülbahar arkadaşların cesareti öyle kendiliğinden olan kof bir cesaret değil, büyük bir duyarlılığın, bilincin, amacın, Önderlik ve halka bağlılığın ortaya çıkardığı bir cesarettir. Bu cesaret hepimiz için bir örnektir. Her zaman güç alabileceğimiz bir kaynaktır. Dolayısıyla her türlü görevi başarıyla yürütebilmek için ihtiyaç duyulan cesaret ve fedakarlığın en fazlası her zaman bu büyük şehitlerimizin anılarında bulunabilir. İsteyen istediği kadar bu cesaret ve fedakarlıkla kuşanabilir, kendisini her türlü mücadelenin başarıyla yürütücüsü haline getirebilir. Bu arkadaşlarımız zorluklar karşısında, eşi görülmeyen bir cesaret örneği sergilediler”*

Bugün 4 Aralık, Gabar operasyonunun başlangıç günü. Gabar karargah komutanlarımız Adil ve Gülbahar arkadaşlarla birlikte altı arkadaşımızın şahadetlerinin birinci yıldönümü. Bu büyük militan, savaşçı ve komutan yoldaşlar şahsında tüm özgürlük mücadelesi şehitlerimizi saygıyla, minnetle anıyoruz. Amaç ve özlemlerini zafere götürmek tek yaşam gerekçemiz olacak diyoruz. Bu andımızı, kararımızı bu yıldönümü vesilesiyle bir kere daha yineliyoruz.

PKK'nin Önderlik ve şehitler partisi olduğunu hep söylüyoruz. Önder Apo, “PKK şehitler partisidir” dedi. Böyle bir anlam ve tanımla şimdiye kadar gelindi. Önderlik, kendisinin “Şehitlerin sözcüsü” olduğunu ifade etti. PKK'yi yaşayan şehitlerin gerçeği olarak tanımladı. Bu temelde bir parti konferansını yaparken, elbette biz de şehitler gerçeği, Önderlik gerçeği karşısında her an kendimizi sorguluyoruz. Hata ve eksikliklerimizi bulmaya, eleştirmeye, düzeltmeye çalışıyoruz. Çünkü şehitler doğru yaşamı temsil ediyorlar, doğru yaşamın ölçü ve özelliklerini veriyorlar. Kürt halkının, gençlerinin, kadınlarının özgür yaşam ruhunu, bilincini temsil ediyor, doğrultusunu gösteriyorlar. Özgür yaşam kaynağımız, özgürlük mücadelemizin yol gösterici önderleri, komutanları oluyorlar.

Gabar şehitlerimiz de bu büyük şehitler ordumuzun bir parçasını oluşturuyor. Biz 2008 yılı mücadelesini başta

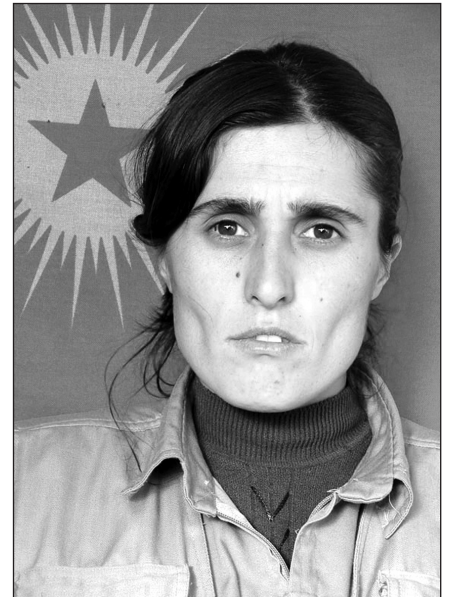
Gabar şehitlerimiz Adil ve Gülbahar yoldaşlar olmak üzere, Botan şehitlerimizin anısına adadık. 2008 direnişini bu şehitlerin anısına bir intikam direnişi olarak tanımladık. Mümkün olduğu oranda bu büyük insanların gerçeğini temsil edecek bir direniş mücadelesi, başarılı çalışma, sonuç verici çalışma ortaya çıkarmaya çalıştık.

## Özgürlük mücadelemizin bütün yılları direniş yıllarıdır

2008 yılı Özgürlük hareketimizin Apocu çizgide en çok derinleştiği, keskinleştiği, örgütsel hamle yaptığı, yine inkar ve imha sisteminin topyekün saldırılarına karşı gerilla ve halk cephesinde kahramanca direndiği bir yıl oldu. Özgürlük mücadelemizin bütün

yılları direniş yıllarıdır. 2008 yılı bu yıllar içerisinde en büyük direniş yıllarından biri olma özelliğini taşıyor. Hem ideolojik-örgütsel cephede, hem de siyasi ve askeri cephede düşmanın topyekün saldırılarına karşı büyük bir direniş ve çaba içinde olduk. Ve 2008 yılını bu büyük kahramanların anısına laik bir biçimde, onlardan aldığımız güçle büyük kazanımlar yılı haline getirdik. 2008 yılının tanımlanması, değerlendirilmesi böyledir.

2008 yılının sonuna doğru gidiyoruz. Bu yılın genel bir muhasebesi ve değerlendirmesi yapılacaktır. Botan şehitlerinin anısına nasıl güçlü ve büyük bir direniş içinde bulunduğu yıl değerlendirmelerinde ortaya çıkacaktır. Böyle kapsamlı saldırılar karşısında bizlere direnme gücünü, ruhunu, bilincini, iradesini



bu şehit yoldaşlarımız verdiler. Onların anılarına bağlılık, onların büyük cesaret ve fedakarlıkları, kahramanlıkları, zorlukları yenme, engelleri aşma ve en karmaşık sorunları çözme gücünü bizde yarattı. 2008 yılında yürüttüğümüz mücadele ve aldığımız sonuçlarla bu kahraman yoldaşların anısına belli ölçüde cevap verdiğimiz düşünülüyor. Onların taşıdığı bayrak yere düşürülmemiş, yükseklerde tutulmuş ve dalgalandırılmış, anılarına büyük bir duyarlılıkla sahip çıkılmış ve belli bir intikam mücadelesi yürütülmüştür. Bu, kimse'nin inkar edemeyeceği, somut sonuçlarıyla kesinleşmiş bir olgudur.

### **2008 yılını bahar ayında kazandık**

Bu yıl içerisinde ideolojik-örgütsel cepheden PKK ve PAJK Kongreleriyle güçlü bir hamle yaptık. Önderlik çizgisinde, şehitler çizgisinde kendimizi düzeltme, çizgiyle çelişen yönlerimizi giderme ve Önderlik çizgisinin gereklerine uygun hareket eden bir hareket haline gelerek daha sağlam kararlı, dolayısıyla geleceğe yürüyüşte daha güçlü bir özgürlük hareketi haline geldik. Siyasi-askeri cepheden de Zap operasyonunun yenilgiye uğratılmasıyla başlayan süreç, halkın büyük 8 Mart ve Newroz serhıldanlarıyla -Mart ayını boydan boya serhıldana dönüştüren direnişiyse- 2008 yılını daha bahar ayında kazanmamızı sağladı. Yaz boyu gelişen mücadele, Ağustos ve Eylül ayında gerillanın Zagros'tan Botan'a, Erzurum'a Dersim'e, Amanos'a kadar düşmana kahramanca vuruşlarıyla büyük bir zirve kazandı. Diğer yandan Önder Apo'ya dönük tehdit ve imha saldırılarına karşı cevap olarak ve yine Kongremizin "Önder Apo'ya Özgürlük" hedefini ve hamlesini başarıyla geliştirmek üzere Bezelé eylemiyle başlayan büyük bir güz direnişi, hamlesini geliştirdik. Bu hamleye hal-kımız, bir ay devam eden ve Önder Apo'yu güçlü bir biçimde sahiplenen büyük bir serhıldanla katıldı ve bunu destekledi. Gerillanın ve halkın direnişinin birleşmesi 2008'in güzünde düşmanı daha çaresiz, yenilgili, fakat daha hırçın hale getirdi, birçok gerici

çevrenin umudunu kırdı. Bu temelde 2008'in büyük siyasi, askeri direnişi Kürt sorununun demokratik çözümünü, siyasi çözümünü bir kere daha ve çok güçlü bir biçimde siyaset gündemine dayatmış bulunuyor. Bunlar somut gerçekler, 2008 yılında yürütülen mücadelenin ortaya çıkardığı sonuçlardır. Biz bütün bu mücadeleyi, bu büyük komutanlarımızın anılarına sahip çıkmak, laik olmak, onlar için bir intikam duruşu gösterebilmek amacıyla yürüttük. Dikkat edilirse, bir düzey yakalanmıştır. Adil ve Gülbahar gerçeğine uygun, onların anılarına layık diyebileceğimiz bir gerilla ve halk direnişi ortaya çıkartılmıştır. Bizi biraz rahatlatan yön, bu direnişi ortaya çıkarabilmemiz, dolayısıyla da bu yoldaşların anısına sahip çıkma gücünü gösterebilmiş olmamızdır.

Medeni arkadaş şehit düştüğünde ilk intikam eylemini Adil arkadaş yapmıştı. Bunu herkes biliyor. Adil arkadaş Önderliğe, yoldaşlığa, özgürlüğe, halka sahip çıktı. Arkadaşların hepsi Adil arkadaşını tanıyor. Adil Arkadaş '87 yılından bu yana hem bir savaşçı ve aynı zamanda çok küçük yaşta ağır komuta sorumluluklarını üstlenen, büyük bir yürek gücü, cesaret gücü olarak en zor ortamlarda, Botan gibi savaşımızın merkezi alanında hep savaş içinde oldu. En büyük direniş eylemlerimizin içinde yer aldı. Bu eylemler içerisinde bir savaşçı olarak da, bir komutan olarak da yer aldı. Botan'da gerçekleşen tüm eylemlere katıldı, bu eylemlere imzasını attı. Adil'in imzasını taşımayan büyük gerilla eylemlerimizin sayısı azdır. Bu düzeyde bir katılım gösterdi. Cesareti ve fedakarlığıyla her zaman önder oldu. En ağır görev ve sorumlulukların yürütücüsü oldu. Bize hep öncülük etti, çekim gücü oldu. Birçok arkadaşımızın, burada bulunan arkadaşımızın siper arkadaşlığını, savaş komutanlığını yaptı. Birçoklarımız askerliği, savaşçı, gerillacılığı Adil arkadaşından öğrendik. Herkes takdir eder ki, Adil komutanlığı her zaman anılmaya, komutasında yürünmeye değer bir gerilla komutanlığıdır. Adil arkadaş Agit arkadaştan Apocu çizginin komuta bayraktarlığını devralarak, Botan'da,

Gabar'da 20 yıl boyunca taşıyabilmiştir. Eksiklikleriyle, hatalarıyla, ama bütün bunları hep aşmaya çalışan bir tutumla, Önderlik çizgisinin gereklerini, Önderlik talimatlarının gereklerini pratikte yerine getirebilmek için hep en zor ortamlarda, mevzide, cephede ve savaş içinde olmuştur. Adil arkadaşta geri çekileme, yılma, ürkmenin en küçük belirtisi bile asla görülmemiştir. Son ana kadar gerçekleşen hep bu duruş olmuştur. Bu, büyük cesaret, fedakarlık, bu büyük ruh, Apocu ruhu, Kürt halkının özgür ve demokratik yaşam ruhu oluyor. Bu düzeyde Önderlik gerçeğine, Apocu çizgiye, Kürt halkına, onun özgür ve demokratik yaşam gerçeğine hep bağlı oldu. Hiç bir zaman bu bağlılıktan ve bunun gereğini yerine getirmek üzere ön saflarda mücadele etmekten geri durmadı. Sonunda da Botan'ı gerilla kalesi olmaktan çıkarmaya dönük girişimlere ve çabalara karşı direnme merkezi olma gerçeğine uygun bir konumda kalmasını büyük çabasıyla, kahramanlığıyla sağladı. Her türlü geri, bozguncu, gerillayı yozlaştırıcı girişime, çabaya karşı, gerilla direniş çizgisinde sonuna kadar yürüdü.

### **Adil arkadaşın hepimizin üzerinde emeği var ve bu görülüyor da**

Önder Apo Hasan Bindal arkadaşın anısına yaptığı değerlendirmede "Onun her kesin üzerinde emeği vardır; görünmez, ama vardır" demişti. Şimdi Adil arkadaşın her kesin üzerinde, hepimizin üzerinde emeği var. Aslında görünmez de değildir, bu emek çok büyük ölçüde açıktır, görünürdür. Bütün zorlukları göğüsleyerek, engelleri aşarak, bunu gerçekleştirecek bir direniş çizgisini pratikte yürüterek bu düzeye gelmemizde en başta rol oynadı. Bir kere büyük emek, katkı burada var. Diğer yandan Adil arkadaşla birlikte kalan arkadaşlarımızın anıları halen canlı ve tazedir. Birçoğumuza doğrudan öğrettikleri, verdikleri çoktur. Büyük savaşçı ve komuta kişiliğine layık olmak, onun izinde, onun komutasında büyük bir cesaret ve fedakarlıkla yürümek boynumuzun borcudur.



Her kes çok iyi biliyor; Adil bir cesaret topuydu. O küçücük bedeni sanki tepeden turnağa bir yürekti. Zorluklar karşısında, savaş içinde eşi görülmeyen bir cesaret örneğiydi. Elbette bu büyük cesaret kendiliğinden olmadı. Bu, Kürt halkının özülüyle bağlantılı, Apocu çizginin, Önder Apo'nun, PKK gerçeğinin özülüyle bağlantılıdır; Kürt halk gerçeğine ve Önderlik çizgisine tutku düzeyinde bağlılıkla gerçekleşen bir olay. Böyle bir duygu, ruh yüceliği, bilinç derinliği var. Bu düzeyde Önderlik çizgisine, Kürt halkının özgür-demokratik yaşamına bağlanma, kendini adama gerçeği var. Fedakarlığın en yüksek düzeyine çıkması, fedai çizgisinin en üst düzeyde şekillenmesi, gerçekleşmesi söz konusu. Bu büyük cesaret bu gerçekler temelinde oluştu. Öyle kendiliğinden olan kof bir cesaret değil, büyük bir duyarlılığın, bilincin, amacın ortaya çıkardığı, Önderlik ve halk bağlılığının, yurtseverliğinin ortaya çıkardığı bir cesarettir bu. Bu cesaret hepimiz için bir örnektir. Her zaman güç alabileceğimiz bir kaynaktır. Dolayısıyla her türlü görevi başarıyla yürütebilmek için ihtiyaç duyulan cesaret ve fedakarlığın en fazlası her zaman bu büyük şehitlerimizin anılarında bulunabilir. İsteyen istediği kadar bu cesaret ve fedakarlıkla kuşanabilir, kendisini her türlü mücadelenin başarıyla yürütücüsü haline getirebilir.

### ***Gülbahar arkadaş özgürlük çizgisine tutku düzeyinde bağlıydı***

Gülbahar arkadaş da benzer özellikler taşıyan, çevre yöreden, aynı toplumsal gerçeklik içerisinde çıkan, Kürt kadınının direnişçi, yurtsever, toplumcu karakterini en ileri düzeyde temsil eden, bunu zorluklar ve engeller karşısında büyük bir direniş ruhuyla ve beceriyle hayata geçirmeyi bilen temsilciliği oluyor. En zor ortamlarda o da hep direniş içinde oldu, gerilladan kopmadı. Önder Apo'nun özgürlük çizgisine tutku düzeyinde bağlandı. Kadın özgürlük hareketinin güçlü fedai militanı, komutanı, her türlü zorluk ve engel karşısında savaşan gücü oldu. Başka türlü bir arayış,

***“Adil ve Gülbahar gerçeği, büyük bir önderlik gerçeği, kahraman şehitler ordumuzun önemli bir temsil gerçeğidir. Bu arkadaşların Botan'a dayatılan provokatif-tasfiyeci eğilimin başarısız olmasında da katkıları büyüktür. Aslında sadece Botan'da düşmanın topyekun savaş konsepti temelindeki askeri saldırılarına karşı kahramanca direnmediler; aynı zamanda ajan-provokatif kişilere karşı da büyük bir direniş içinde oldular”***

yaşam düşünmedi, her hangi bir zayıflık eğilimi göstermedi. Hep özgür yaşam arayışı, kadının özgür yaşamı, toplumun özgür yaşama kavuşması arayışı içinde oldu. Ve bunu büyük bir cesaretle ve fedakarlıkla, olgunlukla, coşkuyla yürüttü. Son ana kadar duruşu, istemi ve çabası hep öyle oldu. Gülbahar arkadaşın da kadın ordulaşmasının, kadın özgürlük direnişinin geliştirilmesinde önemli bir yeri, payı vardır. Her zaman zorlukların içinde, onları aşma mücadelesinin içinde yer almıştır. Zorlukları kendisi üslenmiş, yoldaşlarının, hareketimizin bu temelde daha güçlü ve rahat mücadele eder olmasını hedeflemiştir. Bu, büyük bir bilinç, ruh ve fedakarlık duruşudur. Bêritanların, Zilanların büyük bir takipçisi olduğunu kanıtlamıştır. Onun da üzerimizde emeği, duruşumuzda katkısı çoktur. Birçok alanda uzun süre hep savaşın içinde olmuş, kadın ordulaşmasının, gerillasının yaratılmasında, genelde de gerilla hareketimizin en zor ortamlarında hep direniş içinde olmuştur.

4 Aralık günü önemli bir gün. Gabar Şehitleri gerçeği; Adil ve Gülbahar gerçeği, büyük bir önderlik gerçeği, kahraman şehitler ordumuzun önemli bir temsil gerçeğidir. Bu duruşun Botan'a dayatılan provokatif-tasfiyeci eğilimin başarısız kılınmasındaki katkısı da büyüktür. Aslında bu yoldaşlar Botan'da sadece düşmanın topyekun savaş konsepti temelindeki askeri saldırılarına karşı kahramanca direnmekle kalmadılar; aynı zamanda inkar ve imha sisteminin içimizdeki altıncı kolu olarak hareket eden provokatif-ajan yapının her türlü tasfiyeci, yıkıcı girişimlerine karşı da Önderlik gerçeğini, Önderlik çizgisini sahiplenmenin büyük bir direnişi içinde oldular. Botan'ı

bozgunculuğun, yıkıcılığın hakim olduğu alan haline gelmesinden alıkoydular. Tasfiyeciliğin dış saldırılardan daha tehlikeli bir biçimde gerilla direnişimizi içten tasfiye etme girişimlerine karşı direnişteki kararlılıkları ve öncülükleriyle bizzat Botan'da bu provokatif, tasfiyeci duruşun başarısız kalmasında büyük bir rol oynadılar. Tasfiyeciliğin hain, tehlikeli, alçakça yüzünü Gabar direnişi çok net ve kesin olarak bizlere gösterdi.

### ***Gabar direnişi içimizdeki tasfiyeci eğilime de öldürücü darbeyi vurdu***

Gabar direnişi sadece işgale, gericiliğe, inkar ve imha amaçlı saldırılara karşı direnen, darbe vuran bir direniş değil, aynı zamanda provokatif-tasfiyeci eğilime de öldürücü darbeyi vuran büyük bir direniş gerçeği olarak ortaya çıktı. Bu saldırılar içerisinde tasfiyeciliğin etkisi büyüktür. Halen aydınlatılmamış bazı yönler bulunmaktadır. Ama şunu görüyoruz ki, iç saldırılar, dış saldırılardan daha tehlikeli. İhanet sömürgeciden daha büyük bir zarar veriyor, ondan çok daha tehlikelidir. Bu öyle bir ihanet ki, bir bitmişlik, tükenmişlik, özgür yaşam, irade ve özden kopmuşluğu, kokuşmuşluğu, çevresini çürütmeyi temsil ediyor. İçten ve bir ağacın kendi içindeki kurt tarafından kurutulması gibi, bu ihanet özgürlük ve demokrasi hareketimizi içten kurutmayı, çökertmeyi, çürütmeyi hedefledi. Bu çok tehlikeli bir durum, bunu basite almamamız gerekir. Gabar direniş gerçeğinden bir de bu sonucu çıkartıyor, bu direniş gerçeğini şimdi biraz daha iyi anlıyoruz. Yakın zamanda belki daha iyi anlayacağımız hususlar olacaktır. Ancak şunu gördük ki, Hareketimiz aslında



dış saldırılardan daha çok iç saldırıyla yüz yüze. Önder Apo hep içteki mücadeleye, yani örgütsel ve ideolojik mücadeleye büyük bir önem verdi. İşbirlikçiliğe, ihanete, teslimiyetçiliğe karşı mücadeleyi her zaman dış düşmana karşı mücadeleden önde tuttu. Bu gerçeği Botan direnişi içerisinde bir kez daha görüyoruz. Aslında düşman kendi gücüyle değil de, içten verdiği zarara, provokatif-tasfiyeci yapılanmalara dayanarak, bunlara bel bağlayarak bu saldırıları geliştirildi. Şimdi bu gerçek biraz daha iyi açığa çıkıyor. Yoksa Botan gibi bir alanda düşmanın bu kadar hesap içeren, buna bel bağlayan bir saldırısı kolay kolay söz konusu olamazdı. Olsa bile böyle bir sonuç öyle kolay ortaya çıkmazdı. Şimdi açığa çıkıyor ki, yaşanan bu şahadetler düşmanın maharetinden, marifetinden, gücünden çok, iç ihanetin yarattığı tehlikeden dolayı yaşanıyor. Bu bakımdan ideolojik ve örgütsel mücadeleyi önemsemeliyiz. Gabar Şehitlerinin anılması bir de bu noktada olmalı.

İhanetçi-provokatif-tasfiyeci eğilimlere karşı, her türlü yıkıcı, bozguncu, parti dışı eğilim ve tutumlara karşı mücadeleyi önemsemeliyiz. Eğer bu alanda güçlü bir duruş, güçlü bir mücadele verilmezse, tehlike her zamankiden daha büyük olur, düşmana kapıları açık tutulur, düşman saldırılarının gerçekleşmesi için ortam hazırlanır. Bu bakımdan Gabar direniş gerçeğinin, Gabar Şehitlerini anmanın bir de bu yönlü bir gerçekliği var. İhanete, tasfiyeciliğe, provokasyona, teslimiyete, çürümeye karşı uyanık olmak lazım. İdeolojik ve örgütsel çizgi mücadelesini her zaman önde tutmamız, güçlü yürütmemiz gerekiyor. Yoksa bunun zararı büyük oluyor. Botan kayıplarımızda bu iç ihanetin verdiği zarar büyüktür. Bu durum Gabar olaylarıyla başladı, Hezil olaylarında devam etti. Yoksa bu kayıplar öyle kolay ortaya çıkmazdı. Bu işi böyle anlamamız, bilmemiz gerekli. İçten ajanlık yapanlar, zemin sunanlar çok oldu. Saf olmamak lazım. Öyle anlaşıyor ki, bu provokatif-tasfiyeci- işbirlikçi eğilim düşmanla doğrudan bağlantılı, ondan uzak ve kopuk değil, el

birliği ederek birçok saldırıyı planlıyorlar ve bunları yürütüyorlar. Gabar ve Botan'daki olaylar bu gerçeği biraz daha net açığa çıkartıyor. Bu açıdan da Gabar direnişini askeri olduğu kadar, ideolojik ve örgütsel cepheden de işbirlikçi, teslimiyetçi eğilime karşı büyük bir direnme olarak ele almamız gerekli. İçten bizi zayıflatıcı, çürütücü, düşmana zemin sonucu durumlar, tutumlar olmadıkça düşmanın dıştan saldırısının öyle çok fazla gücü yoktur. Bunu 30 yıllık mücadele pratiğimiz binlerce kez doğruladı. En son Botan, Gabar olayları bir kez daha bu gerçeği doğrulamış oluyor.

### ***Adil ve Gülbahar'ın direnişlerinden büyük dersler çıkartıyoruz***

Sonuç olarak bu direnişler büyük bir cesaret, fedakarlık ruhu verme, Önderliğe ve onun ortaya çıkardığı halk özgürlük çizgisine tutku düzeyinde bağlılık temelinde kahramanca yürüme dersi vermek kadar; içten her türlü işbirlikçi, tasfiyeci, teslimiyetçi eğilime karşı ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesinde de sağlam durma ve sürekli böyle bir mücadele içinde olma dersini veriyor ve bunu bizlere öğretiyor. Biz şahadetlerinin birinci yıldönümünde bu büyük direnişlerden bu dersleri çıkartıyoruz. Şahadet günlerinde bu büyük komutanlarımızı anarken şunu söylüyoruz: Botan ve Gabar direnişinde şehit düşen yoldaşların birinci şahadet yıldönümlerinde geliştir-

diğimiz direniş ve intikam eylemliği, bundan böyle de bu büyük insanlara, anılarına nasıl sahip çıkacağımız ve bunların gereğini pratikte hareket ve halk olarak nasıl yerine getireceğimiz konusunda somut bir kanıttır, göstergedir, aynadır. Önümüzdeki bütün süreç, Önder Apo'nun özgürlüğü temelinde Kürt halkının özgür-demokratik yaşamını gerçekleştirmek üzere direnme, mücadele etmek, gece-gündüz demeden, durmadan, usanmadan, yorulmadan, yiyip içmeden sonuna kadar çalışmak ve çalışmak olacak. Bizim bu yıldönümünde bu büyük özgürlük şehitlerimize bir kez daha vereceğimiz söz bu oluyor.

Bu temelde diyoruz ki, Adil ve Gülbahar arkadaşlar şahsında bütün şehitlerimizin anıları ölümsüzdür. Onların amaç ve özlemlerini yaşanır kılmak için biz de insani olarak ne varsa hepini ortaya koyarak büyük bir ruh ve örgütlülükle, zafer çizgisinde, başarı çizgisinde bu direniş mücadelesini sürekli geliştireceğimizi belirtiyoruz. Önderlik ve şehitler gerçeği bizim için her zaman en kutsal değerler oluyor ve bu gerçeklerin bizim üzerimizde yüklediği görevleri ve sorumlulukları başarmaktan başka bir yaşamı asla kabul etmeyeceğimizi, mutlaka başarıyı, zaferi yaratan bir direniş mücadelesini sürekli kılacağımızı ifade ediyoruz.

Bir kez daha şahadetlerinin birinci yıldönümünde Adil ve Gülbahar arkadaşlarımızı saygı ile anıyor ve diyoruz ki;

***-Şehitlerimiz ölümsüzdür!***



# YAŞADIĞIMIZ BİR EFSANEYDİ

*“Gurubun en arkasında yürüyen köylümüz ‘Resul yanımıza gelerek, ‘Onu tanıdınız mı?’ diye sordu. ‘Hayır kimdir?’ dedik. ‘Resul göğsünü kabartarak ‘Heval Agit’ dedi. Eylemlerini duyduğumuz, sözünü, sevgisini masal gibi dinlediğimiz bu insanı, hiç göremeyeceğimi, benden çok uzak olduğunu düşünürdüm. Oysa şimdi yanımdaydı. Günlerce, bakışları, el hareketleri, kayanın önünde ay ışığı vurmuş saçları, elindeki bastonuyla gözümlün önünde canlı kaldı. Sesi kulağında çınlıyordu. ‘Ne yapacağımı bilmeden dolaştım durdum. Her gece onları görme ümidi ile dağlara çıkıyordum”*

## Elinde bastonu vardı

1985 Yılıının yaz aylarında bir efsane dolaşıyordu Botan eyaletinde. Sadece dinlenen, hayal edilen bir efsane değildi bu. Elini uzatsan dokunacağın kadar yakın, beynini ve yüreğini saracak kadar gerçektir. İçimizde, bize ait olan ama bir o kadar da uzak bir efsaneydi. Ne gökyüzünün genişliği ne de toprağın bereketi bu kadar şaşırtıcı ve gerçek değildi.

15 Ağustos eylemi öyle esmişti ki yüreklerdeki inançsızlıklar, güvensizlikler kaybolmuştu. Çocukların oyunları değişmiş, gençlerin yüzü dağa dönmüş, yaşlıların umutları tekrardan yeşermişti. Herkesin gözü kulağı bu sese yönelmiş, yaşamları o sesten gelecek en küçük bir söze bağlanmıştı.

Son günlerde bir eylemden bahsediliyordu. Kaşura ve Haftanın yolu üzerinde, sınır ticaretini durdurmak amacıyla kurulan karakola eylem yapılmıştı. Karakol sınırdan kaldırılmıştı. Halk bu eylemin neden yapıldığını tahmin edemiyordu. Karakol, ticareti durdurma bahanesiyle hem halka eziyet ediyor hem de tüm ekonomik geliri durduruyordu. Bir köylü ile karşılaştım. O kadar mutlu ve gururlu görünüyordu ki “Heval Agit karakolu yerle bir etmiş. Ticaret yolunu açmış. Agit halkın durumunu iyi biliyor. Özellikle de fakirlerin” diyordu.

Kürt halkı devrimciliğe yeni başlamıştı. Yıllardır bir çok örgüte kucak açmış, evini barkını, varını yoğunu

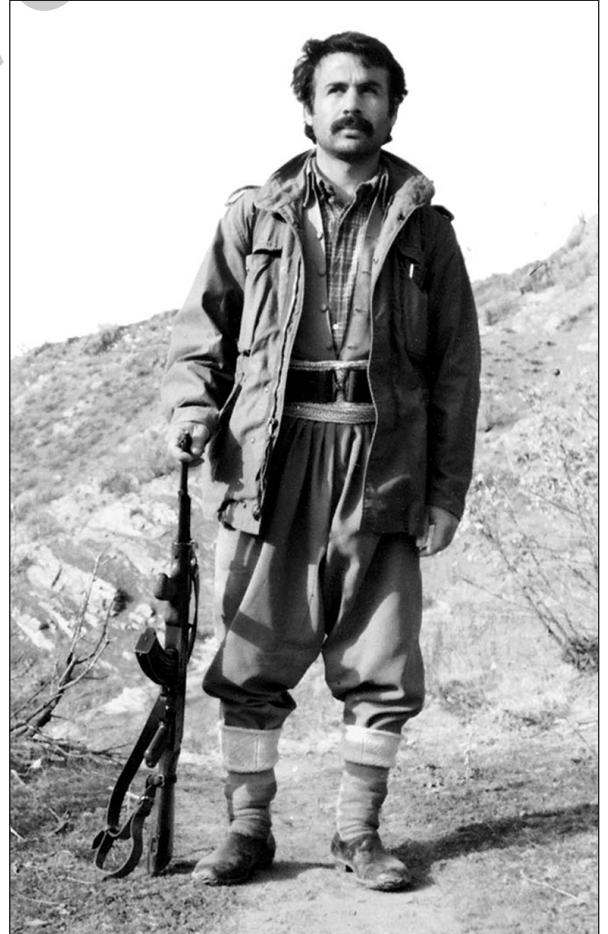
hatta canını bile vermişti onlara. Ama gel gör ki, devletin haksızlığına, sömürsüne karşı hiçbir şey yapamamışlardı. Bu da yetmezmiş gibi halkın tüm değerlerini ölçüsüzce harcamışlardı. Ahlaki ölçüleri zorlar olmuşlardı. Bütün bunlar Kürt halkını devrimciliğe ve devrimlere karşı soğutmuş, inançsızlığı geliştirmişti. Böylesi bir durumda yapılacak olan ise içe büzülme, sessiz kalma, kimseye karışmama ve kendi yağında kavrulmaydı. Ki 15 Ağustos 1984’e kadar da böyle sürdü.

15 Ağustos, sözün ve eylemin birlikteliğini ispatlamış, küllenmiş inançları diriltmiş, umudun alevlerini gürleştirmiş, olmazın, korkunun, yılgınlığın kefenini yırtmıştı. Militanlarının oturuşu kalkışı, halkın malına inançlarına verdiği değer, halkın partiye günden güne bağlanması sağlamlaştırmakla kalmamış, ölümüne canlarını ortaya koyma cesaretini de doğurmuştu. Bunda öncülüğü Agit arkadaş yapıyordu. Halkın en ufak bir eşyasına sonsuz değer verir, onlardan izinsiz ne malına ne bahçelerine, ne de tarlalarına el sürerdi. Zarar ve-

renleri ise anında uyarırdı. Sahipsiz bulduğunu sonuna kadar korur, sonra onu sahibine teslim ederdi.

## Derinden gelen bir sesle uyandım

Dolunay geceyi tüm parlaklığı ile aydınlatıyordu. Ağaç yaprakları arasından sızan ay ışığı pörsümüş kuru otlara vuruyordu. Rüzgar ılık ılık esiyordu.





Ben ve Ferhan, Bındarine'de koyunları otlatmaya çıkarmıştık. Köyden uzaklaşır, uzaklaşmaz koyunları serbest bırakmış, bir ağacın dibinde uyumuştuk. Koyunların, tarlalara girdiğinden, köylülerin yeni biçtiği otları yediğinden habersiz, rüyalar görüyorduk.

Derinden gelen bir sesle uyandım. Önce karşımda duran bu karartıyı tanıyamadım. Ama uyku sersemliğim geçince bunun, 84 yılında Partiye katılan köylümüz Resul olduğunu anladım. Çok atik bir hareketle ayağa kalktık. Bize *"Korkmayın, ben hevalım"* dedi. Heval olduğunu duymamız ikimizin de korkmasına yetiyor da artıyordu bile. Her ne kadar halk arasında onlardan mükemmel bahsediyorlarsa da, devlet tam tersini; onların Rusya'dan geldiklerini, "dinsiz, terörist" olduklarını söylüyordu. Bu korku birazda devlet korkusuydu.

*"Bir arkadaş sizi bekliyor. Sizinle konuşmak istiyor"* dedi. Bizi görmek isteyen kim olduğunu söylememişti. Bulduğumuz yerin biraz yukarısında bir kayanın önünde durmuştu. Koyunları etrafına toplamıştı. Elinde bastonu, omuzunda ise askeri parkesi vardı. Ay ışığı gözbebeklerinde ıslıl ıslıl parlıyordu. Öyle heybetli duruyordu ki, içimize korku dolmuş, bize ne yapacağını merak ediyorduk. Tam önünde durduk. *"Hangi köydensiniz"* diye sordu. Ardından da adımızı öğrenmek istedi. Cevaplarını aldıktan sonra sesini yükselterek *"Köylüler sabahdan akşama kadar ot biçiyor, siz ise koyunları tarlalara bırakıyor sonrada uyuyorsunuz. Günah değil*

*mi? Bu suç değil mi? Suç işliyorsunuz. Köylülerin emeğini boşa çıkarmamalısınız, dikkat edin"* dedi. Tüylerim ürperdi. Utandım. Dizlerim titriyor ağzımı açamıyordum. Hem söylediklerinden hem de onun gür ve sert sesinden oldukça etkilenmiştim.

### *Her yerde onu arıyordum*

Kimdir? Nedir? Bu gece yarısı nereden geliyor ve nereye gidiyordu. Hiçbir şey düşünemiyordum. Kara sakalları ve çıkmak çıkmak yanan gözleri yüzüne daha sert bir ifade vermişti.

Sözü bittikten sonra yola koyuldu. Daha üç adım atmamıştı ki döndü. *"Daha önce arkadaşlara Partiye katılacağınıza söz vermişsiniz. Uygun bir zamanda gelerseniz iyi olur. Sözlünüzü yerine getirmeniz gerekir. Özellikle, siz Firaz arkadaşına söz vermişsiniz"* dedi ve yoluna devam etti. Gurubun en arkasında yürüyen köylümüz Resul yanımıza gelerek, *"Onu tanıdınız mı?"* diye sordu, *"Hayır kimdir?"* dedik. Resul göğsünü kabartarak *"Heval Agit"* dedi. Eylemlerini duyduğumuz, sözünü, sevgisini masal gibi dinlediğimiz bu insanı, hiç göremeyeceğimi, benden çok uzak olduğunu düşünürdüm. Oysa daha biraz önce yanımdaydı ve onu bir daha görme isteği ile dolup taşıyordum. Günlerce, bakışları, el hareketleri, kayanın önünde ay ışığı vurmuş saçları, elindeki bastonuyla gözümün önünde canlı olarak kaldı. Sesi kulağımda çınlıyordu. Ne yapacağımı bilmeden dolaştım durdum. Her gece onları görme ümidi ile dağlara

çıkiyordum. Bir yandan korkuyor, bir yandan da büyük bir bağlılığın geliştiğini duyumsuyordum. Sanki bir şeylerimi kaybetmişim. Belki de yaşamım boyunca sahip olmadığım ve olamayacağım çok değerli bir şeyi kaybetmişim. Her yerde onu arıyordum. Beni, aradığının ne olduğunu bilmeden sürükleyen içimdeki bu duygu önü alınması imkansız bir çağlayan gibiydi.

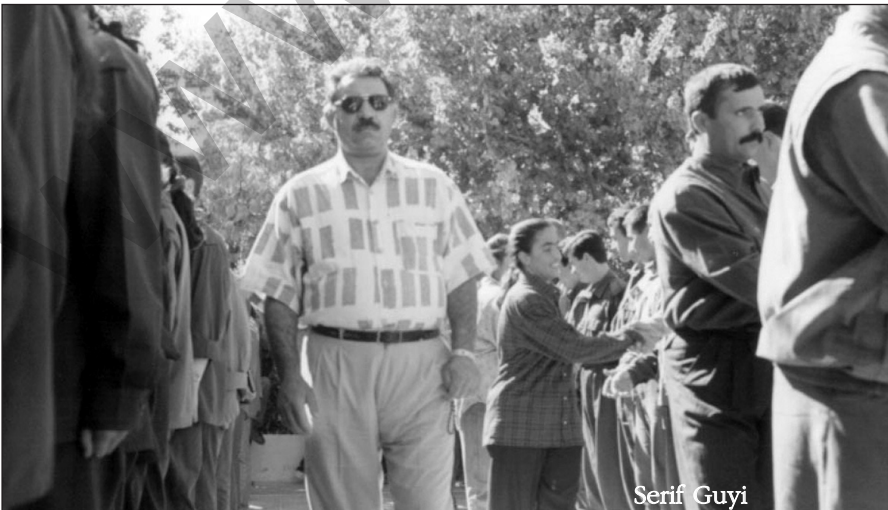
O günlerde yine bir eylemden ve Agit arkadaştan bahsediyorlardı. Diyorlardı ki: *"Arkadaşlar caddeye pusula atmışlar. İki arkadaş asker elbiseleri giymiş. Diğer arkadaşlar ise mevzi lenmişler. Araba gelince asker elbisesi giyen iki arkadaş arabayı durdurmuş. Ne yazık ki, bu iki arkadaş da Türkçe bilmiyormuş. Türkçe bilmeyen askeri gören halk ne olduğuna anlam verememiş. Tam bu sırada Agit arkadaş arabaya binmiş ve arabayla Çatak girişindeki denetleme kulübesine saldırı düzenlemişler"* Eylemin başarısı dilden dile dolaşıyordu.

Sonbaharın ilk günlerinde aradığımı bulma umudu ile içimdeki çağlayanın dalgasına kapılarak peşine takıldım. Eylül ayı ortalarında Haftanın'e ilk parti eğitimimi almak için gönderildim. Arkadaşlar, Haftanın'in derin vadilerinden birinde üslenmişlerdi. Agit arkadaşını gördüm. Gözlerime inanamıyordum. Onu uzaktan uzun bir süre izledim. Elindeki M-16'yı sanki vücudunun bir parçası gibi tutuyordu. Çok saygılıydı. Karşısındakiyle konuşurken ona bakarak dinliyor, ve arada bir başını sallıyordu. Yanına gittiğimde beni hemen tanıdı. Bizimle uzun uzun konuştu. Ona bakmaktan kendimi alamıyor, söylediklerini dinlemiyordum. Hatırimda kalan *"bakın bu gördüğünüz arkadaşlar sizin oralılar, bizim halkımızın çocuklarıdır. Biz, daha önce birbirimizi gördük, konuştuk. Siz bu konuşmalar üzerine Partiye katıldınız. Bize inandınız biz de size inanıyoruz. Bu nedenle mutluyuz. İnanıyoruz ki, sizde öylesinizdir"*

Konuşmanın sonunda *"Şimdi eğitim göreceksiniz. Eğitiminiz bittiğinde Parti sizi gerillacılık yapmak istediğiniz yere gönderir"* dedi.

Bu, onu ikinci ve son görüşümdü.

**Şehit Şerif GUYİ**



Serif Guyi



# Yitirilen yoldaşın acısı kazanılan yoldaşın sevinci

*“Ne çabuk da şifrelenmişti bilincime Medya. Gözlerim, alaca karanlığa düşüş anındaki silüetini çiziyordu hep. Şehit düşmüş olmalıydı, kurtulma imkanı yoktu. Rojda ile yalnız kalmıştık. Düşmanın burayı vurması tesadüf müydü? Yoksa gündüzden yerimiz tespit edilip, çıkma anımız mı beklenmişti? Karanlıkta ve apansız nereden gelmişti bu havan? Bir süre etrafı dinledik. Düşmanın hareketlerinden ve sesinden fark edildiğimizi anladık. Tehlike yaklaşıyordu. Ateş çemberlerine defalarca düşmüştük. Bu kez de ateş çemberinden geçecektik”*

Dereler kaynaklarından kopup yaşamın akışına eşlik edercesine hızla akıyorlardı. İki küçük derenin birleştiği yerde, tahta ve odunlardan yapılmış köprünün üstüne oturuyorum. Ve seyre dalıyorum, suların birleştiği o anı. Uzun süre birbirleriyle mücadele verdikten sonra birleşerek bazen hızlı, bazen durgun akıyorlardı. Ya bir set vurulmuşsa yataklarına?

Yaşamımızın sessiz tanığı olan Bingöl'ün Yedisu coğrafyasındayız. Grubumuz altmış arkadaştan oluşuyordu. O günlerde eylem planları üzerinde tartışıyorduk. Uzun tartışmalar sonucunda bir hedef üzerinde anlaştık. Bu şekilde, gece geç saatlere kadar süren tartışmalarımız da sonuçlanmıştı.

Kardeşçe akan dereleri arkamızda bırakıp kayaları aştığımızda, doğanın yedi harikasından biri olan, tahta ve odunlarla oyulmuş köprüyü de ardında bırakmıştım. Son bir kez başımı çevirip baktığımda, iki serçe, köprünün orta yerinde cıvıldaşıyordu. Yürüdüm ve bir daha arkama dönüp bakmadım.

Eylem yerine vardık. Amacımız; düşmanı saklandığı yerden çıkarıp çatışabileceğimiz araziye çekmekti. Düşmanı hareketlendirmek için değişik taktikler uyguluyorduk. Bazen bir yerlere iz bırakarak, bazen de işaretler vererek pusulara yatıyorduk. Düşman bir türlü harekete geçmiyor, düşüncelerimizi sezmişçesine uzak duruyordu. Gerçekten pusular kurduğumuzu düşman hissetmiş miydi? Neden çıkıp gelmiyordu?



94 yılının ikinci yarısının solmayan günlerini yaşarken, yedi gün yedi gece izler bıraktık yollara. Yedi gün yedi gece güneş doğdu, ay battı. Aydınlık ve karanlık sırayla hakim oldu yaşama. Düşman, kurduğumuz pusulara düşmedi. Biz, sabrımızı büyötmeye çalışırken, zaman acelesi olmayan birinin seyrindeydi. Yedinci geceden sonra güneş yavaş yavaş yeni güne merhaba demenin telaşındaydı.

Erzağımız bitmişti. Erzağın temin edileceği köy önceden ayarlanmıştı. On kişilik bir grup olarak yola koyulduk. Köyün yakınına vardığımızda sorumlumuz; "heval iki saatlik bir keşif yapacağız. Olumsuz bir olay gelişmez ve şüphe uyandıracak bir ize rastlamazsak köye gireceğiz" dedi. Keşif için köyün etrafında konumlandık. Uzaktan köye giriş çıkışları gözetliyor, köyün içindeki hareketlere bakıyorduk. Köylülerin dışında kimseler yoktu. Beş arkadaş köye erzak

almak amacıyla girdi. Biz ise dışarıda, onların güvenliklerini sağlamaya çalışıyorduk. Giden arkadaşlar bir saat sonra geri geldiler. Getirilen eşyaları dengeleyerek sırtlayıp yola çıktık.

Pusu kurduğumuz araziye yakınlaştığımızda, silah sesleri duymaya başladık. Acaba çatışmaya mı girdiler? Yakınlaşıyorduk, yakınlaştıkça yaşananın çatışma olduğunu anladık. Silah sesleri karşılıklı yükseliyor ve alçalıyordu. "Çatışmaya girmişler" dedi içimizden en uzun olanı. Bize en yakın olan pusu yerine doğru gittik. Kayalar ve ağaçlar doğal savunmamızı oluştursa da, ilerlememiz önünde engel oluyordu. Düşmanın sızabilme ihtimalini de göz önüne aldığımızda, yol almakta oldukça zorlanıyorduk. Bizimkilerin yanına yaklaşıırken de dikkatli davranmamız gerekiyordu. Bizi düşman zannedip vurulabilirlerdi. Bu birinci ihtimalken, ikinci bir ihtimalde; düşman bizi gözetleyebilir ve

arkadaşların pusu attıkları yerleri deşifre edebildik. Yakınlaştıkça ihtimal-leri arkada bıraktık. Gelişimizi fark eden bölük komutanımız olmuştu.

Düşman pusu attığımız genel alanı uzaktan fark etmiş olmalı ki tedbirli, yer yer de sızarak pusu atılan noktalara giriyor. Neyse ki o pusu yerlerinin bazılarını çoktan bırakmıştık, eli boş çıkıyorlar pusu yerlerinden. Ama yine iki arkadaşımızı şehit vermiştik; ilk mevziye girdiklerinde günlerdir uyumayan arkadaşlardan üçü uyuyormuş. Ayfer arkadaş da nöbetçiymiş ve uyuyakalmış. İlk taramada Ayfer ve Bişar arkadaşlar şehit düşüyorlar. Mevzideki diğer arkadaşlardan Botan, Binevş'in kucağında son nefesini veriyor. Binevş bacağından yaralı bir şekilde bize ulaştı. Çatışmalar hala sürüyor, tedbir olarak bazı pusu yerlerini değiştirdik. Yaklaşık bir saatir çatışıyoruz.

Eşyalarımızı bırakıp, mevzilenmemizi değiştirmek için harekete geçtiğimizde gök masmaviydi. Eski mevzi ve pusu yerlerimizi değiştirmeliydik. Yeni yerleri bulup yerleşmek için, kısa bir zaman dilimini kullanmalıydık. Bu koşulda ya zamanla at başı koşacaktık ya da zaman apansız atağa geçip dört nala koşarken, biz sadece arkasından bakacaktık.

### **Maviye dost ve yeşilce yaşamaktır özgürlük**

Mevzilendik. Mevzilenip pusu attığımız yerler, askerlerin gelebileceği yerlerdi. Biz üç bayan arkadaş, iki kayanın arkasına geçip mevzilendik. Geriye kalan yedi erkek arkadaş ise üçer ve dörder kişi ayrılarak, iki mevziyi tuttular. Mevzilendiğimiz yerin üst tarafından geçen toprak yol, kıvrılarak en son görünen tepeciğin zirvesine varıyordu. Altımızdaki seyrek ağaçların arasından uzaktaki köyün dağınık evleri görünüyordu. Aşağılarda, seyrek ağaçların arasında yer yer yükselen kavak ağaçları, masmavi göğün içerisinde bir renk olurken, özgürlüğü düşünüyorum. Kim bilir, belki de bir kavak misali, mavinin içinde, maviye dost ve yeşilce yaşamaktır özgürlük. Kavak ağacı misali göğe yükselip duyumsamak istiyorum öz-

gürlüğü... Yeşil kavak dallarına kuşlar kümeler halinde konup, birkaç saniye geçmeden kanatlarını çırparak süzülüyorlar. Kuşları ve güvercinleri düşünüyorum. Güvercinler hep özgürlüğe konar. Başkan Apo'ya konan güvercinleri düşünüyorum. Güvercinlerle kurduğu iletişimin gizinde kayboluyorum. Kuşlar seslerini gökyüzünün boşluğuna bir hiç uğruna bırakmıyorlar, süzülerek uzaklaşırlarken duyumsuyorum.

### **Eller tetikte nefesler tutulmuştu**

Mevzilendiğimiz kayaların üstündeki toprak yoldan birileri eğilmiş vaziyette, mesafeli olarak yanımıza yaklaşıyordu. Gelenler, "yolun diğer tarafına pusu kurmuş arkadaşlar olabilir mi?" diye düşündüm. Sadece kafalarını görebiliyordum. Biraz daha yaklaştıklarında düşman olduğunu anladım.

Hemen vuruş pozisyonu aldık. Eller tetikte, nefesler tutulmuştu. Birazdan düşman kleş mesafesine girecekti. Küçük bir ses duyulsa bombalar patlayacaktı. Düşman yaklaştı, yaklaştı...

İlk mevzideki arkadaşlar taramaya başladılar. O anda en öndeki asker yere düştü. Vurulmuştu. Yüzündeki ifade şaşkınlık ve acının belirtisiydi. Diğer askerler kendilerini o anda yere atmışlardı. Habire kurşun sıkıyorlardı. Saniyeler süren bir zaman diliminden sonra ayağa kalkarak, panikten, dağılmış bir vaziyette geri çekiliyorlardı. Durmadan ve rast gele etrafı kurşun yağmuruna tutuyorlardı. Bazıları ise ateş açtığımız mevziyi görmüş olmalı ki, habire oraya kurşun sıkıyorlardı.

Askerler geriye doğru kaçarken, deşifre olan mevzimizin yerini hemen değiştirmiştik. Onların geri çekilişiyle birlikte ortamı bir sessizlik kapladı. Medya arkadaş düşmanı gözetliyordu. "Tamamen gitmiş olamazlar. Diğer taraftan bir düşman grubu daha yaklaşıyor, dikkatli olalım" dedi. Az sonra kısık bir sesle "yaklaşıyorlar" deyip, bir iki saniye geçmeden tetiğe bastı. Yükselen kurşun sesleriyle birlikte düşman tekrar geriye kaçtı. Biraz bekledik, geri çekiliyorlardı. Aşağıdaki yamaçtan tırmanıp, yamacın ötesine geçtiklerinde rahatlamıştık. Kalkıp cesetlerin olduğu yere doğru yürüdük. Her

adımda etrafımıza bakıyor, kayaların, küçük ağaçlık ve çalılıkların arasından ilerliyorduk. Cesetlere yaklaşıp taradık. Bu bir tedbirdi. Yerde yatan ölü olmaya bilirdi. Aynı zamanda bir askeri kuraldı. Üzerlerindeki elbiselerden, saç ve sakallarından, yaşlarından özel tim oldukları anlaşıyordu. Beş cesetten biri de kadındı. Taktığı şapka yere düşmüş, saçları darmadağınktı. Gözünün altındaki mor halkalarla ve yüzündeki maskeyle nasıl da kirletilmişti. "Ayşecikler, zavallı Ayşecikler" dedim kendi kendime. Kadınlık bu mu? İçkiden nefesi kokan, ruhuna yer eden göz altındaki morluklar artık beyne uyuşan insan? "Cıız bir ışığın gölgesinde de olsam, titresem de bir gün yazabilecek miyim bunları?" diye sessizce söylüyordum kendimle. Her olay ve olgunun bir görünen yüzü, bir de görünmeyen yüzü vardı. Asıl olan da görünmeyen yüzden bakmak değil miydi insana ve kadına? Derin bir sessizliğe gömülmüştü zaman. Karşı yamaçta kaybolan düşman acaba gitmiş miydi? Yoksa bizi aldatmaya mı çalışıyorlardı? Zaman sessizliğinden döndüğünde sorularım cevaplanmış olacaktı.

Sorularım cevabını buldu ve zaman sessizliğinden silkinerek uyandı. Mevzilendiğimiz alanlara gürleyen havanın topraklarını gönderdiler. Bu da düşmanın birer gelişecek bir çatışmayı göze alamadığını gösteriyordu. Pusulamalara yenik düşmüşlerdi.

İkinci vaktiydi. Parça almayacak, zarar görmeyecek şekilde mevzilenmiştik. Cephanemiz çok azalmıştı. Benim altı, diğer arkadaşların da sayılı mermileri kalmıştı. Neyse ki bombalarımız vardı. Yan taraftaki arkadaşların yanına gidip cephane temininde bulunduk. Düşmanla karşılaşmıyca kadar mermiler kullanılmayacak, hiçbir mermi hedefinden şaşmayacaktı.

Akşama doğru iki kobra geldi. Kobralar vuruyor, geri dönüyor, manevra yaptıktan sonra tekrar bulunduğumuz yere geliyor, üstümüzdeki gökyüzünde dolaşıyorlardı. Otuz dakikaya yakın bir süre vurdular. Etraf cehenneme dönmüştü. Kobranın beni görmemesi için gizleniyordum. Susamış ve susuzluktan dudaklarım çatlamıştı. Aç, bitkin ve yorgundum. Kobralar başımın



üzerinde dönüp duruyorlardı. Korkuyordum, ama paniklememeye çalışıyordum. Bazen *"hadi vur, vur artık"* diyordum. Dağlara, taşla ve toprağa barut kokusu işlemişti. *"İnsanın cehennemi bu olsa gerek"* dedim kendi kendime. Peki neden kendi kirliliğiyle kalmıyor insan oğlu, doğayı, evreni kirliliyor? Havanın çarptığı yerde ağaçlar devriliyor, yanıyordu. Hayvanlar ölüyordu. Sözcüklerim yetmiyor bunları anlatmaya. Doğanın sessiz diliyle konuşacağım; yanımdakilerle göz göze geliyorum.

### Yaşananların tek tanığı

### Kürdistan coğrafyası oluyordu

Kobralar gittikten sonra korunduğumuz yerlerden dışarı çıktık. Rahat bir nefes alacaktık ki; *"teslim oluun!"* sesiyle irkildik. Sesin yakınlığı bizi şaşırtmıştı. Hemen gizlendiğimiz mağaraya girdik. *"Teslim olun"* çağrısının ardında yatan gerçeklik: *"Bizimle savaşmayın, gelin sizi istediğiniz gibi öldürelim idi."* Son mermisini yitiren ,bombası kalmayan, kendisini ölümle buluşturacak bir uçurum bulamadığı için esir düşen yoldaşlarımızın bedenlerine sıkılan kurşunların sesi kulağımda. Düşmanın, *"teslim ol"* çağrısının anlamı buydu. Yaşananların tek tanığı Kürdistan coğrafyası oluyordu. Hiçbir savaş kuralı bu mekanda işlemiyordu. Dakikalar geçiyordu. Bizim teslim olmayacağımızı biliyorlardı. Neyi bekliyorlar, geçen dakikalar neyin işaretiydi? Büyük bir gürültüyle birlikte tekrar havan atışları başladı. Havan atışları karanlık çökene kadar sürdü. Karanlık bu kez dost yüzünü gösterecekti galiba.

Her yer kararınca Rojda arkadaş hareketlendi. Sığındığımız küçük mağaranın kapısına vardığında, kısık bir sesle *"Heval, dışarı çıkıp etrafı kontrol edeceğim"* dedi. İçinde bulunduğumuz bu küçük mağaranın giriş kısmında havanların vuruşuyla toz, toprak ve taş parçaları birikmişti. Rojda dışarı çıkarırken, mağaranın ağzında birikmiş toprağı, ayağıyla, ses çıkarmamaya dikkat ederek, hafifçe itti.

Birkaç dakika bekledikten sonra sabırsızlanıp dışarı çıktı. Bulunduğumuz

yerden çok seri bir şekilde uzaklaşmamız gerekiyordu. Hava bozulmaya başlamıştı. Karşı yamacın üzerine kara bulutların gölgesi çökmüş, her yanı kaplamıştı. Birkaç adım attığımda kendimi Rojda'nın yanında bulmuştum. Gelişimi fark etmiş olmalı ki, *"aşağıya bak"* dedi sessizce. Rojda arkadaşına yanaşıp aşağıya baktığımda; düşmanın alt tarafımızda yaktığı ateşleri gördüm. Alevler karanlığın içinde dalgalanarak çevresine yayılıyordu. Askerler ise yanan ateşlerin etrafında üçer-dörder oturmuşlardı.

Yağmur çiselemeye başlamıştı. Bu gece yağmur da yağsa, kıyamet de kopsa buradan uzaklaşmamız gerekiyordu. *"Nereden çıkabiliriz"* dedi Rojda. Karanlık da olsa düşman geçebileceğimiz yerlere pusular atmış olabilir, ateşlerin yakınından da olsa geçecektik.

Biz keşif yapmaya çalışırken, bir süredir arkamızda sessizce duran Medya arkadaş gelip karşıma dikildi. Onun şaşkın soru dolu duruşuna bakarak; *"bir şey mi var heval Medya?"* diye sordum. Başıyla beni onayladı. Ama sanki düşündüğünü söylemekten çekiniyor gibiydi. *"Evet, seni dinliyorum"*

*"Ben gidip savunmanızı yapacağım; siz geri çekilin."*

Medya yeniydi. Ankaralıydı. Türk olması, halk gerçekliğimizi anlamasını zorlaştırıyorsa da, canlıydı ve çabuk öğreniyordu. Bir süre sessiz kaldım. Hareketlerinden merak edip, heyecanlandığını anlıyordum. Sabırsızlanıyordu. Sabrını ölçmek istiyordum fakat, ortam uygun değildi.

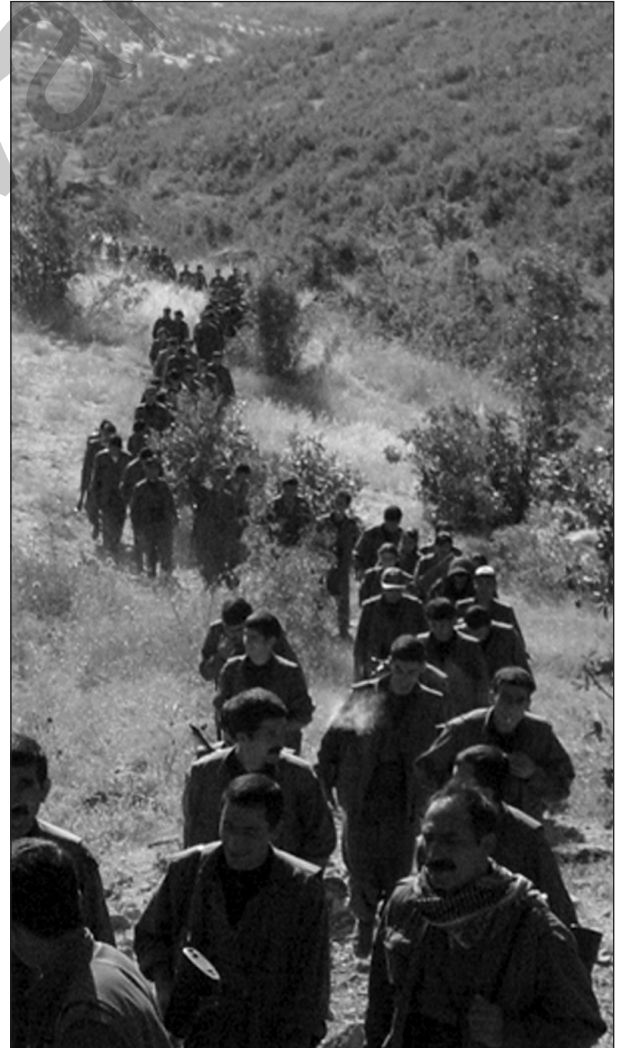
*"Heval Medya gitmen doğru olmaz. Yeni ve tecrübesizsin. Böyle bir zorunluluğumuz da yok zaten. Merak etme, düşmanın kalbinden geçeceğiz ruhları duymayacak."* dedim. İtiraz eder

gibi oldu. *"Anladın mı"* dedim. Bir şey söylemedi. Sessizce başını önüne eğip barındığımız yere doğru gitti.

Elinde silahıyla dışarı çıktı. Artık sözün hiçbir anlamı kalmamıştı. Daha birkaç adım atmadan bir havan topu, büyük bir gürültüyle birlikte Medya arkadaşın yan tarafına düştü.

### Ateş çemberlerine defalarca düşmüştük bu kez de geçecektik

Havan topunun basıncıyla Medya arkadaş, düşmanın olduğu aşağı kesime doğru yuvarlandı. Ne çabuk da şifrelenmişti bilincime Medya. Gözlerim, alaca karanlığa düşüş anındaki silüetini çiziyordu hep. Şehit düşmüş olmalıydı, kurtulma imkanı yoktu. Rojda ile yalnız kalmıştık. Düşmanın burayı vurması tesadüf müydü? Yoksa gündüzden yerimiz tespit edilip, çıkma animamız mı beklenmişti? Karanlıkta ve apansız ne-





reden gelmişti bu havan? Bir süre etrafı dinledik. Düşmanın hareketlerinden ve sesinden fark edildiğimizi anladık. Tehlike yaklaşıyordu. Ateş çemberlerine defalarca düşmüştük. Bu kez de ateş çemberinden geçecektik. Sis çökmeye başladı. Doğa en zor anımızda bizi yalnız bırakmıyordu. İkimiz sisin ortasına daldık, kapkara yağmur bulutlarının yere yansıyan karartısında yürüdük. Tehlike, düşmanın kalbinden geçmek kadar büyüktü. Bazen eğilerek, bazen ise sürünerek kurtulmak için tek olasılığımızı kullanıyorduk. Ses çıkarmaksızın ilerledik. Düşman hareketlenmiş, toparlanmaya çalışıyordu. Görüp görmemeleri anlamsız kalırken, sürünerek düşmanın yoğunluklu bulunduğu alanı geçtik. "Oh!" diyerek rahat bir nefes aldıktan sonra, hızla oradan uzaklaşmaya başladık. Tehlikeli yeri geçtikten sonra düzlük bir alana doğru yürüdük. Hava çok soğuktu. Yağmur, her yeri barut kokusundan arındırmak istercesine hiç durmadan yağıyordu. Sırlıklam olmuştuk. Sürünerek yüklendiğimiz çamurları, yağmur damlaları zerze zerze söküp atmaktaydı. Ne havanın soğukluğu ne de yağın yağmur, gitmek istediğimiz yere ulaşmak için yürüdüğümüz yoldan bizi geri çeviremezdi.

İlerleyerek ilk pusuları attığımız yere vardık. İki saatlik uzaklıkta noktalarımız vardı. Çantalarımızı bıraktığımız yere doğru ilerliyorduk. Düşmanın sızmış olabileceğini düşünerek, yavaş yavaş yaklaştık. Düşman içeriye girip çantalarımızı almış olabilir miydi? Birbirimizi savunarak çantalarımızı bıraktığımız yere ulaştık. Kimseler yoktu. Neler olmuştu, ne yapmalıydık? Çok yorgunduk. On beş dakikalık dinlenme kararı aldık.

Uzun bir zaman dilimi geçmeden uzaktan sesler gelmeye başladı. İkimiz hemen mevzilendik. Gelen sesleri dinleyip anlamaya, tanımaya çalışıyorduk. Sesler giderek yakınlaşıyordu. Bizimkilerin seslerine benziyordu. İyice yaklaştıklarında Rojda bana dönerek, "gelen sesler bizimkilerindir, Hawar'ın sesini duyuyorum." dedi neşeli bir sesle. İyice yaklaştıklarında "heval" diye seslendik. Durdular. Duyduklarından emin olmak gibi bir halleri vardı. "Heval biziz" dedik. Bizi tanımışlardı. Yanımıza geldik-

lerinde, şaşkınlıkla, sevinci bir arada yaşadık. Bizim şehit düşüğümüzü düşünmüşler. O sırada telsizden, "kopan arkadaşları hala bulamadınız mı?" diye soruyordu Bagok arkadaş. "Bizim dışımızda da kopan arkadaşlar var mı?" diye sordum. "Evet" dediler.

Kopuk olduğumuz süre içerisindeki durumumuzu anlatacaktım. Anlatmaya nereden başlayacağımı bilemiyordum. Andok arkadaş bana dönerek; "Medya arkadaş nerede?" dedi.

### ***Ardımızda bir alev ormanı bırakarak yürüdük***

Hepimiz susmuştuk. Andok arkadaş telsizle Bagok'a çağrı yaparak; "Kopuk arkadaşlarla buluştuk" dedi. Bagok arkadaş; "hemen bize ulaşın, alanı terk edeceğiz." diyerek konuşmasını bitirdi. Yola çıktık. Her yeri rahatlıkla görebileceğimiz yüksek bir tepenin zirvesine vardığımızda, çatışma alanının ateşler içinde yandığını gördük. Her yer yanıyordu. Yağmur dinmişti. Alevler göğe kadar yükseliyor, etrafı aydınlatıyordu. Esen rüzgarın da etkisiyle alevler uzaktan da olsa çok hareketli görünüyordu. Ardımızda bir alev ormanı bırakarak yürüdük. Dinlenme süremiz dolmadan verilen komutla yeniden hareketlendik. Dört arkadaş yaralı olan Rewşen arkadaş sedyeyle taşıyorlardı. Yürürken öndeki arkadaş bana yanaşarak; "Tali matları neden aktarmıyorsun?"

"Çatışmada kulaklarım etkilenmiş olmalı, iyi duyamıyorum. "

Konuşmaları iyi algılamıyordum.

Küçük mağaraya o kadar fazla havan değmişti ki, hava basıncı kulaklarımı etkilemişti. Aradan geçen süre, sesleri boğuk, kısık algıladığımı gösterdi. Gececeğin bitişine saatler kalmıştı.

Şafakla birlikte varacağımız esas noktaya varmıştık. Oradaki arkadaşlardan bir grup oluşturularak çatışma alanının çevresinde bilgi toplaması, şehit düşenlerin cenazelerinin getirilmesi için görevlendirildi. Bilgi toplamak için giden grubun bir kısmı geri döndüğünde, cenazelerin düşman tarafından Yedisu merkezine götürüldüğünü belirttiler. Cenazeleri sergileyerek halkı yıldırma, korkutma düşünüyordular. İbreti-alem olsun diye cenazelerimiz sergilenecekti. Bu olaylar yaşadığımız tımdık olaylardı. Düşünüş şeklimize tımdık gelse ve anlamlandırılrsa da bizdeki insanoğlu duygusu, tanıdık gelenleri kabullenmekte zorlanıyordu.

Arkadaşlar kaldığımız noktaya gidiyor, çevreyi gözetliyor, sakın ve güvenlikli bir anda köye iniyorlar. Köylüler yaralı bir bayan arkadaşın köye geldiğini söylüyorlar. Israr ettiklerini fakat arkadaşın kalmadığını belirtiyorlar. Arkadaşlar köyden çıkıp epey ilerledikten sonra Medya arkadaş yaralı bir halde bizleri ararken buluyorlar. "Medya bizden sonraki grupla arkadan geliyor" dediklerinde hızla fırladım. Yola bakıyordum. Medya gelecek!

Yarım saate yakın yola baktım. Geride kalan grup geldiğinde, içlerinde Medya da vardı. Yitirdiğim yoldaşların acısının yerini, kazanılan yoldaşımın sevinci kaplamıştı. Medya geliyor!







Adı, soyadı: **Zozan Şalo**  
Kod adı: **Zozan Koçer**  
Doğum yeri ve tarihi: **Derik 1984**  
Şahadet tarihi: **Ekim 2008 Eğitimde kaza sonucu**



Adı, soyadı: **Xalit Serdar**  
Kod adı: **Xalit Cudi**  
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak 1982**  
Şahadet tarihi: **10 Kasım 2008 Şikefta Birindara alanı**



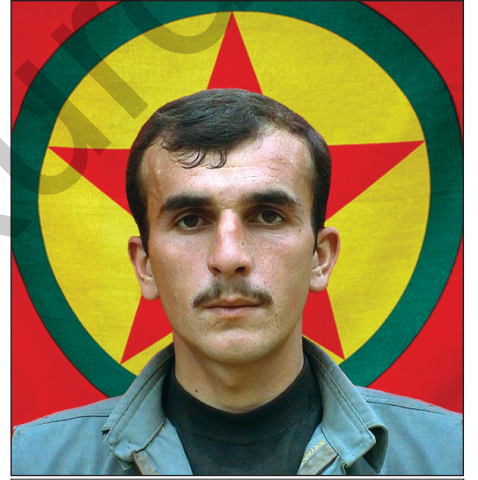
Adı, soyadı: **Ümit Akgül**  
Kod adı: **Ağır Serhat**  
Doğum yeri ve tarihi: **Bismil 1983**  
Şahadet tarihi: **10 Kasım 2008 Şikefta Birindara alanı**



Adı, soyadı: **Ümit Yılmaz**  
Kod adı: **Baran Serhat**  
Doğum yeri ve tarihi: **Ardahan 1981**  
Şahadet tarihi: **16 Kasım 2008 İslahiye/Antep**



Adı, soyadı: **Xudafan Süleyman Pur**  
Kod adı: **Çekan**  
Doğum yeri ve tarihi: **Xoy 1986**  
Şahadet tarihi: **19 Kasım 2008 Lice/Amed**



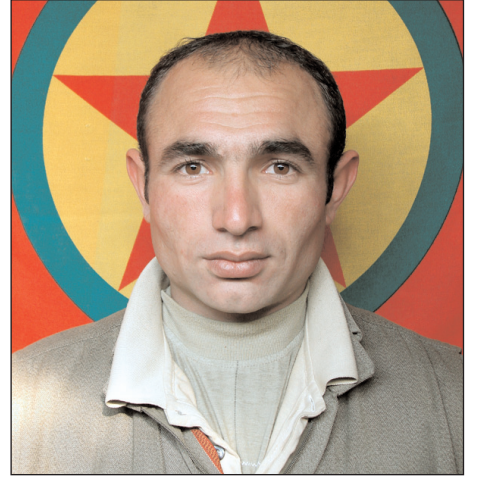
Adı, soyadı: **Kamuran Fettah**  
Kod adı: **Mervan**  
Doğum yeri ve tarihi: **Süleymaniye 1981**  
Şahadet tarihi: **19 Kasım 2008 Lice/Amed**



Adı soyadı: **Ferzat Necip**  
Kod adı: **Şiyar Kobani**  
Doğum yeri ve tarihi: **Kobani 1983**  
Şahadet tarihi: **19 Kasım 2008 Lice/Amed**



Adı soyadı: **Bedirhan Arslan**  
Kod adı: **Seyit**  
Doğum yeri ve tarihi: **Cizre 1981**  
Şahadet tarihi: **19 Kasım 2008 İdil/Şırnak**



Adı, soyadı: **Sasan Mehdizade**  
Kod adı: **Şervan Serkeftin**  
Doğum yeri ve tarihi: **Sine 1981**  
Şahadet tarihi: **5 Aralık 2008 Besta/Şırnak**



